

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Murska Sobota

**GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT
GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE**

GORIČKO OBROBJE

2023 - 2032

OSNUTEK

Štev.: 13-02 / 2023

KAZALO VSEBINE

0	UVOD	13
1	SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	1
1.1	OPIS NARAVNIH RAZMER.....	1
1.1.1	<i>Lega</i>	1
1.1.2	<i>Relief</i>	2
1.1.3	<i>Podnebne značilnosti</i>	2
1.1.4	<i>Hidrološke razmere</i>	3
1.1.5	<i>Matična podlaga in tla</i>	3
1.1.6	<i>Krajinski tip in gozdnatost</i>	4
1.1.7	<i>Vegetacijski oris GGE</i>	5
1.1.8	<i>Živalski svet</i>	9
1.2	POVRŠINA IN LASTNIŠTVO GOZDOV	11
1.3	ODPRTOST GOZDOV S PROMETNICAMI IN RAZMERE ZA PRIDOBIVANJE LESA	12
1.4	DRUŽBENOGOSPODARSKE RAZMERE	13
1.5	DRUGE DEJAVNOSTI V PROSTORU.....	14
1.5.1	<i>Lovstvo</i>	14
1.5.2	<i>Kmetijstvo</i>	15
1.5.3	<i>Poselitev</i>	15
1.5.4	<i>Infrastruktura</i>	15
1.5.5	<i>Druge aktivnosti v prostoru</i>	15
1.6	POŽARNO OGROŽENI GOZDOVI.....	16
1.7	UREDITVENA ČLENITEV GGE	16
1.8	ORGANIZIRANOST JAVNE GOZDARSKE SLUŽBE	16
2	PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV	17
2.1	SPLOŠNO O FUNKCIJAH GOZDOV	17
2.2	EKOLOŠKE FUNKCIJE	18
2.3	SOCIALNE FUNKCIJE	30
2.4	PROIZVODNE FUNKCIJE	35
3	OPIS STANJA GOZDOV	36
3.1	GOSPODARSKE KATEGORIJE GOZDOV	36
3.2	LESNA ZALOGA.....	37
3.3	PRIRASTEK.....	39
3.4	RAZVOJNE FAZE OZ. ZGRADBE SESTOJEV	39
3.5	TIPI DREVESNE SESTAVE SESTOJEV	40
3.6	OHRANJENOST GOZDOV	41

3.7	KAKOVOST DREVJA	41
3.8	POŠKODOVANOST DREVJA	42
3.9	OBJEDENOST GOZDNEGA MLADJA.....	42
3.10	ODMRLO DREVJE.....	44
4	ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI.....	45
4.1	KRATEK OPIS ZGODOVINE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V GOZDNOGOSPODARSKI GGE	45
4.2	GOSPODARJENJE Z GOZDOVI V PRETEKLEM UREDITVENEM OBDOBJU	46
4.2.1	<i>Posek</i>	48
4.2.2	<i>Gojitvena in varstvena dela</i>	53
4.2.3	<i>Gradnja gozdnih prometnic</i>	53
4.2.4	<i>Opravljenata dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov</i>	54
4.2.5	<i>Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2013 - 2022</i>	55
4.2.6	<i>Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2013- 2022</i>	55
5	ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV	57
5.1	RAZVOJ GOZDNIH FONDОВ	57
5.1.1	<i>Površina</i>	57
5.1.2	<i>Lesna zaloga, prirastek in možni posek</i>	57
5.2	PRESOJA STANJA IN RAZVOJA GOZDOV V POGLEDU TRAJNOSTI	59
5.2.1	<i>Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev</i>	59
5.2.2	<i>Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov</i>	60
6	CILJI, USMERITVE IN UKREPI	61
6.1	SPLOŠNI CILJI.....	61
6.2	USMERITVE.....	62
6.2.1	<i>Splošne usmeritve</i>	62
6.2.1.1	<i>Območja gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek</i>	64
6.2.2	<i>Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov</i>	65
6.2.3	<i>Usmeritve za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali</i>	82
6.2.4	<i>Usmeritve za delo v varovalnih gozdovih</i>	83
6.2.5	<i>Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi</i>	83
6.2.6	<i>Usmeritve za delo s semenskimi objekti</i>	83
6.2.7	<i>Usmeritve za tehnologijo dela in gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic</i>	85
6.2.8	<i>Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor</i>	87
6.2.9	<i>Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih</i>	88
6.3	UKREPI	89
6.3.1	<i>Možni posek</i>	89
6.3.2	<i>Potrebna gojitvena in varstvena dela</i>	90

6.3.3	<i>Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali</i>	91
6.3.4	<i>Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov</i>	92
6.3.5	<i>Graditev gozdnih prometnic</i>	92
7	USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELJ	93
8	EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI	94
9	RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI	96
9.1	UTEMELJITEV OBLIKOVANJA RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDOV (RGR)	96
9.1.1	<i>Rastiščnogojitveni razred 00110 DOBOVJA</i>	97
9.1.2	<i>Rastiščnogojitveni razred 00140 KISLOLJUBNA GRADNOVA BELOGABROVJA</i>	104
9.1.3	<i>Rastiščnogojitveni razred 00150 KISLOLJUBNO GRADNOVO BUKOVJE</i>	111
9.1.4	<i>Rastiščnogojitveni razred 00170 PREDPANONSKO PODGORSKO BUKOVJE</i>	118
9.1.4	<i>Rastiščnogojitveni razred 00230 GOZDOVI ROBINIJE</i>	125
9.1.5	<i>Rastiščnogojitveni razred 00400 GOZDNI REZERVATI</i>	131
10	LITERATURA	133
11	NAČRT SO IZDELALI	134
12	PRILOGE	135
13	PROSTORSKI DEL NAČRTA	136
13.1	STANJE IN RAZVOJ GOZDNIH POVRŠIN	136
13.2	VEČFUNKCIONALNA OBMOČJA	136
13.3	INTENZIVNOST GOSPODARJENJA	137
13.4	OBMOČJA GOZDOV S POSEBNIM NAMENOM IN VAROVALNIH GOZDOV	138
13.5	GOZDOVI ZA SANACIJO	138
13.6A	OBMOČJA GOZDOV POMEMBNA ZA OHRANITEV PROSTOŽIVEČIH ŽIVALI	138
13.6B	OBMOČJA GOZDOV POMEMBNA ZA OHRANITEV BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI	138
13.7	VARSTVENA IN OGROŽENA OBMOČJA PO PREDPISIH O VODAH	139
13.8	OBMOČJA GOZDOV, KJER JE DOPUSTNO KRČENJE GOZDA	140
13.9	PREGLED IN ZASNOVA GOZDNE INFRASTRUKTURE TER DRUGIH PROSTORSKIH UREDITEV V GOZDNEM PROSTORU	140

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih.....	1
Preglednica 1a/D : Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin	4
Preglednica 2/D-GZ:Površina gozdnih rastiščnih tipov	6
Preglednica 3/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah	11
Preglednica 4/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov). ..	11
Preglednica 5/D-LS: Razvoj posestne sestave (vir: indeks gozdnih posestnikov)	11
Preglednica 6/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)	12
Preglednica 7/D-C: Odprtost gozdov s cestami.....	12
Preglednica 8/P: Prebivalstvo po občinah	13
Preglednica 9/D-LD Pregled lovišč.....	14
Preglednica 10: Organiziranost javne gozdarske službe	16
Preglednica 11/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami (v ha).....	17
Preglednica 12/1: EPO območja vezana na gozdne površine znotraj GGE Goričko obrobje	19
Preglednica 12/2: Posebna varstvena območja Natura 2000.....	20
Preglednica 12/3: Habitatni tipi vezani na gozdne površine znotraj GGE Goričko obrobje.....	21
Preglednica 12/4: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Goričko obrobje	22
Preglednica 12/5: Pregled naravnih vrednot v GGE Goričko obrobje	32
Preglednica 13: Seznam objektov kulturne dediščine v gozdnem prostoru na območju GGE	33
Preglednica 14/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)	36
Preglednica 15/KGR: Gozdne združbe po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih.....	36
Preglednica 16/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih	37
Preglednica 17/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah.....	38
Preglednica 18/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge	38
Preglednica 19/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih	39
Preglednica 20/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah	39
Preglednica 21/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev	39
Preglednica 22D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst	40
Preglednica 23/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev	40
Preglednica 24/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov	40
Preglednica 25/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov	41
Preglednica 26/K: Kakovost drevja.....	41
Preglednica 27/PSD: Poškodovanost drevja	42
Preglednica: 28/A Delež poškodovanih osebkov po posameznih drevesnih vrstah za razrede R1-R4. ..	42
Preglednica 29/OB:Ocena objedenosti naravnega mladja v GGE Goričko obrobje v letu 2020 (OM3)	43
Preglednica 30/OD: Odmrlo drevje v GGE.....	44

Preglednica 31/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih.....	48
Preglednica 30a/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju.....	48
Preglednica 31/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah.....	49
Preglednica 32/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah	49
Preglednica 33/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst	51
Preglednica 34/PDR: Posek po debelinskih razredih	51
Preglednica 35/D-OGDL: Opravljena gojitvena in varstvena dela po oblikah lastništva in skupaj v GGE.....	53
Preglednica 36: Krčitve gozdov v obdobju 2013 – 2022 po namenu.....	55
Preglednica 37/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1972 do 2022	57
Preglednica 38/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v % od lesne zaloge) v obdobju 1972 do 2022.....	57
Preglednica 39/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)	58
Preglednica 40/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge	58
Preglednica 41/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem.....	59
Preglednica 42: Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev	76
Preglednica 43: Pregled objektov kulturne dediščine s pripadajočimi usmeritvami	80
Preglednica 44: Seznam gozdnih semenskih sestojev v GGE.....	84
Preglednica 45: Možni posek po vrstah poseka (v m ³)	89
Preglednica 46: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	90
Preglednica 47: Vrsta in količina potrebnega sadilnega materiala.....	90
Preglednica 48/ D-FU: Načrtovani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v GGE	92
Preglednica 49/EP1: Prikaz prihodka od lesa (neto)	94
Preglednica 50/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE (vsa lastništva).....	94
Preglednica 51-a/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE (državni gozd)	95
Preglednica 51-b/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE (zasebni gozd in ostali)	95
Preglednica 52/LP: Površine gozdov po lastniških kategorijah	97
Preglednica 53/D-GZ1: Gozdno rastiščni tipi v RGR.....	97
Preglednica 54/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	97
Preglednica 55/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	98
Preglednica 56/D-OHR/P: Ohranjenost gozdov po kategorijah gozdov	98
Preglednica 57/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	98
Preglednica 58/D-POM: Sestava pomladka po drevesnih vrstah.....	99
Preglednica 59/K: Kakovost drevja.....	99
Preglednica 60/PŠD: Poškodovanost drevja	99
Preglednica 61/D-PGR: Realizacija poseka in neizkoriščeno drevje v RGR.....	99
Preglednica 62/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	100
Preglednica 63/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1992 do 2022.....	100
Preglednica 64/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1992 do 2022	100

Preglednica 65/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	102
Preglednica 66/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	102
Preglednica 67/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	103
Preglednica 68/LP: Površine gozdov po lastniških kategorijah	104
Preglednica 69/D-GZ1: GRT v RGR	104
Preglednica 70/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	104
Preglednica 71/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	105
Preglednica 72/D-OHR/P: Ohranjenost gozdov po kategorijah gozdov	105
Preglednica 73/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	105
Preglednica 74/D-POM: Sestava pomladka po drevesnih vrstah.....	105
Preglednica 75/K: Kakovost drevja.....	106
Preglednica 76/PŠD: Poškodovanost drevja	106
Preglednica 77/D-PGR: Realizacija poseka in neizkoriščeno drevje v RGR.....	106
Preglednica 78/OGD:Opravljen gojitvena in varstvena dela v RGR	106
Preglednica 79/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1992 do 2022.....	107
Preglednica 80/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1991 do 2021	107
Preglednica 81/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem.....	107
Preglednica 82/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	109
Preglednica 83/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	110
Preglednica 84/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	110
Preglednica 85/LP: Površine gozdov po lastniških kategorijah	111
Preglednica 86/D-GZ1: GRT v RGR	111
Preglednica 87/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	111
Preglednica 88/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	112
Preglednica 89/D-OHR/P: Ohranjenost gozdov po kategorijah gozdov	112
Preglednica 90/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	112
Preglednica 91/D-POM: Sestava pomladka po drevesnih vrstah.....	112
Preglednica 92/K: Kakovost drevja.....	113
Preglednica 93/PŠD: Poškodovanost drevja	113
Preglednica 94/D-PGR: Realizacija poseka in neizkoriščeno drevje v RGR.....	113
Preglednica 95/OGD:Opravljen gojitvena in varstvena dela v RGR	113
Preglednica 96/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1992 do 2022.....	114
Preglednica 97/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1992 do 2022	114
Preglednica 98/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem.....	114
Preglednica 99/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	116
Preglednica 100/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	117
Preglednica 101/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	117
Preglednica 102/LP: Površine gozdov po lastniških kategorijah	118

Preglednica 103/D-GZ1: GRT v RGR	118
Preglednica 104/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	118
Preglednica 105/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	119
Preglednica 106/D-OHR/P: Ohranjenost gozdov po kategorijah gozdov	119
Preglednica 107/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	119
Preglednica 108/D-POM: Sestava pomladka po drevesnih vrstah	119
Preglednica 109/K: Kakovost drevja.....	120
Preglednica 110/PŠD: Poškodovanost drevja	120
Preglednica 111/D-PGR: Realizacija poseka in neizkoriščeno drevje v RGR.....	120
Preglednica 112/OGD:Opravljenaj gojitvena in varstvena dela v RGR	120
Preglednica 113/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1992 do 2022.....	121
Preglednica 114/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1992 do 2022	121
Preglednica 115/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem.....	121
Preglednica 116/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	123
Preglednica 117/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	124
Preglednica 118/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	124
Preglednica 119/LP: Površine gozdov po lastniških kategorijah	125
Preglednica 120/D-GZ1: GRT v RGR	125
Preglednica 121/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	125
Preglednica 122/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	126
Preglednica 123/D-OHR/P: Ohranjenost gozdov po kategorijah gozdov	126
Preglednica 124/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	126
Preglednica 125/D-POM: Sestava pomladka po drevesnih vrstah	126
Preglednica 126/K: Kakovost drevja.....	127
Preglednica 127/PŠD: Poškodovanost drevja	127
Preglednica 128/D-PGR: Realizacija poseka in neizkoriščeno drevje v RGR.....	127
Preglednica 129/OGD:Opravljenaj gojitvena in varstvena dela v RGR	127
Preglednica 130/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1992 do 2022.....	128
Preglednica 131/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1992 do 2022	128
Preglednica 132/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	129
Preglednica 133/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	130
Preglednica 134/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	130
Preglednica 135/LP: Površine gozdov po lastniških kategorijah	131
Preglednica 136/D-GZ1: GRT v RGR	131
Preglednica 137/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	131
Preglednica 138/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	131
Preglednica 139/D-OHR/P: Ohranjenost gozdov po kategorijah gozdov	132
Preglednica 140/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	132

Preglednica 141/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2002 do 2022.....	132
Preglednica 142/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022.....	132
Preglednica 142: Stanje in razvoj gozdnih površin.....	136
Preglednica 143: Območja gozdov, kjer so možni konflikti med funkcijami gozdov	136
Preglednica 144: Kategorije intenzivnosti gospodarjenja	137
Preglednica 145: Kategorije gozdov	138
Preglednica 146: Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti	138

KAZALO GRAFIKONOV

Grafikon 1: Struktura sečenj po vrstah poseka po letih veljavnosti načrta	52
Grafikon 2: Primerjava dejanske (korigirane) in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	59
Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev.....	108
Grafikon 4: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev.....	115
Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev.....	122

Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah – NGDL

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha		11,23		11,23
Priprava tal	ha		8,42		8,42
Sadnja	ha	1,33	9,89		11,22
Setev s sadnjo semena	ha		2,26		2,26
Obžetev	ha	2,65	34,32		36,97
Nega mladja	ha	20,34	173,74		194,08
Nega gošče	ha	21,04	115,47		136,51
Nega letvenjaka	ha	19,14	86,08	0,05	105,27
Nega drogovnjaka	ha	9,04	76,58		85,62
Premazi vršičkov	ha		8,22		8,22
Zaščita mla. z ograjo (novog.)	m		1.400,00		1.400,00
Naravni razvoj biotopov	m ³		0,15	0,05	0,20

0 UVOD

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Goričko obrobje (2023 - 2032) je izdelan na podlagi določil Zakona o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZdavNepr, 17/14, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16), Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS št. 91/10 in 200/20), Območnega gozdnogospodarskega načrta (2021 – 2030) ter Naravovarstvenih smernic za gozdnogospodarski načrt Goričko obrobje. Napisan je po Priročniku za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot, ki ga je izdelal Zavod za gozdove Slovenije. Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Goričko obrobje 2023 - 2032 bo na voljo za vpogled lastnikom gozdov na KE Murska Sobota in Pregledovalniku gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtov (<http://prostor.zgs.gov.si/pregledovalnik/>).

Načrt predstavlja šesto revizijo gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Goričko obrobje. Prvi je bil izdelan med leti 1929 – 1939. Izdelala ga je Direkcija šuma Križevačke imovine občine Bjelovar. Naslednji načrt (1960 – 1969) za družbene gozdove je izdelala Sekcija za urejanje gozdov Slovenj Gradec. Leta 1972 je bil po takratnih enotnih republiških pravilih izdelan prvi desetletni načrt za vse gozdove ne glede na lastništvo. Sledilo so štiri revizije načrta za obdobja od 1983 – 1992, 1993 – 2002, 2003 – 2012 in 2013 – 2022.

Gozdnogospodarski načrt je skladno z Operativnim programom upravljanja območij NATURA 2000 za obdobje 2014 do 2020, določen kot načrt potreben za ohranjanje ugodnega stanja habitatnih tipov in habitatov vrst. Na območju GGE sta dve Natura 2000 območji:

- Posebno območje varstva (POV) Goričko – SI5000009,
- Posebno ohranitveno območje (POO) Goričko – SI3000221.

Varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst živali in njihovih habitatov so smiselno vključene v poglavju 6.2.1 - Splošne varstvene usmeritve in 6.2.2 - Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.

Ukrepi, ki so navedeni v poglavju 6.3.2 - Potrebna gojitvena in varstvena dela in 6.3.3 - Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali, upoštevajo varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst živali in njihovih habitatov.

Varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih gozdnih habitatnih tipov so smiselno vključene v poglavju 6.2.1 - Splošne varstvene usmeritve in poglavju 9 - Rastiščnogojitveni razredi. Ukrepi, ki so navedeni v poglavju 9 upoštevajo varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih gozdnih habitatnih tipov.

Usmeritve in ukrepi v Gozdnogospodarskem načrtu gozdnogospodarske enote zagotavljajo ohranitev ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in njihovih habitatov, ter kvalifikacijskih gozdnih habitatnih tipov na celotnem območju Natura 2000 in tudi širše, v celotni gozdnogospodarski enoti.

V gozdnogospodarskem načrtu gozdnogospodarske enote Goričko obrobje z veljavnostjo 2023 - 2032 so zajeti vsi gozdovi na območju gozdnogospodarske enote, ne glede na lastništvo.

V gozdnogospodarskem načrtu so za nekatere pogosteje uporabljane izraze uporabljene naslednje okrajšave:

GGE – gozdnogospodarska enota

GGO – gozdnogospodarsko območje

GGN – gozdnogospodarski načrt

RGR – rastiščno gojitveni razred

GRT – gozdno rastiščni tip

GPN – gozdovi s posebnim namenom

LZ – lesna zaloga

LD – lovska družina

k. o. – katastrska občina

Pl. lst. – plemeniti listavci

Dv. - drevesna vrsta

Dr. tr. lst. – drugi trdi listavci

Meh. lst. – mehki listavci

SVP – stalne vzorčne ploskve

KVM – kontrolne vzorčne metode

Pravilnik – Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS št. 91/10 in 200/20)

ZG – Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16).

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

GGE Goričko obrobje leži na skrajnem severovzhodnem delu Slovenije. Zavzema gričevnat svet Lendavskih Goric, ravninski del od Mostja do Dobrovnika, kjer preide v gričevje v gozdni kompleks, ki se razteza na območju občine Kobilje in Dobrovnik. Na celotnem severovzhodnem delu meji na Republiko Madžarsko. Južno mejo predstavlja glavna cesta Pince - Lendava - Mostje - Genterovci - Kamovci - Dobrovnik - Strehovci oz. GGE Dolinsko, zahodno pa meja občin Dobrovnik in Kobilje. V GGE Goričko obrobje tako spadajo občine Kobilje (v celoti), Dobrovnik (del) in Lendava (del).

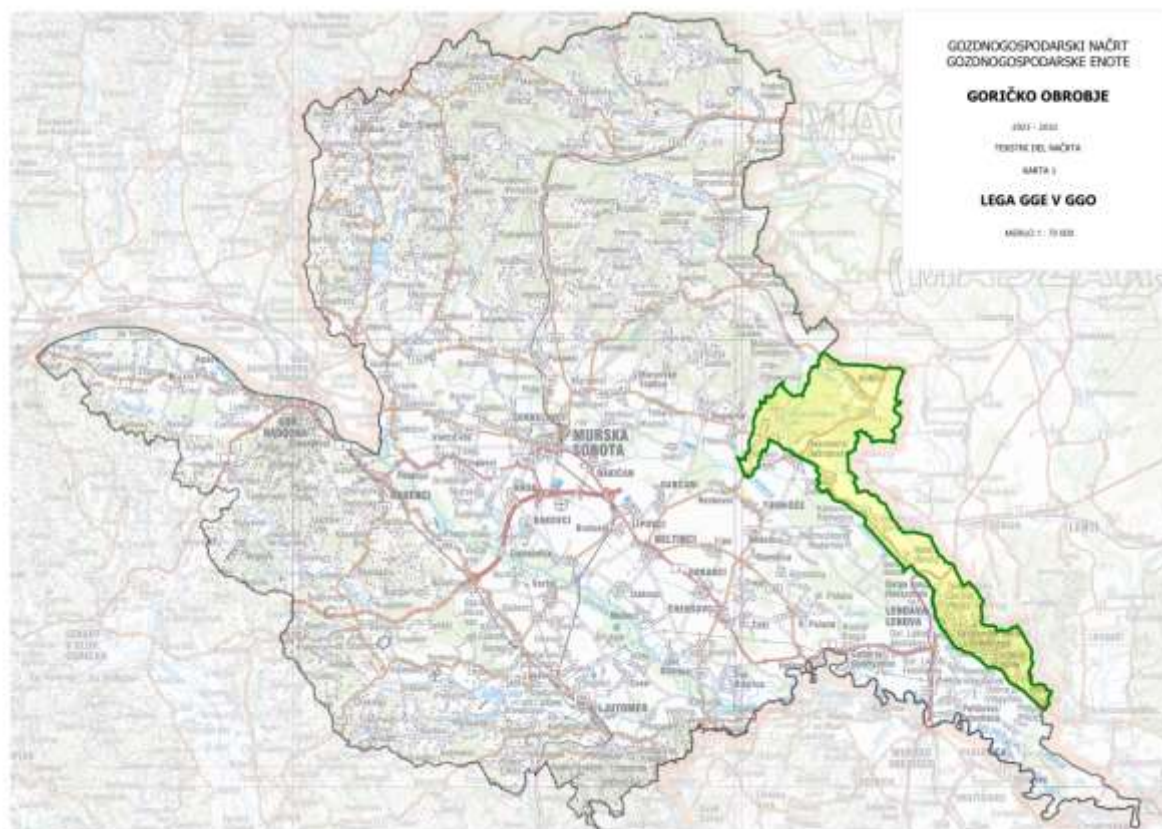
V večini GGE prevladuje gričevnata pokrajina z manjšimi griči ob robu Goričkega in na drugi strani strmih Lendavskih goric, le manjši del GGE je izrazito nižinskega značaja. Celotno območje je poseljeno z značilnim prepletanjem gozdnih in negozdnih površin.

Podrobnejši prikaz je podan v preglednici 1.

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Šifra KO	Ime KO	Površina KO v GGE (ha)	Površina gozda v KO v GGE (ha)	Opomba
Kobilje	0144	Kobilje	1972,74	1003,81	
Dobrovnik del	0145	Žitkovci - Zsitkoc	508,79	136,91	
	0146	Dobrovnik - Dobronak	635,17	241,79	Del
	0147	Strehovci	699,94	386,17	
Lendava - del	0154	Kamovci - Kamahaza	179,17	5,38	
	0155	Genterovci - Goenterhaza	274,01	0,30	Del
	0156	Mostje pri Lendavi - Hidveg	399,25	12,30	
	0157	Dolga vas pri Lendavi - Hosszufa	892,48	292,34	Del
	0166	Lendava - Lendva	323,26	18,25	Del
	0167	Čentiba - Csente	446,46	200,63	Del
	0168	Dolina pri Lendavi - Voelgyifalu	297,37	123,29	Del
	0170	Pince - Pince	149,62	43,70	Del
Skupaj			6.778,26	2.464,87	

Lega GGE v GGO je prikazana na Karti 1.

Karta 1: Lega GGE v GGO

1.1.2 Relief

Prevladuje gričevnat svet z manjšimi oblimi griči na območju Kobilja in strmimi ostrimi pobočji na območju Lendavskih Goric. Le manjši del GGE je nižinskega značaja.

Območje lahko razdelimo na tri reliefno različne predele. Lendavske gorice s strmimi griči in ozkimi dolinami, imenovan tudi Redički gozd, Dobrovniško – Kobiljski del z oblimi griči imenovan Bukovnica in Kobiljski gozd in ravnino na Kobiljskem in Dobrovniškem območju.

Najvišja točka enote ne presega nadmorske višine 320 metrov, relativne višinske razlike se gibljejo med 50 in 150 metri.

1.1.3 Podnebne značilnosti

Celotna GGE spada v subpanonsko klimatsko območje. Klima se odraža v suhih in vročih poletjih, ter ostrih zimah in neizravnem padavinskem režimu s suhimi vzhodnimi vetrovi. Značilne so spomladanske in jesenske zmrzali, ki so neugodne za vegetacijo.

Najbližja meteorološka postaja je v Murski Soboti, oddaljena približno 20 km od središča GGE. Povprečni izmerjeni meteorološki podatki o padavinah in temperaturah so zato primerljivi z razmerami v GGE. Dolgoletno povprečje srednje letne temperature je 10.0 0C. Najhladnejši mesec je januar s povprečno temperaturo -1,1 0C. Najtoplejši je mesec julij s povprečno temperaturo 20.6 0C. Dolgoletna povprečna letna količina padavin na tem območju je 798 mm, kar uvršča prostor enote med območja z najmanj padavinami v Sloveniji. Najmanj padavin je v januarju in februarju (30 do 35 mm), največ pa v juliju (do 105 mm). Največ padavin pade poleti (okrog 35 %), jeseni (okrog 26 %) in spomladi (okrog 22 %), minimum je pozimi (okrog 17 %). Okrog 60 % vseh letnih padavin pade v vegetacijski dobi, kar je sicer ugodno za poljedelstvo. Kljub ugodnemu razporedu padavine so le te vse pogosteje v obliki krajših, zelo intenzivnih nalivov ali neurij, ki povzročajo škodo.

Srednja temperatura zraka v vegetacijskem obdobju je med 15,7 0C in 17 0C. V vegetacijski dobi pade od 420 do 550 mm padavin.

1.1.4 Hidrološke razmere

Zaradi močnih nalivov in geološke podlage, predvsem pa neustreznega načina gospodarjenja z gozdovi v preteklosti se je tukaj oblikoval značilni erozijski relief.

Površinska voda se steka v številnih površinskih vodotokih (potokih in jarkih) od katerih imajo samo največji (Ledava, Bukovniški in Kobiljski potok) vodo skozi vse leto. Od stoječih voda najdemo v enoti Bukovniško jezero in gramozno jamo pri Dobrovniku, obe umetnega nastanka.

Vsi vodotoki v enoti spadajo v zlivno območje reke Mure.

1.1.5 Matična podlaga in tla

Matična podlaga

Nižino in široke doline pokrivajo aluvialne naplavine, gričevnat svet pa v glavnem sestavljajo pliocenski peščenjaki in terasasti prodi, marsikje prekriti z glino in peski. Na južnem obrobju gričevnatega sveta lahko najdemo tudi sklade morskega proda, peska in gline.

Prevladujeta dve pliocenski hribini: slabo sprijeta ilovica in pesek ter prod. Na velikem delu območja je na površju debela plast ilovice, prodnati nanosi so vidni samo v globljih erozijskih jarkih.

Tla

Tla so produkt matične podlage, podnebja ter vegetacije, ki se je na njih razvila. Delno ima vpliv na tla tudi človek s svojim načinom gospodarjenja. Na območju gospodarske enote so razviti naslednji tipi tal:

Psevdoglej

Pojavlja se v klimatskem okolju z vsaj enim letnim izrazito vlažnim in enim suhim obdobjem, ki je običajno poleti. Naravna rastlinska odeja je hrastovo gabrov gozd (dobrava), ki je v veliki meri izkrcen za kmetijske namene. Osnovna kmetijska raba je travnik, za njive je manj primeren. Mokra tla so zelo ranljiva za teptanje in gaženje (paša, obdelovalni stroji), suha tla pa so zelo trda in zbita. Infiltracijska sposobnost tal je takrat zelo majhna, tako da lahko poletna neurja povzročijo znatne erozijske poškodbe. Dokler ni strnjenege sklepa rastlin, so tla še posebno izpostavljena erozijskemu delovanju vode. Zelo pomembni so tudi protierozijski ukrepi, kot so zaščita z rastlinami in izogibanje paše in uporabe strojev v mokrem vremenu.

Psevdoglej je tip hidromorfnih tal, za katerega je značilno občasno zastajanje po poreklu (praviloma) padavinske vode v zgornjem delu tal zaradi za vodo slabo propustnih do nepropustnih talnih plasti. V plasteh z občasno stoječo vodo se menjavajo mokra, anaerobna stanja tal s prevladujočimi redukcijskimi procesi in sušnejša, aerobna stanja tal s prevladujočimi oksidacijskimi procesi.

Distrična rjava tla na ilovicah in glinah

Ta tla se razvijejo na nekarbonatnih, silikatnih substratih. Zanje je značilen nizek pH, merjen v vodi, ki je manjši od 5,5. Zaradi bolj kisle reakcije so taka tla včasih imenovali tudi kislja rjava tla. Prav tako pa na nekarbonatnih prodnatih nanosih Drave in Mure. Večinoma so distrična rjava tla prerasla z gozdovi z večjim deležem iglavcev. Zaradi kislega okolja in hladnejše klime je pogost humus slabših lastnosti (prhnina, surovi humus), velik delež iglavcev pa z opadom dodatno vpliva na nastajanje surovega humusa. Gojenje gozdov temelji na takih tleh v večini primerov na ohranjanju primernege deleža listavcev.

Hipoglej, distričen

Značilno prekomerno vlaženje, ki je posledica izključno visoke podzemne vode. Zato ga najdemo vedno v konkavnih reliefnih oblikah. Tekstura tal je težka, delež gline je visok.

Amfiglej, evtričen in distričen

Mineralno močvirna tla z razliko v globini in načinu zastajanja vode. Za amfiglej je značilna kombinacija hipoglejnega in epiglejnega oglejevanja. Na površini zaznamo izrazit močvirni videz (značilne močvirne rastline), saj gre za naš najbolj vlažen talni tip. Amfigleje najdemo v predelih kjer se visoki podtalnici pridružijo še poplavne ali zlivne vode. To so lahko deli manjših ali večjih dolin. Naravna zarast so vlažni in močvirni gozdovi, vrbovja in trstičja.

Rigolana tla, evtrična

Rigolna tla so nastala z rigolanjem, to je globokim oranjem s posebnimi plugi. Pogosto se pri rigolanju zajame v talni profil večji del zgornjega dela C horizonta, ki močno razdrobljen poveča delež skeleta v tleh. Ta pojav je značilen zlasti za mehke kamnine (laporovec, fliš) na katerih se pripravljajo tla za vinograde. Na teksturno težkih tleh z rigolanjem se povečuje propustnost tal za pronicanje vode.

1.1.6 Krajinski tip in gozdnatost

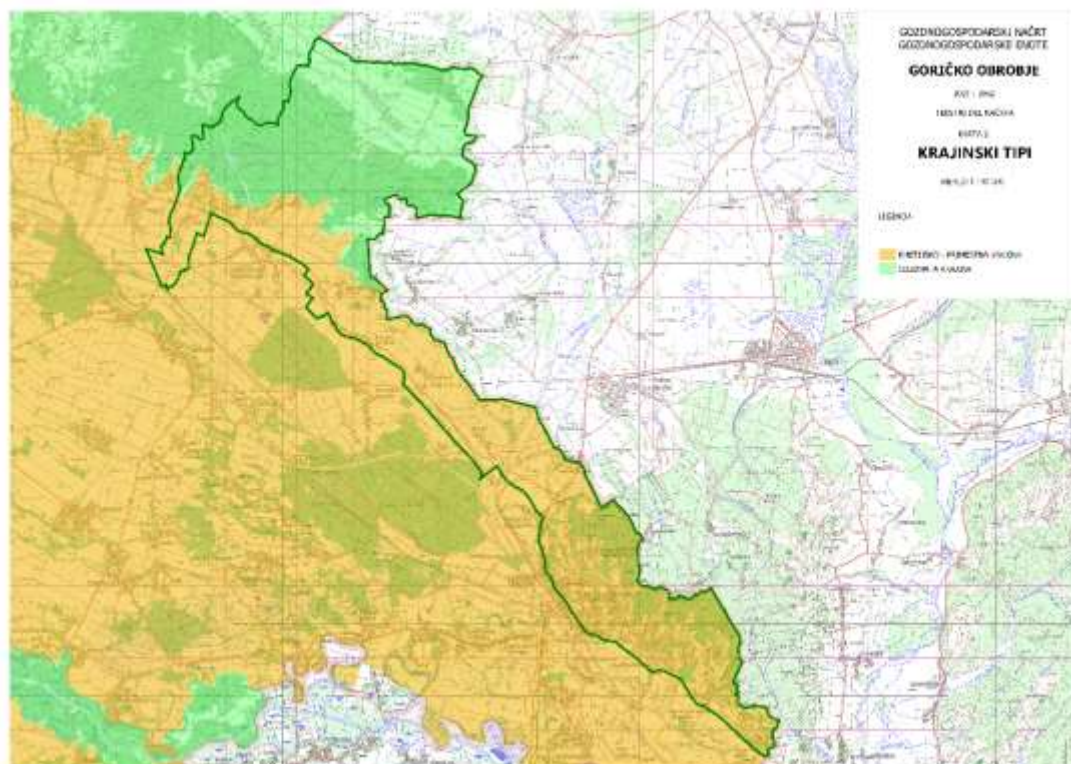
Skupna površina celotnega prostora v GGE je 6.778,26 ha. Gozd se razprostira na površini 2.465,52 ha. Gozdnatost je 36,3 %. Gozd in negozdna zemljišča, ki so z njim funkcionalno povezana tvorijo gozdni prostor. Površina gozdnega prostora znaša 2.531,82 ha

Večina GGE spada v kmetijsko – primestno krajino. Gozdnato krajino najdemo le na območjih večjih gozdnih kompleksov (Bukovnica, Kobilje).

Preglednica 1a/D : Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina (ha)	Delež (%)
Površina GGE	6.778,26	100,00
Gozdni prostor	2.529,17	37,35
-površina gozda	2.464,87	36,36
-zaraščajoče površine	7,64	0,11
- infrastruktura	28,26	0,42
(-močvirja) vodna telesa	4,09	0,06
-gozdne preseke in senožeti	22,08	0,33
-ostala gozdna zemljišča (daljnovodi, obore)	2,23	0,03
Negozdni prostor	4.246,44	62,65
-zaraščajoče površine	76,92	1,13

Gozdnatost v GGE znaša 36,3 %, kar je 7 % več od povprečne gozdnatosti v GGO.

Karta 2, Krajinski tipi

1.1.7 Vegetacijski oris GGE

V GGE so razširjeni naslednji rastiščni tipi:

- dobovje in dobovo belogabrovje;
- kisloljubno gradново belogabrovje;
- kisloljubno gradново bukovje;
- predpanonsko podgorsko bukovje;
- gozdovi robinije

Dobova – belogabrovja in brestovja (vezovja) z ozkolistnim jesenom

Dobova belogabrovja in brestovja z ozkolistnim jesenom uspevajo v nižinah, zato so bili antropogeni vplivi stalni in veliki. Predvsem njihove bolj sušne oblike so bile pogosto spremenjene v njive in travišča. Veliko dobrav je nastalo s saditvijo na kmetijskih površinah ali po golosekih. Na stanje in razvoj teh gozdov so močno vplivali posegi v vodni režim, kot so uravnavanje strug, gradnja nasipov, jezov in hidroelektrarn. Deloma so vzrok za uničenje ali vsaj korenite spremembe nekdanjih dobrav tudi premočne sečnje z izsekavanjem doba. Smreko so vnašali s sadnjo, sedaj se spontano širi z naravnim pomlajevanjem. Zaradi interakcij različnih dejavnikov je vitalnost drevja (doba) slaba, naravno pomlajevanje doba pa nezadostno. Za ohranitev združbe brestovja z ozkolistnim jesenom so nujene občasne poplave. Osuševanje terena vodi v njeno degradacijo in v takih primerih se širi robinija. Vitalnost bresta in jesena je slaba, saj ju ogrožata glivi *Ophiostoma ulmi* in *Hymenoscyphus fraxineus*. (Gozdni rastiščni tipi Slovenije str.53, str. 61 in str.62).

Gradnova belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah

Veliko gozdov so izkrčili za kmetijsko rabo, v preostalih so pridobivali steljo, v nekaterih borovih sestojih so pridobivali smolo. (*Gozdni rastišni tipi Slovenije* str.83)

Kisloljubna gradnova - bukovja

Vplivi na te gozdove in posegi vanje so bili v preteklosti močni. To je območje poselitve, znaten del gozdov je bil izkrčen za kmetijske namene in naselja. Gozdove so močno sekali, v njih steljarili, ogljarili, pasli živino, nabirali kostanj. (*Gozdni rastišni tipi Slovenije* str.433)

Opis posameznih lastnosti združb ter drevesnega sloja, grmovne in pritalne vegetacije je podrobneje opredeljen v GGN GGO Murska Sobota (2021 – 2030), kjer fitocenološka opredelitev izhaja iz fitocenološke študije Vegetacijske karta gozdnih združb Slovenije, v M 1: 50 000-list Murska Sobota, (SAZU, 2008).

Zastopanost in površina posameznih gozdnih rastišnih tipov v GGE Goričko obrobje je prikazana v preglednici 2.

Preglednica 2/D-GZ: Površina gozdnih rastišnih tipov

Šifra	Gozdni rastišni tipi	Površina	%
521	Črnojelševja	70,12	
531	Dobovje in dobovo belogabrovje	227,61	
711	Kisloljubno gradново belogabrovje	484,52	
752	Predpanonsko podgorsko bukovje	1682,62	
Skupaj		2464,87	

Združba doba in navadnega kovačnika – *Lonicero caprifolii - Quercetum roboris*

Gre za gozdno združbo ravninskega sveta Slovenije, ki je še pod vplivom visoke talne vode. Rastišča gozda doba in kovačnika so na odcednih površinah, ki pa so dovolj vlažne. Rastišč teh gozdov ne dosega poplave, ampak so tla kljub temu pozimi zasičena s padavinsko in talno vodo.

Združba je razvita v depresijah na pleistocenskih terasah, kjer se razvijejo psevdogleji oz. podzolasta tla, ki so rahlo kislila do nevtralna. Po svoji sestavi se ta gozd znatno razlikuje od gozda doba in košeničice.

V tem gozdu je večji delež gabra in maklena, kot tudi številnih drugih vrst, ki jih najdemo v gozdovih gabra in čremse oz. v hrastovo-gabrovih gozdovih v širšem smislu. Navadni gaber je najboljši indikator za rastišča s stoječo in talno vodo, ker prenese le kratkotrajne prehodne poplave, ne prenese pa stoječe in visoke talne vode. Tako ga najdemo samo do srednjega vodostaja podzemnih vod do 2-3 m na dvignjenih rastiščih (terasah). Dob se tu pojavlja v velikem deležu in ima velik pomen za gospodarsko vrednost teh gozdov. Vendar pa dob nima takšnega indikatorskega pomena kot gaber, saj ga najdemo tudi v poplavnih gozdovih ob reki. Ti gozdovi so sicer v veliki večini izkrčeni in so površine meliorirane ter spremenjene v kmetijske površine. Po golosekih se na teh rastiščih razvijejo drugotni gozdovi črne jelše in migaličnega šaša (*Carici brizoides - Alnetum glutinosae*).

Večina teh gozdov je v večjih kompleksih: Žitkovci, Kobilje (vzhodni del), urbarija Kobilje.

Združba spada v habitatni tip Natura 2000, HT_91L0: Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (*Erythronio-Carpinion*).

Združba črne jelše in migaličnega šaša – *Carici brizoides* - *Alnetum glutinosae*

Rastišča teh gozdov so relativno vlažna in jih občasno poplavlja talna ali poplavna voda. Tla so bogata z minerali, tako da je združba nekje vmes med močvirskimi in poplavnimi gozdovi. Na obravnavanem območju je združba pogosta na zaraščajočih površinah. Pri zaraščanju vlažnih travnikov poteka razvoj preko teh sestojev proti gozdovom doba in kovačnika. Sestoji te asociacije se razvijejo sekundarno na rastiščih gozdov doba in kovačnika. Tako floristično in ekološko se ločijo od močvirskih gozdov črne jelše.

V primerjavi z rastiščem asociacije *Carici elongatae* - *Alnetum glutinosae* je to rastišče predvsem redkeje in krajši čas poplavljen. Združbo je opisal Horvat leta 1938 in jo vrstil v razred poplavnih jelševih gozdov. Vendar pa jo je kasneje Glavač na podlagi floristične sestave in ekoloških razmer uvrstil med hrastovo-gabrove gozdove. Te gozdove pogosto označujejo tudi kot *Quercus* - *Carpinetum alnetosum* ali pa *Carici* - *Alnetum*, kar kaže na njihov sekundarni značaj. V teh gozdovih najdemo številne vrste iz hrastovo-gabrovih gozdov, ki se v močvirskih jelševjih ne pojavljajo.

Združbo najdemo na območju Bukovniškega potoka in na skrajnem jugu kompleksa Kobilje.

Združba spada v habitatni tip Natura 2000, HT_91E0: Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (*Alnus glutinosa* in *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*))

Združba črne jelše in podaljšanega šaša – *Carici elongatae* - *Alnetum glutinosae*

Gozdove črne jelše in podaljšanega šaša najdemo na rastiščih, ki so vlažna in jih poplavlja talna in padavinska voda, ne doseže pa jih s hranili bogata poplavna voda iz bližnjih rek. Tla so redno in dolgotrajno poplavljen, ter revna s hranili. Nivo talne vode tudi v najbolj suhem obdobju pade le malo pod površje. Tla so tu globoka, evtrična, oglejena in humozna. Gozdovi so aconalni in se pojavljajo v nižinskem pasu. Na teh rastiščih so razmere za uspevanje drevesnih vrst tako neugodne, da lahko uspeva le črna jelša. Na pomanjkanje hranilnih snovi na teh rastiščih je jelša prilagojena tako, da ima v koreninah gomoljčke dušičnih bakterij, s pomočjo katerih lahko asimilira zračni dušik. Jelša tvori čiste, enodobne in močno zastrte sestoje tako, da podstojne drevesne plasti skoraj ni. Drevesa so visoka 25 - 30 m, debla so do dve tretjini brez vej.

Lesna zaloga odraslega sestoja znaša do 500 m³/ha. Drugih drevesnih vrst v teh sestojih skoraj ni. V teh sestojih se obnova vrši predvsem s sadnjo črne jelše, saj je naravno pomlajevanje oteženo. Ponekod se jelševi gozdovi obnavljajo tudi iz panja, vendar se jelšev panjevec po nekaj generacijah izčrpa in ga je potrebno obnoviti s sadnjo sadik. Gospodarska doba teh sestojev znaša 55 let, kar je le polovica časa gospodarske dobe hrastovih sestojev. Sestoje lahko uvrstimo med najbolj produktivne. Svež les ima lepo rjavordečo barvo. Suh les pa je lahek in mehak.

Združbo najdemo v mejnem pasu v Žitkovcih.

Združba spada v habitatni tip Natura 2000, HT_91E0: Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (*Alnus glutinosa* in *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)).

Združba navadnega gabra in borovnice – *Vaccinio myrtilli* - *Carpinetum betuli*

Gozdu navadnega gabra in borovnice pravimo tudi kisloljubni gabrov gozd. Naseljuje ravninski ter gričevnat svet ob vznožjih pobočij na peščenih nanosih na holocenskih terasah. Združba je predvsem pogosta na stičiščih ravninskega sveta s pobočij, predvsem na nekarbonatnih kamninah. Tla so srednje globoka do globoka distrična rjava tla. Rastišča acidofilnih gozdov navadnega gabra so bila zaradi svoje lege v bližini naselij, lahkega dostopa in ugodnega reliefa že od nekdaj zelo intenzivno izkoriščana. Del gozdov je bil izkrčen za kmetijska zemljišča in v urbane namene. Večina gozdov navadnega gabra v bližini kmetij je služila za drva in gozdno steljo. V teh gozdovih je prevladovalo bodisi t.i. kmečko prebiranje, ali pa tudi sečnja na panj, s katerimi so pospeševali smreko in delno tudi kostanj. Smreko so vnašali posamično ali sestojno / skupinsko. Ponekod v teh sestojih prevladuje smreka (*Picea abies*), kar povzroča osiromašenje zeliščne plasti, ki je posledica zakisanja tal in izginevanja nevtrofilno-bazofilnih vrst.

Združbo najdemo na skrajnem jugovzhodnem delu kompleksa Kobilje – Bukovnica ob državni meji in ob Bukovniškem potoku nad jezerom.

Združba navadnega gabra in čremse – *Pruno padi - Carpinetum betuli*

Gozd navadnega gabra in čremse je zonalna gozdna združba ravninskega in delno gričevnatega sveta subpanonskega območja na okoli 200 metrov nadmorske višine. Pojavlja se v glavnem na nekarbonatnih pliocenskih in pleistocenskih ilovicah, ki so jim tu in tam primešani kremenovi prodniki. Tla uvrščamo v skupino pseudoglejev.

V času pred intenzivno rabo prostora (pred približno 4.000 leti), so subpanonski gabrovi gozdovi zavzemali velike strnjene površine.

Razširjeni so bili po nižinah, ki so bile zunaj stalnega vpliva talne vode in poplav in na spodnjem delu gričevja. Na stalno vlažnih rastiščih se navezujejo na gozdove doba in kovačnika in na poplavnih na gozdove doba in košeničice. Više pa so prehajali v gozdove bukve in kostanja ter bukve in grašice. Ta zonacija je danes le še fragmentarno ohranjena. Velik del gozdov belega gabra so izkrčili za kmetijske površine ali pa so jih zaradi nenačrtovanega izkoriščanja degradirali. Večina gozdov tega območja je služila le kot dopolnilo kmetijstvu. V njih je prevladovala sečnja na panj ali pa kmečko prebiranje, s katerim so sproti posekali perspektivno drevje. Tako je danes večina gozdov slabe kakovosti, drevje pa ima slabe genetske zasnove. Delni razlog je tudi v izredno intenzivnem steljarjenju. V gozdu niso le grabili listja in kosili gozdno steljo, temveč so iz gozda odnašali tudi vrhnje dele humusnega horizonta. Takšno gospodarjenje v preteklosti je pustilo globoke sledove s strukturi in floristični sestavi združbe. Relativno dobro rastoči dvoslojni gozdovi z gradnom in/ali dobom v gornji plasti in z navadnim gabrom, češnjo in maklenom v podstojni plasti so danes redkost. Takšni gozdovi so se na ravninskem svetu ohranili le kot otoki degradiranih gozdov ali pa z združbami, ki se razvijajo pod vplivom visoke talne in padavinske vode. V malo površinske gozdove vdirajo rastlinske vrste iz okoliške vegetacije in splošno razširjene vrste, ki jih pospešuje ekstenzivno izkoriščanje in degradacija tako, da je danes floristična sestava precej spremenjena. Ekološko občutljivejše vrste primarnih gozdov so se tem vrstam umaknile. Na mnogih mestih se je bujno razvila robinija (*Robinia pseudacacia*). Na rastiščih, ki so pod vplivom visoke talne vode, prehaja v združbo doba in kovačnika oziroma v gozd doba in košeničice na poplavnih rastiščih.

Združbo najdemo v vzhodnem (ob jezeru) in zahodnem delu kompleksa Kobilje ter manjši del v osrednjem delu. Večji sestoji so še na skrajnem zahodu Redičkega gozda in v urbariji Kobilje.

Združba bukve in širokolistne grašice – *Vicio oroboidi – Fagetum sylvaticae*

Združba bukve in širokolistne grašice je zonalna združba subpanonskega gričevja v nadmorskih višinah od 200 do 500 metrov. V glavnem se pojavlja v dolinicah med sploščenimi hrbti, od katerih se cepijo v raznih smereh mnogi stranski hrbti in grebenčki. Geološko podlago gradijo predvsem laporji, gline in ilovice. Osnovni talni tip so zmerno kislja distrična do evtrična tla.

Bukev je v subpanonskem svetu že zunaj svojega optimalnega areala. Njena življenjska moč se hitro zmanjšuje v smeri od Haloz proti Goričkemu. Zaradi nekarbonatne kamnine na tem območju prevladujejo acidofilni bukovi gozdovi, ki jih uvrščamo v gozd bukve in kostanja. Subpanonske mezofilne gozdove, ki se razvijajo se le na kamninah, ki vsebujejo dovolj apnene primesi, da lahko na njej uspevajo mezofilnejše rastline, uvrščamo v združbo bukve in grašice. Ta gozd je zmerno vlagoljuben in se pojavlja predvsem na osojnih legah, kjer so boljše vlažnostne razmere v splošno bolj suhem podnebjem subpanonskega sveta; na bolj bogatih tleh ga najdemo tudi na prisojnih legah. Združba le redko naseljuje večja, sklenjena območja. Večinoma so to manjše površine velikosti nekaj hektarov ali celo arov in ima dokaj labilno biocenotsko zgradbo.

Po stalnem in intenzivnem steljarjenju in sečnjah na panj se degradirajo v kisloljubne bukove gozdove, in sicer v gozdove bukve in kostanja; v ekstremnih primerih celo v gozd bukve in okroglistne lakote. Gozdovi te združbe so navadno dopolnilo h kmetijskih dejavnosti, zato je večina degradirana in slabe kakovosti.

Ta združba je večinsko prisotna v Redičkem gozdu.

Združba bukve in pravega kostanja – *Castaneo sativae* – *Fagetum sylvaticae*

Združba bukve in pravega kostanja je znana tudi pod imenom zmerno kisloljubni bukov gozd in je azonalna gozdna združba vezana na nekarbonatno matično podlago. Pojavlja se pretežno na relativno toplejših območjih gričevnatega sveta, ki so razrezana z manjšini in večjimi dolinicami in jarki. Pobočja so zaobljena, srednje strma do strma, ki se glede na vododržno geološko podlago običajno končajo s potokom ali reko. Tla so srednje globoka do globoka distrična rjava tla. Praktično v vseh sestojih se v drevesni plasti pojavlja še graden in rdeči bor (*Pinus sylvestris*) ter kostanj.

Grmovna plast je slabo razvita ali je sploh ni, oziroma jo na odprtih rastiščih gradi rdeči bor in kostanj. Zeliščna plast je slabo razvita in jo gradijo acidofilne in vrste bukovih gozdov. Pojav bora je posledica pretiranega in nepravilnega izkoriščanja gozda po sečnjah in zlasti prekomernega steljarjenja. Tako se postopoma uveljavlja bor in postopoma prevzema mesto bukvi.

Tla se strukturno spreminjajo in izčrpavajo, površinsko so zgoščena in pogosto zbita, gladka in gola, brez humusa, prepustna, izprana in zakisana. Zaradi takšnega stanja se tudi njihova biološka aktivnost zmanjšuje, njihova proizvodnja sposobnost pa je bistveno zmanjšana ali skoraj uničena. Tako biološko občutljivejši listavci postopoma izginjajo in se uveljavlja bor, kar vodi do nastanka gozdov bora in okroglostne lakote (*Galio rotundifolii* - *Pinetum sylvestris*) na izpostavljenih hrbtih gričev.

Je večinska združba kompleksa Bukovnica – Kobilje.

Karta 3: Rastišča (v kartnem delu načrta).**1.1.8 Živalski svet**

GGE je enota z najnižjo stopnjo gozdnatosti v območju in gozd je krajinsko najbolj ohranjen habitat prosto živečih živali. V okviru tega opravlja gozd tudi pomembno biotopsko funkcijo, ki je posebej izražena v času zime, ko predstavlja gozdna vegetacija bistveno ponudbo kritja in hrane za parkljasto divjad.

Prisotne vrste divjih živali na območju GGE so:

- *Divjad oz. lovne vrste*: jelenjad, srnjad, divji prašič, damjak (izvor iz obor), šakal, lisica, jazbec, poljski zajec, kuna belica in zlatica, pižmovka (verjetno ni več prisotna), nav. polh, fazan, poljska jerebica, raca mlakarica, sraka, šoja, siva vrana (zelo pogosta).

- *Zavarovane vrste* (po Uredbi o ogroženih živalskih vrstah iz Ur.l.RS št. 57-2094/1993): vrste kun (dihur, velika in mala podlasica), vidra, glodavci: veverica in bober, netopirji in nekatere ptičje vrste iz redov kur (prepelica), ujed (orel belorepec, kanja, sršenar, kragulj, skobec, vrste sokolov: nav. postovka, škrjančar, sokol selec), sov (lesna sova, mala uharica, pegasta sova, čuk), golobov (grivar, duplar, turška grlica in divja grlica), pevcev (poljska vrana in krokar), plojkokljunov (race, labodi in gosi), močvirnikov (štorklje in čaplje), pobrežnikov (priba, sloka, kozica), veslonožcev (kormoran) in ponirkov. Med duplarji so prisotne vrste smrdokavra, zelena in siva žolna ter vrste detlov, v notranjosti gozdov pa črna žolna, zlatovranka je izginula vrsta. Predvsem ptičje vrste so zaradi velike gibljivosti in s tem povezanih ptičjih selitev na območju GGE prisotne le del leta.

Na področju GGE živijo tudi živalske vrste, ki jih ne prištevamo med divjad in niso zavarovane. Med njimi so predstavniki iz redov žužkojedih sesalcev (ježi, rovke) in glodavcev (voluharice in miši). Njihova pomembnost v gozdu ni zanemarljiva, glodavci imajo v vlogi porabnikov plodov in semen vpliv na pomlajevanje gozda.

Upravljalci lovišč na področju GGE so LD Dobrovnik (del), Kobilje, Lendava (del) in Petišovci (del). Temeljna vrsta divjadi v GGE je srnjad, jelenjad in divji prašič sta tukaj stalno prisotni vrsti divjadi, v veliki meri pa tudi odvisni od sezonskih migracij te divjadi v območju iz vzhodne smeri. Občasno se

pojavlja damjak, katerega osebkovi so pobegli iz obor za gojitev divjadi. Povprečni letni odvzem srnjadi v loviščih te GGE je v letih 2021/2022 znašal 2,6 kom./100ha lovne površine.

Vrste male divjadi (poljski zajec, fazan in poljska jerebica) zaradi odvisnosti od spremenjenih razmer v kmetijski krajini, podobno kot na pretežnem delu območja, postajajo tudi tu maloštevilne. Zaradi sorazmerno malo vodnih površin ni številčna niti rasa mlakarica. Plenilske vrste predstavlja skupina vrst srednjih in malih zveri. Najpogostejša zver je lisica, prisoten je jazbec ter ostale manjše vrste iz družine kun. Zadnja leta je potrjena prisotnost šakala, ki se je razširil iz vzhoda (Madžarska). V vodnih habitatih je na območju GGE je evidentirana vidra, v zadnjem času je potrjeno močno številčno in prostorsko širjenje bobra. Na celem področju in v gozdovih GGE ne živijo živalske vrste iz skupine velikih zveri, rogarjev in gozdnih kur. Od ptičjih vrst je zelo pogosta vrsta siva vrana, šoja je tipični prebivalec gozdne krajine, medtem, ko sraka še zmeraj naseljuje predvsem naselja in njihova obrobja.

Kot ustrezne za to GGE povzemamo naravovarstvene usmeritve ohranjanja traviščnih in gozdnih habitatov pomembnih za upravljanje z divjadjo oz. zavarovanimi vrstami:

- Izvaja se takšna raba, ki ohranja habitate grmišč in travišč.
- Košnja naj se izvaja prvič po odcvetu večine travniških rastlin, košnji naj sledi spravilo sena. Izvaja naj se upočasnjena košnja od sredine navzven, vsaj 5 cm nad tlemi.
- Na območju naj se intenzivno ne gnoji.
- Travišč naj se ne požiga.
- Ohranja in vzdržuje naj se najmanj obstoječa dolžina linijskih vegetacijskih struktur (robovi, omejki, žive meje, protiveterni pasovi in obvodna vegetacija v kmetijski krajini).
- Ohranja naj se postopen gozdni rob.
- V gozdnih habitatnih tipih se zagotavlja ustrezna številčnost rastlinojede divjadi, ki bo omogočala naravno pomlajevanje v gozdu ter s tem trajnost gozdnega ekosistema, predvsem biotske funkcije in funkcije ohranjanja naravnih vrednot in biotske pestrosti.
- Alohtonih živalskih vrst naj se ne naseljuje na območja habitatnih tipov.
- Dovoljena je samo sadnja rastišču primernih drevesnih in grmovih vrst.

Po zakonu o divjadi in lovstvu (ZDLov-1, Ur.l. RS št. 16/04) je prepovedano:

- Sekanje, požiganje ali drugačno uničevanje živih mej, grmišč in s suho zarastjo poraslih površin po pašnikih, travnikih in poljih v času gnezdenja ptic in poleganja mladičev, med 1. marcem in 1. avgustom.
- V času gnezdenja ptic, med 1. marcem in 1. avgustom, sekati zarast ob vodnih bregovih, čistiti odvodne kanale in prazniti vodna zajetja.
- Po usmeritvah letnega lovsko upravljavskega načrta za Pomursko LUO je lov na raco mlakarico omejen na dva dni v tednu.

Prehranska osnova za parkljasto divjad je zelo odvisna od intenzitete gospodarjenja z gozdovi. Razmerje razvojnih faz kaže na uravnoteženo stanje, s primernim deležem mladih razvojnih faz in sestojev o obnovi, kar pomeni dotok svetlobe do tal, razvit zeliščni sloj in s tem na splošno dovolj kritja in hrane za rastlinojedo divjad. Obnova gozdov poteka pretežno z naravno obnovo, zato se v tej GGE spremlja objedenost gozdnega mladja.

V primerjavi z ostalimi delom območja je v gozdovih GGE prisoten podpovprečen vpliv rastlinojede divjadi na trenutno obstoječe površine v pomlajevanju. Pritisk divjadi na gozdno mladje se poveča v zimskem času v kolikor na kmetijskih površinah ni zelene hrane. Problem vpliva rastlinojede divjadi na površinah v obnovi je potrebno reševati s sodelovanjem lastnikov gozdov, gozdarjev in upravljavcev lovišč (intenziviranje odstrela divjadi na pomladitvenih površinah oz. v njihovi neposredni bližini).

Na območju GGE ni izločenih grmišč, zimovališč ali mirnih con za divjad.

1.2 Površina in lastništvo gozdov

Površina gozda v GGE znaša 2.467,52 ha. V zadnjem desetletju se je površina gozdov povečala za 27,03 ha oz. 1%. Lastniška struktura se ni spremenila, prevladujejo državni gozdovi.

Preglednica 3/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	758,74	1.688,22	17,91	2.467,87
Delež (%)	30,8	68,4	0,8	100,0

Preglednica 4/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 0,99 ha	94,4	94,4	36,7	36,7
1 do 4,99 ha	5,1	99,5	9,6	46,3
5 do 9,99 ha	0,2	99,7	0,7	47
10 do 29,99 ha	0,1	99,8	3,3	50,3
30 do 99,9 ha	0,2	100,0	23,4	73,7
nad 100 ha	/	/	26,4	100,0
Skupaj	100,0		100,0	

Preglednica 5/D-LS: Razvoj posestne sestave (vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Delež (%) leto 2011	Delež (%) leto 2021	Število lastnikov*	Število lastnikov (kumulativa)
do 0,99 ha	83,0	94,4	2326	2326
1 do 4,99 ha	17,0	5,1	45	2371
5 do 9,99 ha		0,2	1	2372
10 do 29,99 ha		0,1	2	2374
30 do 99,9 ha		0,2	4	2378
nad 100 ha		94,4	1	2379

* v stolpcu so upoštevani tudi lastiki, ki imajo svoje deleže v urbarialnih skupnostih

Skupno je v GGE 2.379 zasebnih gozdnih posesti. 1.500 je takih posesti, kjer je lastnik le eden, 1.208 posesti je takih, kjer sta lastnika dva, na preostalih je solastnikov več. Povprečna posest (površina/št. posesti) je velika 0,19 ha. Poleg majhnosti posesti je problem tudi njena razdrobljenost. V GGE je 6.683 gozdnih parcel. To pomeni, da ima en posestnik v posesti več manjših parcel (v povprečju skoraj 7 parcel na eno posest), ki so velikokrat na različnih lokacijah, tudi v različnih katastrskih občinah.

V GGE obstaja posebna lastniška kategorija t.i. urbarialni gozdovi, ki jo obravnavamo v sklopu zasebnih gozdov. Teh gozdov je 403 ha, upravljajo jih urbarialne skupnosti:

- Čentiba (10A, 10B, 10C, 11A, 11B, 11C), površina 38,93 ha,
- Dolina (2B, 2C, 2D, 2E, 3A, 3B, 3C, 4A, 4B, 4C, 4D), površina 68,93 ha,
- Dobrovnik (85A, 85B, 86A, 86B, 87A, 87B, 87C, 88A, 88B, 88C, 89A, 89B, 89C, 90, 91A, 91B, 92A, 92B), površina 200,36 ha,
- Kobilje (63B, 63C, 63D, 63E, 63F), površina 35,59 ha,
- Mostje (20), površina 10,59 ha,
- Žitkovci (22A, 22B, 22C). 16,59 ha.

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

Prostor je dobro prepređen z različnimi kategorijami prometnic, kar je posledica razpršenega poselitvenega vzorca. Opis odprtosti gozdov podrobno opisuje pretekli GGN. Obseg lokalnih cest (LC), javnih poti (JP) in gozdnih cest (GC) se v zadnjem desetletju ni spremenil. Veliko JP je bilo v preteklosti asfaltiranih, kar ponekod zaradi tanke asfaltne prevleke in posledično omejenih osnih pritiskov močno omejuje produktivni značaj takšne javne infrastrukture.

V GGE je 28,25 km gozdnih cest, katere so skoraj v celoti produktivne. Odprtost gozdov iz tega naslova je blizu 11,5 m/ha. Prevoznost gozdnih cest je dobra, razen krajših odsekov, kjer je zaradi slabše nosilnosti vremensko pogojena. Največji doprinos k odprtosti gozdov pa prispevajo LC in JP, zaradi katerih znaša odprtost gozdov v GGE 58 m/ha.

Tako visoka povprečna odprtost pa je marsikje le navidezna, saj posamezne gozdičke obdajajo LC ali JP z vseh strani in so po kriteriju vse produktivne, ali pa poteka cesta le 50 m od gozda in je načeloma produktivna, vmes pa je njiva, ki (razen izjemoma) onemogoča spravilo lesa do kamionske ceste.

Težave so tudi v že omenjeni nosilnosti javnih poti, zato so take JP in LC le pogojno produktivne, saj dovoljujejo le polovično obtežbo gozdarskih kamionov, vse bolj pogosto pa se lokalne skupnosti odločajo za popolno zaporo cest za tovorni promet.

Zaprtilih območij po definiciji Uredbe o vzdrževanju gozdnih cest (spravilna razdalja večja od 1.200 m) ni. Po opravljeni analizi teoretične oddaljenosti gozda od produktivne prometnice, pa obstajajo območja, kjer bi bilo odpiranje z novo cestno infrastrukturo priporočljivo. To so odseki: 5C, 6, 7, 22B,C, 23, 27, 47, 48, 70A,B, 71, 75, 76B, 79, 85A,B, 87A,B in 88B,C.

Dober pokazatelj odprtosti gozdov je tudi povprečna pondrerirana spravilna razdalja. Ta znaša glede na načrtovani etat:

v DG s predpisanim 10-letnim etatom	120.025 m ³	286 m
v ZG s predpisanim 10-letnim etatom	37.964 m ³	257 m
povprečno v GGE		279 m

Glede dolžine spravila absolutno izstopajo gozdovi Redičkega gozda, kjer spravilne razdalje dosegajo tudi preko 1000 m. Spravilo na bližnjo javno pot pa ni mogoče, ker je lokalna skupnost prepovedala promet s tovornimi vozili ali omejila skupno težo na 5 T.

Preglednica 6/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Način spravila	Površina		Spravilna razdalja - v %					
	ha	%	do 200m	200-400m	400-600m	600-800m	800-1200m	nad 1200m
S traktorjem	2253,50	100	21	44	21	10	4	/
Skupaj	2253,50	100	21	44	21	10	4	/

Preglednica 7/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne (km)	Povezovalne (km)	Skupaj (km)	Gostota cest (m/ha)
Gozdne ceste	28,25	/	28,25	11,5
Javne ceste	116,21		116,21	47,6
Skupaj	144,46		144,46	29,55

Odprtost gozdov z vlakami: Gozdovi v GGE Goričko obrobje poraščajo površine, ki za drugo rabo niso najbolj primerni. Tereni so pretežno ravni (izjema Redički gozd), zato so vlake v nivoju terena. Zaradi možnosti, ki jih nudi teren je potrebno spravilo čimbolj usmerjati na obstoječe ali na novo označene vlake. Gradnja vlak bi bila potrebna le v Redičkem gozdu in pri prečkanju raznih globokih erozijskih jarkov. Lokalno utrjevanje vlak na slabo nosilnih terenih in pri dostopih na gozdne ceste se vrši z vgradnjo ustreznih propustov in nasipanjem gramoza, dela pa se morajo izvajati v najbolj

sušnem delu leta. Ker gre za intenzivna dela na krajših odsekih je strošek po tekočem metru vlake nadpovprečno visok.

Kljub danim terenskim razmeram analiza odprtosti gozdov po odsekih kaže, da je še zmeraj 140 ha gozdov takih, kjer je spravilo lesa povezano z razdaljami zbiranja večjimi od 60 m in bi bila gradnja vlak smotrna.

Spravilo se vse pogosteje izvaja z gozdarskimi prikolicami in v zahtevnejših terenih z vitlo. Izvoza lesa iz zasebnih gozdov z ročnim nalaganjem lesa za kurjavo je vse manj. Pričakovati je, da se bo delež slednjega še zmanjševal in da se bodo uveljavile kombinacije klasičnega spravila z vitlo ali gozdarsko polprikolico z nadaljnjim kamionskim prevozom. Zaradi tega trenda bo pri vzdrževanju in gradnji gozdnih prometnic potrebno paziti na dostope vlak na gozdne ceste, dovolj velikim skladiščnim prostorom in obračališčem za kamione priklopnike ali vlačilce.

Spravilo v državnih gozdovih poteka z adaptiranimi kmetijskimi traktorji.

Perspektivno spravilno sredstvo je zaradi ugodnih terenskih razmer:

- adaptiran kmetijski traktor z vitlom ali
- kmetijski traktor z gozdarsko prikolico, lahko tudi zgibni polprikoličar.

Karta je v prostorskem delu načrta (Karta 9).

1.4 Družbenogospodarske razmere

Enota ima izrazito agrarni značaj, saj po evidenci dejanske rabe tal njive, travniške površine in trajni nasadi zavzemajo 52 % celotne površine enote. Naseljenost je večja v nižinskem delu, kjer so tudi največja naselja: Lendava, Dobrovnik in Kobilje. Prevladuje panonski tip naselja (razpotegnjena naselja ob cestah). Največji kraj je Lendava, ki je tudi gospodarsko in kulturno središče.

Kljub prevladujočim kmetijskim površinam je večina prebivalstva zaposlena v drugih dejavnostih, predvsem v predelovalni industriji. Značilne so dnevne migracije prebivalstva v večja upravna središča, Mursko Soboto in Lendavo. Opazen je tudi trend preseljevanja prebivalstva v bližino večjih krajev. Gozdarstvo zasebnim lastnikom predstavlja samo dodatno gospodarsko dejavnost.

Preglednica 8/P: Prebivalstvo po občinah

Občina	Število prebivalstva v letu				Povprečna starost	Delež aktivnega prebivalstva (%)
	1996	2008	2012	2022	2021	2021
Kobilje	633	612	605	532	47,2	40,4
Lendava	11.356	11.157	10.881	10.312	48,1	40,2
Dobrovnik	1.326	1.332	1.338	1.263	46,1	37,3
Skupaj	13.315	13101	12.824	12.107	47,9	39,9

Vir: Statistični urad RS (www.stat.si)

Število prebivalcev v občinah, ki ležijo na območju enote, skozi desetletja vztrajno pada. Povprečna starost se je v zadnjem desetletju povečala za 4 leta. V primerjavi s povprečno starostjo prebivalcev celotne Slovenije je prebivalec na območju enote starejši za 4 leta. Deleže delovno aktivnega prebivalstva na območju enote zanaša 39,9 %, kar je za 4,2 % manj od slovenskega povprečja.

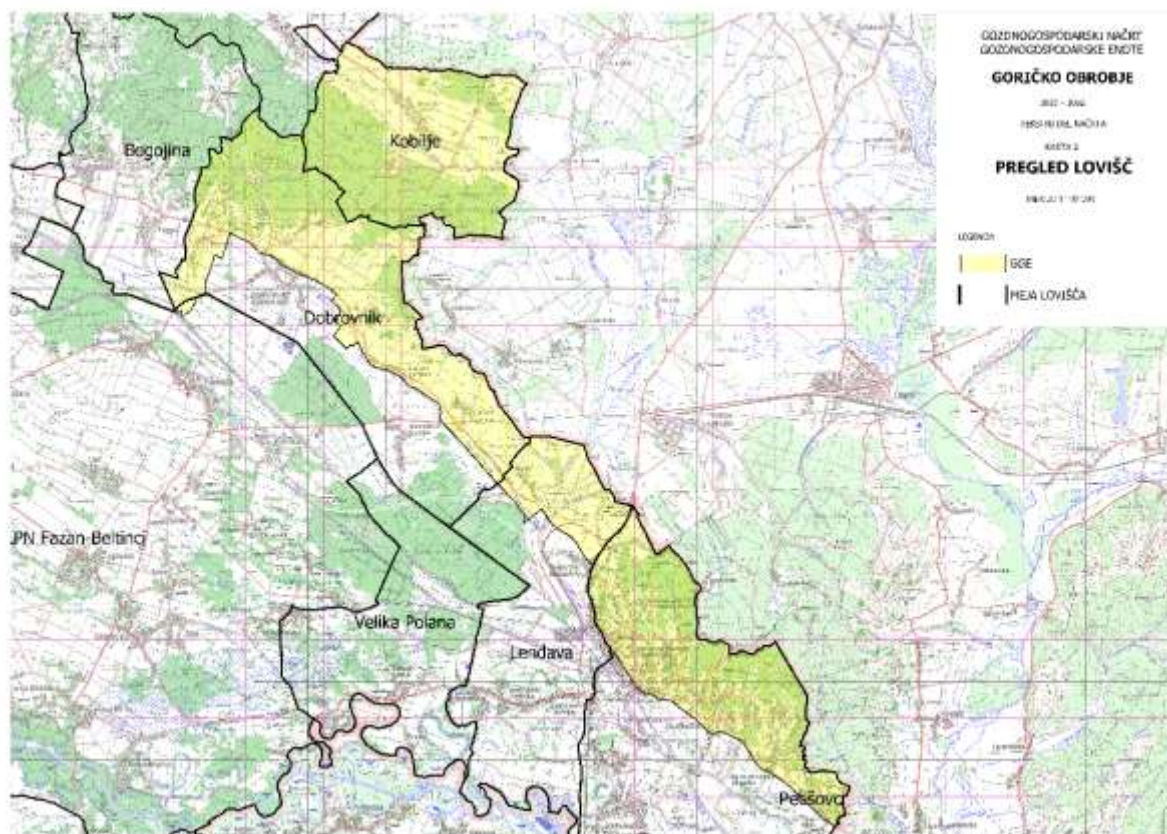
1.5 Druge dejavnosti v prostoru

1.5.1 Lovstvo

Podroben pregled lovišč je prikazan v preglednici 8. Z lovišči upravljajo istoimenske lovske družine.

Preglednica 9/D-LD Pregled lovišč

Šifra lovišča	Ime lovišča	Pov. gozda v GGE (ha)	Opomba
0831	Lendava	12,30	Del
0826	Dobrovnik	773,20	Del
0832	Petišovci	678,21	Del
0827	Kobilje	1.003,81	Del
	Skupaj	2.467,52	

Karta 3: Pregled lovišč

1.5.2 Kmetijstvo

Vedno manjši interes mlajših generacij za delo na kmetijah, izseljevanje ljudi in manjša rodnost je pripeljala do opuščanja kmetijske rabe prostora, ki se zato zarašča z gozdom. Kmečka posest je majhna in razdrobljena zato pridelava za trg ni rentabilna. Veliko manjših kmetij daje svoja zemljišča v najem ali zakup večjim kmetijam, ki imajo za to obliko dejavnosti ustrezno mehanizacijo in predvsem velikost, ki jim omogoča preživetje na trgu. V primerjavi s kmetijstvom predstavlja za kmetijska gospodarstva gozd z vidika dohodka majhen delež. Pestrost krajine ter naravne vrednote v GGE nudijo možnost razvoja ekološkega kmetijstva oz. različnih oblik turizma povezanega s kmetijstvom. Število kmetijskih gospodarstev se je v zadnjih dvajsetih letih skoraj prepolovilo.

Nosilca kmetijske dejavnosti sta Kmetijsko gospodarstvo Lendava in Kmetijska zadruga Lendava.

V GGE je velik delež vinogradov (Lendavsek in Dolgovaške gorice), vendar je večina pridelave namenjene lastni porabi.

1.5.3 Poselitev

Enota je bila sorazmerno gosto poseljena že v preteklosti. Danes prevladuje panonski tip naselja (razpotegnjena naselja ob cestah). Na območju GGE Goričko obrobje je najpomembnejše lokalno središče Lendava s 2.864 prebivalci. Območje Lendavskih goric in vinorodna območja na južnih obronkih Goriškega in gričevja od Čentibe do Pinc so gosto poseljena s počitniškimi hišicami in zidanicami.

1.5.4 Infrastruktura

Gozdovi oziroma gozdni prostor GGE je dokaj dobro odprt s prometnicami, ki so v glavnem tudi asfaltirane. Na območju je približno 116 km cest. Prevladujejo javne poti (63 km), sledijo lokalne ceste - občinske ceste (37 km) in državne ceste (Berkovci – Kobilje, Lendava – Pince, Dobrovnik – rondo Dolga vas, Kobilje – Dobrovnik v skupni dolžini 15 km) ter hitra cesta (Dolga vas – rondo Dolga vas).

V mestu Lendava je tudi železniška proga ki povezuje mesti Lendava in Čakovec v sosednji Hrvaški, ki pa ne poteka po gozdnih površinah v GGE.

1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru

Aktivnosti, ki vplivajo na gozd oz. funkcije gozda v GGE so:

- Bukovniško jezero - turizem;
- Gozdna učna pot Bukovnica.

Na območju GGE je večja industrija koncentrirana okoli mesta Lendava. Tukaj ima sedež in proizvodne obrate edina slovenska rafinerija nafte Nafta Lendava. Razviti sta tudi kemična (Ilirija) in farmacevtska (Lek) industrija. Več je manjših podjetij in obrtnikov. V zadnjem obdobju se močno razvija turistična dejavnost (turistične kmetije, kulturno - zgodovinski objekti, npr. Vinarium Lendava) in dopolnilne dejavnosti na kmetijah. Na območju sta dve dirkališči: Speedway stadion Petišovci in Lindau ring Petišovci.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Stopnjo požarne ogroženosti gozdov na splošno določajo vegetacijska struktura gozdov, razvojna faza, ekspozicija, vegetacijsko obdobje, vremenske razmere, opremljenost prostora s prometnicami, oskrba z vodo in prisotnost ljudi. Požarna ogroženost je povečana v daljših obdobjih brez padavin in sušnih obdobjih v poletnem času. Večina gozdov v GGE spada v 3. stopnjo požarne ogroženosti izjema sta odseka 029B in 069, kjer je stopnja ogroženosti 2.

Požarna ogroženost gozdov je prikazana na Karti 4.

1.7 Ureditvena členitev GGE

Meja GGE se v preteklem desetletju ni spremenila. GGE je razdeljena na revirja Lendava (28,2 % površine gozda v GGE) in Dobrovnik (71,8 % površine gozda v GGE). GGE Goričko obrobje je razdeljena na 92 oddelkov in 173 odsekov. Povprečna površina oddelka znaša 26,82 ha, povprečna površina odseka 14,26 ha.

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

GGE je razdeljena na dva revirja:

- Dobrovnik - del (šifra revirja 2313), površine 1.768,68 ha,
- Lendava - del (šifra revirja 2311), površine 696,19 ha.

Vsi revirji spadajo pod Krajevno enoto Murska Sobota s sedežem v Murski Soboti. Krajevne pisarne so v Dobrovniku (revir Dobrovnik) in Lendavi (revir Lendava).

Preglednica 10: Organiziranost javne gozdarske službe

Gozdni revir	Katastrska občina
Dobrovnik	Kobilje, Žitkovci, Dobrovnik (del) in Strehovci
Lendava	Kamovci, Genterovci (del), Mostje pri Lendavi, Dolga vas pri Lendavi (del), Lendava (del), Čentiba (del), Dolina (del) in Pince (del)

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

2.1 Splošno o funkcijah gozdov

Gozdovi v GGE Goričko obrobje poraščajo gričevnat svet Goričkega kjer so strnjeni v nekaj večjih kompleksov (Bukovnica, Kobilje), manjše gozdne ostanke v kmetijski krajini med Dobrovnikom in Lendavo in gričevnat svet Dolgovaških, Lendavskih goric in Redičkega gozda. Večina gozdnega prostora v GGE leži znotraj območja Natura 2000.

Funkcije gozda so prikazane v obliki funkcijskih enot, ki so lahko površinske, linijske ali točkovne. V vsaki funkcijski enoti je posamezna funkcija opredeljena z ustrežno stopnjo poudarjenosti. Funkcije so določene na gozdnem prostoru, ki je večji od same gozdne površine v GGE, saj zajema tudi negozdna zemljišča, ki so funkcionalno povezana z gozdom (izjema je lesnoproizvodna funkcijam, ki je določena le na gozdnih površinah).

Pomen stopenj poudarjenosti:

1. stopnja: funkcija določa način gospodarjenja z gozdom
2. stopnja: funkcija pomembno vpliva na način gospodarjenja
3. stopnja: funkcija le deloma vpliva na način gospodarjenja

Preglednica 11/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami (v ha)

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj ha
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	
Varovanje gozdnih zemljišč in sestojev	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
Hidrološka funkcija	7,82	52,0	0,3	7,22	48,0	0,3	/	/	/	15,04
Funkcija ohranjanja bio. raznovrstnosti	33,37	1,9	1,3	1.698,24	98,1	67,1	/	/	/	1.731,61
Klimatska funkcija	24,58	80,0	1,0	6,16	20,0	0,2	/	/	/	30,74
Zaščitna funkcija	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
Higiensko-zdravstvena funkcija	/	/	/	5,99	100,0	0,2	/	/	/	5,99
Obrambna funkcija	7,22	100,0	0,3	/	/	/	/	/	/	7,22
Rekreacijska funkcija	/	/	/	77,25	100,0	3,1	/	/	/	77,25
Turistična funkcija	/	/	/	85,53	100,0	3,4	/	/	/	85,53
Poučna funkcija	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
Raziskovalna funkcija	15,53	100,0	0,6	/	/	/	/	/	/	15,53
Funkcija varovanja naravnih vrednot	32,10	1,9	1,3	1.646,82	98,1	65,1	/	/	/	1.678,92
Funkcija varovanja kulturne dediščine	3,53	24,0	0,1	11,15	76,0	0,4	/	/	/	14,68
Estetska funkcija	0,06	0,4	0,0	16,02	99,6	0,6	/	/	/	16,08
Lesnoproizvodna funkcija	2.371,84	96,6	93,7	83,81	3,4	3,3	/	/	/	2.455,65
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	80,88	18,9	3,2	347,50	81,1	13,7	/	/	/	428,38
Lovnogospodarska funkcija	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/

Karta 7: Funkcije gozdov (v kartnem delu načrta)

Skupna velikost gozdnega prostora v GGE je 2.530,1 ha.

Skupna površina gozdnega prostora s prvo stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij je 57,99 ha, ter 1.704,03 ha z drugo stopnjo poudarjenosti. Med ekološkimi funkcijami prevladujeta funkcija

ohranjanja biotske raznovrstnosti (ekocelice), klimatska funkcija (gozdni ostanki) in hidrološka funkcija v okolici Bukovniškega jezera.

Gozdnih površin s prvo stopnjo poudarjenosti socialnih funkcij v GGE Goričko obrobje je 26,83 ha. To so večinoma gozdovi, ki opravljajo funkcijo varovanja naravne vrednot (Bukovniško jezero, rezervat Kobilje, mokrotni travniki v Kobilju). Skoraj vsi gozdovi v GGE Goričko obrobje imajo lesnoproizvodno funkcijo poudarjeno na prvi stopnji (96,2 %), saj gre za rastišča z odlično proizvodno sposobnostjo. Med proizvodnimi funkcijami je pomembna še funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin, kjer največji delež zavzemajo gozdni semenski sestoji in gozdovi zanimivi za čebeljo pašo.

2.2 Ekološke funkcije

1. stopnja poudarjenosti, površina: **57,99** ha
2. stopnja poudarjenosti, površina: **1.704,03** ha

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč

Funkcija gozda pomeni:

- varovanje rastišča in njegove okolice pred posledicami vseh vrst erozijskih procesov, zlasti zagotavljanje (ohranjanje) odpornosti tal na erozijske pojave, ki jih povzročajo mraz, sneg, voda in veter;
- preprečevanje razvoja (pojavljanja) zemeljskih in snežnih plazov, podorov in usadov;
- preprečevanje poglobljanja pobočnih jarkov; preprečevanje premeščanja naplavin

V GGE ni gozdov, ki bi izpolnjevali pogoje za opravljanje te funkcije.

Hidrološka funkcija

Funkcija gozda pomeni:

- mehansko in biološko čiščenje vode, ki odteče ali pronica z gozdnih površin ter uravnavanje vodnega režima z zadrževanjem hitrega odtekanja padavinske vode. Poudarjeno hidrološko funkcijo imajo zlasti gozdovi v vodovarstvenih in potencialnih vodovarstvenih območji, določenih v skladu z predpisi o vodah.

1. stopnja poudarjenosti: 7,82 ha

Gozdovi ob Bukovniškem jezeru v pasu od 25 do 150 m - odvisno od reliefa.

2. stopnja poudarjenosti, površina: 7,22 ha

Gozdovi ob vodotokih in manjših stoječih vodah (pri manjših vodotokih v pasu do 25 m na vsako stran vodotoka, odvisno od terena). Gozdovi v okolici (10 m) izvirov vode in črpališč z izdatnostjo pod 5 l/s.

V to kategorijo so uvrščeni gozdovi v neposredni bližini večjih in manjših vodotokov, stoječih voda (mrtvi rokavi, ribniki, mlake) ter gozdovi na območju 3. varstvene cone (VVO III – Strehovci in Dobrovnik) po odlokih o zaščiti virov pitne vode. Pri manjših vodotokih je bilo kot merilo pri

določanju funkcije upoštevano širše zlivno območje vodotoka. Večina teh vodotokov je v poletnih mesecih suha.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Funkcija gozda pomeni:

- zagotavljanje življenjskega prostora rastlinskim in živalskim življenjskim združbam, zlasti tistih vrst, katerih življenjski cikel je pomembno povezan z gozdom;
- ohranjanje biotske raznovrstnosti in zagotavljanje naravnega ravnovesja; ohranjanje redkih gozdnih ekosistemov oz. drugih ekosistemov v gozdnem prostoru, ki so pomembni za ohranitev redkih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst.

GGE Goričko obrobje leži v ekološko pomembnem območju (EPO):

- Goričko (41300)

in posebnem varstvenem območju Natura 2000:

- Goričko (SI3000221, POO),
- Goričko (SI5000009, POV).

1. stopnja poudarjenosti, površina ha: 33,37 ha

To funkcijo imajo gozdovi in drugi manjši ekosistemi v gozdnem prostoru, ki so pomembni za ohranitev redkih ali ogroženih rastlinskih in živalskih vrst:

- gozdovi ki so bil z namenom ohranjanja in širitve ogroženih gozdnih habitatnih tipov in vrst izločeni kot ekocelice brez ukrepanja. Ekocelice so izločene v odsekih: 023, 047, 051, 052, 054, 080B, 080D, 081A, 081B. Skupna površina ekocelic je 17,84 ha.
- Gozdni rezervat Kobilje

2. stopnja poudarjenosti, površina: 1.698,24 ha

Gozdovi na območjih EPO in Natura 2000

Opisi posamezni zavarovanih območij, ekološko pomembnih območij (EPO) in posebnih varstvenih območij Natura 2000 so prikazani v spodnjih preglednicah:

Preglednica 12/1: EPO območja vezana na gozdne površine znotraj GGE Goričko obrobje

KODA	IME	OPIS
41300	Goričko	Goričko je gričevnato območje na skrajnem severovzhodu Slovenije z ohranjeno tradicionalno kulturno krajino, z veliko raznolikostjo habitatnih tipov, življenjski prostor številnih ogroženih rastlinskih in živalskih vrst, predvsem ptic. Posebnost so, med drugim, tudi primarni gozdovi rdečega bora (<i>Galio rotundifoliae</i> – <i>Pinetum</i>) z acidofilno podrastjo. Naravno ohranjeni in počasi tekoči gozdni potoki so pomembni tudi za ohranjanje populacij močvirskega krešiča. Mreža ohranjenih avtohtonih listnatih gozdov vzdržuje eno večjih populacij mednarodno varovanega hrošča rogača v Sloveniji, ohranjanje odsekov z večjim deležem odmrle lesne mase, dreves z dupli in glavatih vrb pa daje možnost obstoja na evropskem nivoju ogroženih vrst hroščev puščavnika in škrlatnega kukuja.

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Preglednica 12/2: Posebna varstvena območja Natura 2000

KODA IN IME	STATUS	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE GORIČKO OBROBJE
SI3000221 Goričko	SAC (POO)	<p><u>Habitatni tipi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (<i>Erythronio-Carpinion</i>) - Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>)) <p><u>Metulji:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>) <p><u>Hrošči:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Rogač (<i>Lucanus cervus</i>) - Puščavnik (<i>Osmoderma eremita</i>) - Škrlatni kukuj (<i>Cucujus cinnaberinus</i>) - Močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>) <p><u>Dvoživke:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Hribski urh (<i>Bombina variegata</i>) - Veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>) <p><u>Netopirji:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>) - Veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteinii</i>) <p><u>Sesalci:</u></p> <p>vidra (<i>Lutra lutra</i>)</p> <p><u>Rastline:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Krajnska sita (<i>Eleocharis carniolica</i>)
SI5000009 Goričko	SPA (POV)	<p><u>Ptice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Črna štorclja (<i>Ciconia nigra</i>) - Sršenar (<i>Pernis apivorus</i>) - Pivka (<i>Picus canus</i>) - Črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>)

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Preglednica 12/3: Habitatni tipi vezani na gozdne površine znotraj GGE Goričko obrobje

Habitatni tip	Cona/Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
(91L0) Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (<i>Erythronio-Carpinion</i>)	POO GORIČKO (CONA GORIČKO- C)	<p>Mednje štejemo tako nižinske poplavne hrastovo-belogabrove gozdove kot tudi hrastovo-belogabrove gozdove gričevnatega sveta.</p> <p>Prvi rastejo v nižinah na občasno poplavljenih rastiščih, nivo podtalne vode je visok. Med drevesnimi vrstami najdemo dob, beli gaber in črno jelšo. Zaradi melioracij, urbanizacije, krčitve za kmetijske namene in drobljenja so zelo ogroženi.</p> <p>Drugi se pojavljajo na gričevjih na bolj suhih tleh, ravno tako pa jih gradita beli gaber in ena vrsta hrasta, v tem primeru graden. Tudi ti so že v veliki meri spremenjeni (npr. izkrčeni za kmetijsko rabo). V Sloveniji se habitatni tip pojavlja v vzhodnem delu države (Krakovski gozd, Dobrava, Goričko, ob Muri).</p>	4130,42 ha	1094,26 ha	U1** nezadostno stanje ohranjenosti
(HT_91E0) Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>))	POO GORIČKO (CONA GORIČKO- B)	<p>Združbe mehkolesne loka se razvijejo pod neposrednim vplivom vodotoka, tik nad njegovim srednjim vodostajem, in so pogosto poplavljene.</p> <p>Tla so nerazvita, pogosto peščena. Glavne drevesne vrste so različne vrbe, siva in črna jelša ter veliki jesen. Habitatni tip je pomemben življenjski prostor za nekatere Natura 2000 vrste živali.</p> <p>V Sloveniji se pojavlja ob večjih rekah, zlasti tam, kjer je naravna dinamika reke še ohranjena. Ogrožajo ga hidroregulacije, gradnje jezov, pozidava in košnja do struge reke.</p>	338,75 ha	22,47 ha	U2** nezadostno stanje ohranjenosti

Vir: Splošna ocena populacije (SDF, Stanje ohranjenosti po poročilu RS po 17. členu Direktive o habitatih iz leta 2019; Opombe: ** na celotnem območju kontinentalne biogeografske regije.

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Preglednica 12/4: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Goričko obrobje

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
Črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)	POO GORIČKO (CONA GORIČKO-CGP)	<p>Vrsta potrebuje listnate do mešane presvetljene gozdove od nižin do 1000 metrov nadmorske višine z visokim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanim zeliščnim in grmovnim slojem in vrstno bogatimi travniki v bližini gozdov.</p> <p>Za prehrano gosenc so potrebne v gozdu in gozdnem robu v jeseni zlasti rastline iz rodov <i>Lamium</i>, <i>Urtica</i>, <i>Epilobium</i> in spomladi zlasti <i>Corylus</i>, <i>Rubus</i>, <i>Lonicera</i>, <i>Salix</i> in <i>Quercus</i>. Za prehrano odraslih osebkov so julija in avgusta potrebne v gozdovih, gozdnih robovih, jasad in travnikih ob gozdovih cvetoče medonosne rastline, zlasti <i>Eupatorium</i>, <i>Origanum</i>, <i>Solidago</i> in <i>Cirsium</i>.</p> <p>Odrasli metulji potrebujejo v nočnem času temo za zavetje pred plenilci in za nemoteno razmnoževanje.</p> <p>V starih sestojih listavcev, predvsem hrastov, na toplih legah z visokim deležem mrtvega lesa v nižinah in gričevju.</p>	9.769,33 ha	151,26 ha	<p>FV**</p> <p>ugodno stanje ohranjenosti/ ugodno stanje ohranjenosti na območju</p> <p>(v okviru priprave novega Programa upravljanja območij Natura 2000)</p>
Rogač (<i>Lucanus cervus</i>)	POO GORIČKO (CONA GORIČKO-CGP)	<p>Hrošči se pojavijo ob večerih od junija do avgusta. Samice zalegajo jajčeca v ali ob šture, stara ali padla drevesa.</p> <p>Pri tem je bolj kot drevesna vrsta pomembno, da je les v fazi razgradnje posebnih gliv. Celoten razvoj poteka počasi, tudi do 5 let. Zabubijo se v zemlji (15-20 cm globoko) in se razvijejo v hrošče, ki živijo samo nekaj tednov.</p> <p>Ličinke se prehranjujejo z mrtvimi ali nagnitimi koreninami dreves, odrasli hrošči pa z različnimi drevesnimi sokovi.</p>	19.559,62 ha	1.550,03 ha	<p>FV**</p> <p>ugodno stanje ohranjenosti / vrsta je prisotna na območju</p> <p>(v okviru priprave novega Programa upravljanja območij Natura 2000)</p>
Puščavnik (<i>Osmoderma</i>)	POO GORIČKO (CONA GORIČKO-CGP)	<p>Razvoj poteka v starih drevesnih duplih, večinoma listavcev (hrast, vrba, sadno drevje, lipa, jesen). Vrsta poseljuje le globoka dupla z večjo količino</p>	29.738,23 ha	1.618,70 ha	<p>(U1)**</p> <p>slabo stanje</p>

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

<p><i>eremita</i>)</p>	<p>CGP)</p>	<p>drevesnega mulja, s katerim se hranijo ličinke</p> <p>Razvoj poteka dve do tri ali celo štiri leta, odvisno od prehrabene kvalitete mulja. Odrasli samci živijo le nekaj dni (10-20), medtem ko samice tudi par mesecev.</p> <p>Hranijo se z rastlinskim materialom in srkajo sladke drevesne sokove.</p> <p>So malo mobilni in se večinoma zadržujejo v bližini mesta razvoja (od tod tudi ime »puščavnik«), zaradi česar je za njegov obstoj pomembna bližina oz. gostota drevesnih dupel. Ta je zaradi delovanja človeka še največja prav v antropogenih okoljih kot so stari drevoredi, obrežna vrbovja ali visokodebelni sadovnjaki. Tako je eden od faktorjev ogrožanja opuščanje nekaterih navad – npr. odstranitev velikih in starih vrb z bregov, spremenjen način kmetovanja in izginjanje visokostebelnih sadovnjakov.</p> <p>Vrsta živi najraje pod gnijočim vlažnim lubjem dreves listavcev (hrast, topol, javor, in bukev) ali iglavcev (smreka, jelka in bor).</p> <p>Hranijo se z lesnim drobirjem, tudi predatorji.</p>		<p>1.311,01 ha</p>	<p>ohranjenosti / vrsta je prisotna na območju</p> <p>(v okviru priprave novega Programa upravljanja območij Natura 2000)</p> <p>(U1)**</p> <p>slabo stanje ohranjenosti / vrsta je prisotna na območju</p> <p>(v okviru priprave novega Programa upravljanja območij Natura 2000)</p>
<p>Škrlatni kukuj (<i>Cucujus cinnabarinus</i>)</p>	<p>POO GORIČKO (CONA GORIČKO-CGP)</p>		<p>11.019,14 ha</p>		
<p>Močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>)</p>	<p>POO GORIČKO (CONA GORIČKO-CGP)</p>	<p>Higrofilna in stenotopna vrsta, živi v zamočvirjenih gozdovih in gozdnih potokih (15-20m obrežni pas vodotokov) v ravninah, v kolinski ter montanski coni.</p>	<p>10.991,60 ha</p>	<p>531,04 ha</p>	<p>(U1)**</p> <p>slabo stanje ohranjenosti /</p>

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Veliki (<i>Triturus carnifex</i>)	pupek	POO GORIČKO (CONA GORIČKO- CGP)	<p>Zlasti se pojavlja v močvirnih listnatih gozdovih, poraslimi s črno ali sivo jelšo (44.9, 44.91), ponekod tudi v smrekovo jelševih sestojih.</p> <p>Razvoj vrste poteka v vodi v manjših in večjih potokih, kjer je ohranjena naravna struga. V pozni jeseni, pozimi in zgodnji pomladi se zarinejo v trhel razpadajoč les (debelejše trhle veje, štori ob vodi ali v močvirju) ali se zakopljejo v mehko zemljo (v erodirane nabrežine izvirov, potokov ali stoječih mlak).</p> <p>So dolgoživi, do tri leta, aktivni so predvsem od maja do junija.</p> <p>Je vrsta gričevnatega in hribovitega sveta.</p> <p>Habitat: najraje se razmnožuje v srednje velikih kalih ali stoječih mirnih vodah z bujnim obrežnim in vodnim rastlinjem in čisto vodo, ki se zelo redko izsušijo; prisotnosti rib večinoma ne tolerira; kopenski habitati so pomembni predvsem kot prehranjevalni habitati in prezimovališča; primerni prehranjevalni habitati so predvsem ekstenzivni vlažni travniki; prezimovališča pa najde v gozdu ali grmiščih v zavetju na vlažnih mestih pod kamni, v skalnih razpokah in luknjah, pod ali v razpadajočem lesu in podobnim; velikosti sklenjenih območij habitatov, ki jih naseljujejo določene populacije, so odvisne od tipa krajine, razgibanosti terena, števila kvalitetnih mrestišč in oddaljenosti do prezimovališč; za ohranjanje vrste je pomemben obstoj ekoloških koridorjev, ki vse habitate na širšem območju povezujejo v funkcionalno celoto.</p> <p>Sezonska aktivnost: začetek selitev na mrestišča je med sredino marca in sredino maja, zapustijo pa jih med koncem maja in začetkom avgusta, kar je predvsem v bolj sušnih območjih močno odvisno od padavin; prezimovanje je možno tako na kopnem kot v vodi, na prezimovališča pa se umaknejo med oktobrom in novembrom.</p> <p>Razširjenost: v Sloveniji je vrsta splošno razširjena, vendar so populacije zelo majhne in hitro podležejo negativnim vplivom.</p>	44.823,56 ha	1.619,48 ha	<p>vrsta je prisotna na območju</p> <p>(v okviru priprave novega Programa upravljanja območij Natura 2000)</p> <p>(U1)**</p> <p>slabo stanje ohranjenosti / vrsta je prisotna na območju</p> <p>(v okviru priprave novega Programa upravljanja območij Natura 2000)</p>
Hribski (<i>Bombina variegata</i>)	urh	POO GORIČKO (CONA GORIČKO- CGP)	<p>Je gozdna vrsta, ki išče zavetje pod kamni in odmrli kosi lesa, v skalnih razpokah v grmovju ali v svetlih gozdnih robovih, kjer lahko preživi poletna obdobja mirovanja in prezimuje.</p>	44.823,56 ha	1.619,48 ha	<p>(U1)**</p> <p>slabo stanje ohranjenosti /</p>

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

	<p>CGP)</p>	<p>Tipična mrestišča in življenjski prostor ličink so nezasenčene občasne luže v ali blizu gozda (glinokopi, kamnolomi, kolesnice na cesti).</p> <p>Predvsem mladi odrasli osebki so zelo mobilni in prepotujejo tudi več kot kilometer daleč od vode.</p> <p>Živi v gozdnatih območjih.</p> <p>Prezimi večinoma v jamah z nizkimi temperaturami (do 5°C in visoko zračno vlago). Poleti se čez dan zateče v drevesne dupline, stavbe ali jame, ki jih dnevno menja.</p> <p>Lovi v počasnem, okretnem letu nizko nad vodo, nad drevesnimi krošnjami (raje ima listopaden gozd) in ob gozdnem robu. Hrani se z žuželkami, med katerimi prevladujejo majhni nočni metulji, hrošči in mrežekrilci.</p>		<p>1.617,66 ha</p>	<p>vrsta je prisotna na območju</p> <p>(v okviru priprave novega Programa upravljanja območij Natura 2000)</p> <p>(U1)**</p> <p>slabo stanje ohranjenosti / vrsta je prisotna na območju</p>
<p>Širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>)</p>	<p>POO GORIČKO (CONA GORIČKO-CGP)</p>	<p>Priložnostni selivec - do 290 km, razdalje, ki jih preleti med zimskim in poletnim zatočiščem pa merijo do 20 km.</p> <p>Glavni vzrok ogroženosti je zatiranje žuželk v kmetijstvu in gozdarstvu, izguba zatočišč (dupline) pa tudi raba zaščitnih sredstev za les na podstrešjih.</p>	<p>25.219,69 ha</p>		<p>(v okviru priprave novega Programa upravljanja območij Natura 2000)</p>
<p>Veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteinii</i>)</p>	<p>POO GORIČKO (CONA GORIČKO-CGP)</p>	<p>Živi v strukturno bogatih gozdovih, s slojem grmičevja in nizkih dreves, predvsem v dinarskih jelovo bukovi gozdovih do 1800 m visoko.</p> <p>Prezimuje v stavbah in jamah oziroma umetnih rovih. Poleti si najde zatočišče v drevesnih duplih in gnezdilnicah, zatočišča pa menja vsak ali vsak drugi dan.</p> <p>Hrano lovi v frfotajočem, živahnem letu, 1-10 m od tal. Najbolj mu ustrezajo mirne noči, brez vetra. Lovi predvsem nočne metulje, košeninarje in hrošče,</p>	<p>25.218,67 ha</p>	<p>1.617,66 ha</p>	<p>(U1)**</p> <p>slabo stanje ohranjenosti / vrsta je prisotna na območju</p> <p>(v okviru priprave novega Programa</p>

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

<p>Vidra (<i>Lutra lutra</i>)</p>	<p>POO GORIČKO (CONA GORIČKO- CGP)</p>	<p>pa tudi suhe južine, pajke, žuželče ličinke in druge, ki jih pobira s podlage. Ogroža jo zmanjševanje gozdnih površin (predvsem starih sestojev). Večino časa preživijo v vodi, vendar se prav tako znajdejo na kopnem. Podolgovato, do 95 cm dolgo telo se nadaljuje v močan, do 55 cm dolg rep; klinasta glava je za razliko od ostalih kun nekoliko sploščena, gobec je opremljen z dolgimi tipalnimi brki, uhlji pa so majhni. Odrasla žival tehta povprečno okoli 10 kg. Na kopnem se premika z značilnim poskakovanjem, v vodi pa je izredno spretna - poganja se s trebušno hrbtnim zvijanjem in nogami, ki imajo med prst razpeto plavalno kožico.</p>	<p>118,42 ha</p>	<p>upravljanja območij Natura 2000</p>	<p>U1** nezadostno stanje ohranjenosti / ugodno stanje ohranjenosti na območju</p>
<p>Kranjska sita (<i>Eleocharis carniolica</i>)</p>	<p>POO GORIČKO (CONA GORIČKO- CGP)</p>	<p>Hrani se z raki, ribami, dvoživkami, polži, žuželkami, obvodnimi ptiči in majhnimi sesalci. Potrebuje razčlenjene brežine s številnimi mrtvimi rokavi, zalivi, polotoki, tolmuni, sipinami. Del obrežja mora imeti sklenjeno vegetacijo (grmovje, drevje) ki služi kot prostor za počitek in razmnoževanje. Kmetijska raba zemlje ob reki ne sme biti intenzivna.</p>	<p>5359,09 ha</p>	<p>1.595,92 ha</p>	<p>(v okviru priprave novega Programa upravljanja območij Natura 2000) U1** nezadostno stanje ohranjenosti / ugodno stanje ohranjenosti na območju</p>
<p>Kranjska sita (<i>Eleocharis carniolica</i>)</p>	<p>POO GORIČKO (CONA GORIČKO- CGP)</p>	<p>Po izgledu je zelo podobna pogostejši jajčasti siti, zato je morda ponekod spregledana. Kranjska sita je bila kot vrsta prvič opisana s klasičnega nahajališča pri Postojni, sicer pa uspeva raztreseno po Sloveniji. Njene populacije so večinoma maloštevilne in nestabilne, saj gre za pionirsko rastlino razgaljenih tal. Ogrožajo jo zaraščanje opušenih glinokopov in ribnikov, intenzivno</p>	<p>21.359,34 ha</p>	<p>1.595,92 ha</p>	<p>(v okviru priprave novega Programa</p>

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

		ribogojstvo, izsuševanje primernih habitatov in urbanizacija.			upravljanja območij Natura 2000)
Črna štoklja (<i>Ciconia nigra</i>)	POO GORIČKO (CONA GORIČKO-CGP)	Poplavni gozdovi, vlažni travniki, stoječe in tekoče sladke vode; selivka, gnezdi od IV do VII, mladiči gnezdomci (ostanejo v gnezdu, dokler niso sposobni leteti); za gnezditveno uspešnost potrebuje strukturiran gozd z visokimi debelimi drevesi in mirnimi conami, v polmeru do 4 km od gnezda pa prehranjevalne površine s prevladujočimi vlažnimi travniki, stoječimi in tekočimi sladkimi vodami. Hrani se pretežno z dvoživkami, ribami in drugimi vretenčarji.	7.862,89 ha	1.521,80 ha	Stabilen trend (S)* / stabilen trend na območju (v okviru priprave novega Programa upravljanja območij Natura 2000)
Sršenar (<i>Pernis apivorus</i>)	POO GORIČKO (CONA GORIČKO-CGP)	Gozdovi in odprta kmetijska krajina; selivka, gnezdi od IV do IX, mladiči gnezdomci; za gnezditveno uspešnost potrebuje strukturiran gozd z visokimi debelimi drevesi, jasami in mirnimi conami, v polmeru 4-10 km od gnezda pa odprto krajino. Hrani se pretežno z osami, čebelami in drugimi nevretenčarji, pa tudi majhnimi vretenčarji.	27.189,16 ha	1.521,66 ha	UNK neznan trend (Ukn)* / Neznani trend na območju (v okviru priprave novega Programa upravljanja območij Natura 2000)

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

<p>Pivka (<i>Picus canus</i>)</p>	<p>POO GORIČKO (CONA GORIČKO- CGP)</p>	<p>Vrsta naseljuje mešane in listnate gozdove, rečne loke in drevesne mejice. Duplo si izteše sama, najpogosteje v listavce (javor, bukev, hrast, lipa, vrba). V nižinskih predelih jo ogroža zlasti uničevanje rečnih lok in drevesnih mejic.</p>	<p>22.724,78 ha</p>	<p>1.521,49 ha</p>	<p>UNK neznan trend (Ukn)*/ Neznan trend na območju (v okviru priprave novega Programa upravljanja območij Natura 2000)</p>
<p>Črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>)</p>	<p>POO GORIČKO (CONA GORIČKO- CGP)</p>	<p>Iglasti in jelovo-bukovi gozdovi s številnimi presvetlitvami in vrzelmi. Omejena je na starejše sestoje z dovolj velikim številom potencialnih gnezdišč (debelo drevje, predvsem bukve). Pomembna so predvsem drevesa, ki imajo ravno deblo in imajo na višini 4-10 metrov malo stranskih vej ter so na tej višini debela vsaj 35 cm. Potrebuje dovolj veliko mrtvo lesno maso, ki ji nudi potrebno količino hrane (žuželke, predvsem mravlje). Dupla, ki jih naredi med iskanjem hrane, pa koristno uporabijo sekundarni duplarji (sove: koconogi čuk, mali skovik,...) in druge živali.</p>	<p>23.050,36 ha</p>	<p>1.477,17 ha</p>	<p>UNK neznan trend (Ukn)*/ Neznan trend na območju (v okviru priprave novega Programa upravljanja območij Natura 2000)</p>

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Na podlagi Programa upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015 - 2020 (PUN2000, 2015) je GGE GGN določen kot načrt, ki je potreben za ohranjanje ugodnega stanja habitatnih tipov in habitatov vrst. V ta namen je ZRSVN izločil upravljavske cone (UC), ki zajemajo območja s podobnimi usmeritvami in ukrepi:

UPRAVLJAVSKE CONE V GGE GORIČKO OBROBJE:

IME CONE: CONA B- GORIČKO	POVRŠINA v GGE: 22,47 ha
VRSTE/HT: <ul style="list-style-type: none"> (91E0) Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka) (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>))	
OPIS CONE: Cona zajema gozdove obrečnih vrbovij, jelševij in jesenovij (mehkolesna loka), ki so nekoč poraščala naplavinsko (aluvialno) dno dolin, jarkov ter povirne jame z zastajajočo studenčnico. Danes so ohranjeni samo še borni ostanki v obliki večjih ali manjših skupin, pa še ti so degradirani v oslabele panjevce. Rastišče jelševje združbe je zelo specializirano, saj spremlja vse vodotoke in predstavlja pomemben habitat. Glavne zahteve/cilji z upravljanjem obrečnih vrbovij, jelševij in jesenovij (mehkolesna loka) so: obnovitev oz. povečanje površine in obnovitev povezanosti habitatnega tipa.	

IME CONE: CONA C- GORIČKO	POVRŠINA v GGE: 1.094,26 ha
VRSTE/HT: <ul style="list-style-type: none"> (91L0) Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (<i>Erythronio-Carpinion</i>)	
OPIS CONE: Cona zajema hrastovo-belogabrove gozdove, ki so bili zaradi dolgotrajnega procesa degradacije (krčenje za kmetijske namene, širitev naselij) površinsko zmanjšani, fragmentirani in spremenjeni. Sedanji areal teh gozdov se je ohranil po dolinskih vznožjih in jarkih. Glavne zahteve/cilji z upravljanjem ilirskih hrastovo- belogabrovih gozdov so: obnovitev sonaravne drevesne sestave in obnovitev pomlajevanja hrasta na ustreznih rastiščih. Med cilji izpostavljamo tudi zmanjševanje objedenosti po divjadi.	

Klimatska funkcija

Funkcija gozda pomeni:

- manjšanje hitrosti in spreminjanje smeri vetra
- vpliv na temperaturo in vlažnost zraka ter na razmerje med plini v ozračju

1. stopnja poudarjenosti, površina: 24,58 ha

Gozdni ostanki v kmetijski krajini med Žitkovci in Kamovci, ki varujejo kmetijske površine pred vetrom, osuševanjem in pozebo. Čeprav povprečne hitrosti vetra ne presegajo 3 m/s je veter v pretežno kmetijski, ravninski krajini pomemben dejavnik, ki bistveno vpliva lokalno mikroklimo, predvsem osuševanje in površinsko erozijo. Gozd, kot sicer manjšinski krajinski element, ima pri preprečevanju teh pojavov bistveno vlogo.

2. stopnja poudarjenosti, površina: 6,16 ha

Gozdovi v okolici naselij, ki le ta varujejo pred vremenskimi ekstremi – gozd v mestu Lendava in okolici Dolge vasi.

2.3 Socialne funkcije

1. stopnja poudarjenosti, površina: 37,31 ha
2. stopnja poudarjenosti, površina: 1.711,57 ha

Higiensko – zdravstvena funkcijah

Funkcija gozda pomeni:

- izboljšanje kakovosti in ohranjanje zdravega življenjskega okolja ter blaženje škodljivih vplivov imisij z absorpcijo sestavin onesnaženega ozračja, intenzivnejšo termiko in turbulenco ter izolacijo pred hrupom.

Gozdov s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ni.

2. stopnja poudarjenosti, površina: 5,99 ha

Gozdovi, ki se nahajajo v pasu med naselji oziroma bivalnimi objekti ter večjimi viri hrupa, smradu, sevanja in onesnaženja: Gozdovi ob deponiji odpadkov Dolga vas in nekdanjim glinokopu Dolga vas.

Obrambna funkcija

Funkcija gozda pomeni:

- varovanje zemljišč in objektov, pomembnih za javno varnost, obrambo, zunanje zadeve ter obveščevalno in varnostno dejavnost državnih organov Republike Slovenije.

1. stopnja poudarjenosti, površina: 7,22 ha

Gozdovi v okolici vodovarstvenega območja Dobrovnik in Strehovci.

Rekreacijska funkcija

Funkcija gozda pomeni:

- omogočanje aktivnosti, ki telesno ali duševno sproščajo in krepijo, vključno z nabiranjem gozdnih plodov za lastne potrebe

Gozdov s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ni.

2. stopnja poudarjenosti, površina: 77,25 ha

- Gozdovi v okolici Bukovniškega jezera.
- Gozdovi v okolici stolpa Vinarium Lendava.
- Gozdovi v okolici Pomurske planinske poti.

Turistična funkcija

Funkcija gozda pomeni:

- zadovoljevanje potreb obiskovalcev, ki zaradi oddiha ali razvedrila začasno spremenijo svoj kraj bivanja

Gozdov s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ni.

2. stopnja poudarjenosti, površina: 85,53 ha

- Gozdovi v okolici učne poti v bližini Bukovniškega jezera in v okolici kapele Sv. Vida ob Bukovniškem jezeru.
- Gozdovi v okolici stolpa Vinarium Lendava.

Raziskovalna funkcija

Funkcija gozda pomeni:

načrtno zbiranje, opazovanje in ugotavljanje dejstev o gozdovih, njihovem izkoriščanju in rabi.

1. stopnja poudarjenosti, površina: 15,53 ha

- Gozdni rezervat Kobilje

Funkcija varovanja naravnih vrednot

Gozdovi s poudarjeno funkcijo varovanja naravnih vrednot varujejo redke, dragocene, znamenite ali druge vredne naravne pojave. Ti gozdovi imajo po predpisih o ohranjanju narave status naravne vrednote, pričakovane naravne vrednote ali zavarovanega območij ali ležijo v neposredni bližini takšnih območij.

1. stopnja poudarjenosti, površina: 32,10 ha

- Gozdni rezervat Kobilje
- Gozdovi na območju naravne vrednote Bukovniško jezero in Kobilje – ekstenzivni travniki.

2. stopnja poudarjenosti, površina: 1.646,82 ha

- Gozdovi na območju krajinskega parka Goričko.

Seznam naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev se nahaja v naravovarstvenih smernicah ZRSVN v poglavju 3.3 (preglednica 1).

Pregled naravnih vrednot in stopenj poudarjenosti funkcije je prikazan v preglednici 12/5.

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Preglednica 12/5: Pregled naravnih vrednot v GGE Goričko obrobje

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	STATUS	STOPNJA POU DAR.
7525	Zgornje Kobilje - gozd	Gozd v Zgornjem Kobilju, severovzhodno od Dobrovnika	ekos	NVDP	1
7298	Kobilje - ekstenzivni travniki	Mokrotni ekstenzivni travniki na poplavnem območju Kobiljskega potoka, zahodno od Kobilja	bot, ekos	NVDP	1
3698	Bukovniško jezero	Vodni zadrževalnik na Bukovniškem potoku, desnem pritoku Kobiljanskega potoka, severno od Dobrovnika	bot, zool, ekos	NVDP	1
7012	Zlata jama - rdeči bor	Rdeči bor na Zlati jami jugozahodno od Kobilja	drev	NVDP	1
80066	Zlata jama - rdeči bor 2	Rdeči bor v gozdu zahodno od Kobilja	drev	NVLP	1

Funkcija varovanja kulturne dediščine

Funkcija pomeni:

- varstvo in ohranjanje območij ali objektov, ki so rezultat ustvarjalnosti človeka in njegovih različnih dejavnosti, družbenega razvoja in dogajanj, značilnih za posamezna obdobja v slovenskem in širšem prostoru.

1. stopnja poudarjenosti, površina: 3,53 ha

Gozdovi na območjih in v okolici objektov kulturne dediščine za katere je določen strožji režim varovanja. Pri gospodarjenju se obvezno upoštevajo podrobne usmeritve ZVKD. Prvo stopnjo poudarjenosti imajo območja arheoloških najdišč.

2. stopnja poudarjenosti, površina: 11,15 ha.

Gozdovi na območjih in v okolici objektov kulturne dediščine za katere je določen blažji režim gospodarjenja, ki dopušča izkoriščanje gozdnih dobrin.

Seznam objektov je prikazan v spodnji preglednici.

Preglednica 13: Seznam objektov kulturne dediščine v gozdnem prostoru na območju GGE

EŠD	Naziv	Režim	Podrežim	Odsek	Stopnja poudarjenosti
1105	Dolga vas pri Lendavi - Rimskodobna naselbina	spomenik		19C	2
1135	Lendava - Mestno jedro	spomenik		13	1
2888	Strehovci - Kapela sv. Vida	dediščina	stavbna dediščina	81A	1
8400	Strehovci - Bojnecova klet I	spomenik		83A	2
9653	Kobilje - Prazgodovinska naselbina Sv. Martin	spomenik		56B	2
14259	Filovci - Rimskodobna naselbina	spomenik		83A	2
16795	Žitkovci - Gomila Preseke	arheološko najdišče		23	2
24154	Strehovci - Gomilno grobišče Kiše	arheološko najdišče		70A	2
24930	Čentiba - Kapela	dediščina	stavbna dediščina	12	2
28583	Strehovci - Trasa gozdne Železnice	dediščina	druga dediščina	70A, 70B, 72A	1
14271	Filovci - Gomilno grobišče Ratilje	spomenik		83B	2

Estetska funkcija

Funkcija pomeni:

- omogočanje doživljanja skladnosti likovnih in funkcionalnih prvin v krajini.

1. stopnja poudarjenosti, površina: 0,06 ha

Gozdovi v neposredni bližini objektov kulturne dediščine in naravnih vrednot, ki predstavljajo kuliso objektu: Kapela Sv. Vida

2. stopnja poudarjenosti, površina: 16,02 ha

Gozdovi v okolici Bukovniškega jezera, v bližini objektov kulturne dediščine in in v okolici degradiranih območij (Lendava).

2.4 Proizvodne funkcije

- 0. stopnja poudarjenosti, površina: 15,53 ha
- 1. stopnja poudarjenosti, površina: 2.372,77 ha
- 2. stopnja poudarjenosti, površina: 82,88 ha

Lesnoproizvodna funkcija

Funkcija gozda pomeni:

- proizvodnjanje nadzemne lesne mase, ki jo je možno gospodarsko izkoriščati.

0. stopnja poudarjenosti, površina: 15,53 ha
Razglašeni gozdni rezervati: rezervat Kobilje

1. stopnja poudarjenosti, površina: 2.371,84 ha.

Gozdovi, kjer je možno dolgoročno sekati letno več kot 5 m³ bruto lesne mase na hektar. Večina gozdov v GGE ima 1. stopnjo poudarjenosti, saj so proizvodne sposobnosti rastišč dovolj visoke.

2. stopnja poudarjenosti, površina: 83,81 ha.

Gozdovi, kjer je možno dolgoročno sekati letno od 2 do 5 m³ bruto lesne mase na hektar.

Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Funkcija gozda pomeni:

- izkoriščanje nelesnih materialnih koristi iz gozda, z izjemo divjadi in rekreativne rabe gozdov, ki se lahko pojavijo na trgu.

1. stopnja poudarjenosti, površina 80,88
Gozdni semenski sestoji.

2. stopnja poudarjenosti, površina: 347,50 ha

Območja gozdne čebelje paše v okolici stojišč panjev s prisotnostjo medonosnih drevesnih vrst.

Lovnogospodarska funkcija

Funkcija gozda pomeni:

- gospodarjenje s populacijami divjad

V GGE ni poudarjenih površin s to funkcijo.

3 OPIS STANJA GOZDOV

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

Preglednica 14/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	356,18	421,25	8,75	785,74
Gpn, ukrepi so dovoljeni	402,56	1.251,44	9,16	1.688,22
Gpn, ukrepi niso dovoljen	0,00	15,53	0,00	15,53
Skupaj	758,53	1.688,22	17,91	2.464,87

Večina gozdov (67,5) v GGE so gozdovi s posebnim namenom (GPN), sledijo večnamenski gozdovi (31,9 %). V gozdove s posebnimi nameni z dovoljenimi ukrepi spadajo gozdovi znotraj krajinskega parka Goričko. Gozdni rezervat Kobilje spada v GPN brez ukrepov in zajema površino 15,53 ha. Kategorije gozdov so prikazane na karti 4 v kartnem delu GGN.

Preglednica 15/KGR: Gozdne združbe po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Gozdne združbe	Površina (ha)	Delež %
00110 -Dobovja	Večnamenski gozdovi		
	01101-LONICERO CAPRIFOLII - QUERCETUM ROBORIS	92,19	90
	02300-CARICI ELONGATAE - ALNETUM GLUTINOSAE	10,24	10
	Skupaj	102,44	100,0
	GPN – ukrepi so dovoljeni		
	01101-LONICERO CAPRIFOLII - QUERCETUM ROBORIS	78,54	68
	04100-CARICI BRIZOIDES - ALNETUM GLUTINOSAE	18,48	16
	04200 – VACCINIO MYRTILLI – CARPINETUM BETULI	18,48	16
	Skupaj	115,50	100,0
	00140 - Kisloljubna gradnova belogabrovja	Večnamenski gozdovi	
04201- PRUNO PADI - CARPINETUM BETULI		45,67	89
14100 – VICIO OROBOIDI – FAGETUM		5,64	11
Skupaj		51,32	100,0
GPN – ukrepi so dovoljeni			
01101-LONICERO CAPRIFOLII - QUERCETUM ROBORIS		24,3	5
04100-CARICI BRIZOIDES - ALNETUM GLUTINOSAE		43,71	9
04201- PRUNO PADI - CARPINETUM BETULI		310,86	64
14100 – VICIO OROBOIDI – FAGETUM		106,85	22
Skupaj		485,72	100,0
00150 – Kisloljubna gradnova bukovja	GPN, ukrepi so dovoljeni		
	14100 – VICIO OROBOIDI – FAGETUM	955,74	90
	04200 – VACCINIO MYRTILLI – CARPINETUM BETULI	74,33	7
	01101-LONICERO CAPRIFOLII - QUERCETUM ROBORIS	31,87	3
Skupaj	1.061,94	100	
00170 – Predpanonsko podgorsko bukovje	Večnamenski gozdovi		
	14101 – CASTANEO SATIVAE - FAGETUM	431,66	100
	Skupaj	431,66	100,0
00230 – Gozdovi robinije	Večnamenski gozdovi		
	04201 - PRUNO PADI - CARPINETUM BETULI	30,11	15
	14101 – CASTANEO SATIVAE - FAGETUM	170,64	85
	Skupaj	200,76	100,0
00400-Gozdni rezervati	GPN, ukrepi niso dovoljeni		
	14101 – CASTANEO SATIVAE - FAGETUM	15,52	100,0
	Skupaj	15,52	100,0
Skupaj vsi gozdovi		2.464,87	

V GGE prevladuje gozdni rastiščni tip kisloljubna gradnova bukovja s 43,0 %, sledita kisloljubna gradnova belogabrovja s 21,8 %, ter predpanonsko podgorsko bukovje, ki predstavlja 17,5 % gozдне površine.

3.2 Lesna zaloga

Preglednica 16/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	6,6	33,5	31,2	20,2	8,5	6	1,8
Bor	3,5	17,3	31,7	35,4	12,1	44	14,4
Macesen	6,9	37,5	31,5	16,6	7,5	3	0,9
Ostali igl.	2,7	19,2	32,7	33,6	11,8	6	2,0
Bukev	12,1	19,3	19,1	22,8	26,7	58	18,8
Hrast	10,4	17,9	20,4	24,4	26,9	93	30,1
Pl. lst.	16,3	23,2	19,7	20,4	20,4	7	2,3
Dr. tr. lst.	15,2	24,1	19,7	20,2	20,8	77	24,9
Meh. lst.	24,3	34,7	17,0	12,1	11,9	15	4,8
Iglavci	3,8	20,0	31,8	32,9	11,5	59	19,1
Listavci	13,3	21,3	19,6	21,9	23,9	250	80,9
Skupaj	11,5	21,0	22,0	24,0	21,5	309	100,0

Lesna zaloga se je v zadnjem desetletju nekoliko povečala, in sicer za 7,6%. V strukturi lesne zaloge po drevesnih vrstah ni prišlo do večjih sprememb. Nekoliko se je zmanjšal delež iglavcev predvsem na račun zmanjševanja deleža rdečega bora (13,9 %), ki prevladuje med iglavci. Največji delež v LZ še vedno predstavljajo hrasti med katerimi prevladujeta graden (22,5 %) in dob (7,4 %).

V skupini plemeniti listavci je sestava naslednja:

- ostrolistni in veliki jesen 0,56 %
- gorski javor 0,53 %
- poljski brest 0,04 %
- lipa 0,10 %
- češnja 0,76 %
- oreh 0,18 %

Med trdimi listavci so prisotni:

- beli gaber 17,52 %
- robinija 7,00 %
- maklen 0,28 %
- kostanj 0,03 %

V skupini mehkih listavcev so:

- črna jelša 3,63 %
- topoli 0,12 %
- vrba 0,03 %
- trepetlika 0,50 %
- breza 0,45 %

Najdebelejše drevo, izmerjeno na SVP je hrast dob, katerega prsni premer je bil 100 cm.

OPIS STANJA GOZDOV

Preglednica 17/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	145.622	36.180	109.002	440
	m ³ /ha	59	48	65	25
Listavci	m ³	615.055	181.979	429.095	3.981
	m ³ /ha	249	240	254	222
Skupaj	m³	760.677	218.159	538.097	4.421
	m ³ /ha	309	288	319	247

Struktura lesne zaloge se v zadnjem desetletju praktično ni spremenila. V državni gozdovih je lesna zaloga za približno 10,8 % višja, kot v zasebnih gozdovih. Najnižja je lesna zaloga v gozdovih lokalnih skupnosti.

Preglednica 18/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	RGR	Površina	Lesna zaloga m ³ /ha	Število vzorčnih ploskev	+E (%)
STALNE VZORČNE PLOSKVE					
1	00110	0,85	264	17	35,8
	00140	2,00	354	40	7,3
	00150	4,40	315	88	7,3
	00170	1,55	287	31	19,2
	00230	0,60	220	12	33,7
	00400	0,05	456	1	0,0
SKUPAJ		9,45	309	189	5,7

Lesno zalogo smo ugotavljali z meritvami na SVP in z oceno pri opisovanju sestojev. Osnova za izračun lesne zaloge po RGR so bili podatki pridobljeni na SVP – sistematična mreža SVP 250 x 500 m. Lesne zaloge pri opisih sestojev so bile ocenjene okularno z metodo hitre izmere temeljnice po Bitterlichu. Vsota vseh ocenjenih lesnih zalog sestojev predstavlja lesno zalogo odseka.

Seštevek okularno ocenjenih lesnih zalog sestojev je ustrezno korigiran s korekcijskimi faktorji tako:

- da so vsote okularno ugotovljenih lesnih zalog vseh odsekov stratuma enaki lesni zalogi stratuma, ki je bila ugotovljena s stalnimi vzorčnimi ploskvami;
- da je delež drevesnih vrst, ki so v lesni zalogi stratuma zastopane z več kot 10 %, pri obeh načinih ocene (okularna in meritev na SVP) enak.

Zaradi majhnosti RGR-jev je bil oblikovan samo en stratum. Korekcijski faktorji so:

igl. = 1,034; lst. = 0,992;

Tarife so za celotno GGE določene na podlagi podatkov o višinah in premerih pridobljenih iz SVP.

3.3 Prirastek

Preglednica 19/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,10	0,38	0,33	0,27	0,06	1,14	13,4
Listavci	2,02	1,76	1,19	1,09	1,30	7,36	86,6
Skupaj	2,12	2,14	1,52	1,36	1,36	8,50	100,0

Povprečni letni prirastek znaša 8,50 m³/ha, kar je za približno 7,5 % več, kot je znašal letni prirastek v prejšnjem ureditvenem obdobju. Primerjava s prejšnjim ureditvenim obdobjem še pokaže, da se je prirastek iglavcev zmanjšal, medtem ko se je prirastek listavcev povečal. Primerjava debelinske strukture letnega prirastka pa kaže na povečanje letnega prirastka v vseh debelinskih razredih, z izjemo III debelinskega razreda.

Preglednica 20/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	2.810	608	2.195	7
	m ³ /ha	1,14	0,83	1,30	0,39
Listavci	m ³	18.142	5.300	12.697	145
	m ³ /ha	7,36	6,96	7,52	8,04
Skupaj	m ³	20.952	5.908	14.892	152
	m ³ /ha	8,50	7,79	8,82	8,43

Med lastniškimi kategorijami ni bistvenih razlik v prirastku. Najvišji prirastek je v državnih gozdovih, kot je to bilo že pred desetletjem.

Osnova za ugotavljanje prirastka je bila tretja izmera na SVP.

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 21/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga m ³ /ha	Število SVP	± E %	Srednji premer cm
	ha	%	Površina		Zasnova							
			ha	%	1	2	3	4				
Mladovje	133,34	5,4							3			
Drogovnjak	685,92	27,8	4,17	0,6	0	38	62	0	254,2	65	10,2	19
Debeljak	1.315,03	53,3	94,46	7,2	36	57	7	0	360,2	109	5,0	29
Sestoj v obnovi	176,52	7,2	93,70	53,1	70	27	3	0	212,0	12	42,1	24
Raznomerno (ps-šp)	88,51	3,6								0		
Raznomerno (sk-gnz)	61,57	2,5								0		
Grmičav gozd	3,98	0,2								0		
Skupaj	2.464,87	100,0	192,31	7,8						189		

Opomba: Podatki v zadnjih treh kolonah preglednice izvirajo iz meritev na stalnih vzorčnih ploskvah

V GGE prevladujejo debeljaki (53,3 %), sledijo jim drogovnjaki (27,8 %). Poleg mladovij (133,30 ha), se podmladek pojavlja še v drugih razvojnih fazah (192,28 ha). Slednjega je bistveno več (108,41 ha) kot pred desetletjem. Sestoji v obnovi so s podmladkom pokriti na 53,1 % površine, kar je za

približno 54 % več glede na prejšnje načrtovalsko obdobje. Spodbudno je tudi povečanje deleža podmladka v debeljakih. Večina podmladka v debeljakih in sestojih v obnovi je bogate dobre zasnove.

Podatki o razvojnih fazah so bili pridobljeni na osnovi terenskih opisov sestojev, kjer smo preverili in dejansko določili razvojno fazo sestoja. Sestojna karta je nastala s pomočjo posodobljanja starih sestojev, podatkov iz gozdnogojitvenih načrtov in terenskih opisov sestojev.

Preglednica 22D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Bor	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,02	0,19	141,05	9,28	2,76	38,46	0,55	192,31
%	0,01	0,10	73,34	4,83	1,43	20,00	0,29	100,00

V mladovjih prevladuje bukev (73 %). Sledijo ji drugi trdi listavci (predvsem beli gaber). Delež hrasta in plemenitih listavcev je majhen.

Preglednica 23/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	133,34	48,3	36,2	13,2	2,3	49,1	27,6	22,8	0,5	56,0	36,4	4,3	3,3
Drogovnjak	685,92	11,2	54,7	30,3	3,8	30,8	44,5	23,8	0,9	12,1	68,9	17,4	1,6
Debeljak	1.315,03					65,4	30,8	2,6	1,2	1,4	75,5	20,0	3,1
Sestoj v obnovi	176,52					87,3	11,9	0,0	0,8				
Raznomerno (ps-šp)	88,51					0,0	13,5	86,5	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	61,57					0,0	30,2	69,8	0,0				
Grmičav gozd	3,98												
Skupaj	2.464,87												

Večina mladovij in drogovnjakov ima dobro do bogato zasnovo, vendar je zasnova drogovnjakov že nekoliko slabša. Večina sestojev je negovanih do pomanjkljivo negovanih, izjema so raznomerni sestoji. Pri raznomernih sestojih je slaba negovanost pričakovana, saj gre večinoma za zarasle površine. Sklep večine sestojev je normalen do rahel, izjema so mladovja, kjer je prevladuje tesen sklep.

3.5 Tipi drevesne sestave sestojev

Preglednica 24/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
Hrastovi gozdovi	130,60	5,3
Gozdovi bukve in hrasta	169,22	6,9
Bukovi gozdovi	118,39	4,8
Drugi pretežno listnati gozdovi	1.421,24	57,6
Gozdovi bukve in smreke	3,85	0,2
Smrekovi gozdovi	27,72	1,1
Borovi gozdovi	44,80	1,8
Drugi pretežno iglasti gozdovi	31,11	1,3
Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	517,94	21,0
Skupaj	2.464,87	100,0

V GGE krepko prevladujejo drugi pretežno listnati gozdovi, sledijo jim drugi gozdovi iglavcev in listavcev. V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem se je najbolj povečal delež drugih pretežno listnatih gozdov na račun drugih gozdov iglavcev in listavcev, kar kaže na zmanjšanje deleža iglavcev v sestojih.

Tip drevesne sestave je določen na podlagi terenskih opisov sestojev, po merilih šifrantu tipa drevesne sestave gozdov.

Pregledna karta drevesne sestave gozdov je v kartnem delu načrta (Karta 2).

3.6 Ohranjenost gozdov

Stopnja ohranjenosti je določena na podlagi deleža drevesnih vrst, ki so tuje oziroma redko prisotne v naravni sestavi rastišča. Za ohranjene gozdove štejemo tiste, ki imajo v svoji sestavi do 30 % tujih ali redko prisotnih vrst, za spremenjene tiste, ki imajo od 31 do 70 % takšnih vrst in za izmenjane tiste, ki imajo nad 90 % tujih ali redko prisotnih vrst.

Preglednica 25/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	432,36	55,0	97,46	12,4	105,23	13,4	151,13	19,2	785,18	31,9
Gpn, ukrepi so dovoljeni	1.220,77	73,4	297,17	17,9	145,22	8,7	0,00	0,0	1.663,16	67,5
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	15,53	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	15,53	0,6
Skupaj vsi gozdovi	1.668,66	67,7	394,63	16,0	250,45	10,1	151,13	6,2	2.464,87	100,0

Ohranjenost gozdov je izračunana na podlagi evklidskih razdalj med dejansko in naravno (modelno) drevesno sestavo za vsak odsek posebej (po gozdnih združbah).

Večina gozdov (67,7 %) v GGE je ohranjenih. Gre predvsem za državne gozdove v kompleksih Kobilje – Bukovnica in Redički gozd. Med močno spremenjene in izmenjane gozdove spadajo predvsem gozdovi z velikim delež robinije na območju katastrskih občin Pince, Dolina pri Lendavi, Lendava in Dolga vas pri Lendavi.

3.7 Kakovost drevja

Kakovost drevja smo ugotavljali na stalnih vzorčnih plsokvah. Določamo jo pri drevesih s prsnim premerom nad 30 cm. Drevesa so za ugotavljanje kakovosti debela razdeljena glede na višino, pri iglavcih na 1. in 2. tretjino, pri listavcih na 1. in 2. četrtino. Kvaliteto ugotavljamo za prvi in drugi segment debela.

Preglednica 26/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	8		12,5	25,0	50,0	12,5
Bori	238	5,0	22,3	50,0	16,4	6,3
Macesen	24	4,2	20,8	62,5	4,2	8,3
Ostali iglavci	45		33,3	64,5	2,2	
Bukev	187	2,1	23,4	48,7	15,0	10,7
Hrasti	412	4,6	25,7	51,3	11,4	7,0
Pl. lst.	37	5,4	10,8	27,0	21,6	35,2
Dr. tr. lst.	222		5,9	31,1	23,9	39,1
Meh. lst.	31		19,4	32,3	9,7	38,6
Skupaj iglavci	315	4,1	23,5	52,4	14,3	5,7
Skupaj listavci	889	2,8	19,5	44,0	15,6	18,1
Skupaj	1.204	3,1	20,5	46,2	15,3	14,9

Legenda:

Odlična kakovost: v prvem segmentu drevesa les kakovosti A1 ali A2

Prav dobra: v prvem in drugem segmentu les kakovosti B

Dobra: če je v prvem segmentu les kakovosti B v drugem pa kakovosti C

Zadovoljiva: v prvem in drugem segmentu les kakovosti C

Slaba: če je v prvem segmentu kakovosti C v drugem pa les za kurjavo.

Izpostaviti je potrebno, da se kakovost določa na stoječem drevju, kar pomeni, da lahko pride do bistvenih odstopanj med dejansko sortimentno strukturo in oceno kakovosti.

Prevladujejo drevesa dobre kakovosti. Delež dreves odlične kakovosti je nizek. Iglavci imajo večji delež odlične kakovosti kot listavci, kar je pričakovano zaradi rasti iglavcev (enoosna rast – ravni, dolgi sortimenti). Primerjava kakovostne strukture s strukturo v prejšnjem ureditvenem obdobju ne kaže bistvenih sprememb.

3.8 Poškodovanost drevja

Preglednica 27/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	4,5
Veje	1,1
Osutost	2,2
Skupaj	7,8

Opomba: Prikazana je struktura poškodovanosti drevja RGR, ki smo jim lesno zalogo ugotavljali s stalnimi vzorčnimi ploskvami.

V celotni GGE je poškodovanih 7,8 % vseh dreves, to je za 4,8 % več kot v prejšnjem načrtovalskem obdobju. Večina poškodb je vidnih na deblu in koreničniku. Osutost je predvsem prisotna na robiniji.

3.9 Objedenost gozdnega mladja

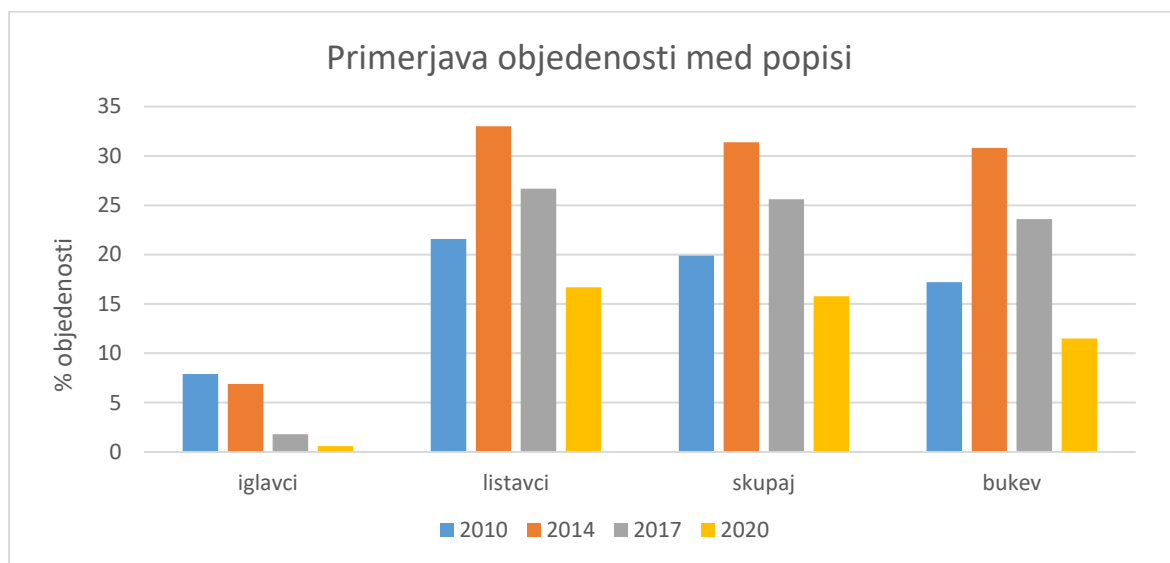
Za popis objedenosti gozdnega mladja so bile Sloveniji v letu 2009 oblikovane t.i. popisne enote (PE). Pri njihovem oblikovanju smo upoštevali populacijska območja glavnih vrst rastlinojede parkljaste divjadi in zaokrožena gozdnata območja, ki so si podobna po drevesni sestavi in drugih kriterijih. Popis se je izvajal na površinah z načrtnim uvajanjem sestojev v naravno obnovo, mreža popisnih ploskev je bila vezana na neposredno bližino izbranih ploskev SVP.

PE Goričko obsega GGE Goričko obrobje, Vzhodno Goričko, Goričko I., Goričko II. in Zahodno Goričko, zadnji popis se izvajal v letu 2020. Primerjava poškodovanosti gozdnega mladja (za vse drevesne vrste skupaj) med posameznimi popisi kaže, da so značilne razlike med popisoma leta 2010 in 2014, ko se je poškodovanost povečala iz 19,9 na 31,4 %, nato pa se je v naslednjih popisih poškodovanost mladja nižala in v zadnjem popisu upadla na 15,8 %. Podoben trend je opazen pri deležu poškodovanih osebkov bukve.

Preglednica: 28/A Delež poškodovanih osebkov po posameznih drevesnih vrstah za razrede R1-R4

Skup. DV	št. vz.	< 15cm			R1 15-30cm			R2 30-60cm			R3 60-100cm			R4 100-150cm			R1-R4		
		DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %
Smreka	13	1	1.187	5	2.609	5	2.105	1,0	5	1.162	5	570	5	6.446	0,3				
Bori	6	1	593	1	285	1	197	11,1	44					526	4,2				
Bukev	46	8	7.714	39	18.877	7,4	49	19.162	11,1	57	13.461	15,8	54	6.468	15,3	47	57.967	11,5	
Hrasti	40	38	35.803	29	13.944	8,6	14	5.262	24,2	4	855	30,8	5	570	11,5	17	20.631	13,6	
Plem. listavci	19	2	1.879	1	723	27,3	2	592	44,4	1	197	44,4				1	1.513	36,2	
Dr. trdi listavci	46	50	46.880	24	11.576	20,3	28	10.962	28,6	32	7.454	35,9	35	4.144	24,3	28	34.136	26,8	
Mehki listavci	19	1	593	1	460	4,8	1	438		1	329	20,0	1	132	16,7	1	1.359	8,1	
Iglavci	17	2	1.780	6	2.894		6	2.302	1,9	5	1.206		5	570		6	6.972	0,6	
Listavci	51	98	92.869	94	45.580	11,4	94	36.416	18,7	95	22.297	23,4	95	11.313	18,4	94	115.606	16,7	
Skupaj	51	100	94.649	100	48.474	10,7	100	38.718	17,7	100	23.503	22,2	100	11.883	17,5	100	122.577	15,8	

Rezultati zadnjega popisa kažejo, da je bila skupna objedenost mladja nižja kot pri predhodnem popisu 2017, evidentirano je bilo tudi povečanje skupne gostote osebkov (št./ha). Ocenjujemo, da je bilo povečanje poškodovanosti v letu 2014 posledica vpliva zunanjih okoljskih dejavnikov (zimске razmere 2012/13). Rezultati popisa v PE Goričko v letu 2020 so prikazani v preglednici v nadaljevanju.

Preglednica 29/OB: Ocena objedenosti naravnega mladja v GGE Goričko obrobje v letu 2020 (OM3)

skup. DV	št.vz	< 15cm			R1 15-30cm			R2 30-60cm			R3 60-100cm			R4 100-150cm			Skupaj R1-R4			
		DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	
Smreka	1				1	235													235	
Bukev	9	51	17.792		28	7.926	9,9	65	19.305	14,6	80	11.771	17,3	62	5.729	37,0	55	44.730	17,4	
Hrast	8	26	9.124		31	8.711	26,1	3	863	54,5				13	1.177	6,7	13	10.751	26,3	
Plem. list.	4	6	2.281		8	2.276	31,0	10	3.061	51,3	10	1.413	72,2	3	235	100,0	9	6.984	50,6	
Dr. tr. list.	11	17	5.931		31	8.868	15,9	21	6.356	38,3	11	1.569	35,0	23	2.119	14,8	23	18.912	24,9	
Meh. List.	1				1	157	100,0	1	157	50,0								314	75,0	
Iglavci	1				1	235												235		
Listavci	11	100	35.128		99	27.937	19,1	100	29.742	24,8	100	14.753	24,5	100	9.260	29,7	100	81.692	23,3	
Skupaj	11	100	35.128		100	28.172	18,9	100	29.742	24,8	100	14.753	24,5	100	9.260	29,7	100	81.927	23,3	

Po pričakovanju je prevladujoč delež listavcev, v popisnem mladju absolutno prevladujejo bukev in drugi trdi listavci, prisotnost iglavcev je pod 1%. Stopnja skupne objedenosti (R1-R4) se bistveno ne razlikuje od povprečne objedenosti v celotnem PE Goričko, ki je leta 2020 znašala 25,6 %. Sodeč po rezultatih popisa so najbolj objedeni plemeniti listavci ki so glede objedenosti tudi na splošno v območju zelo priljubljene drevesne vrste.

Bukev ni močno objedena drevesna vrsta, kar nakazuje, da vpliv rastlinojede divjadi na pomlajevanje v gozdovih te PE ni zelo izražen. V pogledu trajnosti sta bolj zaskrbljujoča nizka deleža mladovij in sestojev v obnovi.

3.10 Odmrlo drevje

Podatki o odmrlem drevju izvirajo iz popisov na SVP. V popisu niso zajeti panji in veje, ter odlomljeni kosi debel ali vej.

Delež odmrlega drevja se je povečal in znaša približno 16,4 m³/ha, kar je za 103 % več kot pred desetletjem. Odmrlo drevje predstavlja 5,3 % celotne lesne zaloge. Pričakovati je, da se bo tudi v prihodnje delež odmrlih dreves povečeval. Manj ugodna je sama porazdelitev odmrlih dreves po debelinskih razredih, za kar je vzrok večje naravno izločanje v mlajših razvojnih fazah in nižje število odmrlih debelejših dreves – premer 50 cm in več. Pričakujemo, da se bo število v prihodnje zaradi načrtnega puščanja debelejših dreves v sestojih povečalo.

Preglednica 30/OD: Odmrlo drevje v GGE

Razširjeni deb. razred		Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	št./ha	2,43	4,02	6,45	5,61	11,01	16,62	8,04	15,03	23,07	9,08
30 - 49 cm	št./ha	0,32	1,80	2,12	0,42	1,27	1,69	0,74	3,07	3,81	6,02
50 in več cm	št./ha		0,21	0,21		0,21	0,21		0,42	0,42	1,29
Skupaj	št./ha	2,75	6,03	8,78	6,03	12,49	18,52	8,78	18,52	27,30	16,39

Z vidika zagotavljanja habitatov živalskim vrstam, ki so z odmrlo lesno maso neposredno povezane (ptice duplarice, nekateri sesalci, hrošči idr.), je potrebno tudi v prihodnje ohranjati odmirajoča in odmrta stoječa drevesa. Zlasti je potrebno opozoriti na nujnost načrtnega puščanja debelejših odmrlih dreves v gozdu, kar je posebej pomembno za nekatere kvalifikacijske vrste (hrošči, detel), ki zahtevajo drevesa višjih debelinskih stopenj.

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski GGE

Prekmurje je spadalo pod Ogrski del avstro-ogrske monarhije in tu so se fevdalni odnosi obdržali vse do priključitve k kraljevini SHS l. 1919. Gozdovi so pripadali v glavnem dvema veleposestvom, grofu Esterhazy-ju in grofici Zichy.

S prvo svetovno vojno so se razmere začele precej spreminjati, kar je začutil tudi grof Eszterhazy. Z ustanovitvijo kraljevine SHS po koncu prve vojne je 1919 izšel Zakon o agrarni reformi, po katerem se veleposesti ne smejo prodajati, nakazane pa so tudi razlastitve, zato se prične za gozd obdobje najmočnejšega izkoriščanja. Grof Esterhazy je z delniško družbo Našička iz Đurđenovca (lastništvo A-H-I-F-B in nazadnje tudi židovskega kapitala – ime Našička se uporablja od 1921 naprej, prej pa Pilana Neuschloß, Schmidt und Marchetti s sedežem v Đurđanovcu pri Našicah) že v letu 1917 sklenil pogodbo o prodaji lesa na panju, zato je istega leta ta že začela graditi ozkotirno železnico od železniške postaje v Lendavi proti Bogojini. Do leta 1937 je bilo zgrajenih 26,4 km ozkotirnih železniških prog (odsep A v Črni log – 1,03 km; odsep B za Ginjevec – 0,985 km, odsep za Kobilje pri 16,00 km – dolžina neznana; odsep C in D pri 20,3 in 20,4 km v Bukovniški kompleks – 2,47 in 1,32 km). Najprej se je les odvažal iz Lendave z železnico na žago v Našice, leta 1929 pa je Našička d.d. ob železniški postaji v Lendavi postavila parno žago s polnojarmljenikom in 6 cirkularji. Do leta 1934 je bilo v Kobiljsko-bukovniških gozdovih na golo posekanih preko 500 ha.

Grof Pál Esterházy pa je gozdove kljub temu želel prodati. Ker za to pri oblasteh ni dobil zelene luči, je dal gozdove 20.4.1915 v polnopravno posest družbi Braća Janeković, trgovina drvom i parna pilana, ki pa je poleti naslednjega leta polnopravno posest prenesla na Hrvaško-slavonsko parcelacijsko in kolonizacijsko banko. Z gozdovi so od takrat naprej gospodarili uslužbenci te banke. V začetku 1929 leta se je začela prodaja Esterhazyjevih gozdov Križevačkoj imovnoj občini d.d. iz Bjelovara. Kupoprodajna pogodba je bila podpisana 17.4.1930, primopredajni zapisnik pa 7.7.1930 leta. Cena 26 mio dinarjev je bila večkrat preverjana po različnih institucijah. Prodaja je bila končno potrjena 10.11.1931, ko je Ministarstvo poljoprivrede u Beogradu izdalo Rešenje, s katerim se dovoli prenos lastništva od dr. Pavla Esterhazyja na Križevačko imovno občino. Pomemben zaključek Ministarstva poljoprivrede v Beogradu je bil, da se premoženje kljub prepovedi prodaje veleposestniške zemlje po Zakonu o likvidaciji agrarne reforme iz leta 1919 in dopolnila iz 31.7.1925 lahko proda in to brez vsakih bremen (patronatnih obveznosti). Skupna površina nakupa znaša 3.865,41 ha (3.105,67 ha gozda, 573,42 ha gozdnih golosekov, 13,82 ha deputatnih zemljišča gozdnega osebja, 55,06 ha vodna zemljišča in poti, 2,34 ha pozidanih stavbnih zemljišč, 103,55 ha neplodnih zemljišč in 11,53 ha železnice in skladišč ob njej).

Ker je Križevačka imovna občina imela z nakupom tudi kreditne obveznosti, je želela stroške pokrивati iz kupljenega premoženja, zato je tudi ona z Našičko sklenila dogovor o nadaljnem sekanju gozdov

Da bi imelo gospodarjenje podlago v gozdarskih načrtih, so bili izdelani načrti tako, da so dovoljevali golosečnjo tudi mlajših sestojev s starostjo nad 40 let. Kot je razvidno iz načrta je bila obnova izvajana z naravnim pomlajevanjem, setvijo želoda, s sadnjo sadik hrasta in rdečega bora ter setvijo borovega semena. Za čim hitrejšo pokritje stroškov je Križevačka imovna občina dajala v najem lovišča in košnjo trave na še nepogozdenih površinah (seveda je bil pri tem pokošen tudi ves naravni pomladek). V ospredju pa je še vedno ostal velikopovršinski golosečni sistem gospodarjenja. Tako je z gozdovi gospodarila Križevačka imovna občina do druge svetovne vojne, ko je bilo njeno premoženje podržavljeno.

Po vojni pa do leta 1954 z gozdovi gospodarili GG Maribor, do 1957 Uprava za gozdarstvo, od leta 1957 do leta 1962 Kmetijsko gozdno gospodarstvo Lendava, zatem KIK Pomurka, obrat za gozdno in lesno gospodarstvo Murska Sobota, pozneje pa ABC Pomurka, Gozdno in lesno gospodarstvo Murska Sobota, TOZD gozdarstvo. Po razpadu SOZD ABC Pomurka gospodarili z gozdovi Gozdno in lesno gospodarstvo Murska Sobota. Ob spremembi organizacije gozdarstva v Sloveniji in ob procesu denacionalizacije po letu 1990 so ti gozdovi prešli v last RS oz. Sklada kmetijskih in gozdnih zemljišč

RS. Načrtovanje in spremljanje gospodarjenja v teh gozdovih od leta 1994 naprej izvaja Zavod za gozdove Slovenije.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

Gospodarjenje v preteklem obdobju je delno povzeto po kroniki, ki se vodi na KE Murska Sobota.

2013

- obilno deževje v marcu povzročilo poplave iz Bukovniškega in Kobiljskega potoka
- v septembru uvajanje prevoznic za lesne sortimente
- v Redičkem gozdu pričele aktivnosti za gradnjo gozdne ceste in so narejene krčitve na trasi

2014

- vremenske razmere v povprečju razmeroma ugodne
- veliko škode na gozdovih zaradi vetra
- zabeležen povečan obseg škode zaradi podlubnikov
- končana izgradnja gozdne ceste v Redičkem gozdu
- vzdrževanju gozdnih cest so sledile velike količine padavin in posledično poplave ki so na istih povzročile večje škode
- razlivanje vode iz Bukovniškega in Kobiljskega potoka je povzročilo škode na mostovih in propustih
- semenenje povprečno slabo; obrodil je gaber, črni bor in gradenj
- zmanjšan odstrel divjih svinj in jelenjadi
- ob Bukovniškem jezeru odprt Pustolovski park

2015

- padavine so bile prisotne predvsem v prvi polovici leta
- naravni obnovi jeder po lubadarju zaradi pomanjkanja naravnega pomladka sledijo problemi nasemenitve z robinijo in površinka zamočvirjenost zaradi zakisanosti tal
- zgrajena nova gozdna asfaltirana cesta med Kobiljskih gorica in gozdno cesto pri logarnici na Kobilju v dolžini cca 1600m prek projekta Prekmurski vodovod
- študenti Študentske delovne brigade v sodelovanju z občino Dobrovnik obnovili obrabni sloj na Bukovniškem potoku in oznake, prebarvali brv ob iztoku jezera
- večji vzdrževalni poseg na gozdni cesti v Bereku
- povečan semenski obrod hrasta doba, nekaj slabši pri divji češnji, črnem boru in smreki
- v oddelku 23 je urejen Park prijateljstva od strani Krajevne skupnosti in Madžarskih sosedov
- odprt je razgledni stolp Vinarium v Dolgovaških gorica

2016

- povprečno leto z okoli 700mm padavin in nekoliko višjimi temperaturami
- ustanovljen SIDG ki je z aktivnim delom začel julija
- zaradi prenehanja koncesije GLG Murska Sobota za državne gozdove veliko težav pri organizaciji sečnje in spravila lesa ter del nege, posledično manjša realizacija načrtovanih del
- problem dobave drv za kurjavo za občane z ustanovitvijo SiDG-a
- nova vlaganja za novogradnjo gozdne ceste v Redičkem gozdu
- semensko leto za bukev in beli gaber, vendar je bukovo seme slabše kvalitete; nekaj slabše obrodili tudi gaber, dob in divja češnja
- občino Dobrovnik obiskalo okoli 70.000 obiskovalcev
- LD Dobrovnik, Kobilje in Lendava poročajo o zmanjšanju staleža jelenjadi

2017

- april je obeležila močna slana ki je povzročila veliko škodo v gozdu, kjer so pomrzili mladi poganjki hrastov in bukve ter je posledično drevje slabše semenilo
- avgusta je močan veter povzročil poškodbe drevja v zasebnih gozdovih
- nadpovprečna količina dežja je septembra povzročila naglo naraščanje vode in izlivanje iz strug Bukovniškega, Kobiljskega potoka in potoka Čebiš
- izvajanje del nege komaj v zadnji četrtini leta zaradi zamud pri razpisih s strani SIDG-a, dvom v koristnost opravljenih del
- slaba realizacija sečnje v državnih gozdovih zaradi nepravočasnih razpisov in zadrževanja sečnje s strani SiDG-a
- jesen je obeležila bogata gobja letina

2018

- maja je neurje s točo velikosti oreha povzročilo škodo na mladju in gošči kjer je oklestila listje in celo prelomila mladike
- junija je območje prizadel močan veter, ki je lomil drevje
- omejitve sredstev iz občinskih proračunov za vzdrževanje in izgradnjo nove gozdne infrastrukture
- bukev, dob, graden in beli gaber so močno obrodili s semenom

2019

- nadpovprečno toplo leto, največ padavin v maju in novembru
- nepravočasne pomladitvene sečnje povzročajo probleme pri pomlajevanju hrasta, zlasti pa probleme povzroča robinija ki se po naravni poti hitro pomlajuje
- izjemno leto za gobe, predvsem v spomladanskem in jesenskem času; posledično več obiskovalcev gozda

2020

- vremenske razmere: več vetra posebej v zgodnje spomladanskem času, več deževja čez poletje
- evidentirano je več škode od vetra v že presvetljenih sestojih iglavcev
- obrod semena slab predvsem zaradi spomladanske pozebe ki je prizadela cvetoča drevesa
- zaradi izbruha epidemije Covid19 in prepovedi gibanja se pojavljajo številni problemi: problem razdeljevanja sadik in označevanja drevja v ZG in DG, komunikacija s strankami se opravlja prek telefona, lastniki se za označevanje drevja posamezno srečajo z revirnim gozdarjem
- občine zaradi nastale situacije niso namenile dodatnih finančnih sredstev za vzdrževanje gozdnih cest
- delovni procesi v zavodu so kljub omejitvam potekali nemoteno
- število domačih obiskovalcev v okolici Bukovniškega jezera stalno veliko
- v Dobrovniku se končuje izgradnja centra za zaščito in reševanje
- jeseni bogata gobja letina

2021

- nekoliko toplejše in bolj suho leto, v spomladanskem času in pozimi malo padavin, junij in avgust nadpovprečno deževna
- pomanjkanje izvajalcev za delo sečnje in spravila kakor tudi gojitvenih del, za celo Prekmurje samo eden izvajalec
- posledično slaba realizacija načrtovane sečnje, posebej v državnih gozdovih
- nadaljevanje trenda sušenja jelše v nižjih legah enote zaradi spremenjenih vodnih razmer
- vse večja prisotnost šakalov in bobrov
- zaradi puščanja nasipa začela sanacija nasipa na Bukovniškem jezeru, in je iz njega izpuščena kompletna voda

- s padcem gladine jezera so člani Ribiške družine s prostovoljci izvedli akcijo reševanja rib iz jezera in so jih nato premestili v sosednje ribolovne vode.
- med ribami je bilo največ krapov, nekaj tolstobikov, ščuke, amurji, linji, babuške, karasi itd.
- skupaj so izlovili več ton rib pa tudi sladkovodne školjke

2022

- nadpovprečno toplo in suho leto
- zaradi vojne v Ukrajini so cene energentov močno porasle in posledično tudi lesnih sekancev in peletov za 60-70%, drva dostavljena na dom pa 40%
- na javni licitaciji v Slovenj Gradcu se najboljše prodaja javor rebraš, dobro gredo tudi sortimenti črnega oreha, gradna in doba
- dob iz Žitkovcev je dosegel ceno okoli 1200€/m³
- zabeležena povečana namnožitev lubadarja in posledično povečan obseg škode
- jeseni rekorden posek lubadark
- končana izgradnja gozdne ceste v Redičkem gozdu ki je odprla do zdaj zaprta oddelka 8 in 9
- 31% (2200m³) celotne realizacije sečnje v GGE opravljena s strojno sečnjo
- nadaljevanje sanacijskih del na vodonosnem nasipu, posledično slaba obiskanost Bukovniškega jezera
- izreden obrod bukve, belega graba in divje češnje

4.2.1 Posek

Preglednica 31/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje
	m ³	m ³	%
Obdobje 2003 – 2012			
Iglavci	23.731	25.898	109,1
Listavci	80.740	71.974	89,1
Skupaj	104.471	97.872	93,7
Obdobje 2013 – 2022			
Iglavci	32.066	29.634	92,4
Listavci	126.098	95.168	75,5
Skupaj	158.164	124.802	78,9

Absolutna količina poseka je bila višja kot v preteklem ureditvenem obdobju (za 53.693 m³), vendar pa je bila realizacija poseka zaradi višjega načrtovanega poseka za 14,8 % nižja kot pred desetletjem.

Primerjava evidence poseka z oceno poseka na SVP

Preglednica 30a/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju

Ureditveno obdobje	Načrtovani posek m ³	Realizacija poseka - po tekočih evidencah		Realizacija poseka - po podatkih iz SVP	
		m ³	%	m ³	%
Iglavci	32.066	29.634	92,4	26.601	83,0
Listavci	126.098	95.168	75,5	86.393	68,5
Skupaj	158.164	124.802	78,9	112.994	71,4

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Primerjava med evidencami in posekom na podlagi stalnih vzorčnih ploskev ne kaže večjega odstopanje. Evidentiran posek znaša 5,1 m³/ha/leto in je za 0,5 m³/ha/leto (za 9,5 %) višji od poseka ugotovljenega z meritvami na stalnih vzorčnih ploskvah.

Preglednica 31/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	7.071	34.818	41.889	24.983	91.019	116.002	12	261	273	32.066	126.098	158.164
Izveden - m ³	5.067	31.658	36.725	24.551	63.320	87.871	16	190	206	29.634	95.168	124.802
Realizacija - %	71,7	90,9	87,7	98,3	69,6	75,7	133,3	72,8	75,5	92,4	75,5	78,9
Povp.drevo-m ³	0,92	0,93	0,93	0,55	0,98	0,81	0,84	0,59	0,61	0,60	0,96	0,84

Tako v zasebnih kot tudi v državnih gozdovih je bil evidentiran obseg sečnje manjši od načrtovanega možnega poseka. Realizacija poseka se je v primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem v državnih gozdovih in gozdovih lokalnih skupnosti zmanjšala, vendar je v državnih gozdovih prišlo do bistveno večjega zmanjšanja v primerjavi z gozdovi lokalnih skupnosti. Realizacija v državnih gozdovih je za 25 odstotnih točk manjša kot je bila v prejšnjem obdobju. Temu je botroval nekajletni moratorij na redno sečnjo. V tem obdobju se je v državnih gozdovih izvajal le sanitarni posek. Predvsem realizacija sečnje listavcev je izredno nizka. Realizacija sečnje v zasebnih gozdovih pa se zadnjem ureditvenem obdobju povečala za 10,8 %.

Preglednica 32/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka										Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³	2.615	1.761	/	/	/	505	180	/	/	6	5.067	13,9	80,5
	%	51,61	34,75	/	/	/	9,97	3,55			0,12	100,00		
Listavci	m ³	7.830	17.066	/	25	433	4.104	2.107	10	56	27	31.658	17,4	60,0
	%	24,73	53,91	/	0,08	1,37	12,96	6,66	0,03	0,18	0,08	100,00		
Skupaj	m ³	10.445	18.827	/	25	433	4.609	2.287	10	56	33	36.725	16,8	62,2
	%	28,44	51,26	/	0,07	1,18	12,55	6,23	0,03	0,15	0,09	100,00		

Skoraj 80 % poseka v zasebnih gozdovih predstavlja negovalni posek, od tega 51,26 % pomladitveni posek in 28,44 % izbiralna redčenja. Struktura negovalnega poseka je ravno nasprotna kot je bila v prejšnjem ureditvenem obdobju, ko so prevladovala redčenja. Realiziran posek predstavlja 16,8 % lesne zaloge in 62,2 % prirastka v zasebnih gozdovih.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Državni gozdovi

		Vrste poseka										Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³	13.879	2.655	/	/	/	3.910	4.078	12	17	/	24.551	22,4	111,8
	%	56,53	10,81	/	/	/	15,93	16,61	0,05	0,07	/	100,00		
Listavci	m ³	21.869	31.004	/	/	105	6.915	1.887	1.057	448	35	63.320	14,8	49,9
	%	34,54	48,96	/	/	0,17	10,92	2,98	1,67	0,71	0,05	100,00		
Skupaj	m ³	35.748	33.659	/	/	105	10.825	5.965	1.069	465	35	87.871	16,3	59,0
	%	40,68	38,30	/	/	0,12	12,32	6,79	1,22	0,53	0,04	100,00		

Tudi v državnih gozdovih z veliko večino prevladuje negovalni posek, vendar je delež na račun poseka oslabelega drevja nekoliko nižji kot pred desetletjem. Podobno kot v zasebnih gozdovih je opazno višji delež pomladitvenega poseka. Realiziran posek predstavlja 16,3 % lesne zaloge in 59,0 % prirastka v gozdovih v državni lasti.

Gozdovi lokalnih skupnosti

		Vrste poseka										Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³	/	/	/	/	/	11	5	/	/	/	16	3,5	22,9
	%	/	/	/	/	/	68,75	31,25	/	/	/	100,00		
Listavci	m ³	129	/	/	/	/	58	3	/	/	/	190	4,7	13,1
	%	67,89	/	/	/	/	30,53	1,58	/	/	/	100,00		
Skupaj	m ³	129	/	/	/	/	69	8	/	/	/	206	4,6	13,5
	%	62,62	/	/	/	/	33,50	3,88	/	/	/	100,00		

Skoraj dve tretjini poseka v gozdovih lokalnih skupnosti predstavljajo izbiralna redčenja, preostalo tretjino pa posek oslabelega drevja in sanitarni posek. Struktura poseka se v zadnjem desetletju ni bistveno spremenila. Realiziran posek predstavlja le 4,6 % lesne zaloge in 13,5 % prirastka v gozdovih v lasti lokalnih skupnosti.

Skupaj GGE

		Vrste poseka										Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³	16.494	4.416	/	/	/	4.426	4.263	12	17	6	29.634	20,4	105,5
	%	55,66	14,90	/	/	/	14,94	14,38	0,04	0,06	0,02	100,00		
Listavci	m ³	29.828	48.070	/	25	538	11.077	3.997	1.067	504	62	95.168	15,4	52,5
	%	31,34	50,51	/	0,03	0,56	11,64	4,20	1,12	0,53	0,07	100,00		
Skupaj	m ³	46.322	52.486	/	25	538	15.503	8.260	1.079	521	68	124.802	16,4	59,6
	%	37,12	42,06	/	0,02	0,43	12,42	6,62	0,86	0,42	0,05	100,00		

V celotnem poseku GGE med vrstami poseka močno prevladuje negovalni posek (79,16 %), ki pa je v primerjavi s prejšnjim desetletjem nižji za 4,89 %. Struktura negovalnega poseka je v primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem bistveno bolj enakomerno razporejena med izbiralno redčenje in pomladitveni posek. Posek za umetno obnovo v tem GGE predstavlja zanemarljiv delež v strukturi poseka. Delež sanitarnega poseka in poseka oslabelega drevja pa se je v zadnjem desetletju nekoliko povečal (za slabih 5 %). Celotni realiziran posek v GGE predstavlja 16,4 % lesne zaloge in 59,6 % prirastka.

Preglednica 33/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

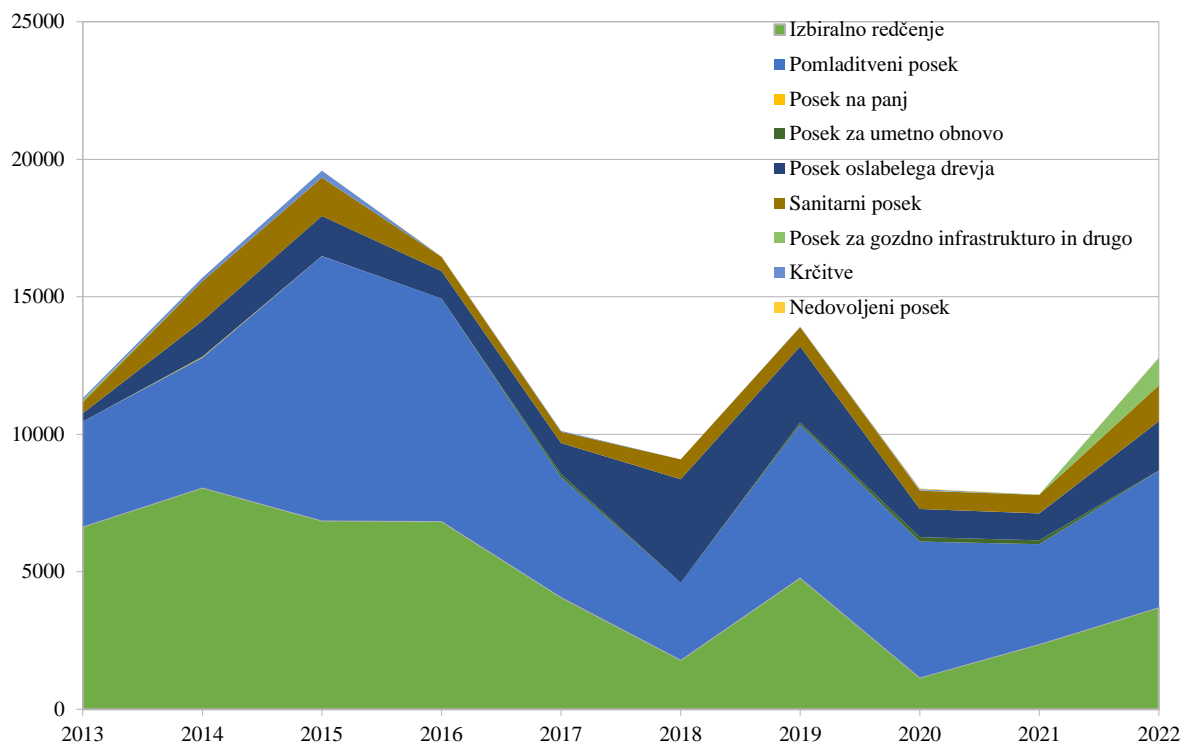
Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	4,6	41,1	0,75
Bor	18,9	21,5	3,10
Macesen	0,2	3,8	0,03
Ostali igl.	0,0	0,0	0,00
Bukev	25,7	22,6	4,21
Hrast	24,4	13,1	3,99
Pl. lst.	2,4	18,2	0,40
Dr. tr. lst.	19,3	12,8	3,17
Meh. lst.	4,5	15,2	0,74
Skupaj iglavci	23,7	20,4	3,88
Skupaj listavci	76,3	15,5	12,51
Skupaj	100,0	16,4	16,39

V skupnem poseku iz evidence sečenj največji delež predstavljata bukev (25,7 %) in hrast (24,4 %), ki jima sledijo drugi trdi listavci (19,3 %) in bor (18,9 %). Primerjava s prejšnjim ureditvenim obdobje kaže na nekoliko manjši delež poseka iglavcev v celotnem poseku. Delež poseka od lesne zaloge posamezne drevesne vrste, kaže da je bila najbolj intenzivno sekana smreka, kot že pred desetletjem. Primerjava s podatki izpred desetletja še pokaže, da se je nekoliko bolj intenzivno sekal bor, in bistveno manj intenzivno mehki listavci.

Preglednica 34/PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	57,5	26,7	21,0	14,6	11,7	23,7	12,1
Listavci	6,0	12,1	16,9	14,5	23,5	76,3	39,0
Skupaj	9,2	14,8	18,0	14,5	22,3	100,0	51,1

Intenziteta poseka je najvišja v V in III debelinskem razredu. Primerjava s prejšnjim ureditvenim obdobjem ne kaže bistvenih sprememb v strukturi poseka. Večje razlike opazimo le pri iglavcih, kjer je bistveno nižji delež poseka v V in višji delež v I debelinskem razredu, kot je to bilo pred desetletjem.

Grafikon 1: Struktura sečenj po vrstah poseka po letih veljavnosti načrta

Struktura poseka po letih veljavnosti načrta kaže predvsem precejšnja nihanja v količini poseka med posameznimi leti. Največja količina poseka je bila izvedena v letu 2015, v naslednjih letih sledi izrazit padec do leta 2019, ko se posek spet nekoliko poveča, vendar v naslednjih dveh letih količina poseka spet pade (v državnih gozdovih se izvaja le sanitarna sečnja). V zadnjem letu (2022) količina poseka spet nekoliko naraste.

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Preglednica 35/D-OGDL: Opravljena gojitvena in varstvena dela po oblikah lastništva in skupaj v GGE

Vrsta dela	Skupaj				Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lokalnih skupnosti		
	Enota	Načrtovana dela	Opravljena dela	Indeks	Načrtovana dela	Opravljena dela	Indeks	Načrtovana dela	Opravljena dela	Indeks	Načrtovana dela	Opravljena dela	Indeks
Priprava sestoja	ha	51,59	29,00	56,2	9,66	5,20	53,8	41,93	23,80	56,8	/	/	/
Priprava tal	ha	0,79	3,50	443,0	/	/	/	0,79	3,50	443,0	/	/	/
Sadnja	ha	1,09	4,73	433,9	/	0,03	/	1,09	4,70	431,2	/	/	/
Dopolnilna sadnja	ha	/	3,10	/	/	/	/	/	3,10	/			
Obžetev	ha	4,06	10,20	251,2	/	0,50	/	4,06	9,70	238,9	/	/	/
Nega mladja	ha	143,71	140,92	98,1	24,91	25,47	102,2	118,80	115,45	97,2	/	/	/
Nega gošče	ha	76,27	97,78	128,2	24,14	16,15	66,9	52,13	81,63	156,6	/	/	/
Nega letvenjaka	ha	54,35	76,18	140,2	10,09	14,22	140,9	44,26	61,96	140,0	/	/	/
Nega ml. drogovnjaka	ha	66,23	25,13	37,9	8,64	6,73	77,9	57,59	18,40	31,9	/	/	/
Zaščita s premazom	ha	2,37	0,50	21,1	/	/	/	2,37	0,50	21,1	/	/	/
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	600	0,00	0,0	/	/	/	600	0,00	0,0	/	/	/
Obeleževanje sadik	kos	/	2.000,00	/	/	/	/	/	2.000,00	/0,4			
Vzdrževanje travinj	ha	9,10	1,83	20,1	/	1,43	/	9,10	0,4	4,40	/	/	/
Spravilo sena z odvozom	ha	/	1,37	/	/	1,37	/	/	/	/	/	/	/

Realizacija gojitvenih del je sorazmerno dobra. Nega mladja, gošče in letvenjaka je tako v zasebnih kot državnih gozdovih realizirana oziroma pogosto celo presega načrtovani obseg. Nekoliko slabša, predvsem v državnih gozdovih je realizacija pri negi drogovnjaka. Pri ostalih delih so nekatera odstopanja, vendar gre za dela pri katerih je načrtovanje obsega težje.

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

V obdobju veljavnosti GGN 2013-2022 je bila zgrajena naslednja cestna infrastruktura:

- Leta 2014 je bila zgrajena gozdna cesta 132225 Logarnica – Sveti Martin v dolžini 1161 m. Gozdno cesto je zgradila občina Kobilje v okviru izgradnje vodovodnega omrežja v občini. Glavni vod namreč poteka v robu telesa te gozdne ceste.
- V letu 2014 je bila dokončana tudi novogradnja GC 132224 Redič – Lendavske gorice, v dolžini 2761 m. Investitor je bil SKZG. Leta 2016 je potekala rekonstrukcija sicer zelo težko prevozne gozdne ceste 132220 Bukeška cesta v dolžini 2370 m. Investitor je bila občina Lendava iz sredstev, ki jih je SKZG plačeval od doseženega prihodka po občinah in Zakona o sanaciji žledoloma, ki je občinam nalagal, da ta sredstva porabijo za varstvo gozdov ali vzdrževanje gozdnih cest. Odprtost gozdov se zaradi tega ni povečala.
- Leta 2022 se je začela novogradnja GC 132226 Lendavske gorice – Čentiba v dolžini 822 m in GC 132227 Čentiba – Verbanova graba v dolžini 1128 m. Gradnja je zaključena v maju

2023. Obe cesti odpirata zaledje Redičkega gozda in omogočata izvoz lesa, ki zaradi zapore javnih poti za gozdarski transport v Čentibi, Dolini in Pincah ni mogoč.

- Bil je izdelan tudi elaborat ničelnice in projekt za gozdno cesto Zlata jama, ki bi skrajšala pravilne poti iz odd 47 in 48 vendar je realizacija odložena.

Letni obseg vzdrževanja gozdnih cest se je od začetnih 4.975 EZR v letu 2013 stalno povečeval in v letu 2022 znašal 14.813 EUR. V zadnjih 10 letih se je tako za vzdrževanje GC v GGE porabilo 81.600 EUR ali 3,3 EUR/ha/leto (290 EUR/km GC/leto). Poudarek je bil na odvodnji, krpanju udarnih jam, vgrajevanju propustov in čiščenju obcestnih jarkov, v zadnjem obdobju pa je dan poudarek tudi košnji bankin, profiliranju vozišč in oblikovanju ustreznih prečnih naklonov, izbiri primernih granulativ posipanega materiala glede na podlago ipd.

V okviru vzdrževalnih del so se na nekaterih GC utrdili posamezni odseki cest, ki so bili za gozdarsko proizvodnjo uporabni le pogojno ali le v sušnem obdobju.

Gradnja vlak je zaradi opisanega načina spravila v poglavju 1.3 v ravnini potrebna le v območjih depresij, močvirij in dostopih primarnih vlak na kamionske ceste. Takšno utrjevanje se vrši z vgradnjo ustreznih propustov in nasipanjem gramoza, dela pa se morajo izvajati v najbolj sušnem delu leta. V okviru teh del lahko izpostavimo tudi gradnjo začasnih lesenih mostov iz brun preko vodotokov in večjih obcestnih jarkov. Preko njih se vrši spravilo lesa do kamionske ceste. Objekti se po končanem spravlilu pospravijo. Ker gre za intenzivna dela na krajših odsekih je strošek po tekočem metru vlake nadpovprečno visok.

Zaradi slabo nosilnih tal pogosto nastanejo kolesnice. Spravilo, brez da bi do njih prišlo, praktično ni izvedljivo, razen v času močne zmrzali ali z izvedbo spravila po zraku (žični žerjavi), ki pa še nikoli niso bili uporabljeni. Kolesnice je zato po končanem spravlilu z ustrezno gradbeno mehanizacijo vsaj grobo poravnati.

V gričevnatem svetu zaledja goric je gradnja potrebna vendar interesa zasebnih lastnikov ni, v državnih pa se gradnja izvaja glede na potrebe in dinamiko sečnje po odsekih.

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

V preteklem ureditvenem obdobju ni prišlo do bistvenih sprememb glede opredeljevanja in izločanja funkcij gozdov. V državnih gozdovih, kjer se gospodari sistematično že desetletja, so se skozi načela sonaravnosti krepile vse funkcije. Na splošno ugotavljamo, da pri gospodarjenju z gozdovi ni bilo ukrepov, ki bi bili namenjeni izključno krepitvi posamezne funkcije. Večina aktivnosti za krepitev funkcij se izvaja posredno preko ukrepov nege in varstva. Na ta način je dosežena skladnost med gospodarskimi in ostalimi funkcijami gozdov ter racionalizirano gospodarjenje. Na novo ustanovljen Gozdni sklad, ki omogoča financiranje ukrepov za izboljšanje stanja habitatov in kvalifikacijskih vrst za zasebne lastnike ni zanimiv, saj so nadomestila sorazmerno nizka. Od aktivnosti za krepitev funkcij, ki niso neposredno vezane na gospodarjenje z gozdovi so bile izvedene naslednje:

- Izločanje ekocelic in habitatnih dreves.
- Popis večjih divjih odlagališč v gozdovih in posredovanje podatkov o njih občinskim inšpekcijskim organom.
- Vzdrževanje grmišč, travinj in vodnih virov za krepitev biotopske funkcije.
- Osnovanje vodnih virov v gozdu.
- Sajenje plodonosnega drevja in grmovja.
- Vzdrževanje habitatov (košnje travnikov znotraj gozdnega prostora) prostoživeče lovne divjadi z namenom pospeševanja lovnogospodarske vloge.
- Izdelane usmeritve za delo s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja izven naselij.
- Poučna dejavnost: vodenje strokovne in laične javnosti (po gozdno-učnih poteh)
- Vzdrževanje gozdnih učnih poti (Bukovnica).

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2013 - 2022

Preglednica 36: Krčitve gozdov v obdobju 2013 – 2022 po namenu

Namen krčitve						Skupaj
urbanizacija	infrastruktura	kmetijstvo	rudarstvo	energetika	drugo	
ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
0,0	0,0	1,15	0,0	0,0	0,0	2,34

V GGE v preteklem desetletju ni bilo večjih posegov v gozdni prostor. Izdani je bilo 8 krčitvenih dovoljenj v kmetijske namene skupne površine 1,15 ha.

Ob Bukovniškem jezeru je bil na gozdni površini vzpostavljen adrenalinski park. Na površini parka je bila predvidena sprememba namenske rabe, vendar občina tega še ni realizirala.

V Lendavskih goricah je bil postavljen večji razgledni stolp (Vinarium) ter zipline, ki pa nimata neposrednega vpliva na gozd. V bližini razglednega stolpa (Piramida) je bilo v gozdu s soglasjem lastnika (SIDG), ZGS in sodelovanjem občine Lendava urejenih več kolesarskih poti.

Nadaljevala se je gradnja Pomurskega vodovoda, ki pa ni bistveno posegala v gozdni prostor.

Na območju stare operkarne v Lendavi je predvidena gradnja sončne elektrarne. Investicija je v fazi pridobivanja dovoljenj. Območje je po dejanski rabi gozd, po namenski območje naselij. Predvideva se krčenje približno 1,5 ha gozda.

Občina Lendava načrtuje gradnjo krožne kabinske žičnice od mesta Lendava do stolpa Vinarium, ki pa ne bo imela bistvenega vpliva na gozd.

V preteklem obdobju so tudi vse občine pristopile k postopku sprememb občinskih planskih aktov.

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2013- 2022

Splošne cilje narekujejo specifične krajinske značilnosti GGE, to je gozdni kompleksi na eni strani in manjši gozdni ostanki v kmetijsko-primestni krajini na drugi strani. Celotno območje GGE je zelo pomembno iz vidika proizvodnje lesa, kakor tudi zagotavljanja ostalih funkcij gozdov.

Ocena je podana po sklopih ciljev kot so bili definirani v prejšnjem načrtu GGE:

Proizvodni cilji

Trajno zagotavljanje lesa za lesni trg in posledično dohodek iz gozda so bili zagotovljeni, kljub nedoseženi realizaciji poseka. Bistveno višje cene lesa na trgu so prispevale k večjim dohodkom.

Uravnoteženo stanje razvojnih faz z večjim deležem mladovij in sestojev v obnovi je bilo doseženo, saj sta se povečala deleža mladovij in sestojev v obnovi. Večji je tudi delež mladovja v sestojih v obnovi (za 10 %).

Delež strojne sečnje v sestojih iglavcev (zeleni bor, redeči bor), predvsem v drogovnjakih se je povečal.

Ekološki cilji

Gozdnatost na račun zaraščanja kmetijskih površin je večja, kar z vidika kmetijstva sicer ni zaželeno, vendar ugodno vpliva na biotsko pestrost krajine. Prav tako je bilo iz gospodarjenja izločenih več habitatnih dreves in ekocelic.

Celotno območje GGE je ekološko zelo izpostavljeno, saj je skoraj v celoti pokrito z različnimi oblikami varovanja (Natura 2000, EPO, naravne vrednote). Ohranjenost ugodnega stanja habitatov rastlinskih in živalskih vrst, vključujoč ohranjanje naravnega okolja in ekološkega ravnovesja v krajini, je v preteklem obdobju, kljub težavam (bolezni), bilo doseženo.

V gozdovih ni bilo večjih posegov, predvsem takšnih ki bi fragmentirali strnjene gozdne komplekse.

Socialni cilji

V okolici turistično - rekreacijskih območij so bili izvedeni uspešni posegi (kolesarske steze, zipline), ki prispevajo k turistično – rekreacijski funkciji gozda, vendar hkrati ne vplivajo škodljivo na njegove ekološke in proizvodne funkcije.

Uspešno se ohranja gozdni rezervat v Kobilju in varstveni pas okoli njega.

Ciljna lesna zaloga ob koncu načrtovalskega obdobja (310 m³/ha) je bila dosežena.

Ciljno razmerje razvojnih faz je doseženo le v mladovjih in delno v drogovnjakih. Delež debeljakov se je povečal, bistveno manjši od načrtovanega (za 50%) je delež sestojev v obnovi. Pri tem je potrebno poudariti, da gre velik del debeljakov v prihodnjem načrtovalskem obdobju v obnovo in bo razmerje bistveno drugačno.

Drevesna sestava je praktično enaka ciljni.

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

5.1 Razvoj gozdnih fondov

5.1.1 Površina

Površine gozdov v GGE se ves čas večajo, predvsem zaradi zaraščanja kmetijskih površin. Največ evidentiranih zaraščajočih površin leži v katastrskih občinah Kobilje, Pince, Dolga vas pri Lendavi in Dolina pri Lendavi. V zadnjem obdobju se je gozdna površina povečala za 24,52 ha. V glavnem gre za površine, ki so bile v prejšnjih GGN GGE opredeljene kot površine v zaraščanju, ostalo so predvsem popravki gozdne maske zaradi bolj natančnega zarisa. Na novo je bilo izločenih 84,56 ha zaraščajočih površin, ki še niso opredeljene kot gozd, ampak bodo v primeru, če se ne vzpostavi prvotna raba pri naslednji obnovi GGN opredeljene kot gozd. Zaraščajo površine v večini predstavljajo opuščeni vinogradi in sadovnjaki ter travnate površine.

5.1.2 Lesna zaloga, prirastek in možni posek

Preglednica 37/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1972 do 2022

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Realiziran posek		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha/leto		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1972	2.146,50	38,2	127,2	165,4	1,11	2,93	4,04	0,53	2,55	3,08
1982	2.146,50	42,2	156,8	199,0	1,00	3,40	4,40	0,77	3,07	3,84
1992	2.301,44	46,1	160,9	207,0	1,46	4,21	5,67	0,60	2,49	3,09
2002	2.410,94	56,1	204,6	260,7	1,63	4,59	6,22	0,99	3,36	4,35
2012	2.440,49	59,9	231,1	291,0	1,40	6,60	8,00	1,2	3,9	5,1
2022	2.464,87	59,0	250,0	309,0	1,14	7,36	8,50	1,2	5,1	6,3

*v letu 2022 je prikazan možni posek

Lesna zaloga se ves čas povečuje, v zadnjem načrtovalnem obdobju se je povečala za približno 6,2 %. Zvišanje lesne zaloge gre predvsem na račun zvišanja lesne zaloge listavcev. Lesna zaloga iglavcev se je celo nekoliko znižala. Podoben trend lahko ugotovimo tudi pri prirastku, ki se je v zadnjem obdobju povečal za približno 6,2 %. Prirastek pri iglavcih je podobno kot lesna zaloga v zadnjem desetletju padel. Realiziran posek je višji kot v prejšnjem ureditvenem obdobju, vendar ne dosega najvišjega možnega poseka. Tudi v naslednjem desetletju najvišji možni posek sledi zviševanju lesne zaloge in prirastka.

Preglednica 38/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v % od lesne zaloge) v obdobju 1972 do 2022

Leto	Iglavci	Bukev	Hrast	Ost. List.	Meh. list.
1972	23,2	20,8	29,2	20,5	6,3
1982	20,3	19,2	33,4	21,8	5,3
1992	21,3	20,1	30,9	23,4	4,3
2002	21,5	16,9	30,1	26,5	5,0
2012	20,0	18,0	31,0	24,4	3,9
2022	19,1	18,8	30,1	27,2	4,8

Drevesna sestava se spreminja, dolgoročno se zmanjšuje delež iglavcev, povečuje pa se delež listavcev. Slednje je rezultat načrtnega pospeševanja avtohtonih, rastišču primernih drevesnih vrst. Treba je poudariti da je drevesna sestava v zasebnih gozdnih manj ugodna, saj več kot tretjino lesne zaloge predstavljajo trdi listavci (predvsem robinija), medtem ko je hrasta samo 21 % lesne zaloge.

Dolgoročni trend kaže, da v prihodnosti lahko pričakujemo manjši delež iglavcev in hrasta na račun povečanja ostalih listavcev.

Preglednica 39/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek	
	Debelinski razredi						Debelinski razredi							
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	m ³ /ha	% LZ
Iglavci	35,0	90,7	76,0	140,6	517,7	98,8	30,3	88,4	73,3	142,1	600,0	80,9	94,4	115,2
Listavci	140,1	109,4	81,7	109,9	133,3	109,9	144,3	111,4	80,4	109,0	126,2	113,4	92,1	89,2
Skupaj	119,0	106,6	79,2	115,8	142,8	107,6	122,5	106,5	78,8	114,3	130,8	107,6	91,2	92,5

Primerjava indeksov razvoja lesne zaloge s prejšnjim ureditvenim obdobjem v splošnem kaže na premik lesne zaloge iz nižjih v višje debelinke razrede. Najbolj se je povečala lesna zaloga v V debelinskem razredu. Tudi v ostalih, z izjemo III debelinskega razreda, se je lesna zaloga povečala. Omenjeno predvsem velja za listavce. Pri iglavcih je slika drugačna. Od I do vključno III debelinskega razreda se je lesna zaloga zmanjšala, v IV in V debelinskem razredu pa povečala. Podobno velja tudi za prirastek. Možni posek v m³/ha v naslednjem desetletju znaša 91% poseka v prejšnjem ureditvenem obdobju čeprav je absolutna količina večja skoraj za 1000 m³.

Preglednica 40/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge

GGE	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	146.103	564.055	710.158
Vrast	588	19.416	20.004
Prirastek (letni*10)	28.101	181.425	209.526
Sečnje po evidenci	29.634	95.168	124.802
Pričakovana zaloga	145.158	669.728	814.886
Ugotovljena zaloga	145.435	616.253	761.688
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	100,2	92,0	93,5

Zasebni gozd	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	34.044	169.946	203.990
Vrast	470	8.812	9.282
Prirastek (letni*10)	6.152	54.458	60.610
Sečnje po evidenci	5.083	31.848	36.931
Pričakovana zaloga	35.583	201.368	236.951
Ugotovljena zaloga	36.861	186.081	222.942
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	103,6	92,4	94,1

Državni gozd	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	112.059	394.109	506.168
Vrast	118	10.604	10.722
Prirastek (letni*10)	21.949	126.967	148.916
Sečnje po evidenci	24.551	63.320	87.871
Pričakovana zaloga	109.575	468.360	577.935
Ugotovljena zaloga	109.745	428.851	538.596
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	100,2	91,6	93,2

Kontrolni izračun na nivoju GGE kaže, da je ugotovljena lesna zaloga za približno 6,5 % nižja od pričakovane. Če v kontrolni izračun še upoštevamo opuščeno drevje iz podatkov meritev na stalnih vzorčnih ploskvah se razlika zmanjša na približno 5,3 %. Če v izračun še dodamo podatke o poseku iz stalnih vzorčnih ploskev, po katerih je posek nekoliko nižji, kot po podatkih iz evidenc, je ugotovljena lesna zaloga od pričakovane nižja za približno 6,7 %.

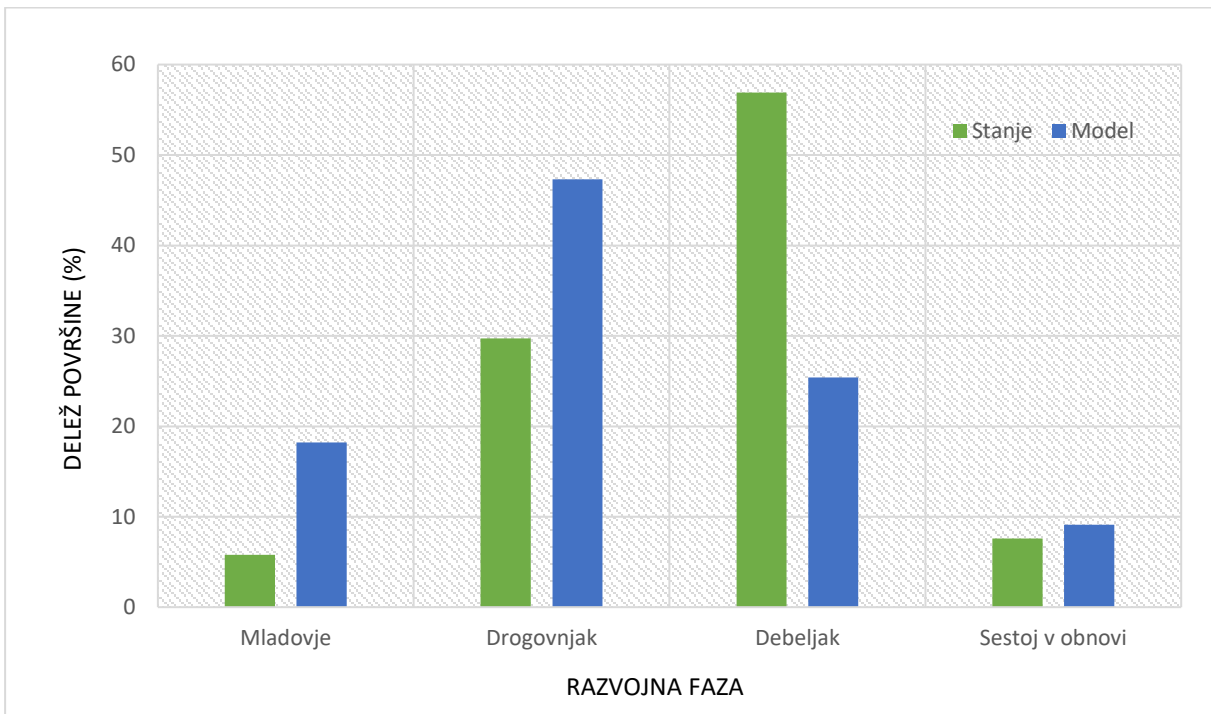
V kontrolni izračun za zasebne gozdove so poleg zasebnih gozdov še vključeni gozdovi lokalnih skupnosti, vendar je kljub temu kontrolni izračun za zasebne gozdove zaradi majhnega števila vzorčnih ploskev manj zanesljiv.

5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

Preglednica 41/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	133,34	5,4	5,7	20	18,2	448,8	- 12,5
Drogovnjak	685,92	27,8	29,7	72	47,3	1165,9	- 17,6
Debeljak	1.315,03	53,3	56,9	100	25,4	626,1	+ 31,5
Sestoj v obnovi	176,52	7,2	7,7	110	9,1	224,1	- 1,4
Raznomerno (ps-šp)	88,51	3,6					
Raznomerno (sk-gnz)	61,57	2,5					
Grmičav gozd	3,98	0,2					
Skupaj	2.464,87	100,0	100,0		100	2.464,87	

Grafikon 2: Primerjava dejanske (korigirane) in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Stanje smo korigirali tako, da smo upoštevali le površino razvojnih faz mladovja, drogovnjaka, debeljaka in sestoja v obnovi. Ostale razvojne faze v izračunu modela niso zajete. Primerjava dejanskega stanja z modelnim stanjem kaže na velika odstopanja. Bistveno prevelik je delež debeljakov in premajhen delež vseh ostalih razvojnih faz. Najbolj primanjkuje drogovnjakov in mladovij. Primerjava s prejšnjim ureditvenim obdobjem ne kaže nobenega izboljšanja v zadnjem desetletju. Trenutno stanje izvira iz preteklosti, ko so se na območju GGE izvajale velikopovršinske sečnje. Kot posledica teh so nastali velikopovršinski enodobni sestoji, ki so trenutno v fazi debeljaka. Takšnega stanja ni mogoče spremeniti v desetletju, ampak bo potrebno več desetletij, da se bo stanje premaknilo proti modelnemu. V naslednjem desetletju bo potrebno zato zaključiti obnovo na večjih površinah in intenzivno nadaljevati z uvajanjem debeljakov v obnovo.

Smiselno bi bilo v prihodnje v model vključiti tudi zahteve nekaterih kvalifikacijskih vrst N2000, ki za svoje preživetje zahtevajo gozdove starejših razvojnih faz. Modeli namreč temeljijo na donosnih tablicah in so prilagojeni predvsem gospodarski funkciji gozdov.

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

Dolgoročno zagotavljanje proizvodnih funkcij gozdov je tesno povezano s krepitvijo vseh ostalih funkcij. Proizvodna funkcija se ne izključuje nujno z ekološkimi ampak jih lahko celo krepí. Do konfliktov lahko prihaja pri socialnih (turistična, rekreacijska) funkcijah, vendar so tukaj možne rešitve, kjer sta mogoči obe funkciji (npr. kolesarske poti). S prilagojenim načinom gospodarjenja (čas izvajanja del, gozdni red, puščanje nekaterih izjemnih osebkov, upoštevanjem NV usmeritve, itd.) lahko zagotovimo trajnost vsem funkcijam.

Vrstna pestrost, raznomernost, naravno pomlajevanje, vitalnost, ohranjenost biotopov živalskih vrst in malopovršinsko gospodarjenje v GGE zagotavljajo trajnost ekoloških funkcij gozdov. Vse komponente so v GGE v ugodnem stanju, izjema je le oteženo naravno pomlajevanje zaradi agresivne robinije.

Naravno obnovo se zato deloma nadomešča s sadnjo rastišču primernih vrst, kar pomeni finančne vložke in tudi slabšo zasnovo mlajših sestojev.

Kot alternativa se ponuja tudi gospodarjenje s sestoji robinije. Tako se ob bistveno manjšem vložku kot pri umetni obnovi ohranijo vse funkcije gozda. Izjema je morda le proizvodna funkcija, saj takšni sestoji niso primerni za proizvodnjo visokokakovostnih sortimentov.

Stanje habitatov je ugodno, saj smo v gozdovih že do sedaj ohranjali določen delež ostarelih oz. odmrlih dreves. Delež odmrlega se je povečal za več kot 100% in znaša sedaj 5,3 % celotne lesne zaloge. V prihodnje pričakujemo povečanje deleža odmrle biomase predvsem v starejših razvojnih fazah s sistematičnim izločanjem ekocelic in habitatnih dreves.

Gradnje gozdnih prometnic in njihovo vzdrževanje ne bosta negativno vplivala na stanje habitatov, saj so načrtovane v minimalnem obsegu in na način, da se izogne morebitnim nahajališčem kvalifikacijskih vrst. Gradnje cest bistveno zmanjšajo spravlne razdalje in zato ugodno vplivajo na poškodbe tal, ki so tu zaradi razmočenosti in neugodnih vremenskih razmer v preteklosti (blage in kratke zime) velike.

Do morebitnih konfliktnih situacij bi morda lahko prišlo na turistično zanimivih območjih, ki so hkrati območja visoko produktivnih gospodarskih gozdov. Takšno območje je okolica Bukovniškega jezera in območje stolpa Vinarium. V izogib konfliktov se dela v teh gozdovih zato izvajajo v času, ko je obisk najmanjši (zimski čas) oz. se v času intenzivnih sečenj gibanje v teh gozdovih začasno omeji.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.1 Splošni cilji

Osnova za določitev ciljev so zahteve lastnikov in javnosti do gozdov, valorizirane funkcije gozdov, družbeno-ekonomske razmere v območju, cilji iz NGP.

Splošni gozdnogospodarski cilji GGE so:

- Povečati delež visokokakovostnega lesa;
- Ohranjati delež gospodarsko pomembnih vrst, predvsem hrastov, v manjšem deležu še javorja in češnje;
- Varstvo naravnih vrednot in zavarovanih območij, kot tudi ohranjanje biotske raznovrstnosti na genski, vrstni in ekosistemski ravni, ter ohranjanje posebnih varstvenih območij (Natura 2000) in ekološko pomembnih območij.
- Zmanjšati delež invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst;
- Povečati delež gozdov prepuščenih naravnemu razvoju (ekocelice);
- Ohraniti delež odmrlega drevja s povečanjem deleža debelejšega drevja (nad 30 cm premera);
- Ohraniti celovitost gozdnih kompleksov;
- Ohraniti gozdne ostanke v kmetijski krajini in povezanost med njimi (biokoridorji in estetska funkcija gozda)
- Ohraniti dobro stanje površinskih in podzemnih voda.
- V gozdovih omogočiti izvajanje mehkih oblik rekreacije, predvsem zagotoviti varnost in ustrezno infrastrukturo
- V gozdovih ohraniti pogoje za učenje o gozdu kot naravnem ekosistemu – učne poti.

Desetletni cilj:

Skupinsko raznodobni mešani sestoji. Ciljna lesna zaloga ob koncu načrtovalskega obdobja je 320 m³/ha.

Ciljno razmerje razvojnih faz ob koncu načrtovalnega obdobja: mladovje 10 %, drogovnjak 35 %, debeljak 43 %, sestoji v obnovi 10 %, raznomerno 2 %.

Ciljno razmerje drevesnih vrst ob koncu načrtovalnega obdobja: iglavci 15%, hrasti 30 %, plemeniti listavci 30 %, trdi listavci 20 %, mehki listavci 5 %.

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Splošne usmeritve, s katerimi usmerjamo razvoj gozdov v GGE, so oblikovane na podlagi predhodne analize stanja, zastavljenih splošnih ciljev in realnih zmožnosti pri izbiri ukrepov za usmerjanje razvoja gozdov GGE, ki imajo širši in zlasti dolgoročni značaj.

- Že doslej intenzivno gospodarjenje, je potrebno zaradi visokih povprečnih prirastkov (8 m³/ha/leto) in velikega deleža debeljakov ohraniti.
- Nadaljevati z uspešno naravno obnovo sestojev v državnih gozdovih.
- Umetno osnovane sestoje iglavcev (zeleno bor) obnavljamo preko posrednih premen z poudarkom na vrstni sestavi in šele nato kakovosti.
- Če razmere dopuščajo proizvodne dobe v hrastovih sestoji podaljšati z namenom zagotoviti večji delež starejše lesne mase.
- V sestojih robinije, kjer ni prisotnih avtohtonih listavcev ne ukrepamo, ampak počakamo da robinija oslabi po naravni poti oziroma se ne nasemenijo avtohtoni listavci.
- Zaradi majhne gozdnatosti v kmetijski krajini je v čim večji meri ohraniti trenutno površino gozdov, gozdnih koridorjev, mejic in omejkov. Usmeritve za ravnanje z omejkami in protivetnimi pasovi v kmetijski krajini z namenom izboljšanja prehranskih in bivalnih razmer za prostoživeče živali se prenesejo v občinske prostorske akte.
- Ohraniti naravno življenjsko okolje prostoživečih živali na način, da se zagotovi naravna zgradba gozda, poveča število plodonosnih drevesnih vrst v gozdu in izven njega ter zagotovi zadosten delež mlajših razvojnih faz.
- Ohraniti negozdne površine v gozdnem prostoru in mirne cone za divjad, da s pravočasnimi ukrepi preprečimo zaraščanje (košnja, čiščenje mlak itd.). Primerno oblikovati gozdne robove (stopničasta zgradba z grmovnimi in plodonosnimi vrstami).
- Sistematično ohranjanje odmrlih stoječih dreves oz. habitatnih dreves in vzpostavitev mreže ekocelic, za obdobje do 20 let.
- Nadaljevati delo pri povezovanju lastnikov v smeri organiziranja priprav in skupnih prodaj kvalitetnih gozdno lesnih sortimentov.
- Redno vzdrževanje obstoječih gozdnih cest s poudarkom na odvodnjavanju in profiliranju vozišča.
- Urediti režim prometa na gozdnih cestah v neugodnih vremenskih razmerah, tudi z začasno prepovedjo vožnje.
- Nadaljevati z usposabljanjem lastnikov gozdov, ki naj obsega tudi seznanitev z načinom sofinanciranja gojitvenih del, možnosti sodelovanja pri izdelavi gojitvenih načrtov in pomen javne razgrnitve ter javne obravnave gozdnogospodarskih načrtov.

Podrobnejše gozdnogojitvene usmeritve so navedene po RGR.

Usmeritve s področja upravljanja z vodami

V vseh gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo je prepovedano izvajanje dejavnosti, ki lahko povzročijo večje onesnaženje vodnih virov. Potrebno je sodelovanje s službo pristojno za vode in upravnimi organi pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana, ogrožena in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča, potencialna erozijska, plazljiva, območja).

Usmeritve, ki so zapisane za hidrološko funkcijo veljajo tudi za celotno območje GGE, oziroma za vse posege na varovana, varstvena in ogrožena območja s področja upravljanja z vodami. Na vodovarstvenih območjih je potrebno upoštevati vse veljavne predpise s področja zavarovanja vodnih virov, za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno pridobiti, v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami, vodno soglasje.

Ukrepi za doseganje okoljskih ciljev preprečevanja poslabšanja stanja voda in doseganje dobrega stanja voda, ki se nanašajo na ukrepe za preprečevanje onesnaženja površinskih voda, preprečevanje ali omejevanje vnašanja onesnaževal v podzemno vodo in preprečevanje poslabšanja hidromorfoloških značilnosti voda, so zasnovani na podlagi obvez in priporočil:

Obveze:

- Obvezna je uporaba biološko razgradljivih olj za mazanje motornih žag ter v hidravličnih sistemih strojev in tehnična brezhibnost vozil pri vseh gozdarskih delih.
- Pranje, vzdrževanje oz. popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja.
- Parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla.
- V primeru izlitja nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu, je treba onesnaženje omejiti, razlite nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulati) pobrati v ustrezne posode.
- Gradnja prometnic naj poteka na pobočjih z manjšimi nakloni, upoštevajoč čim manjše razgaljanje tal, vkope in dolžino prometnice. Uporaba težke mehanizacije je na erodibilnih tleh omejena ali prepovedana.
- Izogibati se je treba poškodbam zgornjega ustroja gozdnih cest (npr. vlačenje lesa, vožnja z goseničarji).

Priporočila:

- V ožjih obrežnih pasovih selektivna sečnja z namenom odstranitve starih in nestabilnih dreves, v primeru, da le ta ogrožajo dolvodna območja.
- Mesta za skladiščenje goriva in olja naj bodo stran od vodotokov in drugih vodnih teles, pripravljen naj bo podroben načrt v primeru razlitja.
- V obdobju večjih in dolgotrajnejših padavin je v dogovoru z lastniki, občinami in ZGS potrebno določiti režim uporabe gozdne ceste.
- Na celotnem vodozbirnem območju naj se zagotavlja stalna pokrovnost vegetacije.
- Ob hudourniških strugah odstranjevati stara, nestabilna drevesa, v primeru, da le ta ogrožajo dolvodna območja.
- Ob nastanku erozijskega žarišča naj se opravijo nujna preventivna dela.
- V strugah vodotokov in v njihovi neposredni bližini naj se ne pušča podrtega drevja.
- Za zmanjšanje visokih pretokov je priporočljivo, da je delež negozdnih površin, vrzeli in mladja do starosti 10 let pod 25 % vodozbirnega območja.
- Gostota zgornje plasti krošenj naj bo nad 70 %.
- Najprimernejša zgradba gozda je malopovršinska raznodobna zgradba z visoko stopnjo zastiranja ter čimbolj enakomerno porazdelitvijo razvojnih faz.
- Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 (2002 in nasl.) pridobiti vodno soglasje/mnenje o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda, ki ga izda naslovni organ.

Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču,
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1 (2002 in nasl.),

- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice,
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih,
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda,
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik,
- hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.
- V skladu z veljavnimi predpisi s področja upravljanja z vodami je na:
  - erozijskih območjih prepovedano krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije;
  - plazljivih območjih prepovedano krčenje in obnova gozdnih sestojev na večjih površinah, kar lahko povzroča pospeševanje plazenja zemljišč;
  - poplavnem območju prepovedano izvajati vse dejavnosti in vse posege v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda. Ohraniti je potrebno obstoječe retenzijske površine, vse ureditve pa načrtovati tako, da se poplavna varnost ne bo poslabšala.

Na izredno ogroženih erozijskih območjih, kjer lahko pride do izvajanja sanitarne sečnje je potrebno preredčene in ogoljene površine ustrezno protierozijsko zavarovati. Vsi ukrepe, ki jih bomo predvideli in izvedli morajo zagotavljati ustrezno stabilnost brežin, zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematično upravljanja in urejanja voda.

6.2.1.1 Območja gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek

V GGE ni gozdov, ki bi hkrati izpolnjevali vse v nadaljevanju navedene kriterije za izbiro drevja za posek brez posamične izbire. Kriteriji za izločitev sestojev, kjer posamična izbira drevja za posek ni potrebna so naslednji:

- panjevci;
- grmišča in pionirski gozd;
- letvenjaki in drogovnjaki, ki izpolnjujejo vse tri naslednje pogoje:
  - rastiščni koeficient (RK) ≤ 5
  - zasnova 4 in
  - lesna zaloga $< 250 \text{ m}^3/\text{ha}$.

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

V tem poglavju navajamo splošne usmeritve za krepitev funkcij. Konfliktnost med ekološkimi, socialnimi in proizvodnimi funkcijami je prisotna predvsem v gozdovih v okolici Bukovniškega jezera. Konkretni ukrepi so navedeni v obliki gojitveno negovalnih del po posameznih odsekih. Izvajanje splošnih ukrepov pri gospodarjenju zagotavlja trajno indirektno krepitev vseh funkcij gozdov.

Usmeritve za krepitev varovalne funkcije

V GGE ni gozdov s poudarjeno varovalno funkcijo.

Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije

V vseh gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo na prvi in drugi stopnji, moramo režim gospodarjenja prilagoditi funkciji in stopnji poudarjenosti funkcije. Na teh površinah je potrebno spoštovati predpisane varstvene režime in vsak poseg v prostor skrbno proučiti.

Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije izhajajo iz Zakona o vodah (ZV-1) in so obširno predstavljene v Usmeritvah s področja upravljanja z vodami za pripravo GGN, ki jih je izdala Direkcija Republike Slovenije za vode (v nadaljevanju DRSV).

Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu s 5. členom ZV-1 (2002 in nasl.) tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Površinske vode se po pomenu, ki ga imajo za upravljanje voda, razvrstijo v 1. in 2. red. Vsi vodotoki v GGE spadajo med vode 2. reda.

Posebno pozornost je potrebno nameniti zemljiščem, ki mejijo neposredno na vodna zemljišča. Na vodnem in priobalnem zemljišču ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen ZV-1:

- ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda;
- gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem;
- gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije;
- zagotovitev varnosti plovbe in zagotovitev varstva pred utopitvami v naravnih kopališčih;
- gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode);
- ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave;
- gradnjo objektov grajenega javnega dobra po ZV-1 ali drugih zakonih;
- gradnja objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo, vendar le na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase;
- gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 84. člena ZV-1, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:

- ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč;
- zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda;
- ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja;
- onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 68. člena ZV-1, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:

- odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki;
- odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi;
- odlaganje odpadkov.

Za **erozijsko območje** se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode. Na erozijskem območju je v skladu z 87. členom ZV-1 (2002 in nasl.) prepovedano:

- poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov,
- ogoljevanje površin,
- krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije,
- zasipavanje izvirov,
- nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih,
- omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer,
- odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov,
- zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom,
- odvzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge,
- vlačenje lesa.

V GGE je največji delež erozijskih območij z običajnimi zaščitnimi ukrepi (1.527 ha). Erozijska območja z zahtevnimi zaščitnimi ukrepi so definirana na površini 854 ha (okolica Bukovniškega jezera in del Redičkega gozda). Na površini 865 ha pa so definirana erozijska območja s strogim varovanjem (Lendavske gorice).

Za **plazljivo območje** se v skladu z 88. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev. Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:

- zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč,
- poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode,
- izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča,
- krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

Večina GGE je na območju z majhno verjetnostjo pojavljanja plazov. Na območju Lendavskih goric je večje območje s srednjo do veliko verjetnostjo za pojavljanje plazov.

Vodovarstvena območja so določena z namenom, da se zavaruje vodno telo, ki se uporablja za odvzem ali je namenjeno za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali njeno količino (74. člen ZV-1). Za vsa območja, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju zajetij pitne vode, je treba pri načrtovanju dosledno upoštevati mejo vodovarstvenega območja in njegovih notranjih območij (zajetje, VVO I, VVO II in VVO III) ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja posamezno vodovarstveno območje (predpisi sprejeti na podlagi 74. člena ZV-1 oz. občinski odlok, sprejet na podlagi 60. člena Zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 15/91 in 52/00).

V GGE je več VVO:

VVO	Varstveni režim	Površina v gozdu (ha)
Strehovci	III	5,1
Dobrovnik	III	0,9
Skupaj		6,0

Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (2016). Referenčnih odsekov, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (2016), v GGE ni.

Usmeritve za gospodarjenje z gozdovi na območjih poudarjenosti hidrološke funkcije

- zagotavljati stalno pokrovnost vegetacije na vodozbirnih območjih;
- vzpostaviti ali ohraniti pas obvodne vegetacije (drevja in grmičevja), ki lahko omili ali prepreči vnos pesticidov in drugih onesnaževal v vodotok. Širina pasu naj znaša 15 m - 30 m, odvisno od nagiba brežin, velikosti vodnega telesa in prisotnosti rib v vodotoku;
- pas obvodne vegetacije naj bo širši ob vodotokih v strmejših legah in pri drevesnih vrstah, ki so nagnjene k vetrolomom;
- zagotavljati ustrezno razmerje razvojnih faz na ravni vodozbirnega območja
- v primeru nastanka velikih ogolelih površin zaradi ujm v vodozbirnih območjih zagotoviti čim hitrejšo poraščenost z gozdnim drevjem (obnova s sadnjo);
- preprečiti onesnaženje vodnih virov, upoštevati omejitve pri sečnji in spravilu za preprečevanje onesnaženja;
- vodne vire ter ostale večje objekte, povezane z vodami, je potrebno vrisati v gojitvene načrte;
- vodne vire ter bližnjo okolico je treba občasno očistiti in urediti dostope, kjer je to smiselno;
- stalno sodelovanje z DRSV in upravnimi organi pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča ter vodovarstvena območja).
- pospeševati rastišču primerno drevesno sestavo, ki najbolje zagotavlja uresničevanje hidrološke funkcije;
- vzdrževati zgradbo gozdov, ki ugodno vpliva na odtok vode;
- na brežinah vodotokov je potrebno težiti k čim večjemu deležu odraslega drevja;
- po možnosti se ohranja stara drevesa, povečuje se delež starejših razvojnih faz.
- prilagoditi časovno izvedbo sečnje, izdelave in spravila;
- prilagoditi gospodarjenje v okolici, izvirov in studencev;
- takojšnja sanacija poškodovanih gozdov v območju prve stopnje poudarjenosti
- hidrološke funkcije.

- usmeritve, ki jih je potrebno upoštevati za pridobitev vodnega soglasja in pravice graditi (Usmeritve DRSV, februar 2020);

Usmeritve za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti:

- V vseh gozdovih je potrebno pospeševati oz. vzpostavljati biotsko raznovrstnost z vzpostavljanjem naravne drevesne sestave, vzpostavljanjem uravnoveženega razmerja razvojnih faz ter z izvajanjem ukrepov za preprečevanje škodljivih biotskih in abiotskih dejavnikov.
- Načrtno puščanje mrtve biomase naj bo po gozdovih prostorsko enakomerno razporejeno. Ohranja naj se delež mrtve mase v debelinskem razredu nad 30 cm.
- Izvajajo naj se ukrepi za izboljšanje življenjskega okolja prostoživečih živali ter izvajanjem del v času, na način in s pripomočki, ki najmanj ogrožajo gozdni ekosistem.
- Na prvi stopnji je funkcija opredeljena na območju ekocelic brez ukrepanja in gozdnega rezervata. V ekocelicah brez dovoljenega ukrepanja sestoje za nekaj desetletji prepustimo naravnemu razvoju. V ekocelicah z dovoljenim ukrepanjem gospodarjenje z gozdovi prilagodimo funkciji ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- V gozdovih z 2. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti je potrebno posege in dejavnosti izvajati na način, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost ter kvaliteta habitatov rastlinskih in živalskih vrst kot je opredeljena v upravljaljskih conah (UC) za Natura 2000 območja.
-

Ker je funkcija neposredno povezana s posebnimi varstvenimi območji (Natura 2000) in ekološko pomembnimi območji (EPO) navajamo splošne in podrobne usmeritve za ta območja, kot so navedena v Naravovarstvenih smernicah za gozdnogospodarski načrt GGE Goričko obrobje in jih je pri gospodarjenju potrebno upoštevati.

Varstvene usmeritve za EPO

Splošne

Na ekološko pomembnih območjih, ki niso tudi posebna varstvena območja, so vsi posegi in dejavnosti možni, načrtuje pa se jih tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Konkretne varstvene usmeritve

Veljajo enake usmeritve za Natura 2000 kot za območji POV Goričko in POO Goričko, skupaj z ostalimi usmeritvami:

Ohranja naj se tipično kulturno krajino Goriškega, katere pomemben element so samotna drevesa, mejice, gozdni otoki ter avtohtona drevesna in grmovna zarast ob vodotokih.

Varstvene usmeritve za posebna varstvena območja Natura 2000

Splošne

Na Natura območjih se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitata rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Konkretne

Usmeritve so navedene za vsa območja Natura 2000 in po posameznih upravljavskih conah (UC):

Usmeritve za celoten gozdni prostor (CGP) POO in POV Goričko:

- Ohranja naj se površina gozdov in preprečuje zaraščanje negozdnih površin z vzdrževanjem gozdnih jas in robov.
- S primernimi gojitvenimi ukrepi naj se vzpostavlja tako zunanje kot tudi notranje gozdne robove ter oblikuje stopničasto zgradbo s pestro vrstno sestavo.
- Izoblikuje in ohranja naj se pester gozdni rob z dolgimi prehodi in izrazito konturo (ohranjanje rastišč konjske grive), z vnašanjem in ohranjanjem grmovnic (npr. dobrovita, brogovita, glog itd.) ter drevja (vrbe, graden).
- Obnova gozdov naj se ne izvaja s sadnjo tujerodnih ali rastišču neprimernih drevesnih in grmovnih vrst. V podrasti naj se z naravno obnovo ohranja in pospešuje sloj avtohtonih in rastišču primernih listavcev, delež iglavcev pa naj se zmanjšuje.

- Z območja se naj odstranjuje invazivne rastlinske vrste.
- Ohranja naj se gozdne otoke v prevladujoči kmetijski krajini (PUN: sršenar).
- Ohranja naj se mravljišča v gozdnem prostoru (PUN: pivka).
- Pri izbiri drevja za posek in izvajanju sečnje in spravila lesa naj se zagotavlja najmanj 30% delež sestojev z odraslim drevjem (razširjeni debelinski razred B in C) (PUN: širokouhi netopir, veliki navadni netopir, črna žolna).
- V gozdovih in gozdni krajini naj se določi in ustrezno označi habitatno drevje (habitatno drevje so odmrle in živa drevesa, naseljena z glivami ter živalskimi vrstami, drevesa z dupli oziroma gnezdi, solitarna votla drevesa ter drevesa večjih dimenzij in posebnih oblik).
- Zagotavlja naj se vsaj 5% delež ustrezne odmrle lesne mase listavcev (predvsem odraslega stoječega drevja v B + C debelinskem razredu) od celotne lesne zaloge v upravljavski coni.
- Na vsaj 2% površine cone naj se stremi k ohranjanju gozda z večjim deležem odmrle biomase, ki je prepuščen naravnemu razvoju – (gozdni rezervati, ekocelice brez ukrepanja). Prednostno se ekocelice brez ukrepanja umeščajo na večje površine (najmanj 10 ha) in sicer glede na analizo mrtve mase in negospodarjenih gozdov v preteklosti.
- Vsaj 1% območja naj se prepusti naravnemu razvoju (ekocelice z ukrepanjem), pri čemer je ukrepanje sicer možno, vendar zgolj v smislu krepitve ekoloških in socialnih funkcij gozdov (vzpostavitev naravne drevesne sestave, izdelava vodnih virov).
- Ohranja naj se mokrišča in vodne površine v gozdu (mlake, luže in kaluže), predvsem velikost obstoječih habitatov, naklon brežin in poraslost z vodnim rastlinjem ter obvodno avtohtono obrežno zarastjo. Mokrišč v gozdnem prostoru se naj ne izsušuje.
- Ob vodotokih in na razmeroma stalno razmočenih delih oz. mokriščih naj se ohranja sklenjen sklep krošenj lesne vegetacije. Posek na mokriščih in v 5 m pasu ob vodotokih naj se izvaja zgolj selektivno.
- Ohranja naj se naravna hidromorfologija potokov v gozdu, novogradnje gozdnih prometnic naj se usmerja izven območij potokov in mokrišč.
- Pri gradnji in vzdrževanju gozdnih prometnic naj se prepreči zasipavanje in odnašanje materiala iz gozdnih prometnic in njihovih brežin v vodna telesa oz. mokrišča.
- Na območju vodotokov naj se ne skladišči lesa, prav tako naj se rampanje lesa izvaja na način, da gozdni sortimenti niso narinjeni v vodno telo.
- Vlačenje po strugi in skladiščenje lesa ob strugi, tudi izven gozdnega prostora, naj se ne izvaja.
- Spravilo lesa naj se ne vrši preko vodnih površin v gozdu (mlake, luže in kaluže).
- Sečne ostanke v in ob strugi potokov je potrebno po sečnji odstraniti.

Usmeritve za vrsto črna štorclja

- Zagotavljanje miru na gnezdiščih črne štorclje: v razdalji 300 m okoli znanih gnezd naj se oblikuje mirne cone, v kateri se dela v gozdu (sečnja, spravila ter gradnja gozdnih prometnic) v času od 15. marca do 15. avgusta ne izvajajo (PUN).
- V razdalji 300 metrov od znanih gnezd naj se obnova gozda izvaja v manjših jedrih.
- V oddaljenosti 300 metrov od znanih gnezdišč naj se ne gradi novih gozdnih prometnic (PUN).

Usmeritve za vrsto sršenar

- Zagotavljanje miru na gnezdiščih sršenarja: v razdalji 400 m okoli znanih gnezd naj se oblikuje mirne cone, v katerih se vsaj v času od 1. junija do 31. avgusta ne izvaja sečnje in spravila lesa ter gradnje cest (PUN).

Usmeritve za gozdne prometnice

- Gradnja gozdnih prometnic na območju znanih gnezdišč črne štorclje in sršenarja naj se izvaja skladno z usmeritvami za varstvo vseh treh vrst (prostorska in časovna omejitve).
- Gradnja gozdnih cest in vlak naj se izvaja v obdobju brez padavin, ko tla niso razmočena.
- Trasiranje in gradnja gozdnih prometnic naj ne poteka preko mokrišč, vodnih jarkov in potokov.

Usmeritev za upravljavsko cono **B - GORIČKO**

- Na območju naj se ne izvajajo krčitve gozda, razen v primeru ukrepov nujnih za izboljšanje stanja varovanega gozdnega habitatnega tipa oz. habitatov vrst, navezanih na ta HT in nujnih ukrepov po drugih predpisih.
- S panjevskim gospodarjenjem na obrežju vodotokov se vzdržuje grmovno vegetacijo. Pušča se avtohtona debela drevesa – teži se k večjemu deležu starega drevja (vsaj 30% debeljakov in pomlajenca).
- Ohranja oz. vzpostavi se naravna drevesna sestava. Odstranjuje naj se tujerodne invazivnih vrste; preprečuje naj se njihovo širjenje.
- Če je potrebno, se sadi za habitatni tip značilne avtohtone drevesne vrste listavcev: črna jelša, ozkolistni jesen, dob.
- Ohranja se obrečno drevnino zlasti mehkolesne loke s poudarjenim gozdnim robom (pušča naj se izredno debela drevesa vrb, jesenov in jelš), razen v primeru ukrepov nujnih za izboljšanje stanja varovanega gozdnega habitatnega tipa oz. habitatov vrst, navezanih na ta HT in nujnih ukrepov po drugih predpisih.
- V 20 m pasu vodotokov in povirnih delih naj se praviloma ne načrtuje gozdnih prometnic, kot tudi ne sečno spravilnih poti za strojno sečnjo.

Usmeritev za upravljavsko cono C - GORIČKO

- Na območju naj se ne izvajajo krčitve gozda, razen v primeru ukrepov nujnih za izboljšanje stanja varovanega gozdnega habitatnega tipa oz. habitatov vrst, navezanih na ta HT in nujnih ukrepov po drugih predpisih
- Spremenjena drevesna sestava naj se postopno približuje naravni. Poveča naj se delež hrastov doba in gradna, belega gabra in črne jelše. V primeru umetne obnove naj se vnaša avtohtone drevesne vrste listavcev, ki so prisotni na območju Goriškega.
- Z območja se naj odstranjuje invazivne rastlinske vrste.
- Z izbiralnim redčenjem naj se izboljšuje zasnovu in negovanost ter pospešuje prehod v starejše razvojne faze (predvsem debeljakov in pomlajencev).
- Zmanjša naj se stopnja objedenosti mladovja po divjadi.
- Ohranja naj se velikost habitatnega tipa na račun zaraščajočih kmetijskih zemljišč, na katerih se primarno pojavlja hrast kot nosilna vrsta s primesjo belega gabra in črne jelše.
- Ohranja naj se velikost habitatnega tipa s premenami gozdov, ki so spremenjeni ali močno spremenjeni in predstavljajo potencial za razvoj gozdnega habitatnega tipa ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi: območja pod vplivom visokega nivoja talne vode (na psevdoglejnih in oglejenih tleh).

Usmeritve za krepitev klimatske funkcije

- Gozdove s poudarjeno klimatsko funkcijo zaščitimo pred spremembo rabe. V ta namen upoštevamo masko gozda, ki je sestavni del GGN in le-to v dogovoru z občinami prenesemo v občinske prostorske akte.
- Drevesna sestava mora biti čim bolj naravna, da zagotovimo trajno opravljanje funkcij brez posebnih dodatnih ukrepov.
- Ohranjamo gozdove in gozdne zaplate v pretežno kmetijski krajini.
- Lastnike gozdov ozaveščamo o pomenu ostankov gozdov, gozdnih pasov in zaplat.
- Ohranjamo razgiban, slojevit gozdni rob.

Usmeritve za krepitev higiensko - zdravstvene funkcije:

- Gozdove s poudarjeno higiensko zdravstveno funkcijo moramo zaščititi pred spremembo rabe. V ta namen upoštevamo masko gozda, ki je sestavni del GGN in le-to v dogovoru z občinami prenesemo v občinske prostorske akte.
- Drevesna sestava mora biti čim bolj naravna, da zagotovimo trajno opravljanje funkcij brez posebnih dodatnih ukrepov.
- V okolici emisijskih virov in naselij ohranjati in oblikovati mehansko stabilne gozdove.

Usmeritve za krepitev obrambne funkcije

- Na območjih virov pitne vode ohraniti zastornost tal.
- Sprememba rabe ni dovoljena.
- Preprečiti divje odlaganje odpadkov v bližini izvirov vodnih zajetij in vodotokov.
- Na območju vodnih virov se pri sečnji uporablja izključno biološko razgradljiva olja.

Usmeritve za krepitev rekreacijske in turistične funkcije:

- Zagotoviti moramo redno vzdrževanje infrastrukturnih objektov, predvsem gozdnih prometnic v območju gozdov s poudarjeno rekreacijsko in turistično funkcijo.
- Urediti je potrebno obstoječe gozdne učne poti in v sodelovanju z lokalno skupnostjo pripraviti tematske poti namenjene ozaveščanju javnosti o pomenu ohranjanja biotske pestrosti.
- Ureditve in vzdrževanje odlagališč odpadkov.
- Ob rekreacijskih objektih moramo stalno spremljati potek razvoja sestojev in redno opravljati sanitarne in varstveno -sanacijske sečnje.
- Pospesevati raznodobno in malopovršinsko zgradbo sestojev ter pestrost drevesnih in grmovnih vrst, ki estetsko obogatijo krajino in ji dajo tipičen pečat.
- Oblikovati pester gozd s spreminjajočo se obliko in zgradbo.
- S pomočjo kart in kažipotov preusmerimo ljudi iz osrednjih gozdnih kompleksov oz. območij, kjer je njihova navzočnost moteča.
- Ohranjati moramo redke in po zunanem videzu zanimive drevesne in rastlinske vrste.

Usmeritve za krepitev poučne funkcije

- V okolici učnih poti pospeševati raznodobno in malopovršinsko zgradbo sestojev ter pestrost drevesnih in grmovnih vrst, ki estetsko obogatijo krajino in ji dajo tipičen pečat.
- Ohranjajo in vzdržujejo se obstoječe gozdne učne poti.
- Nadaljuje se z vodenjem zainteresirane javnosti (laične in strokovne) po gozdnih učni poteh in drugih zanimivih objektih v gozdu.

Usmeritve za raziskovalno funkcijo

- Spremljanje stanja raziskovalnih objektov.
- Povečati obseg raziskovalnih dejavnosti v rezervatih ali nadaljevati z začetimi raziskavami.
- Sodelovanje z drugimi institucijami, ki opravljajo raziskovalno delo na objektih v gozdu.

- Ohranjati in/ali povečati obseg raziskovalnih ploskev in dejavnosti v različnih sestojnih tipih, območjih.
- Poiskati primerna območja, za postavitev raziskovalnih ploskev z namenom ugotavljanja učinkov gospodarjenja na razvoj gozdnih sestojev; ugotavljanje vplivov klimatskih sprememb; ugotavljanje učinkovitosti prilagoditvenih ukrepov na podnebne spremembe; ugotavljanje vpliva tujerodnih rastlinskih invazivnih vrst.
- Za okrepitev raziskovalne funkcije gozdov izdelati nabor vsebin, ki bi lahko bile predmet strokovnih, diplomskih in drugih raziskovalnih del.
- Preveriti možnosti za izvajanje raziskovalne dejavnosti z lastniki gozdov (državo, lokalnimi skupnostmi, večjimi zasebnimi lastniki).

Usmeritve za krepitev funkcije varstva naravnih vrednot

V gozdovih s poudarjeno funkcijo varovanja naravnih vrednot se upoštevajo usmeritve ZRSVN.

Splošne usmeritve

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj (40. člen ZON). Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote,
- na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču,
- na botanični in zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje,
- na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

- za hidrološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto območje porečja ali dela porečja, v katerem se naravna vrednota nahaja,

- za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem lahko vplivi posegov in dejavnosti človeka ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke in geološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične, zoološke, ekosistemske in drevesne naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali,
- naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

Podrobnejše varstvene usmeritve

Botanične naravne vrednote

- Združbo rastišča se spreminja z izkrčenjem gozda oziroma posameznih dreves, s pogozditvijo, oranjem in podobno, le toliko, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču.
- Rastlin se ne nabira, izkoreninja, lomi ali drugače poškoduje ali uničuje, razen za znanstveno-raziskovalno delo v obsegu, ki ne vpliva negativno na stanje populacije in na rastišče.
- Rastlin se ne požiga.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z vnašanjem rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.

Zoološke naravne vrednote

- Posege, dejavnosti in aktivnosti na naravni vrednoti se izvaja tako, da se način in čas opravljanja posegov, dejavnosti in aktivnosti kar najbolj prilagodita življenjskim ciklom živalim; posege, dejavnosti in aktivnosti se izvaja v času, ki ne sovпада z obdobji, ko živali potrebujejo mir, npr. sekanje grmišč se opravlja po gnezditvenem času ptičev, gozdarska in druga opravila, ki lahko uničijo gnezda ali mladiče, se opravljajo po gnezdenju ali poleganju mladičev in na način, da se živali lahko umaknejo.
- Živali se ne vznemirja, preganja, nabira, zastruplja ali drugače uničuje.
- Sestave zoocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali tujerodnih vrst.
- Eksplozija ali drugih dejanj, ki povzročajo močan hrup ali vibracije, se ne izvaja.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Ekosistemske naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se populacije rastlinskih in živalskih vrst pretežno ohranijo. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti

tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.

- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopskim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali in rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.

Drevesne naravne vrednote

- Vej, debel, drevesne skorje in korenin se ne lomi, seka, obsekava ali drugače poškoduje, razen če gre za sanacijske ukrepe na drevesu.
- Življenjske razmere na rastišču se ohranja nespremenjene, zato se ne odstranjuje zemlje, razkriva korenin, zasipava debela ali rastišča oz. površine nad koreninami, s hojo, vožnjo ali kako drugače ne tepta tal, ne poplavlja rastišča, spreminja višine podtalnice, kislosti oziroma alkalnosti tal, spušča škodljivih tekočin ali plinastih snovi na rastišče ter ne odlaga odpadkov.
- Podlago se na rastišču utrjuje le tako, da se omogoči zadostno zračnost in vodoprepustnost tal nad koreninskim sistemom.
- Na rastišče se praviloma ne postavlja objektov ali naprav.
- Na deblo, korenine in veje dreves se ne obeša, pritrjuje ali postavlja tujih teles, kot so plakati, obvestila, svetilke, nosilci žičnih vodov, table, omarice, antene in podobno.

Konkretne varstvene usmeritve za posamezne naravne vrednote v GGE Goričko obrobje

Preglednica 42: Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	STATUS	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
7525	Zgornje Kobilje gozd	Gozd v Zgornjem Kobilju, severovzhodno od Dobrovnika	ekos	NVDP	- na območju naravne vrednote naj se ne gospodari z gozdom in naj se ga prepušča naravnemu razvoju. - na robnih območjih naravne vrednote se določi varstveni pas v izmeri ene sestojne višine, kjer se gozdnogospodarski posegi ne izvajajo
7298	Kobilje ekstenzivni travniki	Mokrotni ekstenzivni travniki na poplavnem območju Kobiljskega potoka, zahodno od Kobilja	bot, ekos	NVDP	- ohranja naj se loge, mejice, gozdne otoke in posamezna drevesa na območju NV. - v sklopu ohranjanja habitatnih tipov in habitatov ogroženih rastlinskih ter živalskih vrst: srednjeevropski higromezofilni nižinski travniki na srednje vlažnih tleh s prevladujočo visoko pahovko in v fragmentih ohranjeni vlažni travniki s trstikasto stožko (zveza Molinion) in visokega šašja (Magnocaricion), sibiriska perunika (Iris sibirica), opih (Ranunculus sceleratus), kopjastolistna čeladnica (Scutellaria hastifolia), navadna božja milost (Gratiola officinalis), rumena maslenica (Hemerocallis flava), močvirski svišč (Gentiana pneumonanthe), pehtranov

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

					<p>rman (<i>Achillea ptarmica</i>). temni mravljiščarj (<i>Phengaris (Maculinea) teleius</i>) in strašnični mravljiščar (<i>P. nausithous</i>), črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>) se na območju NV vzpodbuja odstranjevanje zaraščajočih površin z namenom njihovega ohranjanja. Na območju NV se zagotavlja ekstenzivna raba.</p> <p>- odstranjevanje zaraščajočih površin je mogoče izvesti na podlagi predhodnega pozitivnega mnenja ZRSVN, v postopku, ki ga določa področna naravovarstvena zakonodaja (dovoljenje za poseg v naravo oz. naravovarstveno soglasje).</p> <p>- krčitve naj se sicer omejujejo na dejansko rabo 1410 – zaraščene kmetijske površine, ne pa tudi za dejansko rabo 2000 gozd.</p> <p>- ohranja naj strukturiran in vrstno pester gozdni rob.</p> <p>- na območju se praviloma ne načrtuje in gradi (grajenih in pripravljenih) vlak. S stroji za spravilo lesa naj se po travniških površinah ne vozi ter vlačí lesa. Pri spravilu lesa je potrebno ohranjati habitate zavarovanih rastlinskih in živalskih vrst.</p>
3696	Bukovniško jezero	Vodni zadrževalnik na Bukovniškem potoku, desnem pritoku Kobiljanskega potoka, severno od Dobrovnika	bot, zool, ekos	NVDP	<p>- pri gospodarjenju z gozdovi na območju NV se naj upoštevajo usmeritve, podane za aktualne upravljavske cone.</p> <p>- z obvodno drevnino (ta predstavlja pas gozdnega drevja in grmovja širine ene sestojne višine od roba vodnega telesa) se naj ne gospodari. Mogoča je odstranitev posameznih dreves, v kolikor ogrožajo obstoječo infrastrukturo ter njene uporabnike.</p> <p>- na območju se praviloma ne načrtuje in gradi (grajenih in pripravljenih) vlak).</p>
7012	Zlata jama - rdeči bor	Rdeči bor na Zlati jami jugozahodno od Kobilja	drev	NVDP	<p>- ohranjajo se drevesne naravne vrednote; dreves naj se ne odstrani ali poškoduje. Na območje rastnih prostorov dreves (floris krošnje + vsaj 2 metra) naj se ne posega. Preko rastnih prostorov dreves naj se ne vlačí ter skladišči lesa.</p> <p>- v radiju dveh povprečnih drevesnih višin naj se gospodari z gozdom tako, da ne pride do poškodb dreves in sprememb rastiščnih pogojev (svetlobne razmere, vodni režim), .. Gozdne prometnice naj se projektirajo izven območja dveh povprečnih drevesnih višin.</p>
80066	Zlata jama - rdeči bor 2	Rdeči bor v gozdu zahodno od Kobilja	drev	NVLP	<p>- na območja rastnih prostorov dreves naj se ne parkira sredstev za prevoz, spravilo in transport lesa.</p> <p>- na drevesih se lahko izvajajo samo strokovni arboristični posegi s soglasjem in pogoji Zavoda RS za varstvo narave</p>

Usmeritve za krepitev funkcija varovanja kulturne dediščine:

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- spodbujanje ohranitve in trajnostne uporabe dediščine, to je uporabe dediščine na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njenih kulturnih lastnosti in varovanih sestavin,
- omogočanje trajnostnega razvoja dediščine za zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da se pri tem zmanjša njena posebna narava in družbeni pomen ter ne da bi bila s tem okrnjena ohranitev dediščine za prihodnje generacije,
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in druge pomene dediščine,

- spodbujanje identificiranja, dokumentiranja, vrednotenja in interpretiranja dediščine, vključno z arheološkimi ostalinami,
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in družbenega pomena dediščine,
- dopuščanje posegov v dediščino, ki upoštevajo in ohranjajo njene varovane sestavine,
- dopuščanje posegov, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za ohranitev dediščine ob spoštovanju njene posebne narave in družbenega pomena.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

- posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovale arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst.

Prepovedano je predvsem:

- odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline,
- gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,
- postavljati ali graditi trajne aličasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.
- izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštete nedopustne posege:
  - če ni možno najti drugih rešitev ali
  - če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oz. izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- sanitarna sečnja v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS,
- odstranjevanje štorov/drevesnih panjev s frezami,
- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema,
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin;

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/investitor/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del;

- ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline;

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

območje naselbinske dediščine, varuje se:

- naselbinska zasnova (parcelacija, komunikacijska mreža, razporeditev odprtih prostorov naselja),
- prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki),
- prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti),
- naravne in druge meje rasti ter robovi naselja ali njegovega dela,
- odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega).

območje kulturne krajine; območje zgodovinske krajine, varuje se:

- krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine),
- značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa),
- tradicionalna raba zemljišč (sonaravno gospodarjenje v kulturni krajini)
- odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,
- preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi.

območje vrtno arhitekturne dediščine, varuje se:

- zasnova (oblika, struktura, velikost, poteze),
- grajene ali oblikovane sestavine (grajene strukture, vrtna oprema, likovni elementi)
- naravne sestavine (rastline, vodni motivi, relief),
- rastišče z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin,
- vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote;

območje memorialne dediščine, varuje se:

- avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta,
- vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami;

območje druge dediščine, varuje se:

- avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave,
- osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja,
- vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

Posegi v kulturno dediščino

ZVKD-1 predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1),
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitev arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1),
- Za poseg v objekt ali območje kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo dediščine ali ki dediščino uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS,
- Kadar je načrtovan poseg v enoto dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

Preglednica 43: Pregled objektov kulturne dediščine s pripadajočimi usmeritvami

EŠD	Naziv	Režim	Podrežim	Usmeritev
1105	Dolga vas pri Lendavi - Rimskodobna naselbina	spomenik		Potrebno je preprečevati zaraščanje. Zemeljski posegi brez vednosti ZVKDS zaradi možnosti poškodovanja arheoloških plasti niso dovoljeni.
1135	Lendava -Mestno jedro	spomenik		Potrebno je preprečevati zaraščanje. Ohranja se pojavnost spomenika v prostoru. Območje spomenika je potrebno vzdrževati v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodb objektov znotraj zaščitene območja spomenika. Zemeljski posegi brez vednosti ZVKDS zaradi možnosti poškodovanja arheoloških plasti niso dovoljeni.
2888	Strehovci - Kapela sv. Vida	dediščina	stavbna dediščina	Ohranja se pojavnost dediščine v prostoru. Potrebno je vzdrževati okolico kapelice, ki se nahaja v gozdu.
8400	Strehovci - Bojnecova klet I	spomenik		Ohranjanje gozdnega roba in spremljanje stanja.
9653	Kobilje - Prazgodovinska naselbina Sv. Martin	spomenik		Potrebno je preprečevati zaraščanje. Zemeljski posegi brez vednosti ZVKDS zaradi možnosti poškodovanja arheoloških plasti niso dovoljeni.
14259	Filovci - Rimskodobna naselbina	spomenik		Potrebno je preprečevati zaraščanje. Zemeljski posegi brez vednosti ZVKDS

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

				zaradi možnosti poškodovanja arheoloških plasti niso dovoljeni.
16795	Žitkovci - Gomila Preseke	arheološko najdišče		Na umetno nasutih zemljenih gomilah ni dovoljeno izvajati nikakršnih zemeljskih posegov ali nasipavanja materiala. Potrebno je preprečevati zaraščanje. Ruvanje večjih panjev zaradi možnosti poškodovanja arheoloških plasti ni dovoljeno. Panje je potrebno odstraniti s frezo.
24154	Strehovci - Gomilno grobišče Kiše	arheološko najdišče		Na umetno nasutih zemljenih gomilah ni dovoljeno izvajati nikakršnih zemeljskih posegov ali nasipavanja materiala. Potrebno je preprečevati zaraščanje. Ruvanje večjih panjev zaradi možnosti poškodovanja arheoloških plasti ni dovoljeno. Panje je potrebno odstraniti s frezo.
24930	Čentiba - Kapela	dediščina	stavbna dediščina	Ohranja se pojavnost dediščine v prostoru. Območje kapele je potrebno vzdrževati v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodb objektov znotraj zaščitene območja spomenika. Ohranja se gozdni rob.
28583	Strehovci - Trasa gozdne Železnice	dediščina	druga dediščina	Ohranja se pojavnost dediščine v prostoru. Nasip je potrebno ohranjati in vzdrževati, preprečuje se zaraščanje. V območju trase nekdanje gozdne železnice ni dovoljena gradnja gozdnih cest. Pri prihodnjem načrtovanju naj se nasip nameni športni namembnosti (kolesarska in pohodna pot) in predstavitvi njene zgodovine.
14271	Filovci – Gomilno grobišče Ratilje	spomenik		Potrebno je preprečevati zaraščanje. Zemeljski posegi brez vednosti ZVKDS zaradi možnosti poškodovanja arheoloških plasti niso dovoljeni.

Usmeritve za krepitev estetske funkcije

- V okolici objektov kulturne in naravne dediščine se ohranja avtohtona drevesna kulisa, ki daje objektu njegovo značilno podobo ali ga ščiti pred vremenskimi vplivi.
- Ohranja se posamična drevesa, skupine dreves, gozdne otoke, izrazite gozdne robove, obvodno zarast, omejkje in drugo vegetacijo, ki daje krajini prepoznavno podobo oz. prispeva k krajinski pestrosti.

Usmeritve za krepitev lesno proizvodne funkcije

- Gojenje kakovostnih lesnih sortimentov v skladu z naravno dinamiko posameznih vrst.
- Dosledno izvajati vse ukrepe, ki so predpisani v gozdnogospodarskem in gozdnogojitvenih načrtih in zagotoviti kontinuiteto vlaganj v gozdove.
- Zagotoviti redno vzdrževanje gozdnih prometnic.
- Z novimi tehnologijami omogočiti racionalnejše izkoriščanje lesne mase.
- Pri sečnji in spravilu na varovanih območjih narave upoštevati usmeritve za upravljavske cone (UC) in naravne vrednote (NV).

Usmeritve za funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin

- Na območjih gozdne čebelje paše v drevesni sestavi ohranjamo medonosne drevesne vrste.
- Ohranjamo vrstno pestre gozdne robove z čim večjim številom avtohtonih medonosnih vrst.
- Spremlja se razvoj izločenih gozdnih semenskih sestojev.
- Nabiranje semena izjemoma tudi ob delnih obrodih v kombinaciji z mešanjem partij znotraj istega provenienčnega območja.

6.2.3 Usmeritve za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Gozd je še najbolj ohranjen del te krajine zato je osnovni cilj gospodarjenja z gozdovi in gozdnim prostorom v pogledu pestrosti živalskega sveta ohranitev ali izboljšanje obstoječega stanja. Usmeritve za ohranjanje in izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali temeljijo na sonaravnem gospodarjenju z gozdom in morajo voditi v ohranjanje, po možnosti pa tudi v izboljšanje življenjskih razmer vseh prisotnih živalskih vrst. Gozd je v zimskem času pomembno okolje kjer mnoge prostoživeče živali, ki so vsaj delno vezane na gozd, lahko najdejo hrano in kritje.

Gozdarstvo z odkazilom drevja za posek kot tudi lastniki gozdov s svojim gospodarskim interesom imajo vpliv na stanje in usmerjanje razvoja gozdov. Trenutno gospodarjenje z gozdom omogoča ohranitev in razvoj populacij vseh prisotnih živalskih vrst, skozi lovsko dejavnost pa tudi pridobivanje divjačine in lovskih trofej. Z lovsko upravljavskimi ukrepi se skuša dosežati cilj trajnostne rabe populacij divjadi. Ti ukrepi so predmet območnega lovsko upravljavskega in iz njega izhajajočega načrtovanja ukrepov po posameznih loviščih. V GGE ni gozdov z močno poudarjenostjo lovskogospodarske funkcije. Remizne površine za malo divjad, katerih vzdrževanje zagotavljajo večinoma lovske organizacije praviloma niso zajete v gozdni površini (nj. površina manjša od 0,25 ha), so pa del gozdnega prostora.

Splošne usmeritve za ukrepe pri gospodarjenju z gozdom naj v čim večji meri upoštevajo tudi potrebe prisotnega živalskega sveta. V nadaljevanju so podani možni ukrepi, ki jih je potrebno v čim večji meri upoštevati tudi pri gospodarjenju z gozdom.

6.2.4 Usmeritve za delo v varovalnih gozdovih

Varovalnih gozdov v GGE ni. Kot gozd s posebnim namenom brez ukrepov je izločen gozdni rezervat v Kobilju (oddelek 54).

Usmeritve:

- Območje rezervata je prepuščeno naravnemu razvoju.
- Odstranjuje se samo drevesa, ki neposredno ogrožajo ali onemogočajo promet po bližnji gozdni cesti.
- Usmeritve za gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi so podane v poglavju 6.2.1.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Načrtovani cilji in ukrepi pri gospodarjenju s potencialno ogroženimi gozdovi pred požari, morajo biti načrtovani v skladu s stopnjo požarne ogroženosti gozda, pri tem je potrebno sodelovati tudi z lokalnimi skupnostmi in pripraviti celovit program varstva pred požari v naravnem okolju.

Program varstva vsebuje predvsem:

- vse gozdne prometnice, gozdne ceste, vlake, steze, ki bi jih pri morebitnem izbruhu požara možno koristiti za dovozne poti gasilskim službam, ali kot protipožarne preseke;
- lokacija vodnih virov, ki bi jih bilo možno uporabljati;
- postavljanje opozorilnih tabel, predvsem na območju 2. st. požarne ogroženosti;
- zagotavljanje nadzora vseh pristojnih služb ob počivališčih in drugih lokacijah v gozdovih, kjer se zadržujejo ljudje, predvsem v času nabiranja gozdnih dobrin in hkrati sušnih obdobjih ter v času razglašene večje požarne ogroženosti. Na požarno najbolj ogroženih krajih (2. stopnja) postaviti opozorilne table.

Gozdne sestoje mlajših razvojnih faz negujemo z veliko jakostjo, ki je usmerjena v hitro preraščanje med RF, preprečevati kopičenje gorljivih sečnih ostankov, v sodelovanju z lokalnimi skupnostmi sanirati divja odlagališča odpadkov v požarno ogroženih gozdovih.

6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi objekti

Gozdovi, ki ustrezajo pogojem za odobren gozdni semenski objekt, se v postopku izdelave gozdnogospodarskih načrtov popišejo in kartirajo kot gozdovi s poudarjeno funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin. Zavod za gozdove Slovenije v okviru nalog javne gozdarske službe enkrat letno pregleda semenske objekte za proizvodnjo gozdnega reprodukcijskega materiala. Pri pregledu semenskih objektov se ugotavlja, ali slednji še izpolnjuje pogoje za odobritev in, ali so upoštevane usmeritve za pridobivanje reprodukcijskega materiala in nego semenskega sestoja. Oceni se tudi intenzivnost semenjenja ter pripravijo predlogi črtanja semenskih objektov iz registra. Vse ocene in predloge se pošlje na OE ZGS in Gozdarski inštitut Slovenije.

V GGE Goričko obrobje je izločenih 6 semenskih objektov.

Usmeritve za nego in vzdrževanje semenskih objektov:

- nega semenskega objekta z odstranjevanjem dreves z neželenimi lastnostmi;
- sproščanje krošenj fenotipsko ustreznih dreves z redčenji;
- z nego oblikovati zgradbo gozda, ki bo omogočala boljše semenenje;
- usmerjanje razvoja gozda v podporo izbrani vrsti;

- izvajanje potrebnih sanitarnih sečenj in odstranjevanje odmrlega drevja;
- nego se izvaja le v sloju dominantnih in subdominantnih dreves, ki fruktificirajo in prenašajo svoje dedne lastnosti na potomce;
- ob redčenjih se ohranja podstojni sloj (skrbi se za zastornost tal);
- v sestoji se označi dovolj veliko število izbrancev, katerih cvetenje podpiramo z ukrepi nege.

Usmeritev za pridobivanje gozdno reprodukcijskega materiala - GRM:

- za pridobivanje GRM je potrebna predpriprava tal;
- pridobivanje priporočeno v času močnega obroda s plezanjem ali s podrtega drevja oz. s tal izpod dreves, ki so med seboj praviloma oddaljena vsaj za dve višini drevesa;
- pred začetkom pridobivanja je priporočljivo preveriti kakovost in količino semena;
- nabiranje semena v semenskih sestojih mora biti nadzorovano;
- zaradi potreb po gozdnem semenu se ob semenskih letih lahko izločajo, po predhodnem ogledu in odobritvi s strani ustrezne službe začasne skupine semenskih dreves;
- kot tovrstni vir semenskega materiala so posebej primerni sestoji ali deli sestojev, ki so bili v preteklosti že proglašeni za semenske sestoje, ki jim ob spremljanju obroda semena in načrtovanju njegovega nabiranja velja posvetiti posebno pozornost.

Pregled gozdnih semenskih objektov v GGE Goričko obrobje:

Preglednica 44: Seznam gozdnih semenskih sestojev v GGE

Drevesna vrsta	Identifikacijska številka	Provenienca	Oddelek, odsek	Lastništvo	Površina (ha)
<i>Quercus petraea L.</i>	30196	predpanonsko	27	državno	11,80
<i>Fagus sylvatica L.</i>	30298	predpanonsko	26B	državno	9,25
<i>Carpinus betulus L.</i>	30299	Slovenija	55	državno	8,04
<i>Prunus avium L.</i>	30300	Slovenija	55	državno	10,55
<i>Pinus nigra L.</i>	30301	predpanonsko	26B	državno	2,37
<i>Pinus nigra L.</i>	30303	predpanonsko	72A	državno	21,26
<i>Carpinus betulus L.</i>	30412	Slovenija	77	državno	18,98

6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela in gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Glede na doseženo visoko stopnjo odprtosti gozdov z gozdnimi cestami je pri lociranju morebitnih novogradenj gozdnih cest ali GIV (gozdarsko-investicijska vlaganja) delom dajati prednost območjem:

- kjer je dejanska pravilna razdalja večja od 300 m;
- ki so navidezno sicer odprta, vendar nimajo odmerjenega in/ali utrjenega dostopa preko kmetijskih zemljišč do ceste;
- ki imajo gozdno cesto, pa je ta trenutno še v takem stanju, da je njena uporaba sezonskega značaja (samo v sušnem obdobju) ali pa sploh ni prevozna.

Pri odpiranju gozdov z gozdnimi vlakami je potrebno upoštevati dejstvo, da:

- je v gozdovih v ravnini, kjer je mogoča vožnja vsepovsod, potrebno usmerjati gibanje vlačilcev, ali vožnjo lesa z gozdarskimi prikolicami ali zgibnimi polprikoličarji na za to v naprej označene trase – negrajene vlake;
- je pri grajenih vlakah dajati prednost območjem, kjer še oddelki/odseki niso v celoti odprti in je razdalja zbiranja večja od 50 m – dinamično gradnje prilagajati izvajanju sečnje;
- ničelnice in elementi vlak (širina, podolžni in prečni naklon, priključki na drugo prometnico itd.) so postavljeni v skladu s Pravilnikom o gradnji, vzdrževanju in načinu uporabe gozdnih cest (Ur. l. RS št. 7/00), njih gostota pa med 120 in 220 m/ha oz. tako, da je povprečna razdalja zbiranja med 10 in 30 m.

Gostota sečnih poti in nadalje pravilnih poti je lahko večja, če je v sestoji mogoča strojna sečnja in spravilo z zgibnimi polprikoličarji – takrat naj bodo take poti med sabo vzporedne in oddaljene ene od druge od 18 – 20 m.

Priporočljiva širina vlak je 3 m.

Pri gradnji in rekonstrukciji vlak se kot priporočljivo gradbeno sredstvo uporablja bager ali rovokopač, ki hkrati uredi tudi odvodnjo.

Pri načrtovanju vlak je paziti še na:

- Obvezno načrtovanje novih vlak v tehnološkem delu gozdnogojitvenega načrta.
- Vzdolžni nakloni vlak naj bodo čim bolj enakomerni, da v kotanjah ne zastaja voda, ki razmoči teren in so zato poškodbe na vlakah še večje.
- Novogradnje je izvajati leto dni pred prvo uporabo. Načeta zemljina se tako »usede«, zaraste ali ga prekrije listje. Poškodbe vlak so zato manjše.
- Po končanih delih je obvezna sanacija vlake – groba poravnava kolesnic s primerno gradbeno mehanizacijo. Vsaka globoka kolesnica je vzrok za zastajanje vode, s tem pa za pogojno uporabo vlake v bodoče.

Pri načrtovanju vzdrževanja gozdnih cest je ne glede na obseg razpoložljivih sredstev upoštevati naslednje usmeritve:

- Pri tekočem vzdrževanju je dajati prioriteto odvodnji (izkop obcestnih jarkov, primerno število in dimenzija cevni propustov, ki so obvezno obbetonirani in z vtočnimi in iztočnimi čeli, ter primernemu prečnemu naklonu vozišča);
- Vrsta vgrajenih gramozov za nosilni in obrabni sloj:
A/za nosilni sloj:
  - primerni navadni črpani gramoz ali drobljenec 0-60 mm
  - v slabih razmerah (lokalno) tudi drobljene skale do 100 mm
  - za odsekih cest kjer je nosilnost dobra, se pa ob dežju pojavi blato (bližina njiv) lomljena frakcija 32-60, ki se komprimirana dobro vklini v zemljino

- B/za obrabni sloj:
  - frakcija 0-32
  - lomljenec 0-50, če je obrabna plast debelejša od 5 cm
- Profiliranje obrabnega sloja oz. vozišča (primerni prečni naklon – 3-4 %, oblika bankine, ki omogoča odtok vode v jarek)
- Komprimiranje nasipnega materiala – obvezno, ko gre za obnovo vozišča!

Asfaltiranje gozdnih cest je izvajati le, če je izvedba del takšna, da ne omejuje osnega pritiska pod 8 T, saj je s tem okrnjena osnovna funkcija gozdne ceste.

Projektna dokumentacija za pridobitev vodnega soglasja za gradnjo gozdnih prometnic in izvedbo gozdarskih del

Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po ZV-1, je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (2009).

Pri izvedbi gozdarskih del je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).
- Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, propust ...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih muld.
- Gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino.
- Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah (2009) - gozdnih cest, grajenih in ne grajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij) se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 v 14. in 37 členu.
- Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1. in 2. Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (2008), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.
- Na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov ter stanja površinskih in podzemnih voda.
- Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje

padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazljivo ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah.

- Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (2004 in nasl.).
- Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov.
- Pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1 na območju GGN GGE.

Pri načrtovanju novih posegov je potrebno upoštevati obstoječe objekte merske mreže za monitoring podzemnih voda na način, da:

- ni predvidene kakršnekoli gradnje v minimalno 5 m radiju od objekta merske mreže,
- ne bodo povzročeni vplivi na gladino in kakovost podzemnih voda,
- se v bližini merskega objekta ne spremenijo infiltracijske lastnosti tal z asfaltiranjem, polaganjem betonskih plošč ali drugače,
- bo odvodnjavanje v bližini objekta merske mreže urejeno tako, da ni možno zatekanje,
- je zagotovljen neoviran dostop do objekta merske mreže.

Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Zakonu o graditvi objektov (2004 in nasl.).

6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

V krajini je gozd nenadomestljiv dejavnik, ki vpliva na ekološko stabilnost v prostoru in kvaliteto življenjskega okolja. ZGS sodeluje pri izdelavi in sprejemanju občinskih prostorskih aktov. Zato je nujno, da v sklopu temeljnih meril za posege v gozd in gozdni prostor podanih v GGN GGO, v GGN GGE konkretiziramo specifične krajine in konkretna merila pri usmerjanju rabe prostora.

Splošne usmeritve

- V večnamenskih gozdovih, ki imajo na ravni 1. stopnje poudarjeno katerokoli ekološko ali socialno funkcijo se posegi dovolijo le v izjemnih primerih, ko so nujni in zanje ni druge možnosti, v gozdovih s poudarjenimi socialnimi funkcijami pa v primerih, ko gre za objekt, ki dopolnjuje načrtovano, poudarjeni socialni funkciji skladno rabo gozda in gozdnega prostora.
- V gozdovih s poudarjeno hidrolško funkcijo je prepovedana vsaka dejavnost, ki lahko povzroči onesnaževanje, oziroma posegi, ki bi vplivali na spremembo morfologije vodnega telesa (glej usmeritve za hidrolško funkcijo).
- Pri posegih ob gozdnem robu je potrebno upoštevati varnostni odmik objekta od gozdnega roba. Ta praviloma znaša eno sestojno višino odraslega gozdnega drevja na danem rastišču. V kolikor to ni mogoče, je potrebno vse stranke (investitor, lastnik gozda) pozvati k sklenitvi sporazuma. V sporazumu se opredeli ravnanje v primeru ogrožanja objekta oz. odškodnine v primeru škodnega pojava na objektu.
- Načrtovanje novih posegov oziroma objektov na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1. in 2. Uredbe, pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih posegov ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedba pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.

- Pri posegih v prostor je potrebno upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16). Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.
- Pri izdaji dovoljenj za krčitev gozda za kmetijske namene se poleg funkcij gozda upoštevajo tudi splošni krajinski elementi in pogoji za kmetovanje oziroma ali je katera vrsta kmetovanja na predmetnih posestih sploh možna. Za krčitev so primernejša območja, ki so se zarasla, oziroma predstavljajo manjše proizvodne kapacitete. Na biokoridorjih se krčitve ne dovolijo. Prav tako krčitve v obliki zajede v gozd (gozd obdaja kmetijsko površino iz treh strani) niso primerne.
- Širjenje poselitvenih območij se naj omeji predvsem tam, kjer je še veliko nepozidanih stavbnih zemljišč. Pri širitvah se naj upošteva odmik najmanj ene drevesne višine od gozdnega roba.
- Infrastrukturalne objekte se locira ob gozdne robove in ob že obstoječe infrastrukturne objekte (razni cevovodi in kablovodi). Potrebna je kontrola gradnje in kontrola po končani gradnji, da se zagotovi ustrezna vzpostavitev v prvotno stanje.
- V vseh navedenih primerih so odstopanja od navedenih usmeritev dovoljena samo na podlagi posebnih projektnih presoj, ki jih obravnava in potrdi Strokovni svet OE ZGS, za objekte lokalnega pomena, oziroma Strokovni svet ZGS za objekte državnega pomena.

Za vse posege se obvezno smiselno upoštevajo tudi usmeritve iz poglavja 6.2.2 - Usmeritve za krepitev funkcij.

6.2.9 Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih

Usmeritve za zemljišča pod daljnovodi:

- Pri vzdrževanju koridorjev daljnovodov v gozdu in gozdnem prostoru ni dopustna uporaba arboricidov in herbicidov;
- Čiščenje tras daljnovodov in vzdrževanje gozdnega roba je potrebno izvajati pogosto in z nizko intenziteto. Potrebno je vzdrževati stopničasto strukturo gozdnega roba. Časovni interval med posameznimi ukrepi čiščenja trase oziroma vzdrževanja gozdnega roba je 5 do 8 let;
- Čiščenje tras daljnovoda in vzdrževanje gozdnega roba se lahko izvaja le v obdobju med 1. avgustom in 1. marcem, to je izven obdobja intenzivne rasti vegetacije, poganjanja mladičev in gnezdenja ptic;
- Pri vseh delih na trasah daljnovodov je potrebno ohranjati in zagotavljati prehodnost gozdnih prometnic in neoviran pretok vodotokov.

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Preglednica 45: Možni posek po vrstah poseka (v m³)

Skupaj GGE

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	20.847	7.723	0	0	0	1.719	30.289	20,8	107,2
	%	68,8	25,5	0,0	0,0	0,0	5,7	100,0		
Listavci	m ³	64.176	61.380	0	0	0	3.248	128.804	20,9	71,0
	%	49,8	47,7	0,0	0,0	0,0	2,5	100,0		
Skupaj	m³	85.023	69.103	0	0	0	4.967	159.093	20,9	75,9
	%	53,5	43,4	0,0	0,0	0,0	3,1	100,0		

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	4.412	2.059	0	0	0	7	6.478	17,9	103,0
	%	68,1	31,8	0,0	0,0	0,0	0,1	100,0		
Listavci	m ³	21.101	10.148	0	0	0	1.103	32.352	17,8	61,2
	%	65,2	31,4	0,0	0,0	0,0	3,4	100,0		
Skupaj	m³	25.513	12.207	0	0	0	1.110	38.830	17,8	65,7
	%	65,7	31,4	0,0	0,0	0,0	2,9	100,0		

Državni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	16.435	5.664	0	0	0	1.712	23.811	21,8	108,8
	%	69,0	23,8	0,0	0,0	0,0	7,2	100,0		
Listavci	m ³	42.851	51.232	0	0	0	2.134	96.217	22,4	75,7
	%	44,6	53,2	0,0	0,0	0,0	2,2	100,0		
Skupaj	m³	59.286	56.896	0	0	0	3.846	120.028	22,3	80,6
	%	49,4	47,4	0,0	0,0	0,0	3,2	100,0		

Gozdovi lokalnih skupnosti

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Listavci	m ³	224	0	0	0	0	11	235	5,9	16,2
	%	95,3	0,0	0,0	0,0	0,0	4,7	100,0		
Skupaj	m³	224	0	0	0	0	11	235	5,9	16,2
	%	95,3	0,0	0,0	0,0	0,0	4,7	100,0		

Možni posek celotne GGE predstavlja 20,3 % lesne zaloge oz. 73,6 % prirastka. Intenziteta poseka je višja pri iglavcih s ciljem povečati delež listavcev in drevesno sestavo približati naravnemu stanju. V strukturi možnega poseka prevladuje negovalni posek (96,9 %). Od tega je skoraj polovica pomladitvenega poseka, saj je velik delež debeljakov, ki v GGE prevladujejo, v fazi obnove. V primerjavi z možnim posekom izpred desetletja, je intenziteta nekoliko nižja, vendar je absolutna količina večja za skoraj 1000 m³. Skupni načrtovani možni posek je za približno 2,4 % nižji.

V zasebnih gozdovih je načrtovana intenziteta poseka nižja kot v gozdovih v državni lasti. Tudi struktura poseka se razlikuje. V obeh kategorijah lastništva sicer prevladuje negovalni posek, vendar so razlike v njegovi strukturi. V zasebnih gozdovih približno dve tretjini negovalnega poseka predstavljajo izbiralna redčenja, ostalo so pomladitvene sečnje.

Večino poseka v zasebnih gozdovih predstavljajo urbarije.

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Preglednica 46: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	/	11,23	/	11,23
Priprava tal	ha	/	8,42	/	8,42
Sadnja	ha	1,33	9,89	/	11,22
Setev	ha	/	2,26	/	2,26
Obžetev	ha	2,65	34,32	/	36,97
Nega mladja	ha	20,34	173,74	/	194,08
Nega gošče	ha	21,04	115,47	/	136,51
Nega letvenjaka	ha	19,14	86,08	0,05	105,27
Nega ml. Drogovnjaka	ha	9,04	76,69	/	85,73
Zaščita s premazom	ha	/	8,22	/	8,22
Zaščita z ograjo	m	/	1.400,00	/	1.400,00
Naravni razvoj biotopov	m ³	/	0,15	0,05	0,20

Obseg gozdnogojitvenih in varstvenih del smo prilagodili stanju in načinu gospodarjenja z gozdovi. Obnova gozdov v GGE bo tudi v prihodnjem desetletju potekala večino po naravni poti. Umetna obnova je načrtovana v večini kot spolnitev naravnega mladja. Nekaj umetne obnove je načrtovane v RGR-ju Dobovja, kjer naravna obnova ni možna in pa v sestojih, kjer je drevesna sestava močno spremenjena v prid iglavcem. Večino načrtovanih gojitvenih del predstavljajo negovalna dela od razvojne faze mladovja do vključno drogovnjaka. V primerjavi z realizacijo v preteklem obdobju je teh del za naslednje desetletje načrtovanih za 53 % več.

Preglednica 47: Vrsta in količina potrebnega sadilnega materiala

Drevesna vrsta	Količina (kos)	
	Zasebni gozd	Državni gozd
Dob	200.000	350.000
Beli gaber	10.000	20.000
Črna jelša	135.000	130.000
Črni topol	5.000	8.000
Vrba	2.000	10.000
Gorski javor	5.000	3.000
Češnja	3.000	4.000
SKUPAJ	360.000	525.000

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Za posamezne skupine divjih živali so navedeni in pridejo v poštev naslednji možni ukrepi:

- Za parkljasto divjad pomeni čim višja realizacija načrtovanega poseka drevja večji delež mladovij in s tem boljše pogoje za te vrste divjadi. Potrebe divjadi upoštevati pri pomlajevanju in negi gozdov. Tako naj ne bo nujno zasaditi in s sadikami zapolniti vsake površine, ki nastane v sestojni strehi, s ciljem, da svetloba prodira do tal in aktivira zeliščni sloj (kar je pomembno za naravno prehrano divjadi). Tako kot do zdaj naj ima uspešno naravno pomlajevanje gozda prednost pred sadnjo, za kar je potrebno spremljati in izkoristiti semenski obrod. Pri načrtni obnovi gozdov s sadnjo je potrebno sadike gozdnega drevja v čimvečji meri zaščititi pred poškodbami od divjadi.
- Potrebno je ohranjanje in vzdrževanje gozdnega roba (pospeševanje grmovnih vrst) in vseh vrst plodonosnega drevja, ki naj ima čim več sončne svetlobe (posamezni razrasli hrasti in divje sadno drevje). Pri morebitni umetni obnovi je za bogatitev drevesne sestave koristen vnos deleža plodonosnega drevja, ki naj bo zaščiteno dokler ne preraste praga objedanja. Za zimsko prehrano divjadi so pomembne rastlinske vrste, ki ostanejo tudi čez zimo zelene (bršljan na nizkih drevesih, robida na posekah in gozdnem robu). Na površinah v pomlajevanju je puščati delež površine kot grmišče – skupine dreves mehkih listavcev in grmovja namenjenih za objedanje in s tem razbremenitev gospodarsko vrednejših vrst. Z zimskim prisekovanjem mehkih listavcev ohranjovati delež mehkih listavcev in grmovnih vrst kolikor to dopušča gozdnogojitveni cilj.
- Ob gozdnem robu in znotraj gozdnih sestojev ohraniti in povečati delež vzdrževanih, to je košenih, travnatih površin. Ohranjanje preseka v gozdovih z namenom preprečevanja njihovega zaraščanja in povečevanja deleža travnatih površin, ki služijo za prehrano rastlinojedi divjadi.
- Krmljenje divjadi: krmljenje srnjadi na območju GGE po usmeritvah lovsko upravljaljskega načrta v normalnih vremenskih razmerah ni potrebno in ni dovoljeno. Pri gojitvi male divjadi je krmljenje potreben in dovoljen ukrep. Lovskim organizacijam svetujemo, da naj bodo krmišča za malo divjad urejena na način, ki je v čimvečji meri prilagojen vrsti, kateri je krmljenje namenjeno (ciljno krmljenje). Za parkljasto divjad je dovoljeno privabljalno in odvracalno krmljenje. Krmljenje divjadi ne sme biti vzrok povečanju škod od divjadi. Lokacije krmišč praviloma ne smejo biti neposredno na pomladitvenih površinah, zato je priporočljivo, da so vsi lovski objekti postavljeni v soglasju z lastnikom in revirnim gozdarjem.
- Višina odstrela kot ukrepa poseganja v populacije divjadi se ravna po usmeritvah lovsko upravljaljskega načrta in na njegovi podlagi izdelanih letnih načrtih lovišč.
- Lov divjadi se naj izvaja na način, ki divjad čim manj vznemirja s ciljem zmanjševanja plašnosti divjadi in mirnejšega zadovoljevanja njenih prehranskih potreb. Odstrel naj načrtovano količino divjadi zajame čim prej in v čim v krajšem času (do konca jeseni oz. pred začetkom zime). S tem se razbremenijo tako osebk, ki v populaciji ostanejo, kot tudi okolje v katerem divjad živi, manjše so tudi možnosti izgub v prometu. V primeru prisotnosti močne objedenosti gozdnega mladja mora biti težišče odstrela na in v bližini površin v pomlajevanju.
- Mala divjad: je v gozdu manj prisotna, zato je težišče ukrepov na kmetijskih površinah in jih ob skupnem interesu lahko uresničujejo lovci skupaj z lastniki zemljišč. Za zajca in fazana je pomembno ohranjanje manjših gozdičev in omejkov v permanentno mladostnih fazah in primerno gosti in nizki zarasti (remize). V dogovoru z lastnikom pride v poštev površinsko panjevsko pomlajevanje (n.pr. 5 letno kolobarjenje). Poljska jerebica je divjad odprtega poljskega sveta, kjer bi bila potrebna ohranitev nizkih omejkov, snovanje novih oz. puščanje kmetijskih površin v prahi. V poštev pride tudi naravno zaraščanje pasov s pionirskimi vrstami.
- Poseben poudarek nameniti gospodarjenju s površinami poraslimi z gozdnim drevjem manjšimi od 0,25 ha (niso gozd) in so posejane med čistimi kmetijskimi površinami. Zaradi njihove biotopske vrednosti je zaželjena ohranitev vseh takšnih gozdnih otokov.

- Težišče izvedbe ukrepov v gozdu v negnezditvenem času oziroma, ko živali ne vzrejajo mladičev. Košnja brežin vodotokov izven obdobja gnezdenja ptic in poleganja mladičev (omejitev posegov je določena z Zakonom o divjadi in lovstvu).
- Redke in zavarovane vrste: ohranjanje brežin vodotokov in obrežne drevesno-grmovne zarasti. Ohranjanje dreves na katerih so večja gnezda ujed ali drugih večjih ptic. Za duplarje načrtno puščanje lesne biomase v gozdu. Puščanje in označevanje suhih dreves z že izdolbenimi dupli (1 na ha). V srednje starih sestojih po možnosti ustvarjanje nadomestnih gnezdilnih možnosti za duplarje (tudi netopirje) z nameščanjem ustreznih gnezdilnic. Sodelovanje pri monitoringu zavarovanih vrst (vidra in bober). Svetovanje lastnikom gozdov o širitvi in vplivu bobra v prostoru in obravnava škodnih primerov povezanih s to vrsto.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Ukrepi ohranjanje naravnih biotopov, naravni razvoj biotopov in puščanje stoječe biomase so neposredno namenjeni vsebinam Nature 2000.

Preglednica 48/ D-FU: Načrtovani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v GGE

Funkcija	Ukrep		
	Vrsta dela	Enota	Obseg
Funkcija ohr. biotop. raznovrstnosti	Vzdrževanje grmišč in obrežij	ha	10
	Vzdrževanje vodnih virov in kalov v gozdu	kos	1
	Postavitev gnezdilnic	kos	10
	Naravni razvoj biotopov	ha	62,81
	Puščanje stoječe biomase	m3	180
Lovnogospodarska funkcija	Vzdrževanje travnikov in pašnikov v gozdu	ha	10

Dejanska realizacija teh ukrepov je zelo odvisna od pripravljenosti lastnikov zemljišč, da jih prepustijo naravnemu razvoju. Pomembno vlogo imajo predvsem ustrezna finančna nadomestila, ki trenutno za lastnike niso stimulaturna, saj so cene lesa na trgu bistveno višje kot je ponujena kompenzacija. Realizacija teh ukrepov je zato, vsaj v zasebnih gozdovih, vprašljiva.

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

- Graditev gozdnih cest – prednost novogradnje v območjih, kjer so pravilne razdalje največje in pri navidezno odprtih območjih (premoščanje naravnih ali lastniških ovir);
- Načrtovanje novim tehnologijam primernih obračališč, dovolj velikih rampnih prostorov in širitev ostrih krivin ali priključkov na ceste višjega reda;
- Odpiranje gozdov z vlakami – prednost dajati neodprtim območjem, kjer je razdalja zbiranja večja od 50 m ali je zbiranje vezano na ročno predspravilo. Ciljna gostota vlak je do 220 m/ha;
- V območjih, kjer je razdalja vlačanja večja od 800 m ima gradnja gozdne ceste absolutno prednost pred gradnjo vlak;
- Območja, ki niso zadosti odprta z gozdnimi prometnicami in jih lahko smatramo kot možna prednostna območja so prikazana na karti 9 v prostorskem delu načrta.

7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ

Območje gozdov v GGE delimo na dva krajinska tipa: gozdnata krajina in kmetijsko - primestna krajina, ki predstavlja večinski krajinski tip. V GGE je sorazmerno malo ostankov gozdov in omejkov. Večino posamičnega gozdnega drevja najdemo v Lendavski in Dolgovaških goricah. Obvodna vegetacija je prisotna ob Kobiljskem in Bukovniškem potoku. O dobri obdelanosti zemlje priča tudi napram drugim GGE zelo malo zaraščajočih površin (predvsem posledica opuščanja vinogradništva). Večina teh površin je manjših od 0,25 ha, zato jih po ZG ne obravnavamo kot gozd, kar z vidika pristojnosti otežuje gospodarjenje z njimi.

Če želimo te površine pomembne za ohranitev biotske pestrosti krajine ohraniti tudi v prihodnosti bo potrebno na nivoju države sprejeti strategijo gospodarjenja z njimi in opredeliti pristojnost upravljavcev prostora nad njimi.

Usmeritve za gospodarjenje z gozdnim drevjem ob potokih:

- z gozdovi ob potokih moramo gospodariti posamično ali skupinsko prebiralno ter zagotavljati naravno pestrost, kjer je mogoče puščamo sušice za duplarje;
- ohranjati moramo gozdove ob potokih, ker vplivajo na zaščito bregov pred erozijo, na temperaturni režim, uravnavajo tok podtalnice in varujejo sosednja zemljišča pred poplavami;
- ohranjati moramo gozdove in pasove ob potokih, ker omogočajo povezave (biokoridorje) med različnimi biotopi;
- v ozkih ostankih gozda ob vodotokih moramo gospodariti posamično prebiralno in težiti k čim večjemu deležu starega drevja;
- pri poseku je potrebno počistiti struge in korita potokov;
- v času gnezdenja ptic, med 1. marcem in 1. avgustom, je prepovedano sekati drevesa in čistiti obvodno vegetacijo;
- v obvodnih pasovih ni dovoljeno graditi stavb ali stalnih objektov;
- ob vodotokih se ohranja zarast gozdnega drevja.

Usmeritve za gospodarjenje z omejkami:

- z drevjem in grmovjem gospodarimo panjevsko in prebiralno;
- zagotoviti moramo ustrezne rastiščne pogoje in jih ne smemo spreminjati (ne smemo odstranjevati zemlje, odkrivati korenin, zasipavati debla ali korenin, spreminjati višine talne vode);
- sečnjo izvajati v primernem letnem času, izven sezone gnezdenja ptic;
- skrbeti moramo za ohranjanje plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst ter ustreznega števila sušic in drevesnih dupel;
- ohranjati moramo omejke, ker omogočajo povezave (biokoridorje) med posameznimi ostanki gozda v agrarni krajini;

Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim drevjem:

- zagotoviti in vzdrževati je potrebno ustrezne rastiščne pogoje (ne odstranjujemo zemlje, odkrivamo korenin, zasipavamo debla ali korenine, spreminjamo višino talne vode);
- v bližini rastišča se ne gradi stalnih objektov;
- dreves se ne obsekuje, lomi vej ali poškoduje debla ali korenin.

Usmeritve za nego gozdnega roba:

- uničene ali degradirane gozdne robove je potrebno ponovno vzpostaviti;
- z nego in sečnjo skrbimo za vertikalno in horizontalno strukturo gozdnih robov;
- v gozdne robove se sadi plodonosne grmovne in drevesne vrste.

8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Prihodki

Prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega možnega poseka, ki temelji na pretekli strukturi poseka lesa po drevesnih vrstah. Strukturo poseka smo predvidevali tudi na podlagi izdelanih tablic, ki kažejo modelno strukturo sortimentov v odvisnosti od debeline drevesa in kakovosti rastišča/tarife (Vir: SiDG in ZGS). Pri izračunu smo uporabili zadnje dosegljive povprečne cene gozdno-lesnih sortimentov na kamionski cesti (Vir: SiDG, Cenik za prodajo gozdno lesnih sortimentov na kamionski cesti, za leto 2022).

Stroški

Stroške gospodarjenja z gozdovi predstavljajo stroški sečnje, spravila in dodelave na kamionski cesti, stroški gojitvenih ter varstvenih del. Stroške vzdrževanja gozdnih cest smo določili na osnovi Uredbe o pristojbinah za vzdrževanje gozdnih cest (Ur. l. RS 38/1994 in dop.) in preverili podatke o plačanih pristojbinah za vzdrževanje gozdnih cest pri nekaterih lastnikih. Trenutne tržne razmere so se v zadnjem obdobju spremenile, saj dosegajo stroški sečnje in spravila vrednosti med 18 (ZG) in 22 (DG) EUR/m³. Za izračun stroškov gojenja in varstva gozdov smo upoštevali vhode, ki so bili uporabljeni v območnem načrtu. Podrobna metodologija je opisana v območnem načrtu.

V zasebnih gozdovih in gozdovih drugih pravnih oseb smo upoštevali normative iz Pravilnika o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove (ZGS, navodila št. 27/2009). Za izračune je bila uporabljena dnina 134 €, pri izračunu gojitvenih in varstvenih del. Pri stroških za material smo uporabili aktualni cenik ZGS. Prav tako smo upoštevali vrednost ograj in povprečno velikost ograje 0,5 ha. Predvideli smo ustrezno število sadik in kolov na hektar.

Preglednica 49/EP1: Prikaz prihodka od lesa (neto)

	Zasebni in lokalni gozdovi		Državni gozdovi	
	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³
Vrednost lesa na KC	3.211.271	93,9	10.510.386	100,0
Strošek sečnje in spravila	746.632	21,8	2.705.054	25,8
Razlika	2.464.639	72,1	7.805.332	74,4

Neto m³ je izračunan iz bruto m³ in sicer, za iglavce x 0,85 in listavce x 0,88. Za gozdove lokalnih skupnosti zaradi majhnosti ni izdelana ekonomska analiza, lesna masa je prišteta zasebnim gozdovom.

Preglednica 50/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE (vsa lastništva)

	Skupaj EUR	EUR na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	13.721.657	98,6	100,0
Stroški sečnje in spravila	3.451.686	24,8	25,2
Stroški gojenja in varstva gozdov	430.302	3,1	3,1
-gojenje in varstvo gozdov	427.693	3,1	3,1
-krepitev funkcij gozdov	2.609	0,0	0,0
Stroški vzdrževanje gozdnih prometnic	417.293	3,0	3,0
-vzdrževanje gozdnih cest	381.128	2,7	2,8
-vzdrževanje vlak	36.165	0,3	0,3
Stroški skupaj	4.299.281	30,9	31,3
Dohodek	9.422.304	67,7	68,7
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	8.500	0,1	0,1
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	66.000	0,5	0,5
Skupaj predvidene spodbude	74.500	0,5	0,5
Stroški - spodbude	4.224.781	30,4	30,8
Prihodek - stroški+spodbude	9.496.876	68,3	69,2

EKONOMSKA PRESOJA

Preglednica 51-a/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE (državni gozd)

	Skupaj EUR	EUR na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	10.510.386	100,0	100
Stroški sečnje in spravila	2.705.054	25,8	25,7
Stroški gojenja in varstva gozdov	367.751	3,5	3,5
-gojenja in varstvo gozdov	367.751	3,5	3,5
krepitev funkcij gozdov	0	0	0,0
Stroški vzdržev. gozdnih prometnic	314.724	3,0	3,0
-vzdrževanje gozdnih cest	287.448	2,7	2,7
-vzdrževanje vlak	27.276	0,3	0,3
Stroški skupaj	3.387.529	32,3	32,2
Dohodek	7.122785	67,9	67,8

Preglednica 51-b/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE (zasebni gozd in ostali)

	Skupaj EUR	EUR na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	3.211.271	93,9	100,0
Stroški sečnje in spravila	746.632	21,8	23,3
Stroški gojenja in varstva gozdov	62.551	1,8	1,9
-gojenja in varstvo gozdov	59.942	1,8	1,9
-krepitev funkcij gozdov	2.609	0,1	0,1
Stroški vzdržev. gozdnih prometnic	102.569	3,0	3,2
-vzdrževanje gozdnih cest	93.680	2,7	2,9
-vzdrževanje vlak	8.889	0,3	0,3
Stroški skupaj	911.752	26,7	28,4
Dohodek	2.299.519	67,3	71,6
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	8.500	0,2	0,3
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	66.000	1,9	2,1
Skupaj predvidene spodbude	74.500	2,2	2,3
Stroški - spodbude	837.252	24,5	26,1
Dohodek (prihodek-stroški+spodbude)	2.374.019	69,4	73,9

Čisti dohodek od gospodarjenja je glede na razmere drevesnih vrst in kvalitete negovanosti sestojev pričakovan. Za ekonomičnost gospodarjenja z gozdovi je pomembno še dejstvo, da so pravilne razmere v celotni GGE ugodne, saj gre za nižinske gozdove z zelo dobro odprtostjo

Vsi izračuni so narejeni kot projekcija po kateri se lesna masa poseka 100 %. V državnih gozdovih je to pričakovanje upravičeno. V zasebnih gozdovih je po dosedanjih izkušnjah to malo verjetno. Poraba lesne biomase za kurjavo se bo, kot kaže dolgoročno zmanjšala, saj stanovanjske novogradnje v glavnem izbirajo drugačne vire ogrevanja.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov (RGR)

Rastiščnogojitveni razredi v GGE smo oblikovali po skupinah rastišč in gozdnogospodarskih kategorijah, pri čemer je bila upoštevana vrstna sestava gozdnih sestojev in cilji gospodarjenja. Ob upoštevanju homogenih rastiščnih razmer smo v GGE izločili pet gospodarski razredov:

- Dobovja - 00110
- Kisloljubna gradnova belogabrovja - 00140
- Kisloljubno gradново bukovja - 00150
- Predpanonsko podgorsko bukovje - 00170
- Gozdovi robinije - 00230
- Gozdni rezervati - 00400

Členitve gozdov na rastiščnogojitvene razrede je prikazana v kartnem delu načrta (karta 5).

9.1.1 Rastiščnogojitveni razred 00110 DOBOVJA

STANJE GOZDOV

Vegetacijo oziroma gozdni rastiščni tip v rastiščnogojitvenem razredu Dobovja definira predvsem višina talne vode in dinamika poplav. Antropogeni posegi v preteklosti (melioracije, regulacije strug, gradnja visokovodnih nasipov) so močno in trajno spremenili rastiščne razmere. Poleg tega so na današnjo podobo teh gozdov vplivali tudi drugi pritiski, kot je krčenje in fragmentacija, golosečno gospodarjenje z umetno obnovo, širjenje invazivnih tujerodnih vrst. V GGE so ti gozdovi le manjši del obsežnih nižinskih dobovih gozdov v pretežno kmetijsko primestni. Največ dobovih gozdov je v kompleksu Žitkovci. V RGR-ju prevladuje gozdni rastiščni tip Dobovja in dobova belogabrovja. Gre za rastišča, ki so periodično poplavljeni ali vsaj pod stalnim vplivom visoke talne vode ali vsaj čez zimo zasičena z vodo. Hrast dob je na teh rastiščih dominantna drevesna vrsta in daje tem gozdovom veliko gospodarsko vrednost. Na rastiščih, kjer voda ne zastaja in višina talne vode ni visoka, se dobu pridružuje beli gaber. V večjem deležu na teh rastiščih najdemo še veliki in ozkolistni jesen, črno jelšo, maklen in brest. Upad vitalnosti pri dobu in pojav bolezni na jesenu predstavlja težavo pri obnovi teh gozdov.

Gozdovi v RGR imajo izjemen pomen v povečevanju biotske pestrosti v krajini. Predvsem ostanki gozdov v kmetijski krajini predstavljajo zanimive rastlinske in živalske habitate ter zatočišča za živali.

Preglednica 52/LP: Površine gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	67,15	149,38	1,41	217,94
Delež (%)	30,7	68,6	0,7	100,00

V RGR prevladujejo gozdovi v državni lasti. Skupna površina RGR-ja je nekoliko višja kot pred desetletjem, vendar ni prišlo do bistvenih sprememb.

a) Rastišče

Preglednica 53/D-GZI: Gozdno rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Površina (ha)	%	Proizvod. sposob. (m ³ /ha/leto)
531	Dobovje in dobovo belogabrovje	170,6	78	
521	Nižinsko črnojelševje	28,80	13	
711	Kisloljubno gradnovno belogabrovje	18,54	9	
Skupaj		217,94	100,0	

V tem RGR med gozdno rastiščnimi tipi v veliki večini prevladuje Dobovje in dobovo belogabrovje.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozdnih sestojev je skupinsko raznodobna.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 54/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga						Letni prirastek		
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	1,0	13,0	33,0	40,0	13,0	21,0	7,3	0,35	3,7
Listavci	16,0	24,0	18,0	20,0	22,0	267,0	92,7	8,98	96,3
Skupaj	15,0	23,0	19,0	21,0	22,0	288,0	100,0	9,33	100,0

DOBOVJA

Povprečna lesna zaloga v RGR znaša 288 m³/ha. V lesni zalogi prevladuje listavci katerih delež se je v zadnjem desetletju še nekoliko povečal. V debelinski strukturi je v primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem opaziti večje zmanjšanje deleža lesne zaloge v III in nekoliko V debelinskem razredu ter na drugi strani povečanje deleža lesne zaloge v I in II debelinskem razredu. Povprečni letni prirastek je 9,33 m³/ha in je precej višji kot v prejšnjem ureditvenem obdobju.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 55/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	0,0	0,0	21,0	0,0	0,0	1,0	141,0	11,0	48,0	66,0
	%	0,0	0,0	7,3	0,0	0,0	0,3	49,0	3,8	16,7	22,9
Naravno stanje	m ³ /ha	/	/	/	/	/	/	143,7	71,9	43,1	28,8
	%	/	/	/	/	/	/	50	25	15	10

Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst se razlikuje od naravnega stanja. V zadnjem desetletju se je stanje sicer nekoliko izboljšalo, vendar je v lesni zalogi še vedno prevelik delež rdečega bora in premajhen delež plemenitih listavcev. Prevelik je tudi delež mehkih listavcev, vendar ta gre predvsem na račun sestojev, ki v osnovi pripadajo rastiščem nižinskega črnojelševja, vendar so zaradi majhne površine priključeni temu RGR-ju. Med drugimi trdimi listavci prevladuje beli gaber, nezanemarljiv pa je tudi delež robinije (4,9 %).

Ohranjenost gozdov

Preglednica 56/D-OHR/P: Ohranjenost gozdov po kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	90,24	88,0	12,27	12,0	0,00	0,0	0,00	0,0	102,51	46,4
GPN, ukrepi so dovoljeni	81,22	70,1	27,70	23,9	7,01	6,0	0,00	0,0	115,93	53,6
Skupaj vsi gozdovi	171,46	78,5	39,97	18,3	7,01	3,2	0,0	0,0	218,44	100,0

Ohranjenost gozdov je dobra, saj je velika večina gozdov (78,5 %) ohranjenih.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 57/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina	Delež	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	23,34	10,7	68,9	16,0	15,1	0,0	56,7	39,9	3,4	0,0	83,4	5,0	6,3	5,3
Drogovnjak	87,16	40,0	1,8	52,7	43,3	2,2	26,3	40,5	33,2	0,0	13,2	46,7	37,3	2,8
Debeljak	84,51	38,8					68,3	31,7	0,0	0,0	66,1	27,9	6,0	
Sestoj v obnovi	22,64	10,4					56,1	38,9	0,0	5,0				
Raznomerno (sk-gnz)	0,29	0,1					0,0	0,0	100,0	0,0				
Skupaj	217,94	100,0												

Zasnova mladovij in drogovnjakov je ugodna in se je v zadnjem desetletju izboljšala. Podobno lahko ugotovimo za negovanost. Vendar še je vedno prevelik delež pomanjkljivo negovanih drogovnjakov. Sklep v mladovij je v večini tesen, v drogovnjakih in debeljakih pa normalen do rahel. V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem se je povečal delež debeljakov z rahlim in vrzelastim sklepom.

DOBOVJA

Preglednica 58/D-POM: Sestava pomladka po drevesnih vrstah

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.
ha	0,00	0,00	0,05	0,00	0,00	0,00	1,38	0,00	0,19	0,00
%	0,0	0,0	3,1	0,0	0,0	0,0	85,2	0,0	11,7	0,0

Poleg mladovij (23,34 ha) se v RGR podmladek nahaja še v drugih razvojnih fazah (1,62 ha). V primerjavi s podatki izpred desetletja, se je površina podmladka v drugih razvojnih fazah bistveno zmanjšala. V podmladku sicer prevladujejo hrasti in drugi trdi listavci (beli gaber).

Kakovost drevja

Preglednica 59/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Bori	6	0,0	0,0	83,3	16,7	0,0
Hrast	39	10,2	35,9	38,5	12,8	2,6
Pl. lst.	2	50,0	0,0	50,0	0,0	0,0
Dr. tr. lst.	12	0,0	0,0	58,3	25,0	16,7
Meh. lst.	16	0,0	25,0	25,0	6,2	43,8
Skupaj iglavci	6	0,0	0,0	83,3	16,7	0,0
Skupaj listavci	69	7,2	26,1	39,1	13,0	14,6
Skupaj	75	6,7	24,0	42,7	13,3	13,3

Kakovost dreves v RGR bi lahko bila boljša. Večina dreves je prav dobre in dobre kakovosti. Kakovostna struktura hrasta, ki je nosilna vrsta tega RGR-ja je boljša od povprečja.

Poškodovanost sestojev

Preglednica 60/PŠD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo koreničnik	4,5
Veje	1,2
Osutost	2,0
Skupaj	7,8

Drevesa v sestojih niso močno poškodovana. Največ je poškodb na deblu in koreničniku.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 61/D-PGR: Realizacija poseka in neizkoriščeno drevje v RGR

	Načrtovan posek m3	Realiziran posek m3	Realizacija sečnje %
Iglavci	796	793	99,6
Listavci	13.031	12.946	99,3
Skupaj	13.827	13.739	99,4

Realizacija poseka je znašala skoraj 100 %. V tem RGR je realizacija bistveno višja od povprečja GGE in najvišja v primerjavi z ostalimi RGR-ji.

DOBOVJA

Preglednica 62/OGD:Opravljenjena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	12,62	10,50	0,8
Priprava tal	ha	0,79	1,00	1,3
Sadnja	ha	0,79	2,00	2,5
Dopolnilna sadnja	ha	/	1,00	/
Obžetev	ha	/	5,00	/
Nega mladja	ha	33,95	35,65	1,1
Nega gošče	ha	19,95	15,73	0,8
Nega letvenjaka	ha	6,65	10,04	1,5
Nega ml. drogovnjaka	ha	20,33	10,93	0,5
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	600	0	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	0,41	0,40	1,0

Realizacija gojitvenih in varstvenih del v tem RGR-ju je v splošnem zelo dobra. Le ukrep nege drogovnjaka je nekoliko slabše realiziran.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 63/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1992 do 2022

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1992	140,56	6,7	240,1	246,8	0,16	4,86	5,02	0,05	3,13	3,18
2002	142,84	5,7	246,0	251,7	0,17	4,98	5,15	0,07	4,85	4,92
2012	212,99	22,9	239,5	262,4	0,46	7,68	8,14	0,37	6,08	6,45
2022	218,44	21,0	267,0	288,0	0,35	8,98	9,33	0,35	6,76	7,11

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Lesna zaloga se je v zadnjem desetletju povečala za 9 %. Prav tako se je povečal prirastek (za 14,6 %).

Drevesna sestava

Preglednica 64/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1992 do 2022

Leto	Smreka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1992	0,1	0,6	0,0	0,2	0,5	54,3	13,8	20,1	10,4
2002	0,0	0,7	0,0	0,0	0,3	55,4	15,6	19,3	8,7
2012	0,0	8,7	0,0	0,0	0,4	58,1	3,1	15,3	14,4
2022	0,0	7,3	0,0	0,0	0,3	49,0	3,8	16,7	22,9

V zadnjem ureditvenem obdobju se je opazno zmanjšal delež hrasta ter nekoliko tudi delež bora. Medtem se je opazno povečal delež mehkih listavcev ter malenkost delež plemenitih in drugi trdih listavcev.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Enodobni sestoji z dvoslojno zgradbo hrasta doba (50 %), plemenitih listavcev (15 %) in trdih listavcev (20 %) s posamično primesjo mehkih listavcev (15 %).

Ciljna lesna zaloga: 310 m³/ha.

Ciljno razmerje razvojnih faz oz. zgradb sestojev

DOBOVJA

Razvojna faza	Mladovje	Drogovnjak	Debeljak	Sestoji v obnovi	Raznomerni gozd
Delež (%)	13	38	34	15	0

Kvaliteta (ciljni sortiment):

hrast dob	A1
plemeniti listavci	A1
mehki listavci	A2

Prevladujoči gozdnogojitveni sistem je zastorno malopovršinsko gospodarjenje v kombinaciji z robnimi sečnjami. V sestojih z višjim deležem jesena pa skupinsko postopno gospodarjenje.

Prvenstveno se sestoje obnavlja po naravni poti. V sestojih kjer naravna obnova ni uspešna, se poslužujemo umetne obnove s sadnjo ali setvijo. Za uspešno obnovo je nujno potrebno spremljanje semenskih let (polni obrod). Pri uvajanju sestoja obnova se podstojne drevesne plasti naj ne odstrani popolnoma, saj ima ugoden vpliv na mikroklimo, varovanje podmladka in preprečuje zapleveljenje. Odpiranje sestoja naj se izvede iz južne strani, kjer so boljše svetlobne razmere.

Obnova se izvede z zastornimi sečnjami v dveh do treh korakih: pripravljalna sečnja (30 % jakost), nasemenitvena sečnja (50 % jakost) in končna sečnja, s katero se odstrani vsa drevesa starega sestoja. Sečnje naj si vrstijo v razmiku 3 do 5 let. Polnilno plast se mora popolnoma odstraniti v dveh do treh letih po nasemenitvi. Velikost pomladitvenih površin naj ne presega 2 ha. Pri umetni obnovi naj se gostota sadnje hrasta doba giblje med 4.500 do 5.000 sadik/ha. Ker je kot polnilni sloj v dobovskih zaželjen beli gaber, naj se ga enakomerno po celotni površini sadi v razmerju 70:30 v korist doba, kjer ga ne pričakujemo po naravni poti. V skupinah se lahko na največ 20 % površine primešajo plemeniti listavci (gorski javor, divja češnja).

Proizvodna doba je 125 let.

Pomladitvena doba je 5 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Mladovja: Intenzivna nega mladovja je nujna za zagotovitev ustrezne zasnove bodočega gozda. V naravno osnovanem mladju dati prednost uravnavanju zmesi drevesnih vrst: pomagati dobu in plemenitim listavcem ter pospeševati kvalitetne osebkke, hkrati pa odstranjevati v prvi fazi problematičen polnilni sloj (beli gaber, maklen, invazivne tujerodne vrste), dokler jih dob ne preraste. V umetno osnovanem mladovju doba je zaradi bujne zelišče in grmovne plasti, nujno izvajati redne in pravočasne obžetve (običajno 2-krat letno). V letvenjakih je potrebno zgodaj začeti z izbiralnimi redčenji, ki naj bodo močnejših jakosti.

Drogovnjaki: V drogovnjakih je potrebno redno izvajati redčenja (intenziteta 16-22 %) na način, da imajo izbranci ves čas na razpolago dovolj velik rastni prostor (krošnje morajo biti sproščene in močno razvite). Z nego v drogovnjakih strmimo k ohranjanju ali oblikovanju polnilnega sloja (beli gaber, maklen, brest, lipa, druge minoritetne drevesne vrste) in vanj načeloma ne posegamo.

Debeljaki: V debeljakih je smiselno redčenje (intenziteta 12-16 %) le še v mlajših sestojih. Polnilni sloj negujemo in ne posegamo vse do svetlitvenih redčenj oziroma uvajanja sestoja v obnovo.

Sestoji v obnovi: Naravno obnovo načrtujemo kjer imamo zadostno mrežo kakovostnih izbrancev z razvitimi krošnjami, ki nam lahko zagotovijo polni obrod. Kjer delno ali popolnoma manjkajo semenska drevesa oziroma so nezadostne kakovosti načrtujemo umetno obnovo. Te se poslužujemo tudi pri sanaciji poškodovanih gozdov ali premeni spremenjenih gozdov.

Usmeritve glede drevesne sestave

Drevesno sestavo je potrebno postopoma približati naravni. To pomeni, da moramo bistveno povečati delež hrasta doba. Primanjkuje tudi delež plemenitih listavcev. Zagotoviti je potrebno ustrezno zastopanost drevesnih vrst polnilnega sloja (beli gaber, maklen, lipovec, brest). Navadna robinija se

DOBOVJA

tolerira ampak ne pospešuje. Zaradi propadanja nosilnih drevesnih vrst (hrast, jesen, brest) se pričakuje povečanje njenega deleža. Deleža iglavcev se naj ne povečuje.

Delež debeljakov za obnovo in delež za redčenja (po površini):

Obnova: 33 %

Redčenja: 67 %

Delež sestojev v obnovi za nadaljevanje obnove in delež za zaključek obnove (po površini):

Nadaljevanje obnove: 60 %

Zaključek obnove: 40 %

Jakost ukrepanja po razvojnih fazah:

Razvojna faza	Jakost ukrepanja (m ³)	Jakost ukrepanja (% od LZ)
Drogovnjak	3.131	16
Debeljak – redčenja	3.247	15
Debeljak – obnova	4.049	37
Sestoj v obnovi	5.095	50
Raznomerno (sk-gnz)	1	3
Skupaj	15.523	25

Ukrepi

Preglednica 65/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	7,3	92,7	100,0
- ciljno %	6,5	93,5	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	21,0	267,0	288,0
- ciljna (m ³ /ha)	19,5	280,5	300,0
Prirastek (m ³ /ha)	0,35	8,98	9,33
Možni posek (m ³ /ha)	3,5	67,6	71,1
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,35	6,76	7,11
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	16,5	25,3	24,7
Intenziteta m. p. prirastek (%)	99,3	75,3	76,2
Izravnalna doba (let)	10		

Skupni možni posek v naslednjem desetletju znaša 15.523 m³ oziroma 24,7 % lesne zaloge in 76,2 % prirastka.

Preglednica 66/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka					Posek oslabel. drevja in sanit. posek	Posek skupaj m ³	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panja	Posek za umetno obnovo				
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	702	57	0	0	0	759	16,5	99,3	
	%	92,5	7,5	0,0	0,0	0,0	100,0			
Listavci	m ³	5.645	8.947	0	0	0	14.764	25,3	75,3	
	%	38,2	60,6	0,0	0,0	0,0	100,0			
Skupaj	m ³	6.347	9.004	0	0	0	15.523	24,7	76,2	
	%	40,9	58,0	0,0	0,0	0,0	100,0			

DOBOVJA

V strukturi možnega poseka prevladuje pomladitveni posek (58,0 %), sledijo mu izbiralna redčenja (40,9 %).

Preglednica 67/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava tal	ha	2,92	2,92
Sadnja	ha	2,39	2,39
Obžetev	ha	2,17	8,68
Nega mladja	ha	17,99	41,47
Nega gošče	ha	17,44	30,43
Nega letvenjaka	ha	16,51	16,51
Nega drogovnjaka	ha	8,06	8,06
Naravni razvoj biotopov	m3	0,20	0,20

9.1.2 Rastiščnogojitveni razred 00140 KISLOLJUBNA GRADNOVA BELOGABROVJA

STANJE GOZDOV

Kisloljubna gradnova belogabrovja poraščajo ravninski terasasti svet ob nekaterih večjih vodotokih v prehodu v razgibano gričevje z nadmorskimi višinami med 150 do 300m. Relief je ravninski do blago valovit. Biocenotsko ravnotežje teh rastišč je precej labilno, zato se z nespametnim gospodarjenjem lahko tla hitro degradirajo. Gozdovi na teh rastiščih so bili podvrženi močnemu vplivu človekovih dejavnosti (grabljenje listja, steljarjenje), zato so ponekod slabo ohranjeni in celo degradirani. Smreka, rdeči in zeleni bor ter rdeči hrast so bili pogosto pospeševani in vnašani s sajenjem. Ponekod se v sestoje intenzivno vrašča navadna robinija. Kaže se tudi zmanjševanje že tako skromnega deleža gradna zaradi njegovega pospešenega sušenja, ki ga imenujemo tudi »kompleksna bolezen«.

Preglednica 68/LP: Površine gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	177,09	352,26	7,69	537,04
Delež (%)	32,9	65,6	1,5	100,0

Dve tretjini gozdov RGR-ja sta v državni lasti, preostali del pa večina v zasebni lasti.

a) Rastišča

Preglednica 69/D-GZI: GRT v RGR

Šifra	Gozdni rastišni tip	Površina	%	Proizvod. sposob. (m ³ /ha/leto)
521	Nižinsko črnojelševje	41,32	8	8,5
711	Kisloljubno gradново belogabrovje	358,49	67	7,2
531	Dobovje in dobovo belogabrovje	24,04	4	9
752	Predpanonsko podgorsko bukovje	113,20	21	9,4
Skupaj		537,05	100,0	

Gre za najbolj heterogen RGR, saj poleg prevladujočega gozdnega rastiščnega tipa predpanonsko gradново belogabrovje, v primerjavi s preostalimi RGR-ji najdemo največ drugih rastiščnih tipov.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Zgradba gozdov je skupinsko raznodobna, ponekod značilno dvoslojna.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 70/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	3,0	16,0	32,0	37,0	12,0	82,0	22,6	1,42	13,9
Listavci	13,0	20,0	20,0	23,0	24,0	281,0	77,4	8,83	86,1
Skupaj	10,0	19,0	23,0	26,0	22,0	363,0	100,0	10,25	100,0

Povprečna lesna zaloga znaša 363 m³/ha s prevladujočim delež listavcev. Primerjava debelinske strukture s prejšnjim ureditvenim obdobjem kaže na povečanje lesne zaloge v I in II debelinskem

razredu, ter zmanjšanje lesne zaloge v III in višjih debelinskih razredih. Letni prirastek je visok, v povprečju znaša 10,25 m³/ha.

Preglednica 71/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	3,0	0,0	68,0	3,0	8,0	32,0	123,0	4,0	101,0	21,0
	%	0,8	0,0	18,8	0,8	2,2	8,8	33,9	1,1	27,8	5,8
Naravno stanje	m ³ /ha	/	/	72,6	/	/	36,3	127,1	18,2	90,7	18,2
	%	/	/	20	/	/	10	35	5	25	5

Dejanska sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst bistveno ne odstopa od naravnega stanja in se je v zadnjem desetletju še nekoliko izboljšala. V sestavi lesne zaloge primanjkuje predvsem delež plemenitih listavcev, preveč je pa drugih trdih listavcev katerih največji delež predstavljata beli gaber (22,1) in robinija (5,5 %) ter zelenega bora, kateri je uvrščen med druge iglavce.

Ohranjenost gozdov

Preglednica 72/D-OHR/P: Ohranjenost gozdov po kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	27,05	53	24,24	47						
GPN, ukrepi so dovoljeni	296,53	61	166,94	34	22,25	5				
Skupaj vsi gozdovi	323,58	60	191,18	36	22,25	4				

60 % gozdov je ohranjenih, preostali pa so v večini spremenjeni. Gre predvsem za sestoje zelenega bora in sestoje z večjim deležem robinije.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 73/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	0,97	0,2						
Drogovnjak	126,70	23,6	0,11	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	383,55	71,3	18,17	4,7	30,2	50,0	19,8	0,0
Sestoj v obnovi	22,29	4,2	10,04	45,0	88,8	11,2	0,0	0,0
RAZNOMERNO (ps-šp)	3,20	0,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	0,33	0,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	537,04	100,0	28,32	5,3	0,0	0,0	0,0	0,0

Večina mladovij in drogovnjakov ima dobro do pomanjkljivo zasnavo. Mladovja so po večini pomanjkljivo negovana do nenegovana. Podobno velja tudi za negovanost drogovnjakov. Nasprotno so debeljaki in sestoji v obnovi v večini dobro negovani. Sklep je v vseh razvojnih fazah v večini normalen z izjemo mladovij, kjer je nekoliko večji delež sestojev z rahlim sklepom.

Preglednica 74/D-POM: Sestava pomladka po drevesnih vrstah

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.
ha	0,00	0,00	0,04	0,00	0,00	16,41	2,02	0,06	9,77	0,01
%	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	58,1	7,1	0,2	34,5	0,0

Poleg mladovij (0,97 ha) se v RGR podmladke nahaja še v drugih razvojnih fazah (28,31 ha). V podmladku je največji delež bukve in drugih trdih listavcev (belega gabra). V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem se je površina podmladka v drugih razvojnih fazah bistveno povečala.

Kakovost drevja*Preglednica 75/K: Kakovost drevja*

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	1	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Bori	91	6,6	26,4	54,9	9,9	2,2
Macesen	7	0,0	14,3	71,4	0,0	14,3
Ostali igl.	16	0,0	43,8	49,9	6,3	0,0
Bukev	15	0,0	20,0	73,3	6,7	0,0
Hrast	120	4,2	25,8	51,7	12,5	5,8
Pl. lst.	7	0,0	14,3	28,6	57,1	0,0
Dr. tr. lst.	63	0,0	3,2	42,9	31,7	22,2
Meh. lst.	9	0,0	0,0	55,6	22,2	22,2
Skupaj iglavci	115	5,2	28,7	54,8	8,7	2,6
Skupaj listavci	214	2,3	17,3	50,1	19,6	10,7
Skupaj	329	3,3	21,3	51,7	15,8	7,9

Večina dreves v RGR je dobre ali prav dobre kakovosti. Kakovostna struktura se je v zadnjem desetletju poslabšala. Več je drevja zadovoljive kakovosti. Med iglavci najboljšo kakovost izkazujejo bori, med listavci pa hrasti.

Poškodovanost sestojev*Preglednica 76/PŠD: Poškodovanost drevja*

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,2
Veje	1,3
Osutost	3,7
Skupaj	8,2

Drevesa v sestojih RGR – ja niso močno poškodovana. Največ je osutosti, ki se najpogosteje pojavlja na borih.

Preglednica 77/D-PGR: Realizacija poseka in neizkoriščeno drevje v RGR

	Načrtovan posek m ³	Realiziran posek m ³	Realizacija sečnje %
Iglavci	10.833	7.394	68,3
Listavci	21.869	14.878	68,0
Skupaj	32.702	22.272	68,1

Realizacija poseka znaša le 68,1 %. V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem je realizacija nižja za 12,9 %.

Preglednica 78/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

	Enota	Načrtovana dela	Opravljena dela	Indeks
Priprava sestoja	ha	6,21	4,1	0,7
Nega mladja	ha	5,00	8,55	1,7
Nega gošče	ha	0,90	0,90	1,0
Nega letvenjaka	ha	1,19	0,64	0,5
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,71	0,00	0,0

Realizacija gojitvenih in varstvenih del v RGR-ju je bila dobra.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 79/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1992 do 2022

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni realiziran posek* (m ³ /ha/leto)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1992	702,93	23,6	187,3	210,9	0,72	5,12	5,84	0,29	2,84	3,13
2002	505,45	34,1	221,8	255,9	0,97	4,87	5,84	0,52	2,95	3,47
2012	534,24	96,8	239,7	336,5	1,92	7,19	9,11	1,38	2,79	4,17
2022	537,28	82,0	281,0	363,0	1,42	8,83	10,25	1,60	4,65	6,25

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Lesna zaloga se je v zadnjem desetletju povečala za 7,9 %. Povečal se je tudi prirastek in sicer za 12,5 %.

Drevesna sestava

Preglednica 80/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1991 do 2021

Leto	Smreka	Bor	Macesen	Dr.igl	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list	Meh.list.
1992	0,0	9,9	0,0	1,3	21,4	40,5	0,7	21,6	4,6
2002	1,0	10,8	0,1	1,4	8,6	35,2	2,8	34,8	5,3
2012	0,9	25,7	0,7	1,5	6,0	29,9	1,1	29,9	4,3
2022	0,8	18,8	0,8	2,2	8,8	33,9	1,1	27,8	5,8

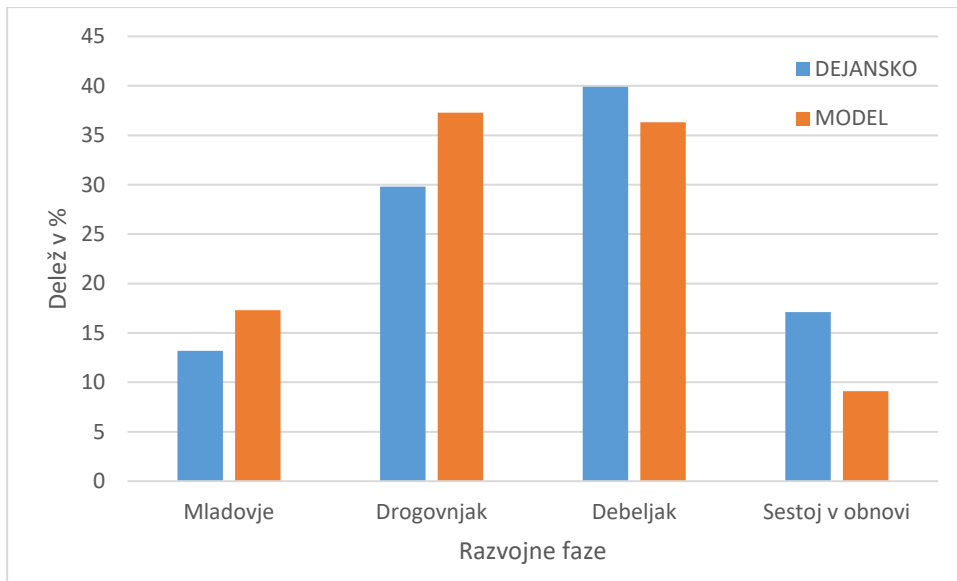
Razen zmanjšanje deleža borov in povečanja deleža hrasta, v zadnjem desetletju ni opaziti bistvenih sprememb v drevesni sestavi.

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 81/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	0,97	0,2	0,2	18	16,4	88,11	- 16,2
Drogovnjak	127,14	23,7	23,9	65	42,7	229,42	- 18,8
Debeljak	383,38	71,3	71,8	100	31,8	170,86	+ 40,0
Sestoj v obnovi	22,26	4,1	4,1	110	9,1	48,89	- 5,0
Raznomerno (ps-šp)	3,20	0,6					
Raznomerno (sk-gnz)	0,33	0,1					
Skupaj	537,04	100,0				537,28	

Primerjava dejanskega in modelnega stanja kaže na velika odstopanja. Močno primanjkuje mladovij, ki jih je v RGR le za vzorec. Premajhne je tudi delež drogovnjakov in sestojev v obnovi, bistveno prevelik pa je delež debeljakov. Primerjava s prejšnjim ureditvenim obdobjem nam pokaže, da se stanje ni bistveno izboljšalo. Nekoliko se je povečal le delež sestojev v obnovi.

Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Večjepovršinsko skupinsko raznomerni sestoji gradna (35 %), rdečega bora (20 %), in bukve (10 %) s primesjo plemenitih (5 %) in ostalih trdih (25 %) in mehkih (5 %) listavcev.

Ciljna lesna zaloga: 380 m³/ha.

Ciljno razmerje razvojnih faz oz. zgradb sestojev:

	MLADOVJE	DROGOVNJAK	DEBELJAK	SESTOJ V OBNOVI	RAZNOMERNI G.
Delež (%)	4	22	62	12	0

Kvaliteta (ciljni sortiment):

Graden A1
Bor A2
Plemeniti listavci A2

Prevladujoči gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje na površinah od 0,5 ha do 2,0 ha.

Proizvodna doba je 110 let.

Pomladitvena doba je 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Mladovje: V mladju in gošči je potrebno z močnimi ukrepi pomagati hrastu in plemenitim listavcem. Težimo k skupinski mešanosti glavnih drevesnih vrst. V letenjakah je potrebno pravočasno začeti s pozitivno izbiro in nadaljevati z ukrepi v prid hrastu in plemenitim listavcem. Če so prva redčenja zamujena in je negovanost slaba, ukrepamo z manjšo intenziteto, da ne ogrozimo stojnosti sestojev.

Drogovnjaki: V drogovnjakih izvajamo redčenja močnejših jakosti (do 20 % LZ). Intenzivnejše jakosti uporabimo v drogovnjakih z dobrimi zasnovami. V pomankljivo negovanih drogovnjakih s slabšimi zasnovami naj bo intenziteta redčenj šibkejša z namenom izboljšanja stojnosti sestoja. V sestojih zelenega bora naj se vse listavce z izjemo robinije pospešuje.

Debeljaki: V mlajših debeljakih izvajamo redčenja zmernih jakosti (do 15 % LZ). V starejših debeljakih izvajamo redčenja šibkejših jakosti (do 12 % LZ). Intenzivnejša redčenja izvajamo samo v debeljakih s tesnim sklepom z namenom povečati mehansko stabilnost sestojev.

Usmeritve glede drevesne sestave:

Ciljna drevesna vrsta je graden ter ponekod zaradi tradicionalne navezanosti lastnikov gozdov tudi smreka in rdeči bor. Na vznožjih pobočij, kjer so tla globlja in boljše preskrbljena z vlago, je lahko večji delež bukve in plemenitih listavcev (gorski javor in divja češnja). Zaradi prisotnosti vrst z izjemnim pionirskim karakterjem (rdeči bor, navadna robinija) bodo ti gozdovi najverjetneje še dodatno spremenili svojo podobo v korist teh dveh vrst.

Delež debeljakov za obnovo in delež za redčenja (po površini):

Obnova: 20 %

Redčenja: 80 %

Delež sestojev v obnovi za nadaljevanje obnove in delež za zaključek obnove (po površini):

Nadaljevanje obnove: 38 %

Zaključek obnove: 62 %

Jakost ukrepanja po razvojnih fazah

Razvojna faza	Jakost ukrepanja (m ³)	Jakost ukrepanja (% od LZ)
Drogovnjak	4.558	14
Debeljak - redčenje	15.663	13
Debeljak – obnova	10.035	33
Sestoji v obnovi	3.296	44
Raznomerno (ps-šp)	26	5
Raznomerno (sk-gnz)	13	20
Skupaj	33.591	17

Ukrepi

Preglednica 82/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	22,6	77,4	100,0
- ciljno %	21,5	78,5	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	82,0	281,0	363,0
- ciljna (m ³ /ha)	81,7	298,3	380,0
Prirastek (m ³ /ha)	1,42	8,83	10,25
Možni posek (m ³ /ha)	16,0	46,5	62,5
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,60	4,65	6,25
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	19,5	16,5	17,2
Intenziteta m. p. prirastek (%)	112,9	52,7	61,0
Izravnalna doba (let)	10		

Skupni možni posek v naslednjem desetletju znaša 33.591 m³, kar predstavlja 17,2 % lesne zaloge in 61,0 % prirastka.

Preglednica 83/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka					Posek oslabel. drevja in sanit. posek	Posek skupaj m ³	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panja	Posek za umetno obnovo				
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	5.589	2.709	0	0	0	313	8.611	19,5	112,9
	%	64,9	31,5	0,0	0,0	0,0	3,6	100,0		
Listavci	m ³	14.979	9.388	0	0	0	613	24.980	16,5	52,7
	%	60,0	37,6	0,0	0,0	0,0	2,4	100,0		
Skupaj	m ³	20.568	12.097	0	0	0	926	33.591	17,2	61,0
	%	61,2	36,0	0,0	0,0	0,0	2,8	100,0		

V strukturi možnega poseka močno prevladuje negovalni posek. Slabi dve tretjini negovalnega poseka predstavljajo izbiralna redčenja, preostalo pa pomladitvene sečnje.

Preglednica 84/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	ponov.
Obžetev	ha	0,32	0,64
Nega mladja	ha	11,13	20,11
Nega gošče	ha	16,93	16,93
Nega letvenjaka	ha	0,49	0,49
Nega ml. Drogovnjaka	ha	0,99	0,99

9.1.3 Rastiščnogojitveni razred 00150 KISLOJUBNO GRADNOVO BUKOVJE

STANJE GOZDOV

Kisloljubno gradново bukovje je vezano na nekarbonatno matično podlago. Porašča večinoma prisojna, srednje strma do strma pobočja gričevnatega in podgorskega pasu na vzhodnem delu Slovenije, medtem ko se v submediteranskem območju pojavlja predvsem v podgorskem pasu na hladnejših zahodnih in severnih pobočjih ter v zaprtih dolinah in jarkih. Prevladujejo srednje globoka distrična rjava tla. V drevesni plasti prevladuje bukev, posamič ali v gnezdih sta ji primešana graden in pravi kostanj. Pogosti so tudi nasadi iglavcev, predvsem smreke in zelenega bora. RGR prevladuje na območju Bukovnice.

Preglednica 85/LP: Površine gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	238,93	821,75	0,83	1.061,51
Delež (%)	22,5	77,4	0,1	100,0

Po površini gre za največji RGR, katerega dobri tri četrtini gozdov sta v državni lasti, preostali del pa v večini v zasebni lasti.

a) Rastišče

Preglednica 86/D-GZI: GRT v RGR

Šifra	Gozdna združba	Površina	%	Proizvod. sposob. (m ³ /ha/leto)
731	Kisloljubno gradново bukovje	950,69	89,5	8,3
711	Kisloljubno gradново belogabrovje	78,30	7,4	7,2
531	Dobovje in dobovo belogabrovje	32,97	3,1	9
Skupaj		1.061,96	100,0	

Gre za dokaj rastiščno homogen RGR, katerega skoraj v 90 % porašča gozdni rastiščni tip kisloljubno gradново bukovje.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Zgradba gozdov v RGR je skupinsko raznodobna do malopovršinsko enodobna.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 87/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	4,0	22,0	32,0	31,0	11,0	84,0	26,4	1,72	21,2
Listavci	12,0	20,0	20,0	23,0	25,0	234,0	73,6	6,39	78,8
Skupaj	10,0	21,0	23,0	25,0	21,0	318,0	100,0	8,11	100,0

Povprečna lesna zaloga v RGR znaša 318 m³/ha, od katere je slaba četrtina listavcev, preostalo pa iglavci. Večina lesne zaloge se nahaja od III debelinskega razreda naprej. Primerjava debelinske strukture s prejšnjim ureditvenim obdobjem kaže, da se zgodil premik lesne zaloge iz III debelinskega razreda v IV in V debelinski razred. Povprečni letni prirastek je 8,11 m³/ha.

KISLOJUBNO GRADNOVO BUKOVJE

Preglednica 88/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	11,0	0,0	62,0	3,0	8,0	60,0	103,0	3,0	62,0	6,0
	%	3,5	0,0	19,5	0,9	2,5	18,9	32,4	0,9	19,5	1,9
Naravno stanje	m ³ /ha	/	/	31,8	/	/	190,6	47,6	15,9	25,4	6,3
	%	/	/	10	/	/	60	15	5	8	2

Ohranjenost gozdov

Preglednica 89/D-OHR/P: Ohranjenost gozdov po kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
GPN, ukrepi so dovoljeni	843,07	79,4	102,85	9,7	115,53	10,9	0,00	0,0	1.061,94	100,0
Skupaj vsi gozdovi	843,07	79,4	102,85	9,7	115,53	10,9	0,00	0,0	1.061,94	100,0

Večina gozdov v RGR je ohranjenih. Spremenjeni ali močno spremenjeni so sestoji z velikim deležem iglavcev (smreke in zelenega bora).

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 90/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	52,46	65,1	31,1	1,8	2,0	79,8	16,4	3,4	0,4	50,3	45,7	0,7	3,3
Drogovnjak	309,72	13,1	67,0	18,2	1,7	45,5	46,1	6,4	2,0	11,6	78,1	8,0	2,3
Debeljak	635,57					72,1	27,7	0,2	0,0	1,2	74,4	21,7	2,7
Sestoj v obnovi	62,15					97,6	2,4	0,0	0,0				
Raznomerno (ps-šp)	1,61					0,0	20,5	79,5	0,0				
Skupaj	1.061,51												

Večina mladovij in drogovnjakov ima bogate do dobre zasnove. Mladovja so po večini dobro negovana, medtem ko so drogovnjaki slabše negovani. Tudi debeljaki in sestoji v obnovi so v večini dobro negovani. Sklep v mladovjih in drogovnjakih je v večini tesen do normalen, medtem ko v debeljakih normalen do rahel.

Preglednica 91/D-POM: Sestava pomladka po drevesnih vrstah

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.
ha	0,02	0,00	0,10	0,00	0,00	63,32	4,30	1,44	22,84	0,00
%	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	68,8	4,7	1,6	24,8	0,0

Poleg mladovij (52,46 ha) se v RGR podmladek nahaja še v drugih razvojnih fazah (92,02 ha). V podmladku je največji delež bukke, kateri sledijo drugi trdi listavci (beli gaber). Primerjava površine podmladka v drugih razvojnih fazah s prejšnjim ureditvenim obdobjem kaže na znatno povečanje površine.

Kakovost drevja*Preglednica 92/K: Kakovost drevja*

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	7	0,0	0,0	28,6	57,1	14,3
Bori	141	4,3	20,6	45,3	20,6	9,2
Macesen	15	6,7	20,0	59,9	6,7	6,7
Ostali iglavci	21	0,0	33,3	66,7	0,0	0,0
Bukev	109	1,8	23,9	45,8	19,3	9,2
Hrast	214	4,2	24,3	53,3	10,3	7,9
Pl. lst.	7	14,3	0,0	42,8	0,0	42,9
Dr. tr. lst.	63	0,0	4,8	33,3	25,4	36,5
Meh. lst.	5	0,0	40,0	20,0	0,0	40,0
Skupaj iglavci	184	3,8	21,2	48,3	18,5	8,2
Skupaj listavci	398	3,0	20,9	47,5	14,8	13,8
Skupaj	582	3,3	21,0	47,7	16,0	12,0

Večina dreves v tem RGR dosega prav dobro ali dobro kakovost. Kakovostna struktura se v zadnjem desetletju ni izboljšala. Glavne drevesne vrste kot so bukev, hrasti in bori imajo sicer nekaj boljše kakovostno strukturo od povprečja.

Poškodovanost sestojev*Preglednica 93/PŠD: Poškodovanost drevja*

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	5,6
Veje	0,8
Osutost	0,9
Skupaj	7,3

Poškodovanost drevja v RGR-ju ni velika. Največ poškodba se pojavlja na deblih in koreničnikih.

Preglednica 94/D-PGR: Realizacija poseka in neizkoriščeno drevje v RGR

	Načrtovan posek m ³	Realiziran posek m ³	Realizacija sečnje %
Iglavci	18.789	21.296	113,3
Listavci	40.436	37.342	92,3
Skupaj	59.225	58.638	99,0

Realizacija poseka je zelo dobra in krepko presega povprečno realizacijo celotne GGE saj znaša 99,0 %. V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem je realizacija na podobni ravni.

Preglednica 95/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

	Enota	Načrtovana dela	Opravljena dela	Indeks
Priprava sestoja	ha	9,07	10,90	1,2
Priprava tal	ha	/	1,50	/
Sadnja	ha	0,30	1,73	5,8
Dopolnilna sadnja	ha	/	1,60	/
Obžetev	ha	0,90	3,20	3,6
Nega mladja	ha	45,36	48,32	1,1
Nega gošče	ha	26,96	29,65	1,1
Nega letvenjaka	ha	35,76	37,00	1,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	37,88	12,20	0,3
Vzdrževanje travinj	ha	0,50	1,43	2,9
Spravilo sena z odvozom	ha	/	1,37	/

Realizacija gojitvenih in varstvenih del je bila zelo dobra kar je pričakovano, saj gre večinoma za državne gozdove v katerih se intenzivno gospodari. Opažamo le nekoliko slabšo realizacijo pri ukrepu nege drogovnjaka.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 96/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1992 do 2022

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni realiziran posek* (m ³ /ha/leto)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1992	764,45	38,7	180,9	219,6	0,88	4,56	5,44	0,61	3,16	3,77
2002	734,89	38,8	221,8	260,6	0,83	4,82	5,65	0,82	4,15	4,97
2012	1.058,33	78,3	195,5	273,8	2,05	5,20	7,25	2,01	3,53	5,54
2022	1.061,51	84,0	234,0	318,0	1,72	6,39	8,11	1,88	4,70	6,58

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Povprečna lesna zaloga se je v zadnjem obdobju povečala za približno 16 %. Povečal se je tudi prirastek, za približno 11,9 %.

Drevesna sestava

Preglednica 97/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1992 do 2022

Leto	Smreka	Bor	Macesen	Dr.igl	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list	Meh.list.
1992	0,4	17,2	0,0	0,0	30,1	34,7	0,0	15,4	2,2
2002	0,5	14,0	0,4	0,0	23,9	38,2	1,2	19,9	1,9
2012	4,2	21,6	0,7	2,0	14,3	34,7	1,4	18,7	2,4
2022	3,5	19,5	0,9	2,5	18,9	32,4	0,9	19,5	1,9

Drevesna sestava se v zadnjem obdobju ni bistveno spremenila. Najbolj je opazno zmanjšanje deleža iglavcev.

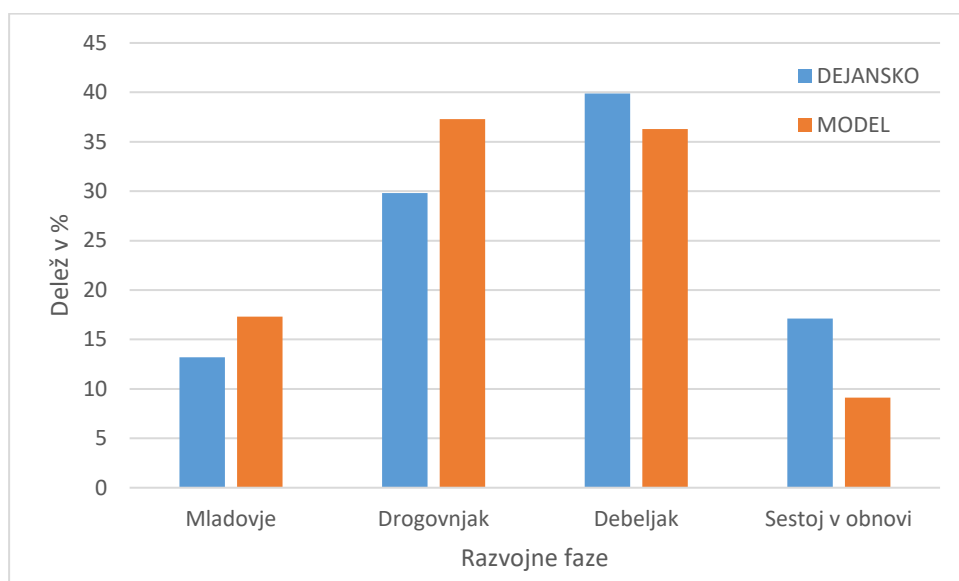
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 98/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	52,46	4,9	4,9	20	18,2	193,20	- 13,3
Drogovnjak	309,72	29,2	29,3	72	47,3	502,09	- 18,0
Debeljak	635,57	59,9	60,0	100	25,4	269,62	+ 34,6
Sestoj v obnovi	62,15	5,8	5,8	110	9,1	96,60	- 3,3
Raznomoerno (ps-šp)	1,61	0,2					
Skupaj	1.061,51	100,0				1.061,51	

Primerjava dejanskega in modelnega stanja razvojnih faz kaže na velika odstopanja predvsem pri debeljakih. Tudi primerjava s prejšnjim ureditvenim obdobjem ne kaže bistvenega izboljšanja v zadnjem desetletju. Če k mlajdu prištejemo še podmladek v ostalih razvojnih fazah se dejansko stanje sicer nekoliko bolj približa modelnemu.

Grafikon 4: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Skupinsko raznodobni sestoji bukve (25 %), hrasta (35 %) in rdečega bora (15 %) s primesjo plemenitih listavcev (5 %) in ostalih trdih (15) in mehkih listavcev (5).

Ciljna lesna zaloga: 340 m³/ha.

Ciljno razmerje razvojnih faz oz. zgradb sestojev:

	MLADOVJE	DROGOVNJAK	DEBELJAK	SESTOJ V OBNOVI	RAZNOMERNI G.
Delež (%)	6	31	54	9	0

Kvaliteta (ciljni sortiment):

Bukev: A1
 Hrast: A1
 Plemeniti listavci: A1/A2
 Iglavci: B

Prevladujoči gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje s poudarkom na naravni obnovi.

Proizvodna doba je 110 let.

Pomladitvena doba je 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Mladovje: Pri negi posvečati pozornost uravnavanju zmesi v korist hrasta in bukve. Ohranjati manjšinske in plodonosne vrste. V primeru prisotnosti hrasta se z nego vračamo bolj pogosto. Težimo k skupinski mešanosti glavnih drevesnih vrst. Pravočasno moramo začeti s pozitivno izbiro v letvenjakih. V delih sestojev, kjer so prva redčenja zamujena izvedemo šibkejša redčenja, da ne ogrozimo stojnosti sestojev.

Drogovnjaki: : Drogovnjake z dobrimi zasnovami intenzivno redčimo, kjer so zasnove slabše in je nega pomanjkljiva, pa naj bo intenziteta redčenj šibkejša z namenom izboljšanja stojnosti sestojev. V sestojih zelenega bora naj se vse listavce z izjemo robinije pospešuje.

Debeljaki: : Debeljake s slabo sestojno zasnovo in kvalitetnim podmladkom začnemo uvajati v obnovo. V debeljakih s tesnejšim sklepom izvajamo intenzivnejše redčenje. V kolikor je zasnova slabša izvajamo le nujne sanitarne sečnje. V obeh primerih ohranjati sestojni sklep. V primeru večjih sanitarnih sečenj se odločimo za obnovo sestoja, čeprav sestoji še niso sečno zreli.

Sestoji v obnovi: Sestoje obnavljamo po naravni poti v pomladitvenih jedrih velikosti od 0,2 do 0,5 ha. Kjer je delež hrasta večji je obnovitvena doba krajša in površina večja, kjer je bukev pa daljša, površina pa manjša. Že v tej razvojni fazi je potrebno pričeti z nego mladovij.

Usmeritve glede drevesne sestave:

Mešanost glavnih drevesnih vrst naj bo skupinska do sestojna, ostale v šopih ali posamično. Težimo k zmanjševanju deleža iglavcev (smreke in in borov).

Delež debeljakov za obnovo in delež za redčenja (po površini):

Obnova: 31 %

Redčenja: 69 %

Delež sestojev v obnovi za nadaljevanje obnove in delež za zaključek obnove (po površini):

Nadaljevanje obnove: 44 %

Zaključek obnove: 56 %

Jakost ukrepanja po razvojnih fazah

Razvojni faza	Jakost ukrepanja (m ³)	Jakost ukrepanja (% od LZ)
Drogovnjak	13.707	18
Debeljak - redčenje	23.539	14
Debeljak – obnova	19.786	26
Sestoj v obnovi	12.770	64
Raznomerno (ps-šp)	14	7
Skupaj	69.816	21

Ukrepi

Preglednica 99/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	26,4	73,6	100,0
- ciljno %	25,0	75,0	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	84,0	234,0	318,0
- ciljna (m ³ /ha)	85,0	255,0	340,0
Prirastek (m ³ /ha)	1,72	6,39	8,11
Možni posek (m ³ /ha)	18,8	47,0	65,8
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,88	4,70	6,58
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	22,3	20,1	20,7
Intenziteta m. p. prirastek (%)	109,1	73,6	81,1
Izravnalna doba (let)		10	

Skupni možni posek v naslednjem desetletju znaša 69.816 m³, kar predstavlja 20,7 % lesne zaloge in 81,1 % prirastka.

KISLOJUBNO GRADNOVO BUKOVJE

Preglednica 100/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka					Posek oslabel. drevja in sanit. posek	Posek skupaj m ³	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panja	Posek za umetno obnovo				
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	13.680	4.957	0	0	0	1.289	19.926	22,3	109,1
	%	68,6	24,9	0,0	0,0	0,0	6,5	100,0		
Listavci	m ³	27.530	21.764	0	0	0	596	49.890	20,1	73,6
	%	55,2	43,6	0,0	0,0	0,0	1,2	100,0		
Skupaj	m³	41.210	26.721	0	0	0	1.885	69.816	20,7	81,1
	%	59,0	38,3	0,0	0,0	0,0	2,7	100,0		

V strukturi možnega poseka v veliki večini prevladuje negovalni posek. Večji delež negovalnega poseka predstavljajo izbiralna redčenja (59,0 %), preostali delež pa pomladitveni posek (38,3 %).

Preglednica 101/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	2,26	2,26
Priprava tal	ha	5,50	5,50
Sadnja	ha	6,05	6,05
Setev	ha	2,26	2,26
Obžetev	ha	4,90	19,60
Nega mladja	ha	49,88	116,05
Nega gošče	ha	23,63	34,86
Nega letvenjaka	ha	29,21	29,21
Nega ml. Drogovnjaka	ha	65,07	65,07
Zaščita s premazom	ha	2,64	8,22
Zaščita z ograjo	m	1.400,00	1.400,00

9.1.4 Rastiščnogojitveni razred 00170 PREDPANONSKO PODGORSKO BUKOVJE

STANJE GOZDOV

Predpanonsko podgorsko bukovje združuje subpanonske bukove gozdove na boljših rastiščih. Prisotno je v subpanonskem hribovju vzhodne Slovenije. Pojavlja se na blagih do strmih prisojnih pobočjih in grebenih od 300 do 700 m. V drevesnem sloju prevladuje bukev, posamično so primešani iglavci (jelka, bor, macesen) in plemeniti listavci (gorski javor, ostrolistni javor, brest, lipa). V pomladitvenih fazah se redno pojavlja beli gaber. Na grebenih se pojavlja tudi graden. Ti gozdovi imajo dokaj labilno biocenotsko zgradbo in ob intenzivnem steljarjenju in gospodarjenju ter s poslabšanjem talnih razmer lahko degradirajo v kisloljubne bukove gozdove. Gre za visoko produktivna rastišča. V GGE se razprostira na območju »Redičke šume«.

Preglednica 102/LP: Površine gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	102,45	327,10	2,11	431,66
Delež (%)	23,7	75,8	0,5	100,0

Dobra četrtina gozdov RGR-ja je v državni lasti, preostali večinski del pa v zasebni lasti.

a) Rastišče

Preglednica 103/D-GZI: GRT v RGR

Šifra	Gozdna združba	Površina	%	Proizvod. sposob. (m ³ /ha/leto)
752	Predpanonsko podgorsko bukovje	431,67	100,0	9,4
Skupaj		431,67	100,0	

Gre za zalo homogen RGR, v katerem prevladuje gozdni rastiščni tip predpanonsko podgorsko bukovje.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Zgradba gozdov v RGR je skupinsko raznodobna do enodobna.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 104/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Skupaj		Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V				
Iglavci	4,0	24,0	32,0	29,0	11,0	14,0	5,0	0,30	3,6
Listavci	14,0	22,0	19,0	21,0	24,0	270,0	95,0	7,94	96,4
Skupaj	13,0	22,0	19,0	22,0	24,0	284,0	100,0	8,24	100,0

Povprečna lesna zaloga v RGR znaša 284 m³/ha. Z 95 % v lesni zalogi močno prevladujejo listavci. Debelinska struktura ni najbolj ugodna. Primerjava debelinske struktura s prejšnjim ureditvenim obdobjem, kaže sicer na povečanje deleža lesne zaloge v I debelinskem razredu, hkrati pa kaže tudi na premik lesne zaloge iz III v IV debelinski razred in iz IV v V debelinski razred. Povprečni letni prirastek znaša 8,24 m³/ha.

PREDPANONSKO PODGORSKO BUKOVJE

Preglednica 105/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	1,0	0,0	4,0	5,0	4,0	137,0	53,0	9,0	69,0	2,0
	%	0,4	0,0	1,4	1,8	1,4	48,2	18,7	3,1	24,3	0,7
Naravno stanje	m ³ /ha	/	/	5,7	/	5,7	213,0	34,1	8,5	14,2	2,8
	%	/	/	2	/	2	75	12	3	5	1

Dejanska drevesna sestava se razlikuje od naravne drevesne sestave. V lesni zalogi predvsem primanjkuje bukke, prevelik pa je delež drugih trdih listavcev.

Ohranjenost gozdov

Preglednica 106/D-OHR/P: Ohranjenost gozdov po kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	315,14	73,0	55,04	12,8	55,04	14,2	61,48	14	431,66	100,0
Skupaj vsi gozdovi	315,14	73,0	55,04	12,8	55,04	14,2	61,48	14	431,66	100,0

Slabe tri četrtine gozdov v RGR je dobro ohranjenih. Preostali delež tvorijo spremenjeni ali močno spremenjeni in izmenjani sestoji z velikim delež zelenega bora ali robinije.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 107/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	52,83	26,9	47,8	22,3	3,0	19,5	30,3	49,2	1,0	49,9	40,7	6,7	2,7
Drogovnjak	119,26	21,9	40,2	34,6	3,3	17,4	65,6	17,0	0,0	28,2	52,3	18,5	1,0
Debeljak	159,26					56,1	36,1	7,8	0,0	2,4	64,1	30,9	2,6
Sestoj v obnovi	68,12					98,0	2,0	0,0	0,0				
Raznomerno (ps-šp)	11,46					0,0	12,1	87,9	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	20,58					0,0	17,4	82,6	0,0				
Skupaj	431,51												

Zasnova mladovij in drogovnjakov ni najboljša. Kljub temu da je večina sestojev bogate do dobre zasnove, je še vedno veliko sestojev s pomanjkljivo zasnovo. Mladovja in drogovnjaki niso dobro negovani, večina je pomanjkljivo negovana ali nenegovana. Veliko boljše je negovanost debeljakov in sestojev v obnovi. Večina mladovij in drogovnjakov je normalnega do tesnega sklepa. Medtem ko so debeljaki rahlega do normalnega sklepa.

Preglednica 108/D-POM: Sestava pomladka po drevesnih vrstah

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.
ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	61,30	1,58	1,26	5,60	0,54
%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	87,2	2,2	1,8	8,0	0,8

Poleg mladovij (52,83 ha) se v RGR podmladek nahaja še v drugih razvojnih fazah (70,28 ha). V podmladku je največji delež bukke. Površina podmladka v drugih razvojnih je v primerjavi s podatki izpred desetletja bistveno višja.

Kakovost drevja

Preglednica 109/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Macesen	2	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0
Ostali iglavci	8	0,0	12,5	87,5	0,0	0,0
Bukev	53	3,8	26,4	45,3	9,4	15,1
Hrast	35	2,9	25,7	51,4	8,6	11,4
Pl. lst.	12	0,0	25,0	25,0	8,3	41,7
Dr. tr. lst.	36	0,0	19,4	33,3	2,8	44,5
Skupaj iglavci	10	0,0	20,0	80,0	0,0	0,0
Skupaj listavci	136	2,2	24,3	41,9	7,3	24,3
Skupaj	146	2,1	24,0	44,5	6,8	22,6

Kakovostna struktura je v zadnjem desetletju nazadovala. Bukev kot nosilna vrsta RGR-ja je večinoma prav dobre in dobre kakovosti. Tudi kakovostna struktura je pri bukvi nekoliko boljša od celotnega RGR-ja. Primanjkuje drevja odlične kakovosti.

Poškodovanost sestojev

Preglednica 110/PŠD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,0
Veje	2,3
Osutost	0,7
Skupaj	6,0

Poškodovanost v sestojih ni velika. Prevladujejo poškodbe na deblih in koreničnikih.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 111/D-PGR: Realizacija poseka in neizkoriščeno drevje v RGR

	Načrtovan posek m ³	Realiziran posek m ³	Realizacija sečnje %
Iglavci	1.624	148	9,1
Listavci	44.483	24.940	56,1
Skupaj	46.125	25.088	54,4

Realizacija poseka v tem RGR je najnižja v primerjavi z ostalimi RGR-ji in je krepko pod povprečno realizacijo celotne GGE. Znaša le 54,4 % in bistveno nižja od realizacije poseka v prejšnjem desetletju.

Preglednica 112/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

	Enota	Načrtovana dela	Opravljena dela	Indeks
Priprava sestoja	ha	22,92	3,50	0,2
Priprava tal	ha	/	1,00	/
Sadnja	ha	/	1,00	/
Dopolnilna sadnja	ha	/	0,50	/
Obžetev	ha	/	2,00	/
Nega mladja	ha	78,86	47,90	0,6
Nega gošče	ha	28,46	51,00	1,1
Nega letvenjaka	ha	10,59	28,50	2,7
Nega ml. drogovnjaka	ha	6,06	2,00	0,3
Zaščita s premazom	ha	/	0,50	/
Obeleževanje sadik	kos	/	2000	/

Realizacija gojitvenih in varstvenih je bila nekoliko nižja kot v preostalih RGR-jih, vendar še vedno zelo dobra.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 113/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1992 do 2022

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni realiziran posek* (m ³ /ha/leto)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1992	35,90	0,0	257,4	257,4	0,00	6,16	6,16	0,00	4,37	4,37
2002	174,22	2,2	333,7	333,7	0,06	7,53	7,59	0,00	5,61	5,61
2012	431,67	10,5	302,3	312,8	0,28	8,40	8,68	0,03	5,78	5,81
2022	431,51	14,0	270,0	284,0	0,30	7,94	8,24	0,23	7,82	8,05

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek

Povprečna lesna zaloga se je v zadnjem desetletju zmanjšala za 9,2 %. Zmanjšal se je tudi prirastek in sicer za 5,1 %, kar je posledica obsežnih pomladitvenih sečenj v preteklih letih.

Drevesna sestava

Preglednica 114/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1992 do 2022

Leto	Smreka	Bor	Macesen	Dr.igl	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list	Meh.list.
1992	0,0	0,0	0,0	0,0	67,7	13,7	0,0	18,6	0,0
2002	0,0	0,0	0,1	0,2	66,8	19,0	1,8	11,8	0,0
2012	0,1	1,5	0,9	0,9	51,1	20,6	2,5	21,4	1,0
2022	0,4	1,4	1,8	1,4	48,2	18,7	3,1	24,3	0,7

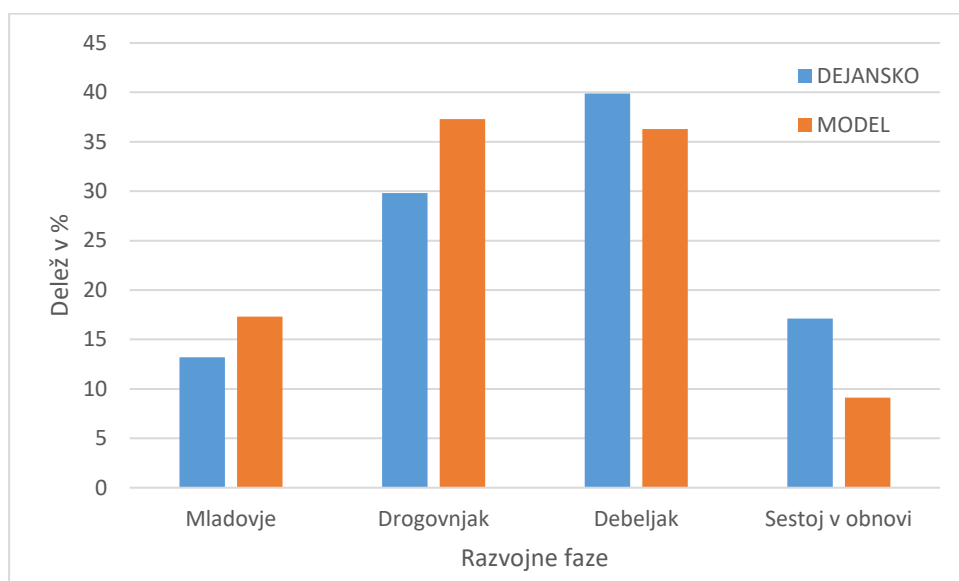
Drevesna sestava se v zadnjem obdobju ni bistveno spremenila. Opazno je zmanjšanje bukke in hrastov ter povečanje drugih trdih listavcev med katerimi prevladujeta beli gaber (15,1 %) in robinija (8,4 %).

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 115/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	52,83	12,2	13,2	19	17,3	74,65	- 4,1
Drogovnjak	119,26	27,6	29,8	60	37,3	160,95	- 7,5
Debeljak	159,26	36,9	39,9	100	36,3	156,64	+ 3,6
Sestoj v obnovi	68,12	15,8	17,1	110	9,1	39,27	+ 8,0
Raznomerno (ps-šp)	11,46	2,7					
Raznomerno (sk-gnz)	20,58	4,8					
Skupaj	431,51	100,0				431,51	

Primerjava dejanskega stanja z modelnim stanjem nam kaže le na manjša odstopanja in je med vsemi RGR najboljše. Nekoliko prevelik je delež debeljakov in sestojev v obnovi ter na drugi strani premajhen delež mladovij in drogovnjakov. Če k mladovju prištejemo podmladek v ostalih razvojnih fazah že presežemo modelno površino za mladovja.

Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Skupinsko raznodobni sestoji bukve (55 %) s primesjo hrasta (20 %) in ostalih listavcev (20 %) ter iglavcev (5 %).

Ciljna lesna zaloga: 300 m³/ha.

Ciljno razmerje razvojnih faz oz. zgradb sestojev:

	MLADOVJE	DROGOVNJAK	DEBELJAK	SESTOJ V OBNOVI	RAZNOMERNI G.
Delež (%)	15	31	36	18	1

Kvaliteta (ciljni sortiment):

Bukev: A1/A2

Hrast: A1

Plemeniti listavci: A2

Prevladujoči gozdnogojitveni sistem je malopovršinsko do večjepovršinsko skupinsko postopno gospodarjenje s poudarkom na naravni obnovi.

Proizvodna doba je 110 let.

Pomladitvena doba je 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Mladovje: V mladovjih je posebno pozornost potrebno nameniti uravnavanju zmesi drevesnih vrst. Pospešujemo bukev, graden in plemenite listavce in odstranjujemo predrastke. Čim prej preidemo na pozitivno izbiro. Buktev prične redčiti zgodaj in intenzivno, da se izognemo pojavu rdečega srca. Na prehodu iz letvenjaka v drogovnjak je potrebno dokončno odstraniti vso robinijo iz sestoja.

Drogovnjaki: Pri redčenjih v drogovnjakih posebno pozornost posvetiti minoritetnim drevesnim vrstam. Redčenja naj bodo šibkejša, da zadržimo sestoj v fazi drogovnjaka. Če so nosilci funkcij sproščeni izvajamo le sanitarni posek.

Debeljaki: S svetlitvenimi redčenji začnemo debeljake uvajati v obnovo in sicer v vseh delih s kvalitetnim mladjem. Sestojе nikakor ne presvetliti, pred pojavom mladja. Nasemenitvene sečnje pričnemo v sestojih, kjer je LZ že prešla vrednost 500 m³ /ha. Svetlitveno sečnjo izvajamo 2-3 leta po nasemenitvi. Pričnemo vedno iz senčne strani proti sončni. Pri načrtovanju svetlitvenih sečenj v debeljakih je potrebno ohranjati semenska drevesa gradna in plemenitih listavcev. Povprečne jakosti pomladitvenih sečenj naj bodo med 25 in 30 %. Pri pripravi sestoja za naravno obnovo dosledno odstraniti ostanke polnilnega sloja starega sestoja.

Sestoji v obnovi: Pravočasno zaključevati obnovo v dobro pomlajenih sestojih v obnovi (višina mladja ali kvečjemu gošče), saj s tem bistveno zmanjšamo poškodbe podmladka zaradi poseka. V delih sestojev s kvalitetnim in površinsko (40 %) dovolj gostim mladjem pospešeno nadaljujemo obnovo. Pri obnovi gozdov posebno pozornost posvečati robnim drevesom bukve, da zaradi spremenjenih svetlobnih razmer ne pride do ožiga.

Usmeritve glede drevesne sestave

Bukev kot ključno drevesno vrsto pospešujemo v sestojni zmesi s posamično do skupinsko primesjo gradna in plemenitih listavcev. V polnilnem sloju v posamični do šopasti zmesi pospešujemo beli gaber in ostale listavce. Zaradi večje biotske pestrosti je zaželena prisotnost minoritetnih drevesnih vrst (predvsem plodonosnih).

Delež debeljakov za obnovo in delež za redčenja (po površini):

Obnova: 25 %

Redčenja: 75 %

Delež sestojev v obnovi za nadaljevanje obnove in delež za zaključek obnove (po površini):

Nadaljevanje obnove: 40 %

Zaključek obnove: 60 %

Jakost ukrepanja po razvojnih fazah

Razvojna faza	Jakost ukrepanja (m ³)	Jakost ukrepanja (% od LZ)
Drogovnjak	3.639	12
Debeljak - redčenje	6.241	14
Debeljak – obnova	6.987	37
Sestoj v obnovi	17.287	73
Raznomerno (ps-šp)	204	11
Raznomerno (sk-gnz)	363	13
Skupaj	34.721	28

Ukrepi

Preglednica 116/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	5,0	95,0	100,0
- ciljno %	4,0	96,0	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	14,0	270,0	284,0
- ciljna (m ³ /ha)	12,0	288,0	300,0
Prirastek (m ³ /ha)	0,30	7,94	8,24
Možni posek (m ³ /ha)	2,30	78,2	80,5
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,23	7,82	8,05
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	16,3	29,0	28,3
Intenziteta m. p. prirastek (%)	75,8	98,5	97,7
Izravnalna doba (let)		10	

Skupni možni posek v naslednjem desetletju znaša 34.721 m³, kar predstavlja 28,3 % lesne zaloge in 97,7 % prirastka.

PREDPANONSKO PODGORSKO BUKOVJE

Preglednica 117/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka					Posek oslabel. drevja in sanit. posek	Posek skupaj m ³	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panja	Posek za umetno obnovo				
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	865	0	0	0	0	117	982	16,3	75,8
	%	88,1	0,0	0,0	0,0	0,0	11,9	100,0		
Listavci	m ³	11.265	21.114	0	0	0	1.360	33.739	29,0	98,5
	%	33,4	62,6	0,0	0,0	0,0	4,0	100,0		
Skupaj	m³	12.130	21.114	0	0	0	1.477	34.721	28,3	97,7
	%	34,9	60,8	0,0	0,0	0,0	4,3	100,0		

V strukturi možnega poseka prevladuje negovalni posek. Največji delež poseka predstavljajo pomladitvene sečnje (60,8 %) in izbiralna redčenja (34,9 %).

Preglednica 118/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	8,97	8,97
Sadnja	ha	1,88	1,88
Obžetev	ha	6,41	8,05
Nega mladja	ha	15,56	16,38
Nega gošče	ha	46,92	54,22
Nega letvenjaka	ha	58,86	58,86
Nega ml. Drogovnjaka	ha	11,50	11,50

9.1.4 Rastiščnogojitveni razred 00230 GOZDOVI ROBINIJE

STANJE GOZDOV

Gre za poseben RGR oblikovan zaradi specifičnih ciljev gospodarjenja. Obsega predvsem zasebne gozdove na območju katastrskih občin Dolina, Čentiba, Dolga vas, Pince in Lendava. V osnovi so rastišča bukova (RGR 00170 in RGR 00150), vendar so popolnoma spremenjena. V drevesni sestavi prevladuje robinija, ki je po večini slabo vitalna. Naravnega podmladka razen robinije skoraj ni. Interes lastnikov gozdov po načrtnem gospodarjenju je zelo majhen. Namen izločitve RGR je tudi spremljanje sukcesije v prihodnje. Trenutnega stanja ne bo mogoče izboljšati v enem načrtovalskem obdobju, ampak bo približevanje naravni drevesni sestavi trajalo verjetno več generacij. Bodoče sestoje bo potrebno graditi predvsem na posameznih osebkih avtohtonih listavcev.

Preglednica 119/LP: Površine gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	173,12	21,76	5,88	200,76
Delež (%)	86,2	10,8	3,0	100,0

Večina (86 %) gozdov je v zasebni lasti, 10 % je državnih, preostali delež je v lasti lokalnih skupnosti..

a) Rastišče

Preglednica 120/D-GZ1: GRT v RGR

Šifra	Gozdna združba	Površina	%	Proizvod. sposob. (m ³ /ha/leto)
752	Predpanonsko podgorsko bukovje	171,58	85	9,4
711	Kisloljubno gradnovo belogabrovje	29,19	15	7,2
Skupaj		200,76	100	

Gre za dokaj homogen RGR v katerem večino površine porašča gozdni rastiščni tip predpanonsko podgorsko bukovje.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Zgradba gozdov v RGR je malopovršinsko raznomerna.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 121/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Skupaj		Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V				
Iglavci	13,0	38,0	29,0	13,0	7,0	0,6	0,3	0,01	0,2
Listavci	15,0	25,0	21,0	21,0	18,0	194,4	99,7	5,71	99,8
Skupaj	15,0	25,0	21,0	21,0	18,0	195,0	100,0	5,72	100,0

Povprečna lesna zaloga v RGR znaša 195 m³/ha, s prevladujočim deležem listavcev. Primerjava debelinske strukture s prejšnjim ureditvenim obdobjem kaže na premik lesne zaloge iz nižjih debelinskih razredov v višje debelinske razrede. Povprečni letni prirastek je 5,72 m³/ha.

GOZDOVI ROBINIJE

Preglednica 122/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	0,1	0,0	0,5	0,0	0,0	5,2	9,0	20,7	143,1	16,4
	%	0,1	0,0	0,2	0,0	0,0	2,7	4,6	10,6	73,4	8,4
Naravno stanje	m ³ /ha	/	/	13,7	/	/	125,0	31,2	5,9	15,6	3,9
	%	/	/	7	/	/	64	16	3	8	2

Dejanska drevesna sestava je bistveno drugačna od naravne drevesne sestave. Močno prevladuje robinija, bukev kot značilna vrsta rastišča je prisotna le v fragmentih.

Ohranjenost gozdov

Preglednica 123/D-OHR/P: Ohranjenost gozdov po kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	0,00	0,0	5,88	2,9	43,71	21,8	151,15	75,3	200,74	100,0
Skupaj vsi gozdovi	0,00	0,0	5,88	2,9	43,71	21,8	151,15	75,3	202,74	100,0

Ohranjenih gozdov v RGR sploh ni. Več kot četrtina gozdov je izmenjanih, preostali delež pa močno spremenjenih in spremenjenih. Ohranjeni gozdov v RGR ni.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 124/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	3,71	0,0	64,5	26,6	8,9	0,0	64,5	35,5	0,0	64,5	35,5	0,0	0,0
Drogovnjak	42,62	0,0	18,2	65,4	16,4	0,5	18,6	79,6	1,3	4,4	64,0	31,6	0,0
Debeljak	36,50					3,4	71,7	24,9	0,0	0,0	65,7	34,3	0,0
Sestoj v obnovi	1,31					0,0	100,0	0,0	0,0				
Raznomerno (ps-šp)	72,23					0,0	13,6	86,4	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	40,39					0,0	36,1	63,9	0,0				
Grmičav gozd	3,98												
Skupaj	200,74												

Na velikem deležu RGR-ja se razvojne faze prepletajo na zelo majhnih površinah oziroma so v veliki meri vezane na razdrobljeno gozdno posest, zato je velik delež gozdov raznomerne zgradbe. Zasnove mladovij so v večini dobre, medtem ko drogovnjakov v večini pomanjkljive do slabe. Ne glede na razvojno fazo, je večina sestojev nenegovanih do pomanjkljivo negovanih. Sklep v mladovjih je tesen do normalen, medtem ko v drogovnjakih in debeljakih normalen do rahel.

Preglednica 125/D-POM: Sestava pomladka po drevesnih vrstah

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.
ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,06	0,00
%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	14,3	0,0	0,0	85,7	0,0

Podmladek se v ostalih razvojnih fazah skorajda ne pojavlja.

Kakovost drevja*Preglednica 126/K: Kakovost drevja*

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Hrast	2	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Pl. lst.	9	0,0	0,0	11,1	33,3	55,6
Dr. tr. lst.	48	0,0	2,1	4,2	27,1	66,6
Meh. lst.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj listavci	60	0,0	1,7	5,0	30,0	63,3
Skupaj	60	0,0	1,7	5,0	30,0	63,3

Kakovost drevja je tem RGR-ju v primerjavi z ostalimi, bistveno slabša. Večina drevja je slabe in zadovoljive kakovosti. Dreves odlične kakovosti sploh ni. Kakovostna struktura je v zadnjem desetletju nazadovala.

Poškodovanost sestojev*Preglednica 127/PŠD: Poškodovanost drevja*

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,5
Veje	0,0
Osutost	11,2
Skupaj	14,7

Tudi poškodovanost drevja je v tem RGR-ju najvišja. Močno prevladuje osutost. Gre predvsem za slabo vitalno robinijo.

Preglednica 128/D-PGR: Realizacija poseka in neizkoriščeno drevje v RGR

	Načrtovan posek m ³	Realiziran posek m ³	Realizacija sečnje %
Iglavci	4,0	3,0	75,0
Listavci	6.281	5.062	80,6
Skupaj	6.285	5.065	80,6

Realizacija v tem RGR je dobra, znaša 80,6 %. Predvsem v primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem se je realizacija poseka bistveno izboljšala, saj takrat ni dosegala niti 25 %.

Preglednica 129/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

	Enota	Načrtovana dela	Opravljena dela	Indeks
Priprava sestoja	ha	0,77	0,00	0,0
Nega mladja	ha	/	0,50	/
Nega gošče	ha	/	0,50	/
Nega letvenjaka	ha	0,16	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	1,25	0,00	0,0

Nizka količina načrtovanih gojitvenih in varstvenih del je posledica specifik gospodarjenja v tem RGR-ju. Temu primerna je bila tudi realizacija gojitvenih in varstvenih del.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 130/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1992 do 2022

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni realiziran posek* (m ³ /ha/leto)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1992	114,82	0,2	114,9	115,1	0,00	4,59	4,59	0,00	18,60	18,60
2002	178,82	0,0	178,8	178,8	0,00	4,32	4,32	0,00	3,27	3,27
2012	187,97	0,1	186,3	186,4	0,00	6,10	6,10	0,00	2,69	2,69
2022	200,74	0,6	194,4	195,0	0,01	5,71	5,72	0,01	2,70	2,71

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Lesna zaloga se je zadnjem desetletju povečala za 4,6 %. Letni prirastek pa se je v zadnjem obdobju zmanjšal za 6,3 %.

Drevesna sestava

Preglednica 131/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1992 do 2022

Leto	Smreka	Bor	Macesen	Dr.igl	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list	Meh.list.
1992	0,1	0,0	0,0	0,0	6,0	8,4	0,0	85,3	0,2
2002	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	7,3	1,6	85,3	5,0
2012	0,0	0,1	0,0	0,0	5,2	4,7	8,6	74,1	7,3
2022	0,1	0,2	0,0	0,0	2,7	4,6	10,6	73,4	8,4

Čeprav zelo počasi, se vseeno kaže trend zmanjševanje deleža trdih listavcev med katerimi največji delež predstavlja robinija (58,2 %). Zaskrbljujoče majhen je delež bukke, ki se je v zadnjih desetih letih preplovil. Zmanjšuje se tudi delež hrasta.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Skupinsko raznodobni sestoji trdih listavcev (65 %) s posamično primesjo bukke (5 %), hrasta (8 %) in plemenitih listavcev (15 %) in ostalih listavcev (7 %).

Ciljna lesna zaloga: 220 m³/ha.

Ciljno razmerje razvojnih faz oz. zgradb sestojev:

	MLADOVJE	DROGOVNJAK	DEBELJAK	SESTOJ V OBNOVI	RAZNOMERNI G.
Delež (%)	3	21	17	2	57

Kvaliteta (ciljni sortiment):

Bukev: A2
Hrast: A2
Plemeniti listavci: A2

Prevladujoči gozdnogojitveni sistem je malopovršinsko skupinsko postopno gospodarjenje s poudarkom na naravni obnovi. Umetna obnova je predvidena v minimalnem obsegu.

Proizvodna doba je 110 let.
Pomladitvena doba je 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Mladovje: Nego mladovja izvajamo samo na površinah, kjer so se poleg robinije nasemenili tudi avtohtoni listavci. Vsi ukrepi so takrat usmerjeni k pospeševanju avtohtonih listavcev ne glede na vrsto in kakovost. V čistih mladovjih robinije nege ne izvajamo.

Drogošnjaki: V drogošnjakih ohranjamo vse avtohtone listavce v največji možni meri. Z redčenji posegamo predvsem v robinijo. Redčenja naj ne bodo preveč intenzivna, da se čim bolj ohranja sklenjem sklep. V sestojih s slabo vitalno robinijo, ki je pogosto napadena z belo omelo izvajamo sanitarni posek.

Debeljaki: V fazi debeljaka je najpomembnejše, da ohranjamo vse avtohtone listavce ne glede na kakovost, ki so lahko potencialna semenska baza. Vsi ukrepi morajo biti usmerjeni v zmanjšanje deleža robinije.

Raznomerni sestoji: Vsi ukrepi so usmerjeni v vzdrževanje obstoječe strukture in zmanjševanju deleža robinije.

Usmeritve glede drevesne sestave

Robinija oblikuje sestojno zmes z posamično primesjo vseh ostalih zmesi. Težimo k zmanjševanju deleža robinije in povečevanju deleža vseh avtohtonih listavcev.

Jakost ukrepanja po razvojnih fazah

Razvojna faza	Jakost ukrepanja (m ³)	Jakost ukrepanja (% od LZ)
Drogošnjak	1.122	13
Debeljak - redčenje	1.664	17
Sestoj v obnovi	167	30
Raznomerno (ps-šp)	1.536	12
Raznomerno (sk-gnz)	953	13
Skupaj	5.442	14

Ukrepi

Preglednica 132/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	0,3	99,7	100,0
- ciljno %	0,0	100,0	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	0,6	194,4	195,0
- ciljna (m ³ /ha)	0,0	220,0	220,0
Prirastek (m ³ /ha)	0,01	5,71	5,72
Možni posek (m ³ /ha)	0,1	27,0	27,1
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,01	2,70	2,71
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	9,2	13,9	13,9
Intenziteta m. p. prirastek (%)	55,0	47,4	47,4
Izravnalna doba (let)		10	

Skupni možni posek v naslednjem desetletju znaša 5.442 m³, oziroma 13,9 % lesne zaloge in 47,4 % prirastka.

GOZDOVI ROBINIJE

Preglednica 133/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj m ³	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panja	Posek za umetno obnovo	Posek oslabel. drevja in sanit. posek			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	11	0	0	0	0	0	11	9,2	55,0
	%	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	4.757	167	0	0	0	507	5.431	13,9	47,4
	%	87,6	3,1	0,0	0,0	0,0	9,3	100,0		
Skupaj	m ³	4.768	167	0	0	0	507	5.442	13,9	47,4
	%	87,6	3,1	0,0	0,0	0,0	9,3	100,0		

V strukturi možnega poseka veliko večino predstavlja izbiralno redčenje (87,6), nezanemarljiv pa je tudi delež poseka oslabelega drevja (9,3 %).

Preglednica 134/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Nega mladja	ha	0,07	0,07
Nega gošče	ha	0,07	0,07
Nega letvenjaka	ha	0,20	0,20

9.1.5 Rastiščnogojitveni razred 00400 GOZDNI REZERVATI

STANJE GOZDOV

V rastiščnogojitveni razred gozdni rezervati je zajet edini gozdni rezervat v enoti - gozdni rezervat Kobilje v oddelku 54.

Preglednica 135/LP: Površine gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	0,00	15,53	0,00	15,53
Delež (%)	0,0	100,0	0,0	100,0

a) Rastišče

Preglednica 136/D-GZI: GRT v RGR

Šifra	Gozdna združba	Površina	%	Proizvod. sposob. (m ³ /ha/leto)
731	Kisloljubno gradnovo bukovje	15,53	100,0	8,3
Skupaj		15,53	100,0	

Gozdni rezervat Kobilje spada v gozdni rastiščni tip kisloljubno gradnovo bukovje.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Zgradba gozda je skupinsko raznodobna.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 137/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	0,0	7,0	33,0	45,0	15,0	87,0	34,3	1,38	21,4
Listavci	8,0	16,0	21,0	27,0	28	167,0	65,7	5,08	78,6
Skupaj	5	13	25,0	33,0	24,0	254,0	100,0	6,46	100,0

Povprečna lesna zaloga v gozdnem rezervatu znaša 254 m³/ha. Večina lesne zaloge se nahaja v III in višjih debelinskih razredih. Primerjava z debelinsko strukturo pred desetletjem kaže na premik lesne zaloge v višje debelinske razrede. Povprečni letni prirastek znaša 6,46 m³/ha.

Preglednica 138/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	11,0	0,0	76,0	0,0	0,0	53,0	46,0	0,0	45,0	23,0
	%	4,3	0,0	30,0	0,0	0,0	20,9	18,1	0,0	17,7	9,0

GOZDNI REZERVATI

Ohranjenost gozdov

Preglednica 139/D-OHR/P: Ohranjenost gozdov po kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	15,53	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	15,53	100,0
Skupaj vsi gozdovi	15,53	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	15,53	100,0

Gozdovi v RGR-ju so 100 % ohranjeni.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 140/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Debeljak	15,53					0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj	15,53												

Celotni gozdni rezervat je v razvojni fazi debeljaka. Sklep je normalen.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 141/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2002 do 2022

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2002	15,52	87,0	203,0	290,0	/	/	/
2012	15,52	123,1	223,2	346,3	2,28	6,08	8,36
2022	15,53	87,0	167,0	254,0	1,38	5,08	6,46

Lesna zaloga in prirastek sta se v zadnjem desetletju zmanjšala.

Drevesna sestava

Razvoj drevesne sestave kaže na zmanjševanje deleža iglavcev in mehkih listavcev ter na povečevanje bukve in hrasta.

Preglednica 142/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list	Meh.list.
2002	0,0	0,0	30,0	0,0	0,0	12,0	20,0	0,0	23,0	15,0
2012	3,4	0,0	32,3	0,0	0,0	14,9	14,9	0,0	17,1	13,2
2022	4,3	0,0	30,0	0,0	0,0	20,9	18,1	0,0	17,7	9,0

Opazen je trend povečevanja bukve in zmanjševanja mehkih listavcev. Delež iglavcev ostaja skoraj nespremenjen.

10 LITERATURA

- ◆ Ministrstvo za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano, Raba tal, Ljubljana 2023.
- ◆ ARSO (2021). http://www.arso.gov.si/podro~cja/vreme_in_podnebj/
- ◆ Bončina, A., Rozman, A., Dakskobler, I., Klopčič., Babij, V., Poljanec, A., 2021. Gozdni rastiščni tipi Slovenije: vegetacijske, sestojne in upravljavske značilnosti. Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani in Zavod za gozdove Slovenije. Ljubljana, 576 str.
- ◆ Čarni A., Košir P., Marinček L., Marinšek A., Šilc U., Zelik I., Komentar k vegetacijski karti gozdnih združb Slovenije, SAZU, M. Sobota 2008.
- ◆ Dakskobler I., Kutnar L., Šilc U., Poplavni, močvirni in obrežni gozdovi v Sloveniji, Zveza gozdarskih društev Slovenije, Ljubljana 2013.
- ◆ Dobre A.: Gozdne prometnice, BF, Ljubljana 1995, str. 11,12.
- ◆ Gašperšič F., Gozdnogospodarsko načrtovanje v sonaravnem ravnanju z gozdovi, Biotehniška fakulteta, Ljubljana 1995.
- ◆ Geodetska uprava RS, Digitalni katastrski načrt in DOF5 (leto snemanja: 2019).
- ◆ Gozdnogospodarski načrt GGE Goričko obrobje (2013 – 2022).
- ◆ Gozdnogospodarski načrt GGE Goričko obrobje (2003 – 2012).
- ◆ Gozdnogospodarski načrt GGE Goričko obrobje (1993 – 2002).
- ◆ Martin Čokl, Gozdarski in lesnoindustrijski Priročnik, BF VTOZD za gozdarstvo, Ljubljana 1980.
- ◆ Marjan Kotar, Gozdarski priročnik, Biotehniška fakulteta Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Ljubljana 2003.
- ◆ Območni gozdnogospodarski načrt za 13. GGO Murska Sobota 2021 – 2030.
- ◆ Statistični urad (<http://www.stat.si/statweb>)
- ◆ STRAVA METRO: <https://metro.strava.com/>
- ◆ Zavod za varstvo narave RS, OE Maribor., Naravovarstvene smernice za GGN GGE Goričko obrobje. (2023-2032), ZRSVN OE Maribor, Julij 2022.
- ◆ Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Splošne kulturnovarstvene usmeritve načrtovanje območnih gozdnogospodarskih načrtov z vidika varstva kulturne dediščine. 2020. (neobjavljeno)
- ◆ Ministrstvo za okolje in prostor, Direkcija RS za vode, Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov (februar 2020). 2020. Ljubljana,

11 NAČRT SO IZDELALI

Terenska dela, snemanja na vzorčnih ploskvah: Simon LENDVAI in Mateja BUDJA z zunanjimi merilci (študenti).

Opisi sestojev: Simon LENDVAI, Mateja BUDJA, Zdravko HORVAT, Štefan KOVAČ ml.

Pri pisnem delu so sodelovali:

Simon LENDVAI, Mateja BUDJA, Štefan KOVAČ ml., Štefan KOVAČ (poglavja iz tehnologije in gozdnih prometnic), Branko VAJNDORFER (poglavja o živalskem svetu);

Digitalizacijo gozdnega roba so opravili: Simon LENDVAI, Mateja BUDJA in Štefan KOVAČ ml.

Za obdelavo podatkov je skrbel: Štefan KOVAČ ml.

Gozdarsko kroniko vodi in zapisuje: Zdravko HORVAT

Koordinator in nosilec izdelave GGN GGE je bil Štefan KOVAČ ml..

Datum izdelave osnutka GGN GGE: 22. 5. 2023

Načrt izdelal:

Štefan KOVAČ ml.

Koordinator in nosilec izdelave GGN GGE

Štefan KOVAČ,

Vodja OE Murska Sobota

Štefan KOVAČ ml.,

Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov

Gregor DANEV,

direktor Zavoda za gozdove

12 PRILOGE

Priloga 1: Seznam oddelkov in odsekov

Priloga 2: Seznam tarif po odsekih

Priloga 3: Seznam prirastnih nizov po gospodarskih razredih

Priloga 4: Obrazci E1, E2, E3

Priloga 5: Obrazec E4 – Opisi odsekov

KARTNO GRADIVO:

Karta 1: **Lega gozdnogospodarske GGE v GGO** M 1 : 25 000

Karta 2: **Tipi drevesne sestave gozdov** M 1 : 25 000

Karta 3: **Rastišča** M 1 : 25 000

Karta 4: **Kategorije gozdov** M 1 : 25 000

Karta 5: **Rastiščnogojitveni razredi** M 1 : 25 000

Karta 6: **Karta habitatov, biotopov in ogroženih vrst** M 1 : 25 000

Karta 7: **Funkcije gozda** M 1 : 25 000

Karta 8: **Gozdnogojitveni ukrepi** M 1 : 25 000

Karta 9: **Načrtovana gojitvena in varstvena dela** M 1 : 25 000

Karta 11: **Cestno omrežje** M 1 : 25 000

Karta 12: **Požarna ogroženost** M 1 : 25 000

Karta P1: **Stanje in razvoj gozdnih površin**

Karta P2a: **Večfunkcionalna območja**

Karta P2b: **Večfunkcionalna območja, kjer so možni konflikti**

Karta P3: **Intenzivnost gospodarjenja**

Karta P4: **Gozdovi s posebnim namenom in varovalni gozdovi**

Karta P6: **Območja pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti**

Karta P7: **Varstvena območja in območja po predpisih o vodah**

Karta P8: **Krčenje gozda**

Karta P9: **Območja, ki niso zadostno odprta z cestami**

13 PROSTORSKI DEL NAČRTA

13.1 Stanje in razvoj gozdnih površin

Preglednica 142: Stanje in razvoj gozdnih površin

	Površina (ha)	Indeks (%)
Pretekli gozdnogospodarski načrt	2.440,49	100,00
Novo določene površine gozdov	57,30	2,35
Novo izločene gozdne površine	31,29	1,28
Izkrčene površine v preteklem obdobju	1,63	0,07
Skupna površina gozda novega načrta	2.464,87	101,00
Površine v zaraščanju (niso gozd)	86,23	
Druga gozdna zemljišča	1,26	

Gozdna površina je večja kot v prejšnjem načrtu. Na novo določene gozdne površine izhajajo predvsem iz zaraščenih kmetijskih površin, ki so dosegla stadij gozda. Pri novo izločenih gozdnih površinah gre predvsem za razliko, ki je nastala zaradi bolj natančnega določanja gozdnega roba in izločitve površin, ki ne izpolnjujejo kriterijev za uvrstitev v gozd. Med izkrčenimi površinami gre za krčitve v kmetijske namene (širitve obdelovalnih površin). Evidentiranih je bilo 86,23 ha površin v zaraščanju, ki bodo, če ne bodo očiščena, ob naslednji obnovi načrta evidentirana kot gozd.

Karta P1 je v prilogi.

13.2 Večfunkcionalna območja

2a - Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.

Takšnih območij je 1.681,29 ha oz. 66,5 % gozdnega prostora GGE.

To so površine, kjer se hidrološka, klimatska funkcija in funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti s poudarjenostjo na 1. ali 2. stopnji prekrivajo z funkcijo funkcijo varovanja naravnih vrednot, kulturne dediščine, estetsko in raziskovalno funkcijo prav tako s poudarjenostjo na 1. ali 2. stopnji.

Karta P2a je v prilogi.

2b - Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda

Preglednica 143: Območja gozdov, kjer so možni konflikti med funkcijami gozdov

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
1. območje	0,00	0,0
2. območje	7,27	0,3
3. območje	7,23	0,3
4. območje	25,27	1,0
Skupaj	39,77	1,6

Površinsko zavzemajo območja, kjer se pričakujejo oz. so možni konflikti med različnimi funkcijami 39,77 ha oz. le 1,6 % gozdnega prostora.

1. območje

V GGE ni območja, kjer bi na 1. stopnji poudarjenosti bila navzoča vsaj ena ekološka in vsaj ena okolju obremenjujoča socialna funkcija.

2. območje

Gre za območje v okolici Bukovniškega jezera, kjer sta med ekološkimi funkcijami na 1. stopnji poudarjeni funkcija ohranjanja biotske pestrosti in hidrološka funkcija, med socialnimi funkcijami pa na 2. stopnji rekreacijska in turistična funkcija.

3. območje

Območje širšega vodovarstvenega območja Strehovci in Dobrovnik, kjer je na 1. stopnji med socialnimi funkcijami poudarjena obrambna funkcija in sta med ekološkimi funkcijami na 2. stopnji poudarjeni hidrološka funkcija in funkcija ohranjanja biotske pestrosti.

4. območje

Območje v bližini Bukovniškega jezera kjer sta na 2. stopnji med socialnimi funkcijami navzoča turistična in rekreacijska funkcija ter med ekološkimi funkcijami na 2. stopnji poudarjena funkcija ohranjanja biotske pestrosti.

Karta P2b je v prilogi.

13.3 Intenzivnost gospodarjenja

Intenzivnost gospodarjenja je določena po odsekih v skladu z 36. členom Pravilnika. Površine in deleži posameznih kategorij intenzivnosti so prikazane v spodnji tabeli.

Preglednica 144: Kategorije intenzivnosti gospodarjenja

Kategorije intenzivnosti	Površina ha	Delež %
1. Zelo velika intenzivnost	535,56	21,7
2. Velika intenzivnost	431,71	17,5
3. Srednja intenzivnost	1.095,36	44,4
4. Majhna intenzivnost	386,71	15,7
5. Gozdovi brez načrtovanih ukrepov	15,53	0,6
Skupaj	2.464,87	100,0

V petini gozdov v GGE se gospodari z zelo visoko intenzivnostjo. Zelo intenzivno se gospodari v gozdnih kompleksih Bukovnica – Kobilje, Žitkovci in Redički gozd. Velika in srednja intenzivnost sta prisotni v več kot polovici GGE. Gozdov z majhno intenzivnostjo je le 15,7 %. V večini gre za gozdove v zasebni lasti. Gozdovi brez ukrepov zajemajo gozdni rezervat.

Karta P3 je v prilogi.

13.4 Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Preglednica 145: Kategorije gozdov

Kategorija	Površina ha	Delež %
Gozdovi s posebnim namenom, brez ukrepov	15,53	0,6
Gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi	1.663,16	67,5
Skupaj	1.678,69	68,1

Dobri dve tretjini gozdov v GGE spada med gozdove s posebnim namenom. Večino tega predstavljajo gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi znotraj krajinskega parka Goričko.

Karta P4 je v prilogi.

13.5 Gozdovi za sanacijo

Stanja gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja zaradi neizdelanih meril ne prikazujemo.

13.6a Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali

V GGE ni posebej izločenih grmišč, mirnih con ali zimovališč. Kot območja pomembna za ohranitev prostoživečih živali lahko smatramo celotni gozdni prostor v GGE. Zaraščajoče kmetijske površine na širšem območju Lendavskih gorc predstavljajo dodatna zatočišča in povečanje prehranskih možnosti za prostoživeče živali. Na drugi strani obsežni kompleksi strnjjenih gozdov v GGE predstavljajo glavni življenjski prostor številnim prostoživečim živalim.

Karte ne prikazujemo ker v GGE ni izločenih zimovališč, mirnih con ali grmišč.

13.6b Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Preglednica 146: Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Območje	Površina ha	Delež od vseh gozdov %
EPO	1.646,85	66,8
Natura 2000	1.646,85	66,8

Dve tretjini gozdov v GGE ležijo na območju, ki ima status ekološko pomembnega območja (EPO) oz. posebnega varstvenega območja Natura 2000.

Podrobni opisi EPO in Natura 2000 območij so v poglavju 2.

13.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Vodovarstvena območja (VVO) so določena z namenom, da se zavaruje vodno telo, ki se uporablja za odvzem ali je namenjeno za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali njeno količino (74. člen ZV-1).

V GGE so naslednja VVO:

VVO	Varstveni režim	Površina v gozdu (ha)
Strehovci	III	5,1
Dobrovnik	III	0,9
Skupaj		6,0

Zaradi zagotavljanja varstva pred škodljivim delovanjem voda so bila določena ogrožena območja zaradi:

- poplav (poplavna območja)
- zemeljskih ali hribinskih plazov (plazljivo območje)
- erozije celinskih voda (erozijsko območje)

Na območju GGE so prisotna vsa območja poplavne nevarnosti, vendar v majhnem obsegu;

- Območje razreda velike poplavne nevarnosti so neposredno ob potoku Bukovnica in Kobiljskem potoku.
- Območje razreda srednje poplavne nevarnosti so v širšem območju potoka Bukovnica in Kobiljskega potoka tre neposredno ob Čibiš potoku, Jošavskem potoku, Radmožanskem prekopu,
- Območja razreda majhne poplavne ogroženosti so v okolici Bukovniškega jezera, večje območje v Kobilju, Mostje pri Lendavi, Dolga vas pri Lendavi in Strehovci
- Območje razreda ostale poplavne nevarnosti: Strehovci, Kobilje, Mostje pri Lendavi, Dolga vas pri Lendavi.

Površine posameznih območij v gozdnem prostoru so navedena v spodnji preglednici. Navedena so samo območja, ki se nahajajo znotraj GGE.

Območje	Površina (ha)	Delež od GP (%)
Vodovarstvena območja - občinski	6,64	0,3
Območje razreda majhne poplavne nevarnosti	0,04	0,0
Območje razreda srednje poplavne nevarnosti	8,61	0,3
Območje razreda velike poplavne nevarnosti	10,94	0,4
Območje razreda ostale poplavne nevarnosti	13,08	0,5
Skupaj	39,31	1,6

V večini območja GGE ni verjetnosti za pojavljanja plazov. Zelo majhna do majhna verjetnost pojavljanja plazov je v gozdnem kompleksu Bukovnica – Kobilje in na območju Redičkega gozda. Srednja verjetnost pojavljanja plazov se pojavlja v gozdnem prostoru le na širšem območju Lendavskih gor. Velika verjetnost za pojavljanja plazov se pojavlja na širšem območju Lendavskih gor in Strehovskih gor, vendar v gozdnem prostoru v minimalnem obsegu.

V gozdnem prostoru GGE se pojavljajo vsi trije razredi potencialnih erozijskih območjih. Območja z običajnimi ukrepi so definirana na pretežnem delu gozdnega kompleksa Bukovnica – Kobilje in delu

Rediškega gozda (934,6 ha). Območja s strogimi ukrepi so definirana v okolici Bukovniškega jezera in na območju Dolgovaških goric (236,7 ha). Območja z zahtevnimi ukrepi pa na območju Lendave, Čentibe in Doline pri Lendavi (513,6 ha).

Karta (P7) je v prilogi.

13.8 Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda

V večini gozdov v GGE krčenje praviloma ni dopustno. Krčenje je dovoljeno v skladu z prostorsko zakonodajo (državni in občinski akti). Določene omejitve pri krčitvah so znotraj gozdnih kompleksov, v okolici naravnih vrednot, območjih kulturne dediščine in vodovarstvenih območjih.

Krčenje ni dopustno na območju gozdnega rezervata.

Krčenje praviloma ni dopustno na območjih s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij (ekocelice, ožja okolica vodovarstvenih območij), ob gozdnih učnih poteh, na manjših gozdnih predelih v kmetijski krajini, znotraj sklenjenih območij gozdov in na potencialnih erozijskih območjih.

Območja	Površina (ha)	Delež %
Krčenje gozda ni dovoljeno	15,53	0,6
Krčenje gozda praviloma ni dopustno	2.449,34	99,4
Krčenje gozda je dovoljeno	0,00	0,0
Skupaj gozdni prostor	2.464,87	100,0

Karta (P8) je v prilogi.

13.9. Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

Odprtost gozdov s prometnicami

Skupna dolžina gozdnih cest v GGE znaša 28,25 km. Povprečna odprtost gozdov z gozdnimi cestami je 11,5 m/ha, upošteva je produktivne dele javnih prometnic 29,6 m/ha.

Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami

Zaprtilih območij po definiciji Uredbe o vzdrževanju gozdnih cest (spravilna razdalja večja od 1.200 m) ni.

Če pa upoštevamo Analizo teoretične oddaljenosti gozda od produktivne prometnice, pa obstajajo območja, kjer bi bilo odpiranje z novo cestno infrastrukturo priporočljivo. To so odseki: 5C, 6, 7, 22B,C, 23, 27, 47, 48, 70A,B, 71, 75, 76B, 79, 85A,B, 87A,B in 88B,C.

Območja so prikazana na karti P9.

Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami

V GGE ne izločamo prednostnih območij za gradnjo gozdnih vlak. Potencialna in priporočljiva gradnja bi bila v odsekih ali njihovih delih, kjer je odprtost manjša od 75 %. Obseg gradnje vlak je zelo odvisen od trenutnih potreb in pripravljenosti lastnikov za gradnjo, zato je ni mogoče prostorsko usmerjati.

Pri umeščanju novih vlak je potrebno upoštevati usmeritve, ki izhajajo iz naravovarstvenih smernic in usmeritev s področja upravljanja z vodami.

Karte iz omenjenih razlogov ne prikazujemo.

PRILOGE

Odsek	Površina (ha)	Lastništvo (%)			Katg	Tip	RGR	GZD	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Možni posek (m ³)			i (%)
		ZG	DG	OB					igl.	list.	skupaj	igl.	list.	skupaj	
1	43,75	87	10	3	1	4	230	CsF		182	182		1.081	1.081	14
002A	8,76	98		2	1	4	230	CsF		229	229		286	286	14
002B	5,88	99		1	1	4	230	CsF		149	149		214	214	24
002C	12,42	99		1	1	4	170	CsF	2	319	321		570	570	14
002D	8,06	99		1	1	4	170	CsF	4	491	494	5	586	591	15
002E	12,69	54	46		1	8	170	CsF	17	152	168	30	269	299	14
003A	8,75	98		1	1	4	230	CsF	1	160	161		224	224	16
003B	12,03	98		2	1	4	140	VmCb		320	320	2	650	652	17
003C	4,82	99		1	1	4	230	VmCb		239	239		169	169	15
004A	2,97	12	88	1	1	4	170	CsF		37	37		9	9	8
004B	9,49	97	1	3	1	4	170	CsF	1	234	235	1	263	264	12
004C	5,14	27	72	1	1	4	170	CsF		242	242		1.108	1.108	89
004D	12,4	97	2	1	1	4	170	CsF		214	214		638	638	24
005A	5,79	50	50		1	4	170	CsF		293	293		254	254	15
005B	3,83	11	89		1	4	170	CsF		303	303		153	153	13
005C	22,68	4	96		1	4	170	CsF	6	341	347	18	1.395	1.413	18
6	33,53	5	95		1	4	170	CsF	1	223	224	4	3.489	3.493	47
7	28,09	10	90		1	4	170	CsF	81	94	175	543	267	810	16
8	17,33		100		1	4	170	CsF		327	327		2.252	2.252	40
9	35,85	7	93		1	3	170	CsF	4	468	472	23	6.471	6.494	38
010A	4,82	98	2		1	4	170	CsF		354	354		328	328	19
010B	6,54	29	70		1	4	170	CsF	3	269	271	1	329	330	19
010C	4,37	9	91		1	4	170	CsF		166	166		145	145	20
011A	4,96	8	92		1	4	170	CsF		338	338		307	307	18
011B	7,53	27	73		1	4	170	CsF		302	302		314	314	14
011C	10,96	23	77		1	4	170	CsF	2	279	281	3	1.189	1.192	39
12	34,39	38	62		1	4	230	CsF		206	207	1	910	911	13
13	18,27	8	90	1	1	4	230	CsF		162	162		257	257	9
014A	10,1		100		1	3	170	CsF		51	51		347	347	67
014B	19,23		100		1	12	170	CsF	11	285	296	36	2.219	2.255	40
014C	21,78		99	1	1	12	170	CsF	17	292	308	52	783	835	12
015A	2,55		99	1	1	4	170	CsF		370	370		95	95	10
015B	19,92	1	99		1	4	170	CsF		206	206		3.518	3.518	86
015C	4,4		100		1	3	170	CsF		240	240		24	24	2
16	44,41		100		1	12	170	CsF	4	255	259	18	4.029	4.047	35
017A	3,5		100		1	1	170	CsF		428	428		75	75	5
017B	19,15	6	94		1	11	170	CsF	42	328	370	70	323	393	6
017C	13,77	1	99		1	4	170	CsF	51	241	292	106	780	886	22
018A	7,25	63	37		1	12	170	CsF	106	201	307	40	74	114	5
018B	16,15	2	98		1	4	170	CsF	17	228	245	32	1.162	1.194	30
019A	12,24	63	37		1	4	140	VmCb	35	343	378	17	403	420	9
019B	20,05	97	3		1	12	140	VmCb	35	265	300	27	265	292	5

019C	76,14	34	65	1	1	4	230	CsF	1	206	207	10	2.291	2.301	15
20	12,27	93	7		1	4	110	QRC		430	430		901	901	17
021A	0,3		100		1	4	110	CeAg		100	100		2	2	7
021B	5,37	54	46		1	4	110	CeAg		287	287		291	291	19
022A	3,94	90	8	2	1	4	110	QRC		335	335		179	179	14
022B	4,39	95	4	1	1	4	110	CeAg		305	305		154	154	11
022C	4,01	98		2	1	4	110	QRC		321	321		182	182	14
022D	6,61	37	62	1	1	1	110	QRC		252	252		245	245	15
23	27,18	17	83		1	12	110	QRC		291	291		3.197	3.197	40

Seznam odsekov

ODS

Odsek	Površina (ha)	Lastništvo (%)			Katg	Tip	RGR	GZD	Lesna zaloga (m3/ha)			Možni posek (m3)			i (%)
		ZG	DG	OB					igl.	list.	skupaj	igl.	list.	skupaj	
024A	2,58		100		1	1	110	QRC		530	530		137	137	10
024B	28,59		100		1	4	110	QRC		178	178		2.489	2.489	49
024C	7,2		100		1	1	110	QRC		361	361		390	390	15
25	12,65	8	92		2	4	110	QRC		242	242		1.275	1.275	42
026A	20,11		100		2	1	110	QRC		254	254		1.487	1.487	29
026B	12,52		100		2	4	140	VmCb	267	104	371	511	146	657	14
026C	7	7	93	1	2	4	110	QRC	12	213	225	18	289	307	19
27	12,23		100		2	4	140	VmCb	22	383	405	19	246	265	5
28	15,38		100		2	12	140	VmCb	84	242	326	205	929	1.134	23
029A	14,44		100		2	4	140	VmCb		456	456		953	953	14
029B	3,72		100		2	12	150	CsF	258	90	348	187	45	232	18
030A	10,23		100		2	4	140	VmCb	71	272	343	19	1.230	1.249	36
030B	18,45		100		2	4	140	VmCb	57	314	371	181	2.158	2.339	34
030C	8,2		100		2	4	150	CsF	84	255	340	41	459	500	18
031A	5,14		100		2	12	150	CsF	124	284	408	74	211	285	14
031B	6,86		100		2	4	150	CsF	103	265	368	37	815	852	34
031C	4,7		100		2	12	150	CsF	117	306	423	169	1.202	1.371	69
031D	3,65		100		2	4	150	CsF	56	91	147	202	278	480	90
031E	4,71		100		2	4	150	CsF	46	297	343	27	273	300	19
032A	4,93		100		2	4	150	CsF	81	275	356	139	407	546	31
032B	18,83		100		2	2	150	QRC	27	391	418	79	883	962	12
33	15,78		100		2	12	150	QRC	52	231	283	155	510	665	15
34	21,32		100		2	4	140	VmCb	72	271	343	244	830	1.074	15
35	16,8		100		2	4	140	VmCb	96	293	388	441	727	1.168	18
036A	16,49		100		2	4	110	QRC	139	203	341	339	452	791	14
036B	10,84		100		2	12	110	QRC	96	208	304	174	247	421	13
037A	4,28		100		2	4	140	VmCb	57	286	343	39	259	298	20
037B	8,21		100		2	4	140	VmCb	4	226	230		279	279	15
38	18,5	2	98		2	1	140	VmCb	30	298	328	76	969	1.045	17
39	23,54	1	99		2	4	140	VmCb	66	338	404	219	968	1.187	12

40	16,83		100		2	4	140	VmCb	99	255	354	400	686	1.086	18
041A	3,65		100		2	12	150	CsF	138	260	398	120	116	236	16
041B	13,8	1	99		2	4	150	CsF	39	314	353	90	587	677	14
042A	14,06		100		2	4	150	CsF	76	309	385	194	547	741	14
042B	4,52		100		2	12	150	CsF	235	92	326	191	50	241	16
042C	5,35		100		2	12	150	CsF	145	274	419	272	293	565	25
043A	10,47		100		2	1	150	CsF	1	184	186	13	902	915	47
043B	26,25		100		2	4	150	CsF	10	124	134	63	653	716	20
44	22,05		100		2	4	150	CsF	25	163	188	161	701	862	21
45	33,94	12	88		2	1	150	CsF	8	246	253	67	3.376	3.443	40
46	18,79	20	80		2	1	150	CsF	4	308	311	35	3.013	3.048	52
47	50,49	20	80		2	12	150	CsF	67	126	193	868	1.159	2.027	21
48	38,5	20	80		2	12	140	VmCb	199	200	399	1.745	928	2.673	17
049A	22,91	20	80		2	12	150	CsF	257	64	321	1.175	258	1.433	19
049B	1,54	20	80		2	4	140	VmCb	8	453	461	1	70	71	10
50	21,87	17	83		2	12	150	CsF	202	80	282	752	343	1.095	18
51	26,75		100		2	4	150	CsF	55	248	303	835	994	1.829	23
52	26,33		100		2	4	150	CsF	134	215	350	1.149	720	1.869	20
53	18,78		100		2	4	150	CsF	148	234	382	563	865	1.428	20
54	15,53		100		3	12	400	CsF	88	167	254				
55	17,19		100		2	4	150	CsF	116	310	426	686	1.207	1.893	26

Seznam odsekov

ODS

Odsek	Površina (ha)	Lastništvo (%)			Katg	Tip	RGR	GZD	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Možni posek (m ³)			i (%)
		ZG	DG	OB					igl.	list.	skupaj	igl.	list.	skupaj	
056A	30,3		100		2	12	150	CsF	59	317	377	735	1.813	2.548	22
056B	11,43	2	98		2	4	150	CsF	9	198	207	1	311	312	13
57	20,69	1	99		2	4	150	CsF	121	262	383	375	707	1.082	14
58	25,57		100		2	4	150	CsF	67	249	316	273	759	1.032	13
59	21,14		100		2	4	150	CsF	41	291	332	159	857	1.016	14
60	29,65		100		2	4	150	CsF	52	301	353	285	1.355	1.640	16
61	16,45		100		2	8	150	CsF	150	137	287	725	293	1.018	22
62	23,45		100		2	2	150	CsF	28	307	335	97	935	1.032	13
063A	23,9	6	94		2	4	140	VmCb	80	225	305	278	660	938	13
063B	5,56	99	1		2	1	110	QRC	8	398	405	4	553	557	25
063C	11,1	97	2	1	2	1	110	QRC	37	332	368	82	1.001	1.083	26
063D	8,16	91	9		2	4	140	VmCb	57	298	354	107	466	573	20
063E	4,33	82	18		2	12	140	VmCb	181	245	427	133	160	293	16
063F	6,44	97	3		2	12	110	QRC	95	125	221	116	152	268	19
063G	10,49	86	14		2	12	140	VmCb	38	176	214	49	129	178	8
063H	5,38	78	22		2	4	140	VmCb	65	212	277	53	172	225	15
64	39,78	84	15	1	2	12	150	CsF	64	249	313	457	1.852	2.309	19
065A	30,13	96	3	1	2	2	150	CsF	57	253	310	243	1.064	1.307	14

065B	2,66	3	97		2	4	150	CsF	3	187	190		68	68	13
066A	4,67		100		2	12	150	CsF	85	129	214	59	79	138	14
066B	11,43		100		2	4	150	CsF	6	366	372	10	543	553	13
67	14,72	41	59		2	3	150	CsF	80	345	425	410	1.671	2.081	33
68	22,79	41	59		2	3	150	CsF	21	383	404	73	1.609	1.682	18
69	20,5		100		2	4	150	CsF	197	76	273	927	296	1.223	22
070A	6,24		100		2	4	150	CsF	25	318	343	38	206	244	11
070B	11,18		100		2	11	150	CsF	208	51	258	714	65	779	27
71	25,64		100		2	8	150	CsF	154	98	252	774	332	1.106	17
072A	21,17		100		2	2	150	CsF	100	245	345	574	1.312	1.886	26
072B	1,31		100		2	4	140	VmCb		169	169		33	33	15
73	16,89	41	59		2	12	140	CsF	96	292	388	398	987	1.385	21
74	11,98		100		2	12	150	CsF	116	220	336	347	553	900	22
75	16,49		100		2	4	150	CsF	78	279	357	291	778	1.069	18
076A	8,04		100		2	12	150	CsF	163	99	262	196	76	272	13
076B	12,05		100		2	12	150	CsF	129	208	337	354	566	920	23
77	17,98		100		2	12	140	CsF	124	278	402	900	2.534	3.434	47
078A	3,04		100		2	4	110	CeAg		344	344		157	157	15
078B	4,3		100		2	4	110	VmCb	5	337	342	20	303	323	22
078C	3,33		100		2	12	140	VmCb	137	253	390	167	106	273	21
078D	9,69		100		2	4	140	VmCb	380	64	445	612	80	692	16
79	19,47		100		2	2	150	CsF	7	445	451		1.579	1.579	18
080A	24,44		100		2	2	150	VmCb	31	427	459	113	1.336	1.449	13
080B	0,9		100		2	1	140	CeAg		574	574		78	78	15
080C	1,2		100		2	12	140	VmCb	372	96	468	67	14	81	14
080D	2,27		100		2	4	110	VmCb		395	395		134	134	15
081A	24,36		99	1	2	12	140	VmCb	32	311	343	50	589	639	8
081B	1,55		100		2	4	140	VmCb	11	325	336	1	76	77	15
081C	9,95		100		2	4	140	VmCb	13	437	450	15	522	537	12
82	18,78	3	96		2	1	140	VmCb	2	437	439	21	1.428	1.449	18
083A	32,71	23	75	2	2	4	140	CsF		356	356		1.633	1.633	14
083B	7	71	22	8	1	4	140	VmCb		220	220		72	72	5
084A	16,97	48	51	1	2	4	140	CeAg		315	315		995	995	19

Seznam odsekov

ODS

Odsek	Površina (ha)	Lastništvo (%)			Katg	Tip	RGR	GZD	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Možni posek (m ³)			i (%)
		ZG	DG	OB					igl.	list.	skupaj	igl.	list.	skupaj	
084B	11,36	100			2	4	140	CeAg		284	284		543	543	17
084C	15,7	26	74		2	4	110	CeAg		215	215		534	534	16
085A	15,13	100			2	12	150	CsF	178	246	424	404	448	852	13
085B	9,24	41	59		2	12	150	CsF	304	186	490	422	206	628	14
086A	7,79	63	37		2	4	150	CsF	240	152	393	280	129	409	13
086B	10,78	100			2	4	150	CsF	88	170	258	140	196	336	12

087A	9,18	20	80		2	4	140	VmCb	211	222	433	295	273	568	14
087B	13,61	20	80		2	4	140	VmCb	241	196	437	492	320	812	14
087C	13,5	20	80		2	4	150	CsF	260	158	418	527	256	783	14
088A	8,32	20	80		2	4	150	CsF	61	267	327	100	379	479	18
088B	17,53	20	80		2	4	150	CsF	143	260	403	496	707	1.203	17
088C	10,92	20	80		2	4	140	CsF	255	153	408	830	395	1.225	28
089A	12,49	100			2	4	150	CsF	48	334	383	303	1.824	2.127	44
089B	8,64	100			2	1	150	CsF	13	395	408	47	731	778	22
089C	5,14	100			2	2	150	CsF	9	375	384	12	442	454	23
90	17,55	100			2	4	150	CsF	13	96	108	157	987	1.144	60
091A	6,78	100			2	4	150	CsF	1	151	152	6	718	724	70
091B	7,24	100			2	4	150	CsF	2	55	57	15	202	217	53
092A	10,6	100			2	1	150	CsF	3	138	141	10	353	363	24
092B	15,43	100			2	4	150	CsF	145	177	323	436	440	876	18

Tarifa	Prebiralne(P)	Vmesne(V)	Enodobne(E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Odsek	Tarife								Odsek	Tarife							
	Sm.	Je.	O.i.	Bu	Hr	P.l.	O.t.l.	O.m.l.		Sm.	Je.	O.i.	Bu	Hr	P.l.	O.t.l.	O.m.l.
1	50	50	50	50	50	50	50	50	002A	50	50	50	50	50	50	50	50
002B	51	51	51	54	54	52	50	49	002C	51	51	52	56	54	52	51	49
002D	50	50	51	56	54	52	51	49	002E	51	51	51	52	52	51	50	49
003A	48	48	50	50	50	50	49	48	003B	50	50	50	54	54	52	52	49
003C	48	48	48	53	53	51	51	49	004A	50	50	51	55	54	52	51	49
004B	50	50	50	50	50	49	49	48	004C	51	51	51	55	54	52	51	49
004D	51	51	51	55	54	52	50	49	005A	51	51	51	51	51	51	50	48
005B	49	49	50	52	52	50	50	48	005C	50	50	52	54	54	52	51	48
6	52	52	52	55	54	52	51	49	7	50	50	51	51	51	50	50	49
8	51	51	51	56	54	52	50	48	9	52	52	52	55	54	52	50	48
010A	50	50	50	54	54	52	51	48	010B	50	50	50	52	52	51	49	48
010C	50	50	51	51	51	50	49	48	011A	49	49	50	52	52	50	50	48
011B	49	40	50	52	52	51	49	48	011C	50	50	51	55	54	52	50	48
12	50	50	50	50	50	50	49	48	13	48	48	48	48	48	48	48	47
014A	51	51	51	55	53	52	51	48	014B	51	51	52	55	53	52	51	48
014C	49	49	49	49	49	49	49	48	015A	50	50	50	52	52	51	51	48
015B	50	50	51	55	53	52	50	48	015C	48	48	48	48	48	48	48	47
16	51	51	51	55	54	51	50	48	017A	50	50	51	54	54	51	50	48
017B	51	51	51	53	53	50	50	48	017C	51	50	51	51	51	50	49	48
018A	50	50	50	50	50	49	48	47	018B	50	50	50	54	54	50	49	48
019A	50	50	50	53	53	51	51	48	019B	51	51	51	53	53	50	50	48
019C	48	48	49	50	50	50	50	48	20	50	50	50	50	54	52	50	50
021A	48	48	48	48	48	48	48	48	021B	48	48	48	48	48	48	48	48
022A	48	48	48	49	51	48	46	48	022B	48	48	48	49	51	48	48	48
022C	48	48	48	48	48	48	48	48	022D	47	47	47	47	47	47	46	46
23	50	50	50	52	54	52	49	49	024A	50	50	50	52	54	52	48	48
024B	50	50	50	52	54	52	48	48	024C	50	50	50	52	54	52	48	48
25	50	50	51	50	54	53	50	50	026A	50	50	51	52	55	53	50	50
026B	49	49	49	50	50	50	48	48	026C	48	48	48	49	49	49	49	48
27	50	50	50	51	51	50	50	50	28	50	50	50	52	52	50	50	50
029A	50	50	51	52	53	52	50	50	029B	51	49	49	50	50	50	49	49

030A	51	51	51	52	52	51	50	50		030B	52	51	52	53	53	51	51	50
030C	52	50	52	53	53	52	51	50		031A	51	51	51	52	52	51	51	49
031B	50	50	50	51	51	51	49	48		031C	51	51	51	52	52	50	50	48
031D	53	53	53	53	53	52	50	49		031E	51	51	51	51	51	50	50	49
032A	51	51	51	53	53	51	49	49		032B	51	51	51	52	52	50	50	49
33	50	50	50	51	51	50	48	48		34	50	50	50	50	50	49	48	48
35	50	50	50	50	50	49	49	48		036A	50	50	50	50	50	50	49	48
036B	50	50	50	50	50	50	49	48		037A	49	49	49	49	49	49	48	47
037B	49	49	49	50	52	50	50	48		38	49	49	49	51	52	51	50	48
39	49	49	49	51	52	51	49	48		40	49	49	49	51	52	50	50	48
041A	49	49	50	50	52	51	50	48		041B	50	50	50	51	52	51	50	48
042A	50	50	50	52	52	51	50	48		042B	48	48	49	49	49	48	48	48
042C	50	50	51	51	52	50	50	48		043A	50	50	52	54	54	51	50	48
043B	51	51	50	50	50	49	48	48		44	51	51	50	54	54	52	49	48
45	51	51	53	55	55	51	50	48		46	51	50	54	55	54	52	50	48
47	50	50	50	50	50	50	49	48		48	50	50	51	51	51	50	49	48
049A	50	50	50	50	50	49	49	48		049B	52	50	52	53	53	51	50	50
50	50	50	49	49	49	48	48	48		51	50	50	50	50	51	50	50	48
52	51	50	50	52	54	50	50	48		53	50	50	50	52	54	51	51	49
54	49	49	49	49	49	49	47	47		55	52	52	52	53	54	51	50	49

TAR

Odsek	Tarife								Odsek	Tarife								
	Sm.	Je.	O.i.	Bu	Hr	P.l.	O.t.l.	O.m.l.		Sm.	Je.	O.i.	Bu	Hr	P.l.	O.t.l.	O.m.l.	
056A	51	51	51	54	53	52	50	48		056B	48	48	48	49	50	49	49	48
57	50	50	50	52	53	50	50	48		58	50	50	50	51	51	50	50	48
59	49	49	50	51	51	50	49	48		60	49	49	49	51	51	50	49	48
61	49	48	49	49	49	48	48	47		62	50	50	50	51	51	50	49	48
063A	48	48	48	50	50	50	50	49		063B	50	50	51	51	53	52	50	50
063C	50	50	50	51	53	52	51	50		063D	49	49	50	52	54	51	51	50
063E	50	50	50	53	54	52	51	50		063F	48	48	48	48	48	48	48	48
063G	49	49	49	49	49	49	49	48		063H	48	48	48	48	48	48	48	46
64	49	49	49	49	49	49	49	48		065A	49	49	49	49	49	49	49	48
065B	49	49	49	49	49	49	49	48		066A	48	48	48	48	48	48	48	47
066B	50	50	50	51	51	50	49	48		67	50	50	50	51	51	50	50	48
68	51	50	51	52	52	51	50	48		69	51	50	50	50	50	50	48	48
070A	50	50	50	51	51	50	50	49		070B	52	50	50	51	51	50	50	47
71	50	48	48	48	48	48	48	47		072A	50	50	51	51	51	50	50	49
072B	46	46	50	50	50	50	50	50		73	50	50	51	51	51	50	50	48
74	50	50	50	50	50	50	49	48		75	50	50	51	51	51	50	50	48
076A	48	48	49	48	48	48	48	46		076B	50	50	50	50	50	50	49	48
77	50	50	51	51	51	50	50	48		078A	48	48	48	48	48	50	50	50

078B	50	50	50	50	52	51	50	50		078C	50	50	51	51	51	51	50	49
078D	50	50	50	50	50	50	48	48		79	50	50	50	51	51	50	49	49
080A	50	50	50	51	51	51	50	49		080B	50	50	50	52	54	52	50	50
080C	50	50	50	48	48	48	48	48		080D	46	46	46	46	50	50	50	50
081A	50	50	50	51	51	51	50	49		081B	50	50	50	50	50	50	49	49
081C	50	50	50	51	51	51	50	50		82	51	50	51	51	52	51	50	49
083A	50	50	50	50	50	50	50	50		083B	50	50	50	50	50	50	50	49
084A	50	50	50	50	50	50	50	50		084B	50	50	50	50	50	50	50	49
084C	46	46	46	46	52	51	50	50		085A	49	49	49	49	49	49	49	48
085B	49	49	49	49	49	49	49	48		086A	50	49	50	50	50	49	49	48
086B	50	49	50	50	50	50	49	48		087A	52	52	52	51	52	51	51	50
087B	50	50	52	51	51	51	51	50		087C	51	51	52	51	51	50	50	50
088A	52	50	52	52	53	52	51	50		088B	52	51	51	52	52	51	51	50
088C	52	52	53	52	52	50	50	49		089A	51	50	51	52	53	50	51	49
089B	51	51	51	53	53	51	51	50		089C	50	50	51	52	53	51	51	50
90	51	51	51	53	53	51	50	49		091A	50	50	51	53	53	51	50	49
091B	51	51	51	53	53	51	51	49		092A	52	52	51	53	53	52	51	50
092B	50	50	50	51	51	50	49	48										

Seznam prirastnih nizov po RGR

GR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
00110	SM	210	0,0425	0,0964	0,0807	0,0292	0,0124	0,0212	0,0178	0,0150	0,0126	0,0003	0,0104	0,0089	0,0083	0,0079
	JE	210	0,0425	0,0964	0,0807	0,0292	0,0124	0,0212	0,0178	0,0150	0,0126	0,0003	0,0104	0,0089	0,0083	0,0079
	OI	233	0,0392	0,0451	0,0513	0,0223	0,0153	0,0152	0,0111	0,0120	0,0110	0,0110	0,0103	0,0096	0,0088	0,0080
	BU	241	0,1255	0,0688	0,0495	0,0392	0,0323	0,0227	0,0245	0,0241	0,0241	0,0200	0,0166	0,0166	0,0100	0,0100
	HR	250	0,1184	0,0897	0,0380	0,0330	0,0315	0,0382	0,0281	0,0293	0,0199	0,0124	0,0122	0,0122	0,0100	0,0100
	PL	252	0,0669	0,0722	0,0666	0,0436	0,0436	0,0258	0,0218	0,0293	0,0251	0,0210	0,0155	0,0110	0,0100	0,0060
	TL	270	0,0787	0,0589	0,0440	0,0334	0,0266	0,0217	0,0200	0,0140	0,0125	0,0125	0,0090	0,0090	0,0090	0,0090
	ML	281	0,1126	0,0521	0,0384	0,0288	0,0386	0,0208	0,0208	0,0065	0,0050	0,0040	0,0040	0,0040	0,0040	0,0040
00140	SM	210	0,0425	0,0964	0,0807	0,0292	0,0124	0,0212	0,0178	0,0150	0,0126	0,0003	0,0104	0,0089	0,0083	0,0079
	JE	210	0,0425	0,0964	0,0807	0,0292	0,0124	0,0212	0,0178	0,0150	0,0126	0,0003	0,0104	0,0089	0,0083	0,0079
	OI	231	0,0550	0,0352	0,0358	0,0253	0,0148	0,0139	0,0100	0,0081	0,0081	0,0081	0,0081	0,0081	0,0081	0,0081
	BU	241	0,1255	0,0688	0,0495	0,0392	0,0323	0,0227	0,0245	0,0241	0,0241	0,0200	0,0166	0,0166	0,0100	0,0100
	HR	250	0,1184	0,0897	0,0380	0,0330	0,0315	0,0382	0,0281	0,0293	0,0199	0,0124	0,0122	0,0122	0,0100	0,0100
	PL	251	0,0978	0,0607	0,0593	0,0367	0,0288	0,0195	0,0180	0,0160	0,0145	0,0123	0,0123	0,1000	0,1000	0,1000
	TL	271	0,0731	0,0381	0,0276	0,0278	0,0226	0,0246	0,0230	0,0226	0,0109	0,0125	0,0111	0,0090	0,0090	0,0090
	ML	281	0,1126	0,0521	0,0384	0,0288	0,0386	0,0208	0,0208	0,0065	0,0050	0,0040	0,0040	0,0040	0,0040	0,0040
00150	SM	210	0,0425	0,0964	0,0807	0,0292	0,0124	0,0212	0,0178	0,0150	0,0126	0,0003	0,0104	0,0089	0,0083	0,0079
	JE	210	0,0425	0,0964	0,0807	0,0292	0,0124	0,0212	0,0178	0,0150	0,0126	0,0003	0,0104	0,0089	0,0083	0,0079
	OI	232	0,0759	0,0315	0,0388	0,0245	0,0160	0,0157	0,0118	0,0216	0,0218	0,0218	0,0218	0,0218	0,0350	0,0218
	BU	241	0,1255	0,0688	0,0495	0,0392	0,0323	0,0227	0,0245	0,0241	0,0241	0,0200	0,0166	0,0166	0,0100	0,0100
	HR	250	0,1184	0,0897	0,0380	0,0330	0,0315	0,0382	0,0281	0,0293	0,0199	0,0124	0,0122	0,0122	0,0100	0,0100
	PL	251	0,0978	0,0607	0,0593	0,0367	0,0288	0,0195	0,0180	0,0160	0,0145	0,0123	0,0123	0,1000	0,1000	0,1000
	TL	271	0,0731	0,0381	0,0276	0,0278	0,0226	0,0246	0,0230	0,0226	0,0109	0,0125	0,0111	0,0090	0,0090	0,0090
	ML	281	0,1126	0,0521	0,0384	0,0288	0,0386	0,0208	0,0208	0,0065	0,0050	0,0040	0,0040	0,0040	0,0040	0,0040
00170	SM	210	0,0425	0,0964	0,0807	0,0292	0,0124	0,0212	0,0178	0,0150	0,0126	0,0003	0,0104	0,0089	0,0083	0,0079
	JE	210	0,0425	0,0964	0,0807	0,0292	0,0124	0,0212	0,0178	0,0150	0,0126	0,0003	0,0104	0,0089	0,0083	0,0079
	OI	233	0,0392	0,0451	0,0513	0,0223	0,0153	0,0152	0,0111	0,0120	0,0110	0,0110	0,0103	0,0096	0,0088	0,0080
	BU	241	0,1255	0,0688	0,0495	0,0392	0,0323	0,0227	0,0245	0,0241	0,0241	0,0200	0,0166	0,0166	0,0100	0,0100
	HR	250	0,1184	0,0897	0,0380	0,0330	0,0315	0,0382	0,0281	0,0293	0,0199	0,0124	0,0122	0,0122	0,0100	0,0100
	PL	251	0,0978	0,0607	0,0593	0,0367	0,0288	0,0195	0,0180	0,0160	0,0145	0,0123	0,0123	0,1000	0,1000	0,1000
	TL	271	0,0731	0,0381	0,0276	0,0278	0,0226	0,0246	0,0230	0,0226	0,0109	0,0125	0,0111	0,0090	0,0090	0,0090
	ML	281	0,1126	0,0521	0,0384	0,0288	0,0386	0,0208	0,0208	0,0065	0,0050	0,0040	0,0040	0,0040	0,0040	0,0040
00230	SM	210	0,0425	0,0964	0,0807	0,0292	0,0124	0,0212	0,0178	0,0150	0,0126	0,0003	0,0104	0,0089	0,0083	0,0079
	JE	210	0,0425	0,0964	0,0807	0,0292	0,0124	0,0212	0,0178	0,0150	0,0126	0,0003	0,0104	0,0089	0,0083	0,0079
	OI	233	0,0392	0,0451	0,0513	0,0223	0,0153	0,0152	0,0111	0,0120	0,0110	0,0110	0,0103	0,0096	0,0088	0,0080
	BU	241	0,1255	0,0688	0,0495	0,0392	0,0323	0,0227	0,0245	0,0241	0,0241	0,0200	0,0166	0,0166	0,0100	0,0100
	HR	251	0,0978	0,0607	0,0593	0,0367	0,0288	0,0195	0,0180	0,0160	0,0145	0,0123	0,0123	0,1000	0,1000	0,1000
	PL	251	0,0978	0,0607	0,0593	0,0367	0,0288	0,0195	0,0180	0,0160	0,0145	0,0123	0,0123	0,1000	0,1000	0,1000
	TL	271	0,0731	0,0381	0,0276	0,0278	0,0226	0,0246	0,0230	0,0226	0,0109	0,0125	0,0111	0,0090	0,0090	0,0090
	ML	281	0,1126	0,0521	0,0384	0,0288	0,0386	0,0208	0,0208	0,0065	0,0050	0,0040	0,0040	0,0040	0,0040	0,0040
00400	SM	210	0,0425	0,0964	0,0807	0,0292	0,0124	0,0212	0,0178	0,0150	0,0126	0,0003	0,0104	0,0089	0,0083	0,0079
	JE	210	0,0425	0,0964	0,0807	0,0292	0,0124	0,0212	0,0178	0,0150	0,0126	0,0003	0,0104	0,0089	0,0083	0,0079
	OI	231	0,0550	0,0352	0,0358	0,0253	0,0148	0,0139	0,0100	0,0081	0,0081	0,0081	0,0081	0,0081	0,0081	0,0081
	BU	241	0,1255	0,0688	0,0495	0,0392	0,0323	0,0227	0,0245	0,0241	0,0241	0,0200	0,0166	0,0166	0,0100	0,0100
	HR	250	0,1184	0,0897	0,0380	0,0330	0,0315	0,0382	0,0281	0,0293	0,0199	0,0124	0,0122	0,0122	0,0100	0,0100
	PL	251	0,0978	0,0607	0,0593	0,0367	0,0288	0,0195	0,0180	0,0160	0,0145	0,0123	0,0123	0,1000	0,1000	0,1000
	TL	271	0,0731	0,0381	0,0276	0,0278	0,0226	0,0246	0,0230	0,0226	0,0109	0,0125	0,0111	0,0090	0,0090	0,0090
	ML	281	0,1126	0,0521	0,0384	0,0288	0,0386	0,0208	0,0208	0,0065	0,0050	0,0040	0,0040	0,0040	0,0040	0,0040

Priloga 4

Obrazci E1, E2, E3

Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote*Preglednica/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	758,74	1.688,22	17,91	2.464,87
Delež (%)	30,78	68,49	0,73	100,00

Preglednica/GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	PR
00110-dobovja	102,44	0,0	287,1	287,1	0,00	9,96	9,96	0,0	27,8	27,8	80,0
00140-kisloljubna gradnova belogabro	51,32	22,0	290,2	312,2	0,34	7,80	8,14	4,1	9,3	9,0	34,4
00170-predpanonsko podgorsko bukovje	431,66	14,3	269,7	284,0	0,30	7,94	8,24	15,9	29,0	28,3	97,7
00230-gozdovi robinije	200,76	0,6	194,9	195,5	0,02	5,70	5,72	9,7	13,9	13,9	47,4
VEČNAMENSKI GOZDOVI skupaj	786,18	9,4	254,2	263,7	0,19	7,62	7,81	14,0	24,4	24,0	81,1
00110-dobovja	115,50	38,9	248,7	287,6	0,65	8,11	8,76	16,8	22,9	22,1	72,5
00140-kisloljubna gradnova belogabro	485,72	88,3	280,3	368,6	1,54	8,93	10,47	20,0	17,3	18,0	63,2
00150-kisloljubna gradnova bukovja	1.061,94	84,2	233,3	317,5	1,73	6,39	8,12	22,3	20,1	20,7	81,0
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI skupaj	1.663,16	82,3	248,1	330,4	1,60	7,25	8,85	21,4	19,4	19,9	74,3
00400-gozdni rezervati	15,53	87,6	166,6	254,3	1,39	5,08	6,47	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI skupaj	15,53	87,6	166,6	254,3	1,39	5,08	6,47	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	2.464,87	59,1	249,5	308,6	1,15	7,36	8,50	20,8	20,9	20,9	75,9

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	133,34	5,4						
Drogovnjak	685,92	27,8	4,17	0,6	0,0	36,7	63,3	0,0
Debeljak	1.315,03	53,3	94,46	7,2	34,7	54,7	10,6	0,0
Sestoj v obnovi	176,52	7,2	93,70	53,1	69,5	27,2	3,3	0,0
RAZNOMERNO (ps-šp)	88,51	3,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	61,57	2,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	3,98	0,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	2.464,87	100,0	192,33	7,8	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	133,34	48,3	36,2	13,2	2,3	49,1	27,6	22,7	0,6	56,0	36,4	4,3	3,3
Drogovnjak	685,92	11,2	54,7	30,3	3,8	30,8	44,5	23,7	1,0	12,1	68,9	17,4	1,6
Debeljak	1.315,03					65,4	30,7	2,6	1,3	1,4	75,5	20,0	3,1
Sestoj v obnovi	176,52					87,2	11,9	0,0	0,9				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	88,51					0,0	13,5	86,5	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	61,57					0,0	31,0	69,0	0,0				
Panjevec	0,00												
Grmičav gozd	3,98												
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	2.464,87												

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	6,6	33,5	31,2	20,2	8,5	1,8	5,6
Bor	3,5	17,4	31,7	35,3	12,1	14,4	44,6
Macesen	6,9	37,5	31,5	16,6	7,5	0,9	2,8
Ostali igl.	2,7	19,3	32,7	33,5	11,8	2,0	6,1
Bukev	12,1	19,3	19,1	22,8	26,7	18,6	57,5
Hrast	10,4	17,9	20,4	24,4	26,9	30,5	93,8
Pl. lst.	16,2	23,1	19,7	20,5	20,5	2,2	6,7
Dr. tr. lst.	15,2	24,1	19,7	20,2	20,8	24,8	76,7
Meh. lst.	24,3	34,7	17,0	12,1	11,9	4,8	14,8
Iglavci	3,8	20,0	31,8	32,9	11,5	19,1	59,1
Listavci	13,3	21,2	19,6	21,9	24,0	80,9	249,5
Skupaj	11,5	21,0	22,0	24,0	21,5	100,0	308,6

Preglednica/LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	6,7	33,8	31,2	19,9	8,4	1,8	5,6
Bor	3,5	17,5	31,7	35,2	12,1	14,4	44,4
Macesen	6,9	37,5	31,5	16,6	7,5	0,9	2,9
Ostali igl.	2,7	19,3	32,7	33,5	11,8	2,0	6,1
Bukev	12,2	19,3	19,1	22,7	26,7	18,6	57,6
Hrast	10,5	17,9	20,4	24,4	26,8	30,4	94,1
Pl. lst.	16,2	23,1	19,7	20,5	20,5	2,2	6,7
Dr. tr. lst.	15,3	24,1	19,6	20,2	20,8	24,9	76,9
Meh. lst.	24,5	34,7	17,0	12,0	11,8	4,8	14,8
Iglavci	3,9	20,2	31,7	32,7	11,5	19,1	58,9
Listavci	13,3	21,3	19,6	21,9	23,9	80,9	250,0
Skupaj	11,5	21,1	21,9	24,0	21,5	100,0	308,9

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,10	0,38	0,33	0,27	0,07	13,5	1,15
Listavci	2,02	1,76	1,19	1,09	1,30	86,5	7,36
Skupaj	2,12	2,14	1,52	1,36	1,37	100,0	8,51

Preglednica/PR1/VNG: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,10	0,38	0,34	0,27	0,07	13,5	1,15
Listavci	2,03	1,77	1,20	1,10	1,31	86,5	7,40
Skupaj	2,13	2,15	1,54	1,37	1,38	100,0	8,55

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	30.289	20,8											
Listavci	128.809	20,9											
Skupaj	159.098	20,9											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Sadnja	ha	11,22	11,22											
Setev	ha	2,26	2,26											
Obžetev	ha	13,80	36,97											
Nega mladja	ha	94,63	194,08											
Nega gošče	ha	104,99	136,51											
Nega letvenjaka	ha	105,27	105,27											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	85,73	85,73											
Zaščita s premazom	ha	2,64	8,22											
Zaščita z ograjo	m	1.400,00	1.400,00											
Dela za ohranitev in osnovanje GHT	dni	15,73	15,73											

Preglednica/D-DV: Delež drevesnih vrst po LZ (ni obvezna za načrt)

Drevesna vrsta	m ³ /ha	Delež %
Smreka	5,59	1,81
Rdeči bor	42,77	13,86
Črni bor	1,79	0,58
Zeleni bor	6,07	1,97
Macesen	2,85	0,92
Duglazija	0,02	0,01
Bukev	57,54	18,65
Hrasti	0,02	0,01
Graden	69,34	22,47
Dob	22,90	7,42
Rdeči hrast	1,53	0,50
Kostanj	0,10	0,03
Robinija	21,51	6,97
Oreh	0,55	0,18
Gorski javor	1,64	0,53
Veliki jesen	1,68	0,54
Ostrolistni jesen	0,05	0,02
Poljski brest	0,12	0,04
Lipa in lipovec	0,30	0,10
Beli gaber	54,06	17,52
Češnja	2,32	0,75
Maklen	0,85	0,28
Cer	0,13	0,04
Mehki listavci	0,26	0,08
Trepetlika	1,53	0,50
Topoli	0,38	0,12
Črna jelša	11,19	3,63
Breza	1,37	0,44
Vrbe	0,09	0,03
Skupaj:	308,55	100,00

Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda**Rastiščnogojitveni razred: Dobovja – 00110**

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	67,15	149,38	1,41	217,94
Delež (%)	30,8	68,6	0,6	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Bor	1,4	12,9	33,0	39,5	13,2	7,1	20,5
Ostali igl.	0,0	8,3	33,2	41,9	16,6	0,0	0,1
Bukev	8,5	15,4	20,8	26,6	28,7	0,5	1,3
Hrast	11,4	18,1	19,0	23,4	28,1	48,9	140,3
Pl. lst.	15,0	23,0	19,6	20,7	21,7	3,9	11,2
Dr. tr. lst.	16,2	24,3	18,5	19,3	21,7	16,5	47,5
Meh. lst.	25,9	36,9	16,4	10,5	10,3	23,1	66,5
Iglavci	1,4	12,9	33,0	39,5	13,2	7,2	20,6
Listavci	16,0	24,0	18,3	19,4	22,3	92,8	266,8
Skupaj	15,0	23,3	19,3	20,8	21,6	100,0	287,4

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,01	0,08	0,13	0,11	0,02	3,7	0,35
Listavci	3,22	2,28	1,35	1,13	1,00	96,3	8,98
Skupaj	3,23	2,36	1,48	1,24	1,02	100,0	9,33

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	90,17	88,0	12,27	12,0	0,00	0,0	0,00	0,0	102,44	47,0
Gpn, ukrepi so dovoljeni	81,17	70,2	27,33	23,7	7,00	6,1	0,00	0,0	115,50	53,0
Skupaj vsi gozdovi	171,34	78,6	39,60	18,2	7,00	3,2	0,00	0,0	217,94	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	0,0	2,4	2,4	0,0	16,5	16,5	0,0	18,9	18,9	7,5
30 - 49 cm	0,0	3,5	3,5	0,0	1,2	1,2	0,0	4,7	4,7	7,3
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	0,0	5,9	5,9	0,0	17,7	17,7	0,0	23,6	23,6	14,8

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	23,34	10,7							
Drogovnjak	87,16	40,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Debeljak	84,51	38,8	1,62	1,9	0,0	32,1	67,9	0,0	
Sestoj v obnovi	22,64	10,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	0,29	0,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj	217,94	100,0	1,62	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	

PRILOGA 4 OBRAZEC E2: Raven RGR

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,00	0,00	0,05	0,00	0,00	0,00	1,38	0,00	0,19	0,00	1,62
%	0,00	0,00	0,03	0,00	0,00	0,00	0,71	0,00	0,10	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Bori	6	0,0	0,0	83,3	16,7	0,0
Hrast	39	10,2	35,9	38,5	12,8	2,6
Pl. list.	2	50,0	0,0	50,0	0,0	0,0
Dr. tr. list.	12	0,0	0,0	58,3	25,0	16,7
Meh. list.	16	0,0	25,0	25,0	6,2	43,8
Skupaj iglavci	6	0,0	0,0	83,3	16,7	0,0
Skupaj listavci	69	7,2	26,1	39,1	13,0	14,6
Skupaj	75	6,7	24,0	42,7	13,3	13,3

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	4,5
Veje	1,2
Osutost	2,0
Skupaj	7,7

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovan posek m3	Realiziran posek m3	Realizacija sečnje %
Iglavci	796	793	99,6
Listavci	13.031	12.946	99,3
Skupaj	13.827	13.739	99,4

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1992	0,1	0,6	0,0	0,2	0,5	54,3	13,8	20,1	10,4
2002	0,0	0,7	0,0	0,0	0,3	55,4	15,6	19,3	8,7
2012	0,0	8,7	0,0	0,0	0,4	58,1	3,1	15,3	14,4
2022	0,0	7,3	0,0	0,0	0,3	49,0	3,8	16,7	22,9

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	753	16,8											
Listavci	14.751	25,4											
Skupaj	15.504	24,8											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Sadnja	ha	2,39	2,39											
Obžetev	ha	2,17	8,68											
Nega mladja	ha	17,99	41,47											
Nega gošče	ha	17,44	30,43											
Nega letvenjaka	ha	16,51	16,51											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	8,06	8,06											
Dela za ohranitev osnovanje GHT	indni	0,20	0,20											

Rastičnogojitveni razred: Kisloljubna gradnova belogabrovja – 00140

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	177,09	352,26	7,69	537,04
Delež (%)	33,0	65,6	1,4	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	3,3	17,0	32,1	35,4	12,2	0,9	3,3
Bor	3,5	15,0	31,4	37,5	12,6	18,6	67,4
Macesen	6,3	34,6	31,9	19,1	8,1	0,9	3,2
Ostali igl.	1,9	15,3	32,8	37,3	12,7	2,2	8,0
Bukev	10,2	17,3	20,3	24,6	27,6	8,8	32,0
Hrast	9,8	17,2	20,9	25,1	27,0	34,1	123,7
Pl. lst.	16,2	21,8	19,2	20,8	22,0	1,1	4,1
Dr. tr. lst.	13,3	21,4	19,9	21,9	23,5	27,7	100,7
Meh. lst.	27,1	37,9	16,4	9,5	9,1	5,7	20,8
Iglavci	3,4	15,9	31,6	36,7	12,4	22,6	82,0
Listavci	12,4	20,3	20,1	22,7	24,5	77,4	281,2
Skupaj	10,4	19,3	22,7	25,9	21,7	100,0	363,2

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,11	0,39	0,46	0,39	0,08	13,9	1,42
Listavci	2,40	2,02	1,38	1,27	1,74	86,1	8,83
Skupaj	2,51	2,41	1,84	1,66	1,82	100,0	10,25

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	27,05	52,7	24,27	47,3	0,00	0,0	0,00	0,0	51,32	9,6
Gpn, ukrepi so dovoljeni	296,53	61,0	166,94	34,4	22,25	4,6	0,00	0,0	485,72	90,4
Skupaj vsi gozdovi	323,58	60,3	191,21	35,6	22,25	4,1	0,00	0,0	537,04	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	0,0	1,5	1,5	2,5	8,0	10,5	2,5	9,5	12,0	4,8
30 - 49 cm	1,0	0,5	1,5	1,0	0,0	1,0	2,0	0,5	2,5	4,1
50 in več cm	0,0	0,5	0,5	0,0	0,5	0,5	0,0	1,0	1,0	3,1
Skupaj	1,0	2,5	3,5	3,5	8,5	12,0	4,5	11,0	15,5	12,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek				Zasnova			
	ha	%	Površina		Zasnova		1	2	3	4
			ha	%	1	2				
Mladovje	0,97	0,2								
Drogovnjak	126,70	23,6	0,11	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	383,55	71,3	18,17	4,7	30,2	50,0	19,8	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	22,29	4,2	10,04	45,0	88,8	11,2	0,0	0,0	0,0	0,0
RAZNOMERNO (ps-šp)	3,20	0,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	0,33	0,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	537,04	100,0	28,32	5,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

PRILOGA 4 OBRAZEC E2: Raven RGR

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,00	0,00	0,04	0,00	0,00	16,42	2,02	0,06	9,77	0,01	28,32
%	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	3,06	0,38	0,01	1,82	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	1	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Bor	91	6,6	26,4	54,9	9,9	2,2
Macesen	7	0,0	14,3	71,4	0,0	14,3
Ostali igl.	16	0,0	43,8	49,9	6,3	0,0
Bukev	15	0,0	20,0	73,3	6,7	0,0
Hrast	120	4,2	25,8	51,7	12,5	5,8
Pl. lst.	7	0,0	14,3	28,6	57,1	0,0
Dr. tr. lst.	63	0,0	3,2	42,9	31,7	22,2
Meh. lst.	9	0,0	0,0	55,6	22,2	22,2
Skupaj iglavci	115	5,2	28,7	54,8	8,7	2,6
Skupaj listavci	214	2,3	17,3	50,1	19,6	10,7
Skupaj	329	3,3	21,3	51,7	15,8	7,9

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	3,2
Veje	1,3
Osutost	3,7
Skupaj	8,2

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Enota	Načrtovana dela	Opravljenjena dela	Indeks
Priprava sestoja	ha	6,21	4,1	0,7
Nega mladja	ha	5,00	8,55	1,7
Nega gošče	ha	0,90	0,90	1,0
Nega letvenjaka	ha	1,19	0,64	0,5
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,71	0,00	0,0

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Skupaj	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2013	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2023	0,9	0,0	18,6	0,9	2,2	8,8	34,1	1,1	27,7	5,7

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	8.614	19,6											
Listavci	24.961	16,5											
Skupaj	33.575	17,2											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

PRILOGA 4 OBRAZEC E2: Raven RGR

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Obžetev	ha	0,32	0,64											
Nega mladja	ha	11,13	20,11											
Nega gošče	ha	16,93	16,93											
Nega letvenjaka	ha	0,49	0,49											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	0,99	0,99											

Rastičnogojitveni razred: Kisloljubna gradnova bukovja - 00150

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	238,93	822,19	0,82	1.061,94
Delež (%)	22,5	77,4	0,1	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	7,1	36,0	31,0	18,0	7,9	3,4	10,8
Bor	3,7	19,2	31,8	33,6	11,7	19,5	62,0
Macesen	7,0	36,1	31,3	17,8	7,8	1,0	3,0
Ostali igl.	3,5	23,6	32,5	29,6	10,8	2,7	8,5
Bukev	12,6	20,2	19,4	22,4	25,4	18,8	59,8
Hrast	10,6	18,3	20,5	24,3	26,3	32,2	102,3
Pl. lst.	13,1	20,0	19,9	22,7	24,3	1,1	3,5
Dr. tr. lst.	14,6	23,2	19,4	20,6	22,2	19,4	61,6
Meh. lst.	21,7	31,2	17,7	14,6	14,8	1,9	6,1
Iglavci	4,2	22,4	31,7	30,7	11,0	26,5	84,2
Listavci	12,5	20,4	19,8	22,5	24,8	73,5	233,3
Skupaj	10,3	20,9	23,0	24,7	21,1	100,0	317,5

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,16	0,62	0,48	0,37	0,10	21,3	1,73
Listavci	1,55	1,49	1,06	0,99	1,31	78,7	6,39
Skupaj	1,71	2,11	1,54	1,36	1,41	100,0	8,12

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Gpn, ukrepi so dovoljeni	843,07	79,4	102,90	9,7	115,97	10,9	0,00	0,0	1.061,94	100,0
Skupaj vsi gozdovi	843,07	79,4	102,90	9,7	115,97	10,9	0,00	0,0	1.061,94	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	5,0	1,8	6,8	10,7	9,3	20,0	15,7	11,1	26,8	10,9
30 - 49 cm	0,0	0,7	0,7	0,5	0,9	1,4	0,5	1,6	2,1	3,3
50 in več cm	0,0	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,8
Skupaj	5,0	2,7	7,7	11,2	10,2	21,4	16,2	12,9	29,1	15,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

PRILOGA 4 OBRAZEC E2: Raven RGR

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	52,46	4,9						
Drogovnjak	310,18	29,2	4,06	1,3	0,0	37,7	62,3	0,0
Debeljak	635,54	59,8	57,37	9,0	44,8	55,2	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	62,15	5,9	30,58	49,2	77,0	16,3	6,7	0,0
RAZNOMERNO (ps-šp)	1,61	0,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	1.061,94	100,0	92,01	8,7	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,02	0,00	0,10	0,00	0,00	63,32	4,30	1,44	22,83	0,00	92,01
%	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	6,27	0,43	0,14	2,26	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	7	0,0	0,0	28,6	57,1	14,3
Bor	141	4,3	20,6	45,3	20,6	9,2
Macesen	15	6,7	20,0	59,9	6,7	6,7
Ostali igl.	21	0,0	33,3	66,7	0,0	0,0
Bukev	109	1,8	23,9	45,8	19,3	9,2
Hrast	214	4,2	24,3	53,3	10,3	7,9
Pl. list.	7	14,3	0,0	42,8	0,0	42,9
Dr. tr. list.	63	0,0	4,8	33,3	25,4	36,5
Meh. list.	5	0,0	40,0	20,0	0,0	40,0
Skupaj iglavci	184	3,8	21,2	48,3	18,5	8,2
Skupaj listavci	398	3,0	20,9	47,5	14,8	13,8
Skupaj	582	3,3	21,0	47,7	16,0	12,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	5,6
Veje	0,8
Osutost	0,9
Skupaj	7,3

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovan posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje
Iglavci	18.789	21.296	113,3
Listavci	40.436	37.342	92,3
Skupaj	59.225	58.638	99,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list	Meh.list.
1992	0,4	17,2	0,0	0,0	30,1	34,7	0,0	15,4	2,2
2002	0,5	14,0	0,4	0,0	23,9	38,2	1,2	19,9	1,9
2012	4,2	21,6	0,7	2,0	14,3	34,7	1,4	18,7	2,4
2022	3,5	19,5	0,9	2,5	18,9	32,4	0,9	19,5	1,9

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	19.929	22,3											
Listavci	49.900	20,1											
Skupaj	69.829	20,7											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

PRILOGA 4 OBRAZEC E2: Raven RGR

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Sadnja	ha	6,95	6,95											
Setev	ha	2,26	2,26											
Obžetev	ha	4,90	19,60											
Nega mladja	ha	49,88	116,05											
Nega gošče	ha	23,63	34,86											
Nega letvenjaka	ha	29,21	29,21											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	65,07	65,07											
Zaščita s premazom	ha	2,64	8,22											
Zaščita z ograjo	m	1.400,00	1.400,00											

Rastičnogojitveni razred: Predpanonsko podgorsko bukovje - 00170

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	102,45	327,10	2,11	431,66
Delež (%)	23,7	75,8	0,5	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	9,0	48,0	31,3	6,4	5,3	0,3	0,9
Bor	2,5	15,2	32,4	37,2	12,7	1,7	4,8
Macesen	7,4	41,6	31,5	12,8	6,7	1,7	4,8
Ostali igl.	0,2	6,6	33,3	45,3	14,6	1,4	3,9
Bukev	12,3	19,1	18,4	22,5	27,7	48,0	136,5
Hrast	10,4	17,7	20,2	24,4	27,3	18,7	53,1
Pl. lst.	19,4	26,1	18,5	17,7	18,3	3,3	9,3
Dr. tr. lst.	19,6	29,7	18,6	16,2	15,9	24,2	68,8
Meh. lst.	15,8	23,1	19,2	20,2	21,7	0,7	1,9
Iglavci	3,9	23,6	32,2	29,5	10,8	5,0	14,3
Listavci	14,1	21,7	18,8	21,1	24,3	95,0	269,7
Skupaj	13,5	21,8	19,5	21,5	23,7	100,0	284,0

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,03	0,11	0,08	0,06	0,02	3,6	0,30
Listavci	2,21	1,98	1,27	1,18	1,29	96,4	7,93
Skupaj	2,24	2,09	1,35	1,24	1,31	100,0	8,23

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	315,14	73,0	55,04	12,8	61,48	14,2	0,00	0,0	431,66	100,0
Skupaj vsi gozdovi	315,14	73,0	55,04	12,8	61,48	14,2	0,00	0,0	431,66	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	0,7	9,7	10,4	0,7	14,2	14,9	1,4	23,9	25,3	11,6
30 - 49 cm	0,7	0,7	1,4	0,0	3,2	3,2	0,7	3,9	4,6	7,6
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	1,4	10,4	11,8	0,7	17,4	18,1	2,1	27,8	29,9	19,2

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek							
	ha	%	Površina		Zasnova					
			ha	%	1	2	3	4		
Mladovje	52,86	12,2								
Drogovnjak	119,26	27,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	159,40	36,9	17,23	10,8	9,1	76,1	14,8	0,0		
Sestoj v obnovi	68,13	15,8	53,08	77,9	61,5	36,5	2,0	0,0		
RAZNOMERNO (ps-šp)	11,46	2,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	20,55	4,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	431,66	100,0	70,31	16,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Šmreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	61,33	1,58	1,26	5,60	0,54	70,31
%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16,19	0,42	0,33	1,48	0,14	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Macesen	2	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0
Ostali igl.	8	0,0	12,5	87,5	0,0	0,0
Bukev	53	3,8	26,4	45,3	9,4	15,1
Hrast	35	2,9	25,7	51,4	8,6	11,4
Pl. lst.	12	0,0	25,0	25,0	8,3	41,7
Dr. tr. lst.	36	0,0	19,4	33,3	2,8	44,5
Skupaj iglavci	10	0,0	20,0	80,0	0,0	0,0
Skupaj listavci	136	2,2	24,3	41,8	7,4	24,3
Skupaj	146	2,1	24,0	44,5	6,8	22,6

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,7
Veje	2,3
Osutost	0,7
Skupaj	6,7

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovan posek m ³	Realiziran posek m ³	Realizacija sečnje %
Iglavci	1.624	148	9,1
Listavci	44.483	24.940	56,1
Skupaj	46.125	25.088	54,4

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Skupaj	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

PRILOGA 4 OBRAZEC E2: Raven RGR

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Bor	Macesen	Dr.igl	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list	Meh.list.
1992	0,0	0,0	0,0	0,0	67,7	13,7	0,0	18,6	0,0
2002	0,0	0,0	0,1	0,2	66,8	19,0	1,8	11,8	0,0
2012	0,1	1,5	0,9	0,9	51,1	20,6	2,5	21,4	1,0
2022	0,4	1,4	1,8	1,4	48,2	18,7	3,1	24,3	0,7

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	982	15,9											
Listavci	33.765	29,0											
Skupaj	34.747	28,3											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Sadnja	ha	1,88	1,88											
Obžetev	ha	6,41	8,05											
Nega mladja	ha	15,56	16,38											
Nega gošče	ha	46,92	54,22											
Nega letvenjaka	ha	58,86	58,86											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	11,61	11,61											

Rastičnogojitveni razred: Gozdovi robinije – 00230

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	173,12	21,76	5,88	200,76
Delež (%)	86,3	10,8	2,9	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	27,1	30,1	28,4	7,2	7,2	0,1	0,1
Bor	7,7	41,8	30,7	13,4	6,4	0,2	0,4
Macesen	27,0	46,0	27,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	17,5	20,7	20,6	20,6	20,6	0,0	0,0
Bukev	11,5	15,3	19,2	24,9	29,1	2,7	5,3
Hrast	13,5	18,8	20,5	23,3	23,9	4,6	9,0
Pl. lst.	16,7	23,7	21,0	20,8	17,8	10,6	20,7
Dr. tr. lst.	15,6	25,6	21,2	20,6	17,0	73,4	143,4
Meh. lst.	16,6	24,9	19,8	19,9	18,8	8,4	16,5
Iglavci	13,4	38,2	29,3	11,9	7,2	0,3	0,6
Listavci	15,6	24,7	21,0	20,8	17,9	99,7	194,9
Skupaj	15,6	24,8	21,0	20,7	17,9	100,0	195,5

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,3	0,02
Listavci	1,84	1,52	1,04	0,90	0,41	99,7	5,70
Skupaj	1,84	1,53	1,04	0,90	0,41	100,0	5,72

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	0,00	0,0	5,88	2,9	43,75	21,8	151,13	75,3	200,76	100,0
Skupaj vsi gozdovi	0,00	0,0	5,88	2,9	43,75	21,8	151,13	75,3	200,76	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	0,0	13,3	13,3	0,0	16,7	16,7	0,0	30,0	30,0	11,7
30 - 49 cm	0,0	15,0	15,0	0,0	3,3	3,3	0,0	18,3	18,3	29,1
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	1,7	1,7	0,0	1,7	1,7	5,0
Skupaj	0,0	28,3	28,3	0,0	21,7	21,7	0,0	50,0	50,0	45,8

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek				Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4		
Mladovje	3,71	1,8								
Drogovnjak	42,62	21,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Debeljak	36,50	18,2	0,07	0,2	0,0	0,0	100,0	0,0		
Sestoj v obnovi	1,31	0,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
RAZNOMERNO (ps-šp)	72,24	36,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
RAZNOMERNO (sk-gnz)	40,40	20,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Grmičav gozd	3,98	2,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Skupaj	200,76	100,0	0,07	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		

PRILOGA 4 OBRAZEC E2: Raven RGR

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,06	0,00	0,07
%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,03	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Hrast	2	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Pl. list.	9	0,0	0,0	11,1	33,3	55,6
Dr. tr. list.	48	0,0	2,1	4,2	27,1	66,6
Meh. list.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj listavci	60	0,0	1,7	5,0	30,0	63,3
Skupaj	60	0,0	1,7	5,0	30,0	63,3

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	4,1
Veje	0,0
Osutost	11,8
Skupaj	15,9

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovan posek m ³	Realiziran posek m ³	Realizacija sečnje %
Iglavci	4,0	3,0	75,0
Listavci	6.281	5.062	80,6
Skupaj	6.285	5.065	80,6

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Skupaj	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2013	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2023	0,1	0,0	0,2	0,0	0,0	2,7	4,6	10,6	73,4	8,4

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	11	9,7											
Listavci	5.432	13,9											
Skupaj	5.443	13,9											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Nega mladja	ha	0,07	0,07											
Nega gošče	ha	0,07	0,07											
Nega letvenjaka	ha	0,20	0,20											

Rastičnogojitveni razred: Gozdni rezervati – 00400

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	0,00	15,53	0,00	15,53
Delež (%)	0,0	100,0	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	0,0	7,0	33,1	45,1	14,8	100,0	11,1
Iglavci	0,0	0,9	4,2	93,0	1,9	34,5	87,6
Listavci	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	65,5	166,6
Skupaj	0,0	0,3	1,4	97,7	0,6	100,0	254,3

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,00	0,04	0,06	0,08	0,01	100,0	0,20
Skupaj	0,00	0,04	0,06	0,08	0,01	100,0	0,20

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	15,53	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	15,53	100,0
Skupaj vsi gozdovi	15,53	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	15,53	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	0,0	40,0	40,0	0,0	20,0	20,0	0,0	60,0	60,0	22,4
30 - 49 cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	0,0	40,0	40,0	0,0	20,0	20,0	0,0	60,0	60,0	22,4

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Debeljak	15,53	100,0						
Skupaj	15,53	100,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Šmreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba

PRILOGA 4 OBRAZEC E2: Raven RGR

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	0,0
Veje	5,0
Osutost	0,0
Skupaj	5,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list	Meh.list.
2002	0,0	0,0	30,0	0,0	0,0	12,0	20,0	0,0	23,0	15,0
2012	3,4	0,0	32,3	0,0	0,0	14,9	14,9	0,0	17,1	13,2
2022	4,3	0,0	30,0	0,0	0,0	20,9	18,1	0,0	17,7	9,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	0	0,0											
Listavci	0	0,0											
Skupaj	0	0,0											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Dela za ohranitev in osnovanje GHT	dni	15,53	15,53											

Zasebni gozdovi*Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov*

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	PR
Večnamenski gozdovi	2.082,8 1	0,3	238,9	239,2	0,01	8,03	8,03	6,9	21,4	21,4	63,7
GPN, ukrepi so dovoljeni	1,08	0,0	280,6	280,6	0,00	11,19	11,20	0,0	20,1	20,1	50,4
Varovalni gozdovi	457,56	0,1	227,9	227,9	0,01	8,47	8,48	0,0	25,0	25,0	67,3
Skupaj vsi gozdovi	2.541,4 5	0,3	236,9	237,2	0,01	8,11	8,12	6,5	22,0	22,0	64,4

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	226,90	8,9
Drogovnjak	1.008,06	39,7
Debeljak	755,12	29,7
Sestoj v obnovi	7,95	0,3
Raznomerno (ps-šp)	401,36	15,8
Raznomerno (sk-gnz)	125,84	5,0
Panjevec	15,67	0,6
Pionirski gozd z grmišči	0,55	0,0
Skupaj:	2.541,45	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	0,0
Bor	0,1
Macesen	0,0
Ostali igl.	0,0
Bukev	0,1
Hrast	12,4
Pl. lst.	11,2
Dr. tr. lst.	7,1
Meh. lst.	69,2
Iglavci	0,1
Listavci	99,9
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	11,9	20,8	39,7	22,4	5,2	0,1	0,3
Listavci	13,0	29,4	21,9	14,6	21,1	99,9	236,7
Skupaj	13,0	29,3	21,9	14,7	21,1	100,0	237,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	48	6,5											
Listavci	133.585	22,2											
Skupaj	133.633	22,1											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava tal	ha	6,49	7,89											
Sadnja	ha	109,46	112,86											
Obžetev	ha	140,09	487,67											
Nega mladja	ha	12,43	14,79											
Nega gošče	ha	70,90	73,83											
Nega letvenjaka	ha	41,68	41,68											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	19,49	19,49											
Obžagovanje vej	ha	4,00	4,00											
Zaščita premazom	sha	50,35	205,53											
Zaščita količenjem tulci	skos ali	9.915,00	9.915,00											
Dela za ohranitev in osnivanje GHT	dni	19,47	19,47											

Zasebni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondii po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	PR
VEČNAMENSKI GOZDOVI	356,18	4,3	242,1	246,4	0,08	7,02	7,10	6,1	16,1	16,0	55,4
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI	402,56	86,1	237,8	323,9	1,50	6,91	8,41	18,4	19,3	19,0	73,3
Skupaj vsi gozdovi	758,74	47,7	239,8	287,5	0,83	6,96	7,79	17,9	17,8	17,8	65,7

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	39,89	5,3
Drogovnjak	203,29	26,8
Debeljak	361,48	47,7
Sestoj v obnovi	32,96	4,3
RAZNOMERNO (ps-šp)	72,92	9,6
RAZNOMERNO (sk-gnz)	45,09	5,9
Grmičav gozd	3,11	0,4
Skupaj:	758,74	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	0,3
Bor	16,0
Macesen	0,4
Ostali igl.	0,0
Bukev	12,6
Hrast	21,0
Pl. lst.	3,9
Dr. tr. lst.	38,6
Meh. lst.	7,4
Iglavci	16,6
Listavci	83,4
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	3,6	17,8	31,7	34,9	12,0	16,6	47,7
Listavci	14,2	22,8	19,8	21,1	22,1	83,4	239,8
Skupaj	12,5	21,9	21,8	23,4	20,4	100,0	287,5

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	6.485	17,9											
Listavci	32.355	17,8											
Skupaj	38.840	17,8											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Sadnja	ha	1,33	1,33											
Obžetev	ha	1,01	2,65											
Nega mladja	ha	12,16	20,34											
Nega gošče	ha	16,04	21,04											
Nega letvenjaka	ha	19,14	19,14											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	9,04	9,04											

Državni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondii po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	PR
VEČNAMENSKI GOZDOVI	421,25	13,9	265,7	279,6	0,29	8,15	8,44	16,1	31,1	30,3	100,0
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI	1.251,44	81,3	251,4	332,7	1,63	7,35	8,98	22,5	19,5	20,2	75,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI	15,53	87,6	166,6	254,3	1,39	5,08	6,46	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	1.688,22	64,6	254,2	318,7	1,30	7,53	8,82	21,8	22,4	22,3	80,6

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	93,38	5,5
Drogovnjak	475,12	28,1
Debeljak	947,95	56,2
Sestoj v obnovi	143,41	8,5
RAZNOMERNO (ps-šp)	13,40	0,8
RAZNOMERNO (sk-gnz)	14,96	0,9
Skupaj:	1.688,22	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	2,4
Bor	13,9
Macesen	1,2
Ostali igl.	2,8
Bukev	21,2
Hrast	34,3
Pl. lst.	1,4
Dr. tr. lst.	19,1
Meh. lst.	3,7
Iglavci	20,3
Listavci	79,7
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	3,9	20,9	31,8	32,1	11,3	20,3	64,6
Listavci	12,8	20,6	19,6	22,3	24,7	79,7	254,1
Skupaj	11,0	20,6	22,1	24,2	22,1	100,0	318,7

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	23.804	21,8											
Listavci	96.221	22,4											
Skupaj	120.025	22,3											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Sadnja	ha	9,89	9,89											
Setev	ha	2,26	2,26											
Obžetev	ha	12,79	34,32											
Nega mladja	ha	82,47	173,74											
Nega gošče	ha	88,95	115,47											

PRILOGA 4 OBRAZEC E2: Raven lastništva

Nega letvenjaka	ha	86,08	86,08											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	76,69	76,69											
Zaščita s premazom	ha	2,64	8,22											
Zaščita z ograjo	m	1.400,00	1.400,00											
Dela za ohranitev in osnivanje GHT	dni	15,68	15,68											

Gozdovi lokalnih slupnosti

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			% na PR
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	8,75	2,5	195,8	198,3	0,03	6,77	6,80	0,0	3,7	3,7	10,8
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI	9,16	45,6	247,6	293,2	0,71	9,23	9,93	0,0	7,5	6,3	18,6
Skupaj vsi gozdovi	17,91	24,6	222,3	246,8	0,38	8,03	8,40	0,0	5,9	5,3	15,5

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	0,07	0,4
Drogovnjak	7,51	41,9
Debeljak	5,60	31,3
Sestoj v obnovi	0,15	0,8
RAZNOMERNO (ps-šp)	2,19	12,2
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1,52	8,5
Grmičav gozd	0,87	4,9
Skupaj:	17,91	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	2,9
Bor	3,6
Ostali igl.	3,5
Bukev	6,6
Hrast	15,4
Pl. lst.	4,2
Dr. tr. lst.	46,8
Meh. lst.	17,2
Iglavci	10,0
Listavci	90,0
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	2,2	8,3	32,5	43,1	13,9	10,0	24,6
Listavci	25,0	27,3	17,5	15,2	15,0	90,0	222,2
Skupaj	22,7	25,4	19,0	18,0	14,9	100,0	246,8

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	0	0,0											
Listavci	233	5,9											
Skupaj	233	5,3											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Nega letvenjaka	ha	0,05	0,05											
Dela za ohranitev in osnivanje GHT	indni	0,05	0,05											

Obrazci E4

(opisi odsekov)